

SOGN OG FJORDANE
FYLKESKOMMUNE

**Finansutvalet sitt framlegg til
Budsjett 2019/økonomiplan 2019-2022**

FØREORD

Finansutvalet kjem no med framlegg til budsjett for 2019 og økonomiplan for perioden 2019-22.

POLITISK PROSESS

Finansutvalet sitt framlegg vert handsama av hovudutvala i møte 20. november og i fylkesutvalet i møte 21. november. Fylkestinget (FT) skal handsame budsjettet i møte 4.-5. desember. Framlegging og slutthandsaming skjer med grunnlag i kommunelova § 44-45.

FT SITT BUDSJETT-/ØKONOMIPLANDOKUMENT

FT sitt budsjett og tilhøyrande økonomiplan består, i tillegg til det innleiande budsjettreglementet, av 4 delar; ein fellesdel, ein taldel, ein driftsdel og ein investeringsdel.

Kontoplanen som vert nytta skil som tidlegare mellom sektorar, programområde og tenester. Kontoplanen har vore gjeldande frå 01.01.13. På sektornivået er inntektene og utgiftene fordelte på 5 sektorar og 35 programområder.

Fylkestinget vedtek investeringsprogrammet, alle fellesinntekter/-utgifter, samt driftsrammene. Hovudutvala har fullmakt til å endre fordelinga på tenestene innafor dei ulike programområda.

Økonomiplanen gjev rammer for budsjetta 2010-22.

All rapportering til politiske organ (tertialrapportar, årsrapport/årsrekneskap) vil basere seg på vedkomande organ sitt vedtaksnivå.

GJENNOMFØRINGSANSVAR

Fylkestinget vedtek, som ein del av budsjettvedtaket, eit eige reglement for gjennomføringa av budsjettet (budsjettreglementet). Reglementet er teke inn fremst i dette dokumentet. Reglementet viser at fylkesrådmannen har ansvaret for å gjennomføre budsjettet.

Fylkesrådmannen vil, med grunnlag i fylkestinget sitt budsjettvedtak, sende ut oppdrags- og ansvarsbrev til bruk i budsjettgjennomføringa. Desse oppfølgingsdokumenta må leggjast til grunn for budsjettgjennomføringa.

REGIONREFORMA

Arbeidet med å forme den nye Vestland fylkeskommune vil krevje mykje arbeid gjennom 2019, samstundes som fylkeskommunen skal vidareføre dagens tenestetilbod. Gjennom 2019 skal ein også bu seg på å overta nye oppgåver, ved å bygge kompetanse og kapasitet til utføre desse oppgåvene på ein god måte. Dette vert utfordre kapasiteten i organisasjonen, og det er sett av eigne ressursar for å møte dette presset. Det er likevel ikkje til å unngå at det kan oppstå situasjonar der det må gjerast prioriteringar mellom drifts- og utviklingsoppgåvene for å sikre gode framtidige løysingar.

INNHALDSOVERSYN

FØREORD

INNHALDSOVERSYN

BUDSJETTREGLEMENT

FELLESEDEL

1. Innleiing	1
2. Fylkeskommunen sitt styringssystem	4
3. Økonomiplan	17

TALDEL

4. Taldel	23
-----------------	----

DRIFTSDEL

5. Fellesinntekter og -utgifter	32
6. Politisk styring, plan og forvaltning	41
7. Opplæring	53
8. Tannhelsetenesta	63
9. Næring og kultur	65
10. Samferdsle	83

INVESTERINGSDEL

11. Investerings- og finansieringsprogram	91
12. Prosjektmøtar	97

VEDLEGG

1. Obligatoriske budsjett skjema
2. FT-sak 31/18 – Økonomiplan 2019-22 – saksframstilling u/prenta vedlegg
3. Økonomiske bindingar ut over gjeldande økonomiplanperiode

BUDSJETTREGLEMENT

1. STRUKTUR OG SPESIFIKASJONSGRAD

1.1 Budsjettet og økonomiplanen er utforma med ein kapitaldel - investeringar (kontoklasse 0) spesifisert på prosjekt og ein driftsdel (kontoklasse 1) spesifisert på programområde.

1.2 Budsjettet og økonomiplanen sorterer alle inntekter og utgifter på følgjande sektorar og spesifiserer kvar sektor på programområde slik:

Politisk styring, plan og forvaltning

- 400 Politisk styring
- 410 Kontroll og revisjon
- 420 Administrasjon
- 421 Forvaltingsutgifter i eigedomsforvaltninga
- 430 Administrasjonslokale
- 460 Tenester utanom ordinært fylkeskommunalt ansvarsområde
- 480 Diverse fellesutgifter
- 490 Interne tenesteeiningar
- 715 Lokal og regional utvikling

Opplæring

- 510 Skulelokale og internatbygningar
- 515 Fellesutgifter og støttefunksjonar knytt til vidaregåande opplæring
- 520 Pedagogisk leining, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevoppgjer
- 521 – 533 Utdanningsprogramma
- 554 Fagskule
- 559 Landsliner
- 561 Oppfølgingstenesta og pedagogisk psykologisk teneste
- 562 Tilpassa opplæring
- 570 Fagopplæring i arbeidslivet
- 581 Vaksenopplæring etter opplæringslova
- 590 Andre føremål

Tannhelsetenesta

- 660 Tannhelsetenesta - fellesfunksjonar
- 665 Tannhelsetenesta - pasientbehandling

Samferdsle og veg

- 722 Fylkesvegar
- 730 Bilruter
- 731 Fylkesvegferjer
- 732 Båtruter
- 733 Tilrettelagd transport

Næring og kultur

- 701 Tilrettelegging, støttefunksjonar og finansieringsbistand for næringslivet
- 716 Friluftsliv, vassregionstyresmakt og forvaltning av vilt og innlandsfisk
- 740 Bibliotek
- 750 Kulturminneforvaltning
- 760 Museum
- 771 Kunstformidling
- 772 Kunstproduksjon
- 775 Idrett
- 790 Andre kulturaktivitetar

Fellesinntekter og -utgifter

- 470 Årets premieavvik
- 471 Amortisering av tidlegare års premieavvik
- 472 Pensjon
- 473 Premiefond
- 710 Fylkeskommunal næringsverksemd
- 711 Konesjonskraft m.v
- 800 Skatt på inntekt og formue
- 840 Statleg rammetilskot og øvrige generelle statstilskot
- 860 Motpost avskrivningar
- 870 Renter/utbytte og lån (innlån og utlån)
- 880 Interne finansieringstransaksjonar
- 899 Årets rekneskapsmessige meirforbruk/mindreforbruk

Programområda er vidare delt inn i tenester og funksjonar.

Fylkesrådmannen vil - med høve til å delegere til fylkesdirektørane - spesifisere tenestene/funksjonane på inntekts- og utgiftsarter.

2. BUDSJETTENDRINGAR OG BUDSJETTOPPFØLGING

2.1 Budsjetbindingar og -endringar

- 2.1.1 Budsjettet er – for kvart programområde – bindande på nivå netto driftsutgift. Tekstkommentaren kan likevel presisere binding på eit anna nivå. Ingen område/ føring kan overskridast utan at det først er gjeve tilleggsøyving.
- 2.1.2 Dersom nettoutgiftene for eit programområde ikkje vil halde, pliktar ansvarleg for området å reise spørsmål om budsjettendring. Budsjetendring kan berre påreknast dersom behovet ikkje var råd å forutsjå på budsjetteringstidspunktet eller meirutgiftene ikkje kan vente.
- 2.1.3 Med unntak av dei fullmakter som vert gjeve i dette reglementet, er det berre fylkestinget som kan endre budsjettet.

2.2 Fylkestinget (FT)

- 2.2.1 Berre FT kan endre fylkestinget sitt eige budsjett. Dersom FT gjer slike endringar, vil desse kome til uttrykk i ordinære budsjettendringsvedtak.

2.3 Fylkesutvalet (FU) / fylkesordføraren

- 2.3.1 FU kan vedta dei same endringane i budsjettet som FT dersom vilkåra i reglementet for hastesaker etter kommunelova § 13 er til stades, jf. FT-sak 46/92 pkt. 6.
- 2.3.2 FU disponerer, på fritt grunnlag, midlane avsett til fylkesutvalet til disposisjon på teneste 4005.

Fylkesordføraren har, frå denne løyvinga, fullmakt til å innvilge tilskot på inntil kr 5.000,- i dei tilfelle ei avgjerd bør takast før neste møte i FU. Fylkesordføraren gjev i slike tilfelle FU melding om innvilga tilskot.

2.4 Kontrollutvalet

Kontrollutvalet får fullmakt til å omfordele mellom funksjonar på programområde 410.

2.5 Hovudutvala

- 2.5.1 Hovudutvala skal – som eit minimum – vurdere forvaltninga av budsjetterte midlar på eigne sektorar etter 1. og 2. tertial. Dette gjeld likevel ikkje for verksemder der det er inngått driftsavtaler.
- 2.5.2 Hovudutvala får, for sin sektor, fullmakt til å disponere/fordele avsette utviklingsmidlar på teneste 4005 Til disposisjon for utvala.
- 2.5.3 Eventuelle innsparingskrav for sektorane som ligg på teneste 4006 må sjåast i samanheng med det øvrige budsjettet for sektoren.
- 2.5.4 Budsjettreglementet pkt. 2.6.3 omhandlar fylkesrådmannen sine fullmakter i høve administrasjonsutgifter i sentraladministrasjonen. Løyvingar på sektoren knytt til administrasjon er såleis ikkje ein del av hovudutvala sine fullmakter.
- 2.5.5 Hovudutval for opplæring (HO)

Hovudutval for opplæring får fullmakt til å:

- For kvart programområde – endre fordelinga mellom tenester. Fordelinga må tilpassast eventuelle føringar som ligg i FT sitt budsjett og kravet om realistisk budsjettering.
- Sjå dei ufordelte løyvingane til drift av dei vidaregåande skulane på tenestene
  - 5100 Utgifter til lokale
  - 5150 Forvaltning og fellesutgifter
  - 5200 Pedagogisk leing mv
  - 5210 Utdanningsprogramma

i samanheng og fordele grupper mellom skular, finansierte innan den økonomiske ramma av desse tenestene. HO må disponere den samla løyvinga slik at ein tek høgde for behovet som vil oppstå ved nytt skuleår.

HO kan innanfor den økonomiske ramma til opplæringstilbodet gjere unntak frå vedtak i fylkestinget sak 26/13 pkt. 6 om oppfyllingskrav.

2.5.6 Hovudutval for næring og kultur (HNK)

Hovudutval for næring og kultur får fullmakt til å:

- For kvart programområde – endre fordelinga mellom tenester. Fordelinga må tilpassast eventuelle føringar som ligg i FT sitt budsjett og kravet om realistisk budsjettering.
- Sjå følgjande programområde i samanheng
  - 740 Bibliotek
  - 750 Kulturminneforvaltning
  - 760 Museum
  - 771 Kunstformidling
  - 772 Kunstproduksjon
  - 775 Idrett
  - 790 Andre kulturaktivitetar
  - Teneste 4802 Folkehelsearbeid.
- HNK får, innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å gjere vedtak om tildeling av statlege spelemidlar, tilskot til lag og organisasjonar, tilskot til kunstformidling og kulturtiltak og tilskot til kulturutviklingstiltak. HNK må disponere den samla løyvinga slik at ein tek høgde for dei behov som måtte oppstå gjennom året.
- HNK får, innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å utforme føringar og tildele midlar til partnerskapsarbeid.

- HNK får, innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å vedta oppdragsbrev til Innovasjon Norge.
- HNK får, innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å gjere vedtak om tildeling av statlege ordningar for tilskot til landbruk og breiband.
- HNK får innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å gjere vedtak om tildeling av statlege ordningar for førebyggjande folkehelsearbeid.
- HNK får, innanfor dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å disponere Marint verdiskapingsfond, og følgje opp forvaltning av midlar frå kompensasjonsordning for høg arbeidsgjevaravgift.

2.5.7 Hovudutval for samferdsle (HS)

Hovudutval for samferdsle får fullmakt til å:

- For kvart programområde – endre fordelinga mellom tenester. Fordelinga må tilpassast eventuelle føringar som ligg i FT sitt budsjett og kravet om realistisk budsjettering.
- Sjå følgjande område i samanheng:
  - programområde 722 Fylkesvegar – miljø og trafikktryggingstiltak
  - programområde 731 Fylkesvegferjer
  - Diverse tilskot samferdsle på teneste 4606
- Sjå følgjande område i samanheng:
  - programområde 730 Bilruter
  - programområde 732 Båtruter
  - programområde 733 Tilrettelagd transport
- HS får, innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å fastsetje fylkeskommunen sitt kjøp av samferdsletenester. HS må disponere den samla løyvinga slik at ein tek høgde for dei behov som måtte oppstå gjennom året.
- HS får fullmakt til å overføre innsparte midlar på programområda 730, 732 og 733 til programområde 722.
- HS får, innan dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å disponere løyvingane til planlegging og prosjektering samt andre ufordelte løyvingar.
- HS får fullmakt til å disponere midlane til uføresette hendingar på fylkesvegnettet i tråd med retningslinene.

2.6 Fylkesrådmannen

2.6.1 Fylkesrådmannen har ansvaret for å i verksetje vedteke budsjett.

Fylkesrådmannen har tilvisingsfullmakt for alle utgifter og inntekter på budsjettet og har høve til å vidaredelegere tilvisinga til andre leiarar.

Fylkesrådmannen sitt samla oppfølgingsopplegg må formast slik at FT sine fastlagde produksjons- og aktivitetsmål vert realiserte.

2.6.2 Fylkesrådmannen får fullmakt til å gjere tekniske endringar i budsjett og kontoplan som følgje av endringar i KOSTRA-rettleiaren.

2.6.3 Fylkesrådmannen får fullmakt til å sjå løyvingane innafor sentraladministrasjonen (programområde 420 – 490 og teneste 5153 Elev- og lærlingeombod) i samanheng. Fullmakta gjeld også løyvingane til administrasjonsutgifter som er fordelt på andre programområder.

For å få ei tenleg drift på skulane og betre utnytting av ressursar får fylkesrådmannen fullmakt til å sjå budsjetta for følgjande tenester ved den einskilde skule i samanheng:

- 5100 Utgifter til lokale
- 5150 Forvaltning og fellesutgifter
- 5200 Pedagogisk leining mv
- 5210 Utdanningsprogramma

Fylkesrådmannen får fullmakt til å sjå følgjande områder i samanheng i saker som er kurante:

- Programområde 660 Tannhelsetenesta - fellesfunksjonar
- Programområde 665 Tannhelsetenesta – pasientbehandling

- 2.6.4 Fylkesrådmannen får fullmakt til å sjå løyvingane på tenestene 5203 PC-ordninga og 5211 Gratis læremiddel i samanheng og å sjå desse løyvingane i driftsbudsjettet i samanheng med avsette midlar til PC-ordninga i investeringsbudsjettet.
- 2.6.5 Fylkesrådmannen får fullmakt til å sjå løyvingane til eleveksamen på teneste 5152 Eleveksamen og privatisteksamen på teneste 5901 Privatisteksamen i samanheng.
- 2.6.6 Fylkesrådmannen får fullmakt til å sjå løyvingane til tilpassa opplæring på tenestene 5620 Tilpassa opplæring, 5701 Opplæring i bedrift og 5900 Opplæring i sosiale og medisinske institusjonar i samanheng.
- 2.6.7 Fylkesrådmannen får fullmakt til å forvalte tilskotsordninga i høve tilbydarar av fagskuleutdanning i helse- og sosialfag.
- 2.6.8 Fylkesrådmannen får fullmakt til å disponere midlar som er avsett under teneste 7019 Andre næringsområde.
- 2.6.9 Fylkesrådmannen får, innafor dei rammer og føringar som ligg i budsjettet, fullmakt til å disponere midlar avsett under programområde 715 Lokal og regional utvikling og programområde 716 Friluftsliv, vassregionstyresmakt og forvaltning av vilt/innlandsfisk. Som følgje av dette kan fylkesrådmannen tildele tilskot, inngå avtalar samt forvalte ev. avsette midlar tidlegare år knytt til desse programområda.
- 2.6.10 Fylkesrådmannen får fullmakt til å sjå eventuelle endringar i renteføresetnadane – for både kapitalinntektene og –utgiftene – mot avsettinga til gjeldssanering det enkelte budsjettår.
- 2.6.11 Fylkesrådmannen får fullmakt til å gjere naudsynte transaksjonar, dvs. både bruk av og avsetting til fond, på disposisjonsfonda 25699980 Interne tildelingar/25699981 OA- interne tilskot. Avsette midlar på desse disposisjonsfonda kan nyttast på alle programområde/tenester.
- 2.6.12 Fylkesrådmannen kan tilpasse drifts- og investeringsbudsjettet for å tilfredsstille forskriftene sitt krav om at utstyr og inventar skal først i kapitalrekneskapen. Slike overføringar er unnateke frå reglane om stryking ved ev. driftsunderskot, jf. § 9 i "Forskrift om årsregnskap og årsberetning". Det gjeld i slike høve ikkje noko beløpsgrense.
- 2.6.13 Fylkesrådmannen får fullmakt til å sette i verk tiltak i ekstraordinære situasjonar der kriseleiinga er operativ. Kriseleiinga disponerer inntil 0,500 mill. kr. til naudsynte tiltak om situasjonen krev det. Det aktuelle hovudutvalet eller eventuelt fylkesutvalet skal snarast mogleg informerast om iverksette tiltak. Dei økonomiske konsekvensane av tiltaka skal i størst mogleg grad søkjast finansiert innafor den aktuelle sektoren sine rammer.
- 2.6.14 Ved ras, flaumar og liknande uventa hendingar får fylkesrådmannen fullmakt til å setje i verk naudsynte mellombelse strakstiltak som, t.d. oppryddingstiltak, ekstra båtskyss, ferje, buss o.l., for å oppretthalde naudsynte kommunikasjonar. Hovudutval for samferdsle skal snarast mogleg informerast om i verksette tiltak. Dei økonomiske konsekvensane av tiltaka skal i størst mogleg grad søkjast finansiert innafor sektoren sine rammer.

3. LÅNEOPPTAK

- 3.1** Det kan takast opp årlege samlelån for alle prosjekt som det ikkje er vedteke særskilt lånefinansiering for. Alle lån skal ha ei avdragstid som gjer at det er mogeleg å oppfylle kravet i kommunelova om at den samla lånegjelda vert avdrege planmessig. Attverande løpetid for fylkeskommunen si samla lånegjeld skal ikkje overstige vekta levetid for anleggsmidlane ved utgangen av året.

4. REKNESKAPSAVSLUTNINGA

- 4.1** Kapitalrekneskapen er eittårig. Eventuelle unytta løyvingar på kapitalrekneskapen må budsjetterast opp att seinare år dersom føremålet ikkje er avslutta.
- 4.2** Tannhelsetenesta sitt driftsresultat (overskot eller underskot) skal – så langt fylkeskommunen sin økonomi tillet det – føre til tilsvarande endring i tannhelsetenesta sitt budsjett/rekneskap for neste år.

Eventuell overføring av unytta midlar til neste år føreset at måltala for tannhelsetenesta vert realiserte.

- 4.3** Driftsresultatet for dei vidaregåande skulane (overskot eller underskot) skal – så langt fylkeskommunen sin økonomi tillet det – føre til tilsvarande endring i skulane sine budsjett/rekneskap for neste år. Dette gjeld alle skulane inkludert landslinene og fagskulen og omfattar alle områda som rektorane har ansvaret for.
- 4.4** Driftsresultatet for kunstmuseet (overskot eller underskot) skal avsettast mot/dekkast av eit eige drift- og vedlikehaldsfond. Fondet vert disponert av Sogn og Fjordane fylkeskommune og Førde kommune.
- 4.5** Rekneskapen for fylkesvegnettet skal avsluttast etter anordningsprinsippet. Etter rekneskapsavslutninga vert innsparingar og overskridingar på driftsløyvingane summert og skal, så langt fylkeskommunen sin økonomi tillet det, føre til tilsvarande endring i budsjettet/rekneskap for neste år.
- 4.6** Disposisjonsfond 25699985 «Avsett agio konsesjonskraft» skal nyttast til å dekke inn eit ev. agiotap i samband med vurdering av bankkonti i utanlandsk valuta pr. 31.12. Fullmakta gjeld for bankkonti som vert nytta i høve konsesjonskraftforvaltninga og så lenge det er fondsmidlar tilgjengeleg på fondet.
- 4.7** Det vert lagt til grunn slik strykingsrekkefølgje dersom det vert underskot i driftsrekneskapen:
1. Overføring av driftsmidlar til investeringsbudsjettet (ekskl. overføring til fylkesveganlegg)
  2. Avsetjing av eit ev. overskot i samsvar med pkt. 4.2 (resultatoverføring tannhelsetenesta).
Avsetjing av eit ev. overskot i samsvar med pkt. 4.3 (resultatoverføring vidaregåande skular).
Avsetjing av eit ev. overskot i samsvar med pkt. 4.5 (resultatoverføring fylkesvegnettet).
Avsetjingane relatert til pkt. 2, verte strokne høvesvis likt.
  3. Andre avsettingar til disposisjonsfond
  4. Overføring av driftsmidlar til fylkesveganlegg i investeringsbudsjettet.

1. INNLEIING

Sogn og Fjordane fylkeskommune reviderer økonomiplan for 2019-2022 samstundes med utarbeidinga av budsjettet for 2019.

Budsjettarbeidet er lagt opp i samsvar med gjeldande kommunelov og tilhøyrande forskrifter.

1.1 BUDSJETTPROSESSEN

Arbeidet med budsjett/økonomiplan legg til grunn den ansvarsdelinga som ligg i vår valde politiske modell. Dette inneber at finansutvalet/fylkesting (FU/FT) tek det overordna ansvaret og at hovudutvala – som "sektorspesialistar" – vert ansvarleggjorde på sektornivå.

Finansutvalet – som politisk arbeidsutval – består av gruppeleiarane og hovudutvalsleiarane i tillegg til FU-medlemmane. Fylkesrådmannen er sekretær for finansutvalet.

Finansutvalet starta arbeidet med budsjett/økonomiplan 7. mars 2018, og fylkestinget gjorde vedtak om økonomiplan 2019-22 i FT-sak 31/18 i juni. Finansutvalet gjorde vedtak om framlegg til budsjett 2019/økonomiplan 2019-2022 i møte 2. november 2018. Prosess og bakgrunn for arbeidet i finansutvalet er dokumentert i Arbeidsdokument 1- 4/18 med tilhøyrande møteprotokollar.

Finansutvalet sitt framlegg danna grunnlag for den politiske slutthandsaminga av budsjett/økonomiplan slik:

- Hovudutvala 20. november 2018
- Fylkesutvalet 21. november 2018 (vedtak om utlegging til offentlig ettersyn)
- Fylkestinget 4.- 5. desember 2018

1.2 DOKUMENTET

Fylkestinget sitt endelege økonomiplan- og budsjettokumentet består av fire delar:

- Vedtaket. Viser fylkestinget sitt konkrete vedtak i høve budsjett og økonomiplan.
- Reglementet. Viser kva reglar og mynde som gjeld for budsjettendringar (delegering), budsjettoppfølginga og rekneskapsavslutninga.
- Taldelen. Gjev ein samla oversikt over fellesinntekter og –utgifter, netto sektorrammer fordelt på program- og tenestenivå, samt investerings- og finansieringsprogram for perioden.
- Tekstdelen. Dette er ein "budsjett- og økonomiplankommentar", som gjev nærare greie for føresetnader og premisser, aktivitetar og utfordringar.

Det skal - i budsjett- og økonomiplandokumentet - vere innbyrdes konsistens mellom tal- og tekstdelar. Dersom det her skulle vere motstrid, går taldelen framom tekstdelen.

1.3 BUDSJETTOPPFØLGINGA

Kommunelova sitt utgangspunkt er at ansvaret for å iverksetje vedteke budsjett ligg til administrasjonen. Dette er også presisert i fylkestinget sitt budsjettreglement.

Dette reglementet klargjer at fylkesrådmannen har høve til å delegere oppfølginga (tilvisinga) til andre leiarar. Det er likevel fylkesrådmannen som står ansvarleg andsynes fylkestinget.

Fylkesrådmannen sitt oppfølgingsopplegg byggjer på dei vedtak fylkestinget og hovudutvala gjer, og kjem til uttrykk i eigne ansvars- og oppdragsbrev.

1.4 TEKNISKE SPESIFIKASJONAR

Både drifts- og investeringsbudsjettet er i faste 2019-kr.

I driftsbudsjettet er alle utgifter netto, ekskl. meirverdiavgift. Ved kjøp av varer og tenester vert nettobeløpet ført på aktuell art og det er dette som skal samanliknast med budsjettbeløpet.

Mva-refusjon som gjeld investeringane vert fullt ut nytta som finansieringskjelde på investeringsbudsjettet. Løyvingane på dei enkelte prosjekt er inklusive mva.

Det er berre løyvingar i budsjett/økonomiplanperioden som gir grunnlag for prisjustering. For investeringsprosjekt betyr dette at ikkje heile kostnadsoverslaget vert omrekna. Grunnen er at nytta løyvingar tidlegare år ikkje har behov for prisvekst.

Alle tal som gjeld året 2019 og tidlegare år er gjevne i løpande kroner. For åra etter 2019 er det nytta faste 2019-kroner som må omreknast når årsbudsjettet vert vedteke og når statsbudsjettet sin deflator for det aktuelle året vert kjend.

Statsbudsjettet sin deflator for 2019 er på 2,8 %. Denne representerer ei vekting av forventa lønsvekst i samfunnet (3,25 %) og forventa prisvekst på andre innsatsfaktorar (1,9 %).

Det er i utgangspunktet gjeve ein priskompensasjon på 1,9 % frå 2018-19. For samferdsle er budsjettet til kollektiv (løn, drivstoff o.l.) justert ut ifrå behov for prisvekst.

Lønsbudsjetteringa byggjer i all hovudsak på lønsnivået ved utgangen av 2018. Forventa lønsvekst i 2019 og seinare er avsett i ein sentral pott og vert fordelt først når det er avklart kva tillegg som måtte bli gitt med heimel i HTA kap 3.4, kap 4.2.1 og kap 5.2. Tillegg utover desse forhandlingane må dekkast innanfor gjevne rammer.

Arbeidsgjevardelen av pensjonspremien:

På dei ein skilde tenestene er det lagt inn pensjonspremie med 21,5 % til Kommunal Landspensjonskasse og 14,15 % til Statens Pensjonskasse.

Arbeidsgjevaravgifta til folketrygda er budsjettert med 14,1 % av løns- og pensjonskostnad for den del av verksemda som ligg i kommunane Flora, Førde og Sogndal, medan verksemda i resten av kommunane er budsjettert med ei avgift på 10,6 %.

1.5 RUTINAR I HØVE SØKNAD OM FINANSIELL MEDVERKNAD

Fylkeskommunane er som regional utviklingsaktør avhengig av eit aktivt samspel med aktørar på ulike arenaer. Som ein del av dette samspelet får fylkeskommunen ei rekke innspel i løpet av året med søknad om finansiell medverknad til ulike prosjekt.

Følgjande rutine er etablert i høve eksterne søknader/innspel om finansiell medverknad til ulike prosjekt:

- Søknaden/innspelet skal så raskt som mogeleg og løpande gjevast ei fagleg vurdering i høve dei overordna strategiane for den aktuelle sektoren.
- Om søknaden/innspelet har tverrsektoriell tilnærming, avgjer fylkesrådmannen kva fagmiljø som skal inn i vurderinga av søknaden.
- Aktuelt/aktuelle hovudutval skal så raskt som mogeleg avgjere den vidare lagnaden til søknaden (om den skal kanalisert inn mot eksisterande søknadsordningar/ budsjettprosess/eller eventuelt gjevast avslag)

- Søknader/innspel som vert vist til budsjettprosessen skal prioriterast opp mot eksisterande verksemd og aktivitet innafor sektoren sine rammer, eventuelt opp mot tiltak på tilhøyrande marginallister, i hovudutvala sine tilrådingar til finansutvalet.
- Søknader/innspel som vert vist til vurdering i budsjettprosessen, men som kjem til handsaming etter hovudutvala sitt prioriteringsmøte i august/september, skal som hovudregel visast til neste års budsjettprosess.
- Lagnaden til søknaden/innspelet skal meddelast avsendar snarast råd.

2. FYLKESKOMMUNEN SITT STYRINGSSYSTEM

2.1 FØREMÅL OG OPPBYGGING

Eit styringssystem er ein reiskap for å følgje opp politisk vedtekne mål og prioriteringar. Styringssystemet skal også støtte opp om ein inkluderande og god organisasjonskultur, og halde organisasjonen fokusert på strategiske ambisjonar og ulike interessegrupper sine behov og krav. Det er sett fleire tydelege mål for fylkeskommunen sitt styringssystem:

- Styrke fylkestinget sine mulegheiter for overordna styring, og til å vurdere om utviklinga innanfor sentrale politikkområde går i ønskt retning.
- Auke gjennomføringsgrada for fylkeskommunen sine strategiar, planar og prosjekt.
- Bringe større grad av heilskapstenking inn i planarbeidet.
- Oppnå god kopling mellom strategiske planar, budsjett/ressursar og operative mål.
- Medverke til at tilsette får auka forståing for felles mål.
- Oppnå større fokus på resultatoppnåing og resultatoppfølging.
- Få betre og meir open/synleggjort resultatoppfølging med tilhøyrande leiarevaluering.
- Større medverknad og dialog med brukarane/kundane og ålmenta.

Styringssystemet er samansett av to hovudelement:

1. *Styringsdokument* som skal dokumentere politiske mål og stille krav til verksemda for å nå måla. Vi har følgjande styringsdokument:

- Nasjonale mål og føringar, lover og forskrifter
- Regional planstrategi
- Regionale planar
- Sektorvise strategidokument og planar for spesielle satsingsområde (t.d. reiseliv og FOU)
- Årsbudsjett/økonomiplan
- Ansvarsbrev fra fylkesrådmannen
- Verksemdsplan/ar (fylkeskommunal, avdelingsvis og serviceeiningane).

2. *Styringsverktøy* som utgjer koordinerte aktivitetar for å rettleie og styre organisasjonen. For fylkeskommunen utgjer dette:

- Organisasjon og leiing
  - organisasjonsstruktur
  - roller og ansvar
  - etisk regelverk
- Fullmakter, reglement og rutinar
  - delegeringsreglement
  - fullmakter gjevne i ansvarsbrev
  - dokumenterte rutinar
- Balansert målstyring med årshjul og krav til styringsdialog og rapportering
- Internkontroll

2.2 AKTUELLE STYRINGSDOKUMENT

REGIONAL PLANSTRATEGI (RPS) 2016–2020

Planstrategien vart vedteken av fylkestinget i sak 23/16 den 14.06.2016, og skal dekke eit regionalt behov for å finne ut kva som kan føre fylket i ønskt retning. Strategien skal etablere eit felles utfordrings- og målbilete for fylket, setje retning for bruk av verkemiddel og ressursar og ta stilling til kva som skal takast opp gjennom regionale planar og strategiar framover. Ein kan òg

seie at regional planstrategi er ein «plan for planane» som skal styrke samhandlinga mellom forvaltningsnivåa. For fylkeskommunen er planstrategien ein del av den rullerande fireårsplanlegginga som vert kopla til tett opp mot økonomi- og verksemdsplanlegginga.

Overordna utfordringar som det er semje om i RPS:

- Globalisering og sentralisering
- Migrasjon og inkludering
- Kvinner, utdanning og arbeidsmarknad
- Verdiskaping og utvikling av kunnskapssamfunnet
- Klimaendringane

Overordna mål – målbilete og effektar:

Overordna mål - målbilete	Ønska effektar av dei overordna måla
1. Skape 500 nye arbeidsplassar kvart år, der det satsast på å nytte lokale ressursar, vere pådrivar i det grøne skiftet, skape mangfald i arbeidsplassar og samspel mellom kunnskapsmiljø, offentleg sektor og næringsliv.	<ul style="list-style-type: none"> • Fylket har ei årleg netto auke i arbeidsplassar på over 100. • Folketalet i fylket har auka med 1% i året. • Sogn og Fjordane har store naturressursar og kulturverdiar, og vi nyttar desse som drivkraft i samfunnsutviklinga.
2. Det er etablert eit forpliktande samarbeid mellom regionale og lokale aktørar for å utvikle sentra i dei største kommunane, med tiltak knytt til møteplassar, trivsel, kollektiv-, gang- og sykkelløysingar og gode arbeidsplassar med eit næringsliv i vekst.	<p>Fylket har nådd måla ovanfor fordi vi har satsa på ein tredelt strategi med effektane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har vidareutvikla to sjølvforsterkande bu- og arbeidsmarknadane i fylket; Sunnfjord og Sogndalsområdet. • Har vidareutvikla attraktive regionsentra og kommunesentra som har ein styrka bu- og arbeidsmarknad rundt seg. • Har gitt rom for lokale eldsjeler/-miljø som får høve til å skape si framtid og arbeide for utvikling i mindre sentrale strøk.
3. Utviklinga av sentra er knytt til gode kommunikasjonar i bu- og arbeidsmarknadsregionar.	
4. Strategiar for å utjamne avstandsulemper, skape rammer for utvikling for å skape attraktivitet i mindre sentrale strøk og strategiar for å utvikle sentra skjer samstundes.	
5. Fylket skal tilby utdanningar med kvalitet over landssnittet, både ut frå samfunnet sitt behov og vere leiande i utdanning og skuleresultat.	
6. Fylket skal vere eit ope og inkluderande samfunn og alle kommunane har tydelege strategiar for å inkludere innvandrarar/tilflyttarar.	<ul style="list-style-type: none"> • Fylket har etablert heilskap i plan- og strategiarbeid gjennom mobilisering og forplikting i partnerskapsavtaler. • Fylket har tenester av ein kvalitet og har eit omdøme som gjer at innbyggjarane i Sogn og Fjordane opplever det som eit attraktivt og godt fylke å bu og leve i, arbeide i og besøke. • Fylket har jamna ut sosial ulikskap og har innbyggjarar med høg trivsel og opplevd livsmeistring, frå vogge til grav. • Fylket har kulturopplevingar som gjev eit rikare liv og bygger identiteten vår. • Fylket har redusert kvinneunderskotet.
7. Folkehelse skal vere med som ein grunnleggande del i samfunnsplanlegginga og levekåra i fylket er betra.	
8. Fylket deltek i bygging av verdikjeder som gjev netto nullutslepp, innan bygg og ferje/båttransport og innkjøp	
9. Fylket følgjer opp klimautfordringane gjennom reduksjon av klimagassutslepp og tilpassing til klimaendringane med mål som er tråd med nasjonale og internasjonale målsetjingar, bl.a. Paris-avtalen (2015).	<ul style="list-style-type: none"> • Fylket er eit føregangsfylke i det grøne skiftet og har tatt ein posisjon i å utnytte dei lokale og regionale verkemidla til å bygge verdikjeder for eit samfunn med netto nullutslepp. • Fylket har vorte eit pilotfylke i arbeidet med å auke produksjon av alle typar fornybar energi. Ved utbyggingar har held vi tap av naturmangfald, friluftsområde, kulturminne og landskapsverdiar på eit berekraftig nivå.

KVA SKAL VI JOBBE MED AV REGIONALE PLANAR OG STRATEGIAR I 2016-2020?Nye planar:

- Strategisk plan for kysten
- Regional plan for kultur
- Regional plan for arealbruk

Revidering/rullering av eksisterande planar:

- Regional transportplan
- Fylkesdelplan for klima og miljø
- Regional plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Regional plan for vassforvaltning
- Regional plan for folkehelse

Plan	2016	2017	2018	2019	2020
Nye planar:					
Strategisk plan for kysten					
Regional plan for arealbruk					
Regional plan for kultur					
Revidering/rullering av eksisterande planar					
Regional transportplan					
Regional plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv					
Regional plan for vassforvaltning					
Fylkesdelplan for klima og miljø					
Regional plan for folkehelse					

Det er også utarbeidd ein strategi for senterstruktur og tettstadsutvikling i 2016-17.

Dei regionale planane gjev ein overordna politikk for fylket innan sine område. Dei gjev strategiar for utviklingsarbeid, for forpliktande samarbeid og utformar mål og retningslinjer for partnerskapen.

Den regionale planlegginga dannar, saman med lovverket innanfor dei enkelte sektorane, det overordna grunnlaget for korleis den fylkeskommunale verksemda skal planleggast og drivast. Ein verksemdsplan kan gje mål og strategiar for korleis fylkeskommunen skal ivareta samfunnsutviklarrolla og eigne tenester.

SEKTORPLANAR

Fylkeskommunen har utarbeidd sektorplanar for einskilde sektorar med utgangspunkt i den tidlegare fylkesplanen med handlingsprogram som ligg til grunn for dei vedtekte satsingane.

MÅLA FOR FYLKESKOMMUNEN – FASTLAGT GJENNOM TIDLEGARE BUDSJETT

- Ta vare på og vidareutvikle fylket sine fellesinteresser. Dette arbeidet skal utførast innanfor råma av det nasjonale fellesskapet, og med siktemål på ei berekraftig utvikling.

- Vere ein aktiv regional utviklingsaktør og samarbeidspart.
- Vere ein brukarorientert organisasjon. Vi skal dekke viktige deler av innbyggjarane sine tenestebehov, og medverke til ei god samfunnsutvikling.
- Sikre kvaliteten på tenestene ved høg fagleg og etisk standard. Vi skal vidareutvikle tenestene gjennom læring og dialog med brukarane og andre samarbeidspartar.
- Medverke til livslang læring og trivsel hjå dei tilsette.
- Det skal takast omsyn til universell utforming i heile den fylkeskommunale verksemda.

2.3 AKTUELLE STYRINGSVERKTØY

ETISKE STYRINGSVERKTØY

Dei etiske styringsverktøya vart reviderte hausten 2014. Fylkestinget vedtok då følgjande grunnleggjande verksemdsidé for fylkeskommunen:

- Demokratisk forankra
- Gode tenester
- Høg tillit
- Utviklingsorientert

Fylkestinget vedtok også at dei overordna normene for fylkeskommunen skal vere:

- Open – med innsikt, integritet og respekt

Vi skal aktivt skaffe oss innsikt:

- For å kunne vere ein god tenesteytar eller ein viktig samarbeidspart i utviklingsarbeidet er det viktig med innsikt i samfunnstilhøve og -utviklinga i fylket.
- Det krev sær eigen innsikt i det å arbeide eller vere ombodsmann i ein politisk styrd organisasjon.
- For at fylkeskommunen skal oppfylle mål og plikter overfor samfunnet og brukarar, krev det innsikt i arbeidet (-prosessane) for å sikre effektiv ressursbruk.
- Ein fylkeskommune med høg etisk standard, har folkevalde og tilsette som set seg inn i og reflekterer over etiske spørsmål og jamleg har etikk på dagsorden.

Vi har integritet ved at vi har vilje og evne til å halde på viktige prinsipp og vere sjølvstendige:

- Objektivitet er avgjerande for at ålmenta har tillit til at det skjer ei forsvarleg sakshandsaming.
- Som folkevalde og tilsette kan vi kome opp i situasjonar som gjev oss mulegheita til å misbruke posisjonar, tillit og makt. Personar utanfor fylkeskommunen kan fremje særinteresser og utøve press som kan vere vanskeleg å handtere, og som kan setje integriteten til den enkelte på prøve.
- Vi må vere medvitne om risikoen for korrupsjon og arbeide med å førebygge og hindre at slik åtferd utviklar seg. Vi skal markere at det ikkje løner seg å misbruke posisjon og tillit for å tilgodesjå seg sjølv eller andre – eller å setje fram tilbod om det.
- Både tilsette og folkevalde skal varsle om kritikkverdige tilhøve i fylkeskommunen. Varsling er ønskjeleg sjølv om dette kjem i konflikt med interessene til fylkeskommunen.

Vi viser respekt og tek omsyn:

- Fylkeskommunen skal utvikle og forpakte verdiar i vidaste meining til beste for samfunnet.
- Tilhøvet mellom folkevalde og tilsette bør vere prega av tillit, ansvar, engasjement, entusiasme, integritet, ærlegdom, rettferd og lojalitet.
- I møtet med brukarane skal vi vise respekt for den enkelte, ta vare på velferda og tryggleiken deira, og ta omsyn til teieplikta.

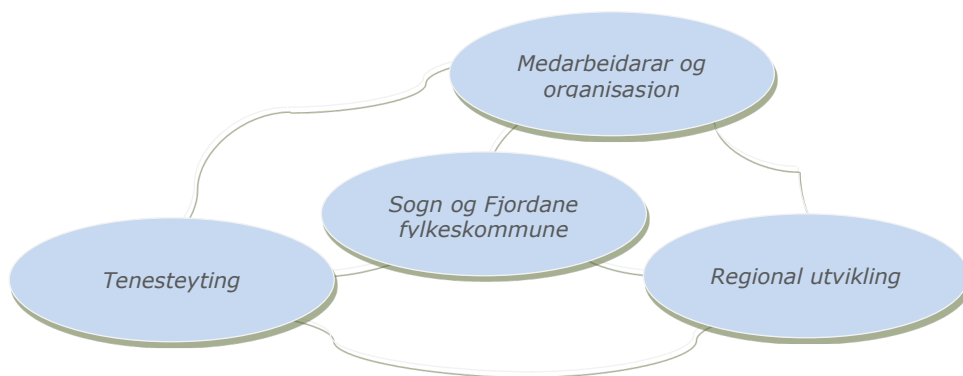
- Vi ønskjer ei berekraftig samfunnsutvikling, som sikrar livskvaliteten og livsgrunnlaget både i dag og for komande generasjonar.

Vi fremjar openheit. Fylkeskommunen er demokratisk forankra og vi vernar om demokratiet:

- Kontroll skjer mellom anna gjennom openheit og innsyn i den fylkeskommunale verksemda. Det sikrar også rettstryggleiken til den enkelte og sikrar god etisk standard.
- Det er viktig å utøve myndigheit på ein trygg måte. Slik skaper vi eit levande lokaldemokrati og ei tillitsskapande forvaltning.
- Fylkeskommunen skal drive aktiv informasjon om si verksemd.
- Vi skal legge tilhøva til rette for eit funksjonsdyktig fylkeskommunalt folkestyre, for offentlig innsyn i fylkeskommunen si forvaltning og for ei rasjonell og effektiv forvaltning.

BALANSERT MÅLSTYRING

Balansert målstyring medverkar til at organisasjonen vert styrt ut frå eit fleirdimensjonalt syn. Ein styrer ut frå kunnskap om fortida (t.d. økonomiske resultat), notida (t.d. brukaropplevingar og interne tilhøve) og framtida (t.d. behov for læring og kompetanse), og ein ønskjer å ivareta både eksterne og interne mål. Det balanserte målstyringsfokuset er i fylkeskommunen ivareteke innanfor eit forenkla styrings- og rapporteringssystem med tre fokusområde (jf. illustrasjon):

Figur: Tre overordna fokusområde for Sogn og Fjordane fylkeskommune

Målekartet er meint å vere ein lett tilgjengeleg og kompakt dokumentasjon av kjerneinnhaldet i styringssystemet, og skal nyttast både i planleggings-, oppfølgings- og evalueringsarbeidet.

Målekartet prioriterer auka kunnskap om korleis brukarane og samarbeidspartane våre vurderer tenestetilbodet og tilretteleggingsarbeidet vi gjer. Vidare legg vi eksisterande datagrunnlag til grunn så langt dette let seg gjere.

Det vert lagt opp til at innhenting av data som i utgangspunktet ikkje er tilgjengeleg, og som krev etablering av eigne rutinar for datafangst og analyse, vert koordinert. Dette gjeld i stor grad data frå ulike former for brukar- og/eller medarbeidarundersøkingar. Målet er å samordne og koordinere datainnsamlinga, slik at vi unngår dobbeltarbeid. Like eins er det viktig at brukarar og samarbeidspartar møter ein koordinert fylkeskommune og ikkje mange parallelle undersøkingar.

Målekartet

Tydelege tilbakemeldingar på jobben vi gjer og resultatata vi oppnår er ein føresetnad for at vi skal kunne tilpasse oss samfunnsendringar og prestere i forhold til måla våre. Krava frå politiske styresmakter, samarbeidspartar og brukarar er store. Samstundes er ressursane avgrensa. Målekartet er eit verktøy for konkretisering av politisk fastsette mål og for resultatmåling.

Frå og med budsjettet for 2015 er målekarta justerte slik at dei er enklare og meir tenlege i høve styring og rapportering. Dette vart gjort ved å forenkle og justere innretninga i det tidlegare målekartet. Det vart frå dette året lagt opp til eitt felles målekart. Dette tek i større grad omsyn til at sektorane har svært ulike oppgåver.

Det forenkla styrings- og rapporteringssystemet har tre overordna fokusområde:

- Tenesteyting – tenester med høg kvalitet og brukarane i sentrum
- Regional utvikling – tilrettelegging for samhandling, satsing og vekst i fylket
- Medarbeidar og organisasjon – trivsel, kompetanse og effektivitet i oppgåveløysinga

Dei tre fokusområda ligg fast for alle organisatoriske einingar og sektorar. Dei enkelte sektorane har identifisert inntil seks suksessfaktorar for si verksemd innan desse gjevne fokusområda. Dette er suksessfaktorar som må inntreffe for at vi skal kunne seie at fylkeskommunen lukkast som organisasjon.

Det er lagt vekt på å identifisere suksessfaktorar og måleindikatorar som måler våre eigne, og ikkje eksterne aktørar, sine prestasjonar. Suksessfaktorane skal utgjere dei mest sentrale elementa i utviklinga av eitt felles, forenkla målekart.

Målekartet har fire omgrep som er sentrale, og desse ligg til grunn for våre justeringar:

- Fokusområde: Dei tre hovudområda vi har valt ut for å vere ein god fylkeskommune er *tenesteyting, regional utvikling og medarbeidar og organisasjon*. Desse er sams for alle.
- Suksessfaktorar: Våre aller viktigaste bidrag for at vi lukkast innan dei tre utvalde fokusområda. Desse har avdelingane sjølve valt ut og prioritert.
- Måleindikator: Måleining- og metode som fortel oss så konkret som muleg korleis vår prestasjon innan suksessfaktorane faktisk er.
- Ambisjonsnivå: Kva resultatmål ønskjer vi å oppnå, og kor stort avvik tolerer vi frå ønskt resultat før vi set i verk tiltak?

Fokusområdet «Medarbeidar og organisasjon» har ikkje ei sektorinnretning, og dette er felles for heile organisasjonen.

Vidareføring med mindre justeringar

Målekartet skal årleg rullerast i samband med budsjettfastlegginga. Ein gjennomgang viser at dei fleste sektorane i hovudsak ønskjer å vidareføre målekartet slik dette var for 2017.

Fylkesrådmannen har starta førebuinga av ei undersøking retta mot samarbeidspartar og brukarar i 2018, då ein ikkje fann kapasitet til å førebu og gjennomføre ei slik undersøking i 2017.

Undersøkinga tek utgangspunkt i gjeldande målekart innan fokusområda «Tenesteytar» og «Regional utviklingsaktør». Sektorane ønskjer ikkje å gjere større endringar innanfor fokusområda før ein kjenner måloppnåinga i høve gjeldande måleindikatorar.

MÅLEKART FOR SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE

FOKUSOMRÅDE		SUKSESSFaktor	MÅLEINDIKATOR	AMBISJONSNIVÅ		
<u>TENESTEYTING</u>						
Kultur	T1	Gode tenester innan kulturformidling. Dette gjeld tilbud fylkeskommunen har ansvar for å tilby i fylket: Formidling av ei profesjonell kulturoppleving, historisk kunnskap og/eller mulegheit til å delta i kulturaktivitetar.	T1.1	Nøgd partnerskap og nøgde brukarar. Brukarundersøkingar: 2017 Kultur for alle 2018 Kulturminne (arkeologi, fartøy) 2019 Arkivtenesta, digital kulturformidling 2020 Tilbod til born og unge:DKS, UKM.	T1.1-1	Positiv utvikling over tid.
			T1.2	Godt tilbud til publikum v. kulturinstitusjonane. Publikumsundersøking: 2017 Opera Nordfjord 2018 Sogn og Fjordane teater 2019 Musea i fylket 2020 Norsk Countrytreff 2021 Førdefestivalen	T1.2-1	Positiv utvikling over tid.
	T2	Gode tenester innan språk og litteratur. Dette gjeld litteraturformidling som fylkeskommunen sjølv står for eller legg til rette for gj. utv.arbeid og kompetansebygging, med vekt på formidl. av nynorsk språk og litteratur og formidl. til born og unge.	T2.1	Nøgd partnerskap og nøgde brukarar. Brukarundersøkingar: 2017: Bruk av nynorsk i fylkeskommunen 2018: Litteraturformidling til born og unge 2019: Litteratur med tilknytning til Sogn og Fjordane	T2.1-1	Positiv utvikling over tid.
	T3	Kunnskapsdeling gjennom å gjere historiske kjelder tilgjengeleg.	T3.1	Utvikle gode og oppdaterte digitale tenester for kulturformidling: Digitaliserte kjeldesamlingar, arkivmateriale, fakta, kulturstatistikk. Skape nye	T3.1-1	Positiv utvikling over tid: Auka etterspurnad når fleire historiske kjelder vert tilgjengelege.

				formidlingskanalar. Tenestene skal vere universelt tilrettelagt. Kartlegging i 2017 og 2019.		
Vidaregåande opplæring	T4	Læringsmiljø.	T4.1	Trivsel.	T4.1-1	Elevar: 4,4 (skala 1-5). Kjelde: Elevundersøkinga
					T4.1-2	Lærlingar: 4,5 (skala 1-5). Kjelde: Lærlingundersøkinga
			T4.2	Meistring.	T4.2-1	Elevar: 3,8 (skala 1-5). Kjelde: Elevundersøkinga
					T4.2-2	Lærlingar: 4,0 (skala 1-5). Kjelde: Lærlingundersøkinga
	T5	Læring.	T5.1	Karakterutvikling/ resultat.	T5.1-1	15 fag med sentralt gitt eksamen med resultat over landsgjennomsnittet.
					T5.1-2	25% av lærlingane som tek fag- og sveineprøve oppnår resultatet: <i>Bestått mykje godt.</i>
			T5.2	Standpunkt karakter og eks.res. i norskfaget.	T5.2-1	0,4 karaktergrader i avvik.
	T6	Gjennomføring.	T6.1	Gjennomføring.	T6.1-1	I 2017 skal 81% av dei som byrja i vidareg. opplæring i 2012 ha gjennomført opplæringa.
Samferdsle	T7	Fleire reiser kollektivt med buss og båt.	T7.1	Tal reisande med buss, båt (ekskl.skuleskyss).	T7.1-1	Fleire enn 1,7 mill. reisande med buss.
					T7.1-2	Fleire enn 560 000 reisande med båt.
	T8	Fylkesvegnettet har god framkome.	T8.1	Gjennomsnittleg spordjupne i mm.	T8.1-1	Mindre enn 19 mm.
	T9	Kollektivtrafikktilbodet vert opplevd som godt.	T9.1	Tal som opplever tilbodet som godt.	T9.1-1	Positiv utvikling over tid.
Tannhelse	T10	Fungerande teneste-produksjon.	T10.1	Tal prioriterte pasientar under tilsyn.	T10.1-1	Gruppe A2: 90% Gruppe B: 95% Gruppe C1: 85% Gruppe C2: 70% Gruppe D: 60%

	T11	Tannhelse-tilstand prioritert klientell.	T11.1	DMFT = 0 ¹	T11.1-1	5-åringar: 80% 12-åringar: 60% 18-åringar: 25%
¹ DMFT er definert som tal tenner (teeth) med karies (decayed), manglar (missing) og fylt (filled) på individnivå. DMFT gjev eit oversyn over total tannhelsestilstand, både tidlegare sjukdomserfaring og no-situasjon.						
REGIONAL UTVIKLING						
Kultur	R1	Fremje og legge til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk.	R1.1	Gode tenester innan kulturformidling. Sikre føreseielege rammevilkår for kulturlivet. Fremje profesjonalitet og kvalitet i kulturlivet.	R1.1-1	Positiv utvikling over tid.
	R2	Kulturområdet si rolle i samfunnsutviklinga vert styrkt.	R2.1	God samhandling med kommunane og frivillig sektor, jf. årlege tilbakemeldingar.	R2.1-1	Positiv utvikling over tid.
			R2.2	Tal kulturtilsette i kommunane som deltek i kompetansehevande tiltak innan planlegging, utvikling og tilrettelegging for kulturutvikling aukar.	R2.2-1	Positiv utvikling over tid.
			R2.3	Initiere kompetansebyggande tiltak innan dei ulike kulturfagområda. Årleg kartlegging av deltakarar og tal.	R2.3-1	Positiv utvikling over tid.
			R2.4	Innspel til kommunale planstrategiar og samfunnsdelen til kommuneplan.	R2.4-1	Ambisjon: Kultur skal uttale seg om alle planstrategiar og kommuneplanar sin samfunnsdel.
	R3	Stimulere til verdiskaping bygd på kulturarvverdiar i Sogn og Fjordane.	R3.1	Kommunane kartlegg kulturminna og tek desse i bruk i lokalsamfunnsutviklinga.	R3.1-1	24 kommunar har utarbeidd lokal kulturminneplan og nyttar denne vidare i lokalsamfunnsutviklinga.
			R3.2	Verdiskapingsprosjekt basert på utvikling av kulturminneverdiar vert initiert.	R3.2-1	Positiv utvikling over tid.
	R4	Dialogen og samhandlinga	R4.1	Skape regelmessige møteplassar.	R4.1-1	Arrangere årlege dialogmøte mellom

		med kultur-aktørane vert vidareutvikla.				frivillig sektor/ kulturarrangørar og kulturinstitusjonane.
					R4.1-2	Deltek på minst 1 møte med kvart regionale kulturnettverk i året.
					R4.1-3	Initiere, delta i og vidareutvikle faglege nettverk.
			R4.2	Utviklingsavtalar m. fagmiljø og frivillig sektor.	R4.2-1	Minst 3 nye avtalar vert inngått kvart år.
Vidaregåande opplæring	R5	Samsvar mellom dimensjonering av opplærings-tilbodet og behovet for fagarbeidarar.	R5.1	Samsvar mellom tilgang til læreplassar og tal søkjarar til læreplass.	R5.1-1	90% av alle med ungdoms- eller vaksenrett som søker læreplass som første ønske får tilbod.
Næring	R6	Framdrift og effektivitet i prosjekta fylkeskommunen støttar.	R6.1	Tal avslutta prosjekt registrert i databasen regionalforvaltning.no	R6.1-1	Komplett oversyn over prosjekt og registrert avslutning på ferdige/ikkje sette i gang prosjekt.
					R6.1-2	Samsvar budsjett og rekneskap i alle registrerte prosjekt.
	R7	Bestillar-kompetanse.	R7.1	Tal spesifiserte oppdrag, vurdering av kvalitet.	R7.1-1	Komplett oversyn over oppdrag i samband med regional plan for verdiskaping.
	R8	Nøgd regional partnerskap.	R8.1	Nøgd partnerskap og nøgde brukarar.	R8.1-1	Samla skår på 80% nøgde partnerar.
	R9	Rask sakshandsaming.	R9.1	Tal marine saker handsama i tråd med forskrift.	R9.1-1	Alle sakene handsama i tråd med forskrift.
			R9.2	Andre saker Informasjonsnivå til søkjarar, god skriftleg standard.	R9.2-1	Alle søkjarane skal ha informasjon i tråd med skriftleg standard.
	R10	Utvikling i tal arbeidsplassar jf. målsetting i verdiskapingsplanen.	R10.1	Tal brutto og netto nye arbeidsplassar.	R10.1-1	Saman med partnerskapen legge til rette for 500 nye arbeidsplassar kvart år, med ein arbeidsplassvekst på netto 100 i året.
Plan	R11	Formalisert og godt samarbeid mellom kommunane og fylkeskommunen om planstrategiar	R11.1	Tal på planstrategiar, kommune(del)planar og områdeplanar der FK gjer høyringssvar.	R11.1-1	FK skal gje høyringssvar til kommunane på planstrategi og alle

		og planarbeid.				overordna planar.
			R11.2	Tal kommunar som deltek på regional plansamling	R11.2-1	Alle kommunane deltek på regional plansamling.
			R11.3	Tal kommunar som deltek i regional planforum.	R11.3-1	Alle kommunar deltek i planforum med planstrategi og overordna plan(ar).
			R11.4	Tal kommunar som deltek i Plannettverk	R11.4-1	Alle kommunane skal delta i plannettverk.
	R12	Kommunane har gode og oppdaterte tal og prognosar for sitt planstrategiarbeid.	R12.1	Kommunane har teke omsyn til regional planstrategi i sitt arbeid.	R12.1-1	Tilby kommunane eit notat om tal, prognosar og analyse til bruk i sin planstrategi.
			R12.2	Oppretthalde og vidareutvikle Fylkesspegelen.	R12.2-1	Halde Fylkesspegelen løpande oppdatert, og sende ut nyhendebrev når vi har publisert ny relevant statistikk.
	R13	Sterke regionale samfunnsbyggjande organisasjonar.	R13.1	Forpliktande samarbeidsavtalar mellom einskildorganisasjonar og fylkeskommunen innanfor satsingsområda.	R13.1-1	Minst to samarbeidsavtalar innanfor kvart satsingsområde.
			R13.2	Etablert dialog for evaluering og vidareutvikling av samarbeid.	R13.2-1	Gjennomføre dialogmøte på leiarnivå to gonger i året.
	R14	Godt tverrfagleg (nybrotts)arbeid knytt til tettstadutvikling	R14.1	Tilgjengelige midlar og gode prosjekt innan tilskotsordninga til tettstadutvikling og stadforming.	R14.1-1	Tilskotsordninga for tettstadutvikling og stadforming vert oppretthalde og styrka.
			R14.2	Tal symposium for tettstadutvikling	R14.2-1	1. symposium i året
	R15	Kommunane set klimautfordringane på dagsorden i alle relevante planar	R15.1	Tal kommunale planar som tek omsyn til utsleppsreduksjon og klimatilpassing	R15.1-1	Utsleppsreduksjon og klimatilpassing vert teke omsyn til i alle kommunale planar
Samferdsle	R16	Forfallet på tunnelar blir redusert.	R16.1	Tal tunnelar som vert mørkklagde eller stengde i løpet av året.	R16.1-1	Ingen stengde.
					R16.1-2	
	R17	Godt tilrettelagt ruteproduksjon.	R17.1	Tal passasjerkilometer med buss og båt (ekskl. skuleskyss) jf. registrerte data.	R17.1-1	Positiv utvikling over tid.

Tannhelse	R18	Kjennskap til tannhelsemessige utfordringar i fylket.	R18.1	Plandokument er oppdatert i forhold til konkrete utfordringar på tannhelse-området.	R18.1-1	Vurdere kvart år om plandokumentet må oppdaterast på fokusområde.
	R19	Utvikle godt samarbeid med kommunane og andre organisasjonar.	R19.1	Inngå forpliktande samarbeidsavtalar med kommunar og helseføretak på tannhelse-relaterte område for eksempel folkehelsearbeid.	R19.1-1	Avtale med alle kommunar og helseføretak.
MEDARBEIDAR OG ORGANISASJON						
Alle	M1	Medarbeidarar opplever arbeidet som utfordrande og meningsfullt.	M1.1	Medarbeidarundersøking: Opplevd kvalitet.	M1.1-1	Minst 86 poeng i gjennomsnitt av 100 oppnåelege.
	M2	Medarbeidarar opplever at arbeidet stimulerer til læring.	M2.1	Medarbeidarundersøking: Opplevd eigen- og leiarvurdering.	M2.1-1	Minst 56 poeng i gjennomsnitt av 100 oppnåelege.
	M3	Sjukafråveret i Sogn og Fjordane fylkeskommune er lågt og stabilt. Nærvere som alternativt omgrep.	M3.1	Registrerte data.	M3.1-1	Sjukafråvere på maksimalt 5% i gjennomsnitt. Fråveret er sett lik stabiliseringsmålet i den «Inkluderande arbeidslivsavtalen» med NAV.
	M4	Medarbeidarar opplever leiarane som støttande, motiverande, utviklande og rettferdige.	M4.1	Medarbeidarundersøking: Opplevd kvalitet.	M4.1-1	Minst 78 poeng i gjennomsnitt av 100 oppnåelege. Behov for fleire indikatorar/ambisjonar?
	M5	Fylkeskommunen har som arbeidsgjevar godt omdøme og trekker til seg sterke søkarar.	M5.1	Registrert søknadsinnang.	M5.1-1	Positiv utvikling over tid.

ÅRSHJULET

Eit årshjul visualiserer dei årlege og periodiske arbeidsprosessane som einingane i ein organisasjon gjennomfører. Føremålet med å utarbeide årshjul er å sikre at prosessar og aktivitetar vert sett i samanheng og gjennomførde i ei logisk og tenleg rekkefølge. Ved å utarbeide eit overordna årshjul vil alle ha eit sams bilete av kvar i planleggingsprosessane vi til ei kvar tid står, samt kva som er forventa planlagt og gjennomført til ulike tidspunkt.

Årshjulet viser innplasseringa av dei mest sentrale prosessane og aktivitetane som involverer både politisk nivå, administrativt nivå og verksemdsnivået.

Overordna årshjul for Sogn og Fjordane fylkeskommune inkluderer følgjande hovudelement:

Sogn og Fjordane fylkeskommune: Element i årshjulet				
Prosessar og aktivitetar		Politisk nivå	Administrativt nivå	Verksemdsnivå
Planlegging	Budsjett/Økonomiplan	X	X	X
	Handlingsprogram (regionale planar)	X	X	X
	Regional planstrategi	X	X	X
	Nye regionale planar	X	X	X
Oppfølging	Tertialrapport 1 og 2	X	X	
	Styringsdialogar (dialogmøte)		X	X
	Utviklingssamtalar		X	X
	Arbeidsmiljøkartlegging		X	X
Evaluering	Årsrekneskap	X	X	X
	Årsrapport	X	X	X
	KOSTRA-rapportering		X	X
	Undersøking(ar) retta mot regionale samarb.partar *	X	X	X
	Medarbeidarundersøking *		X	X

3. ØKONOMIPLAN

2019 er det siste budsjettåret for Sogn og Fjordane fylkeskommune, jf. regionreforma. Frå 2020 er Sogn og Fjordane blitt ein del av eit større fylke, og fylkeskommunen er slått saman med Hordaland fylkeskommune.

Dei to fylkestinga har den 27.10.17 vedteke å etablere ei fellesnemnd som skal planleggje og førebu iverksetting av samanslåinga. Fellesnemnda har også ansvar for det førebuande arbeidet med budsjettet for 2020, og for økonomiplanarbeidet for perioden 2020-23.

Fellesnemnda startar opp sitt arbeid etter fylkestinget sitt økonomiplanvedtak. Det er difor for tidleg å skissere korleis økonomiplanarbeidet framover vil bli lagt opp.

Det er også varsla at det vil kome eit nytt inntektssystem frå 2020 i samband med regionreforma. Korleis dette vil påverke dei økonomiske rammene er enno uvisst.

3.1 ØKONOMIPLAN 2019-22

Fylkestinget gjorde følgjande vedtak i sak 31/18 «Økonomiplan 2019-2022» i juni 2018:

1. Sogn og Fjordane fylkeskommune sin økonomiplan 2019-2022 vert vedteken slik det går fram av fylkesrådmannen si saksframstilling.
2. Dette gjev følgjande rammer for fellesinntekter og -utgifter:

	2019	2020	2021	2022
Skatt på inntekt og formue	-637,200	-634,200	-631,200	-628,200
Statleg rammetilskot	-1673,338	-1599,263	-1601,385	-1621,585
Regionale utviklingmidlar (KMD-midlar)	-53,920	-53,920	-53,920	-53,920
Driftsmidlar til investering	2,000	2,000	2,000	2,000
Fylkeskommunal næringsverksemd	-50,000	-50,000	-50,000	-50,000
Kapitalinntekter/-utgifter - netto	120,931	135,334	157,314	188,814
Bruk/avsetting til fond	-17,924	-29,344	-52,857	-66,502
Ufordelte fellespostar - pensjon	-12,000	-12,000	-12,000	-12,000
Fellesinntekter og -utgifter - netto	-2321,451	-2241,393	-2242,048	-2241,393

3. Dette gjev følgjande sektorrammer:

	2019	2020	2021	2022
Politisk styring, plan og forvaltning	184,612	174,743	175,398	174,743
Opplæring	857,479	853,896	853,896	853,896
Tannhelsetenesta	81,635	81,635	81,635	81,635
Næring og kultur	143,491	143,491	143,491	143,491
Samferdsle	1054,234	987,628	987,628	987,628
Sum sektorrammer	2321,451	2241,393	2242,048	2241,393

Desse rammene vert lagt til grunn for det vidare budsjett- og økonomiplanarbeidet.

4. Økonomiplanen 2019-2022 har form av å vere eit endringsdokument i høve gjeldande budsjett 2018/økonomiplan 2018-21. Det inneber at berre endringar i høve nemnde budsjett/økonomiplan er kommenterte.
5. Samla investeringsrammer for økonomiplan 2019-2022 er førebels fastsett slik:
2019: 1155,3 mill. kr,
2020: 1504,2 mill. kr,
2021: 1837,2 mill. kr,
2022: 1157,0 mill. kr.

Fylkesrådmannen si saksframstilling i denne saka følger i vedlegg 2 til budsjettdokumentet. Saka hadde form av å vere eit endringsdokument i høve gjeldande økonomiplan, og det vart ikkje utarbeida nytt tekstdokument med grunnlag i vedtaket.

Økonomiplan 2019-22 har danna grunnlag for arbeidet med årsbudsjettet for 2019, og åra 2020-22 er berre endra i den grad nye føresetnader og endra rammer har gjort dette naudsynt.

Føresette endringar i økonomiplanperioden er omtala under dei ulike sektoromtalane i dette budsjettdokumentet.

3.2 KOMANDE ØKONOMIPLAN (2020-23)

Neste års budsjettprosess må ta høgde for at det er Nye Vestland fylkeskommune som skal vedta og gjennomføre Budsjett 2020/økonomiplan 2020-2023. I reglementet til fellesnemnda pkt. 8 står det følgjande:

«Fellesnemnda får ansvaret for det førebuaende arbeidet med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga er sett i verk (2020), samt for tilsvarande arbeid med økonomiplan for perioden 2020–23.»

Prosjektleiar skal i løpet av hausten leggje fram ei sak om arbeidet med budsjett 2020/økonomiplan 2020-2023. Då fylkestinget i Vestland fylkeskommune først er konstituert på vedtakstidspunktet, inneberer dette at budsjett/økonomiplan-framlegget må utarbeidast i eit samarbeid mellom Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar gjennom året 2019.

I sak 35/18 vedtok Fellesnemnda at Vestland fylkeskommune skal opprette finansutval som skal leie det årlege budsjettarbeidet. Med bakgrunn i dette, tilrår ei delprosjektgruppe at arbeidet med budsjett 2020 også nyttar ein slik modell, og at Fellesnemnda får funksjonen som finansutval.

Delprosjektgruppa tilrår vidare at:

- prosjektleiar får ansvar for å organisere det administrative arbeidet med budsjettet 2020 i samarbeid med fylkesrådmennene i Sogn og Fjordane og Hordaland
- arbeidsforma for finansutvalet/Fellesnemnda vert ein kombinasjon av skriftlege framstillingar (arbeidsdokument) og presentasjonar
- Budsjettarbeidet mot fellesnemnda vert strukturert slik:

Siste kvartal 2018 og 1.kvartal

Med grunnlag i ei samanstilling av budsjett 2019 og økonomiplan 2020-22 for dei to fylkeskommunane, vert Fellesnemnda orientert om føresetnader for og utfordringar i gjeldande budsjettarammer.

Dei vert vidare utfordra på ei første prioritering av viktige område innafor budsjett-rammene. Resultat av drøftingane vert teke med i det vidare budsjettarbeidet.

2.kvartal

Kommuneproposisjonen i mai kjem med forslag til nytt inntektssystem. Dette vil leggje avgjerande føringar for inntektssida i budsjettet for Vestland fylkeskommune. Det vert

lagt opp til at Fellesnemnda får ein gjennomgang av framlegget og verknadane som følgje av dette.

Fellesnemnda skal så vedta sektorrammer som skal leggjast til grunn i det vidare budsjettarbeidet.

3.kvartal

Fellesnemnda vert orientert om salderingsmessige konsekvensar av det administrative arbeidet med å tilpasse drifts- og investeringsbudsjetta til budsjetttrammene fellesnemnda vedtok.

Ev. aktuelle eksterne søknader vert samla opp, vurderte og lagt fram for Fellesnemnda for avgjerd.

Fellesnemnda sine innspel vert tekne med i den vidare budsjettprosessen.

4.kvartal

Regjeringa sitt framlegg til Statsbudsjett for 2020 kjem i oktober. Fellesnemnda vert orientert om verknadane av framlegget.

Med grunnlag i fellesnemnda sine signal og budsjettarbeidet så langt, utarbeider prosjektleiar eit framlegg til budsjett/økonomiplan som grunnlag for Fellesnemnda sitt budsjettvedtak.

Fellesnemnda sitt vedteke budsjett vert sendt til vidare handsaming i fylkesutvalet for Vestland og vedteke av Vestland fylkesting.

3.3 FINANSIELLE MÅLTAL

Følgjande finansielle måltal vert presentert:

- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Rente- og avdragsbelastning
- Disposisjonsfond.

Dei finansielle måltala skal synleggjera kva som skal til for å ha ein sunn økonomi over tid, og brukast i prioriteringsdiskusjonane i budsjett-/økonomiplanprosessen.

Måltala viser utviklinga i tidsperioden 2010–2022. Det er ikkje fastsett kva nivå måltala skal liggja på. Måltala for økonomiplanperioden gjenspeglar også dei strategiske prioriteringane som er gjort, dvs. å etablere eit forsvarleg driftsnivå på sektorane og nytte ev. overskytande handlingsrom til å styrke investeringsbudsjettet.

NETTO DRIFTSRESULTAT

Fakta:

Netto driftsresultat: Det som er att av driftsinntektene når alle driftsutgifter og finansutgifter (renter og avdrag) er betalt.

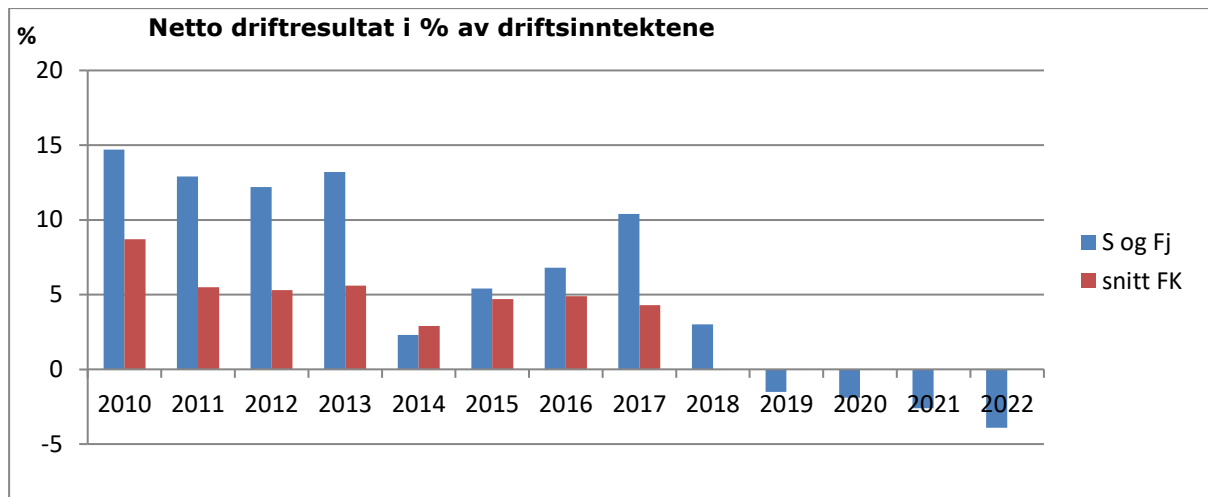
Teknisk berekningsutval for kommunesektoren og KMD reknar netto driftsresultat som hovudindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren, og tilrår frå 2014 at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene over tid bør vera minimum 4%.

Landssnittet i 2017: 4,3%.

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 10,4 % i 2017. Budsjett 2018 er 3%, og i økonomiplanperioden er indikatoren - 1,5% i 2019 synkande til -3,9% i 2022.

Å ha eit negativt netto driftsresultat er ikkje økonomisk berekraftig over tid.

Det er heilt avgjerande for handlingsrommet i ein fylkeskommune å – over tid - ha eit positivt netto driftsresultat. Netto driftsresultat er dermed ein sentral storleik for å vurdere fylkeskommunen sin økonomiske handlefridom.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har hatt svært positive netto driftsresultat dei seinare åra, spesielt i perioden 2010-2013 pga monalege investeringsmidlar til samferdsleformål overført via rammetilskotet. Momskompensasjon investeringar var og inntektsført i driftsrekneskapet i desse åra.

Budsjettert netto driftsresultat i økonomiplanperioden 2019-22 er negativt for alle alle åra, frå -1,5% i 2019 synkande til -3,9% i 2022. For å saldere budsjetta i økonomiplanperioden har vi saldert med netto bruk av oppsparte fondsmidlar

LÅNEGJELD

Fakta:

Netto lånegjeld = Innlån – utlån

Gjeldsgrad: Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

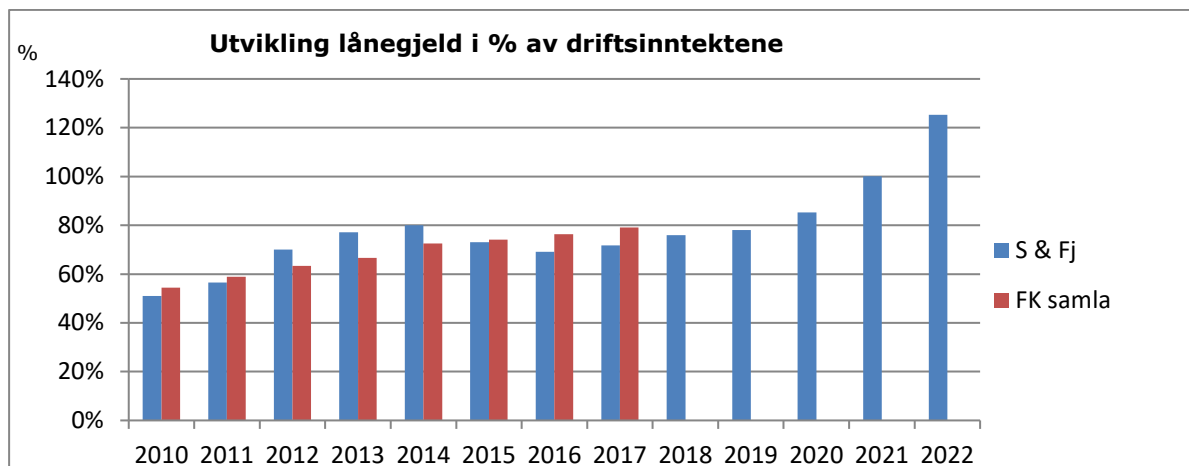
Tilrådd nivå: Riksrevisjonen tilrår maks 79 % av årlege driftsinntekter

Landssnittet i 2016: 76,3%

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 72% i 2017, aukande til om lag 125 % ved slutten av planperioden

Sogn og Fjordane fylkeskommune si lånegjeld er om lag 2,35 mrd. kr ved utgangen av 2018, stigande til om lag 3,9 mrd. kr ved utgangen av 2022. Sett i høve driftsinntektene stig lånegjelda frå om lag 76% i 2018 til 125% av driftsinntektene ved utgangen av planperioden.

Den sterkt aukande lånegjelda med påfølgjande aukande kapitalkostnader er hovudårsaka til at vi i komande økonomiplanperiode har negativt netto driftsresultat

Ein annan faktor som er av betydning for storleiken på lånegjelda er kor stor del som er rentesikra og kor stor del som er utsett for renterisiko. For Sogn og Fjordane fylkeskommune sin del er 511 mill. kr av gjelda pr. utgangen av 2018 utsett for renterisiko – dvs. ein renteoppgang på 1 % vil gje ein auke i renteutgiftene på om lag 5 mill. kr.

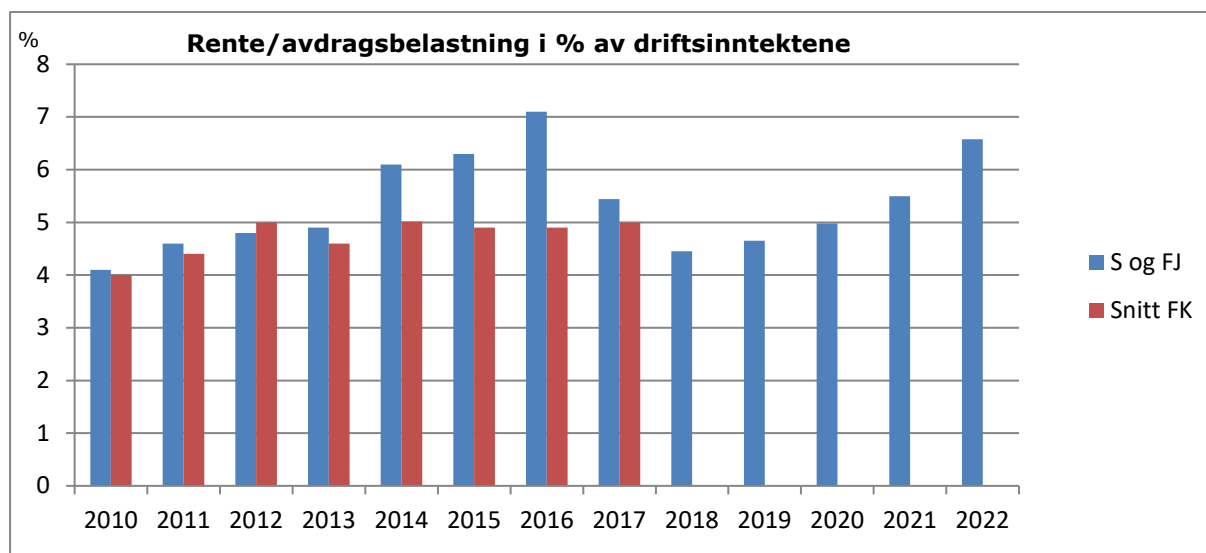
RENTE OG AVDRAGSBELASTNING

Fakta:

Rente og avdragsbelastning: renter og avdrag i % av sum driftsinntekter.

Landssnittet i 2017: 5 %.

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 5,4 % i 2017, forventa 4,4% i 2018 stigande til 6,6 % i 2022.

Fram t.o.m 2016 har Sogn og Fjordane fylkeskommune målretta redusert lånegjelda ved å betale ekstra avdrag. Det har m.a. medført ei høgare rente- og avdragsbelastning enn snittet av fylkeskommunane elles.

I økonomiplanen for 2019 – 2022 er lånegjelda auka med om lag 1,46 mrd.kr. Det har medført at rente- og avdragsbelastning, stig frå 4,7% i 2019 til 6,6% i 2022.

DISPOSISJONSFOND

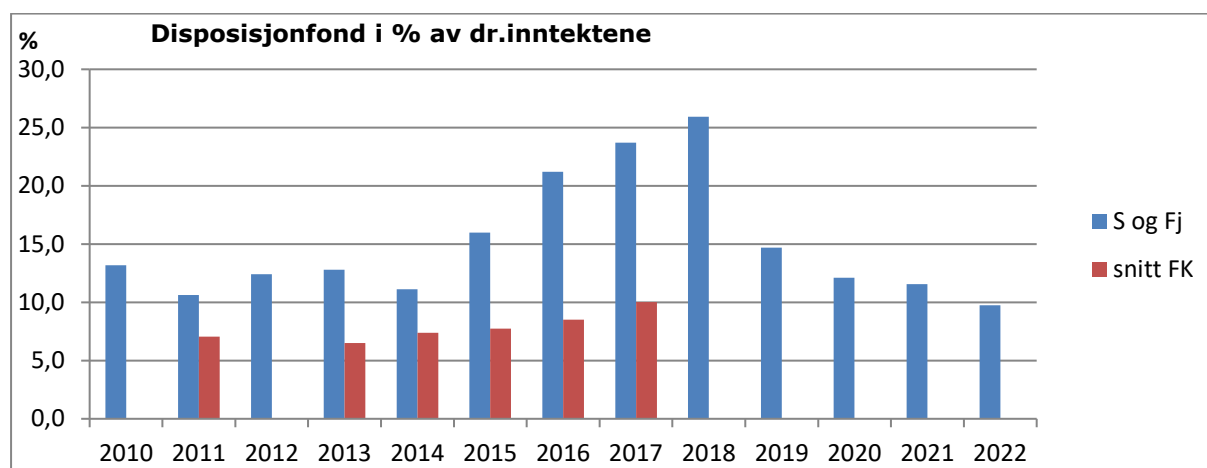
Fakta:

Disposisjonsfond: Midlar som gjennom åra er avsett til reservar

Tilrådd nivå: Det er ikkje nokon klar norm for kor stort disposisjonsfond bør vera, men Telemarkforskning har i ein rapport om økonomiske nøkkeltal tilrådd at disposisjonsfond bør utgjera mellom 5-10 prosent av fylkeskommunen sine inntekter.

Landssnittet i 2017: 7,7%

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 23,7% i 2017, forventa 25,9 % i 2018 minkande til 9,7% i 2022.

Disposisjonsfonda er dei einaste fonda som fritt kan nyttast til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsrekneskapet. Størrelsen på disposisjonsfonda er eit uttrykk for kor store økonomiske bufferar fylkeskommunen har, og er den delen av reserven som best gjev uttrykk for den økonomiske handlefridomen.

Med den bruk/avsetjing disposisjonsfond som er budsjettert i denne budsjett-/økonomiplanen vil disposisjonsfonda samla vera på om lag 320 mill. kr (9,7 % av driftsinntektene) ved utgangen av 2022. Tyngda av desse midlane er resultatoverføringsmidlar skule/tannhelse/vegvedlikehald, prognoseinntekter konsesjonskraft/utbytte 2020-2022 samt fastsatt bufferbeløp konsesjonskraft. Desse er såleis ikkje tilgjengeleg til å saldere komande budsjett etter 2022.

4. TALDEL

Taldelen er oppdelt i ein driftsdel og ein investeringsdel.

Driftsdelen viser sist avlagte rekneskap (rekneskapstal for året 2017) endeleg budsjett for 2018, årsbudsjett for 2019 og økonomiplanen sine tal for åra 2020-22.

Årsbudsjettet for 2018 vert vedteke på programområdenivå. Talbudsjettet er fordelt på tenestenivå. Hovudutvala kan endre fordelinga på eigen sektor i tråd med fullmakter gjevne i budsjettreglementet.

Vidare er det teke inn ein tabell som viser fylkeskommunen sin aktivitet (brutto utgifter, inntekter og netto utgifter på sektornivå for sist avlagde rekneskapsår).

Investeringsdelen viser samla investeringsprogram i økonomiplanperioden og tilhøyrande finansieringsprogram.

4.1 DRIFTSDEL (I MILL KR)

	17-kr	18-kr	19-kr	19-kr	19-kr	19-kr
Programområde/tenestenivå	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
800 Skatt på inntekt og formue	-621,079	-641,200	-651,100	-645,300	-639,600	-633,900
Skatt på inntekt og formue	-621,079	-641,200	-651,100	-645,300	-639,600	-633,900
840 Statleg rammetilskot	-1754,548	-1720,829	-1711,723	-1631,348	-1631,470	-1623,570
Inntektsutjamning	-50,085	-43,000	-43,000	-43,000	-43,000	-43,000
Rammetilskot	-1704,463	-1677,829	-1668,723	-1588,348	-1588,470	-1580,570
<i>Sum frie inntekter</i>	<i>-2375,627</i>	<i>-2362,029</i>	<i>-2362,823</i>	<i>-2276,648</i>	<i>-2271,070</i>	<i>-2257,470</i>
840 Øvrige generelle statstilskot	-71,816	-80,596	-36,500	-36,500	-36,500	-36,500
Regionale utviklingsmidlar	-77,360	-53,920	-39,100	-39,100	-39,100	-39,100
Andre generelle statstilskot		-31,388	0,000	0,000	0,000	0,000
Driftsmidlar til investering	5,544	4,712	2,600	2,600	2,600	2,600
710 Fylkeskommunal næringsverksemd	-163,219	-57,000	-50,000	-50,000	-50,000	-50,000
870 Renter/utbytte og lån (inn-/utlån)	127,930	91,653	118,554	125,517	140,977	174,507
Kapitalutgifter (renter og avdrag)	173,396	137,900	144,150	154,270	170,350	203,850
Renteinntekter, netto	-34,493	-30,500	-10,340	-14,300	-15,900	-17,000
Rentekompensasjon frå staten	-10,973	-15,747	-15,256	-14,453	-13,473	-12,343
Intern bruk/avsetting til fond	265,447	57,611	-103,949	-46,115	-67,808	-114,283
Sluttsaldering - avsetting /bruk av fond	44,695	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Innsparingskrav						
NETTO FELLESINTEKTER	-2 172,590	-2 350,361	-2 434,718	-2 283,746	-2 284,401	-2 283,746
Politisk styring, plan og forvaltning	146,204	165,614	221,915	189,230	189,885	189,230
400 Politisk styring	19,768	23,066	52,318	51,670	52,325	51,670
4000 Utgifter til fylkesting, utval og ordførar	13,156	14,626	14,684	14,684	14,684	14,684
4003 Partistonad	4,667	4,750	4,840	4,840	4,840	4,840
4004 Diverse råd og utval	1,815	1,165	1,836	1,169	1,836	1,169
4005 Til disposisjon for utvala	0,130	2,525	2,525	2,525	2,525	2,525
4006 Innsparingskrav på sektorane		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
4009 Avsett til løns- og prisvekst		0,000	28,433	28,452	28,440	28,452
410 Kontroll og revisjon	4,421	4,873	4,963	4,963	4,963	4,963
4100 Kontrollutvalet og revisjon	4,421	4,873	4,963	4,963	4,963	4,963
420 Administrasjon	79,208	84,844	85,279	82,542	82,542	82,542
4200 Administrasjon	44,644	48,057	45,941	45,241	45,241	45,241
4201 Personaltak	3,173	3,813	4,741	4,741	4,741	4,741
4204 Tillitsvalde og verneombod	4,002	4,058	4,018	4,018	4,018	4,018
4205 Interne støtteiningar	27,389	28,916	30,579	28,542	28,542	28,542
421 Forvaltningsutgifter eigedomsforvaltninga	8,815	11,609	14,491	13,691	13,691	13,691
4210 Bygg og eigedomsforvaltning	7,802	9,526	12,365	11,565	11,565	11,565
4211 Bygg- og bilforsikring	1,116	2,283	2,326	2,326	2,326	2,326
4212 Utleigebygg	-0,103	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
430 Administrasjonslokale	5,430	7,015	7,259	7,259	7,259	7,259
4300 Administrasjonslokale	5,430	7,015	7,259	7,259	7,259	7,259
460 Tenester utanom ordinært FK ansvarsområde	1,325	10,255	30,897	5,897	5,897	5,897
4600 Oppgåver utanfor ord. ansvarsområde	0,500	0,550	22,000	0,000	0,000	0,000
4606 Diverse tilskot samferdsle	0,825	9,705	8,897	5,897	5,897	5,897
480 Diverse fellesutgifter	10,263	4,046	7,745	6,245	6,245	6,245
4800 Juridisk honorar	5,551	1,100	2,930	1,430	1,430	1,430
4801 Personalforsikringar	2,305	0,475	2,314	2,314	2,314	2,314
4802 Folkehelsearbeid	2,365	2,471	2,501	2,501	2,501	2,501
4809 Diverse fellesutgifter	0,042					

	17-kr	18-kr	19-kr	19-kr	19-kr	19-kr
Programområde/tenestnivå	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
715 Lokal og regional utvikling	16,974	19,906	18,963	16,963	16,963	16,963
7151 Regionalt plan og utviklingsarbeid	2,918	1,650	1,680	1,680	1,680	1,680
7152 Lokalt plan og utviklingsarbeid	4,461	4,636	4,728	4,728	4,728	4,728
7153 Fellesfunksjonar og støttefunksjonar	0,200	0,242	0,247	0,247	0,247	0,247
7154 Utviklingsarbeid klima	1,444	4,780	3,650	1,650	1,650	1,650
7157 Internasjonalt arbeid	0,409	0,407	0,415	0,415	0,415	0,415
7159 Lokal og regional utvikling - Administrasjon	7,542	8,191	8,243	8,243	8,243	8,243
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav plan		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Opplæring	840,998	864,722	877,818	874,735	874,735	874,735
510 Skulelokale og internatbygningar	98,196	104,517	99,064	99,064	99,064	99,064
5100 Utgifter til lokale	57,930	60,220	56,106	56,106	56,106	56,106
5101 Vedlikehold og drift av skulebygg	40,266	44,297	42,958	42,958	42,958	42,958
515 Fellesutgifter og støttefunksjonar	59,316	62,421	64,590	61,590	61,590	61,590
5150 Forvaltning og fellesutgifter	41,296	44,754	45,434	45,434	45,434	45,434
5151 Fellesutgifter	14,808	13,633	15,417	12,917	12,917	12,917
5152 Eleveksamen	2,213	2,843	2,295	2,295	2,295	2,295
5153 Elev, lærling- og mobbeombod	0,999	1,191	1,444	0,944	0,944	0,944
520 Pedagogisk leining/fellesutg. og gjesteelevar	95,875	104,208	104,764	104,181	104,181	104,181
5200 Pedagogisk leing mv.	71,918	79,571	79,845	79,845	79,845	79,845
5201 Pedagogiske fellesutgifter	14,936	14,794	14,805	14,222	14,222	14,222
5202 Gjesteelevar	6,550	7,209	7,423	7,423	7,423	7,423
5203 PC-ordninga	2,471	2,634	2,691	2,691	2,691	2,691
521 -533 Utdanningsprogramma	344,098	345,939	354,314	354,814	354,814	354,814
5210 Utdanningsprogramma	340,746	337,588	345,848	346,348	346,348	346,348
5211 Gratis læremiddel	0,015	5,624	5,731	5,731	5,731	5,731
5313 Jordbrukskulegardar	3,337	2,727	2,735	2,735	2,735	2,735
554 Fagskule	25,153	9,367	9,744	9,744	9,744	9,744
5540 Fagskuleutdanning	25,153	9,367	9,744	9,744	9,744	9,744
559 Landsliner	6,106	5,570	5,645	5,645	5,645	5,645
5590 Landslinjer	6,106	5,570	5,645	5,645	5,645	5,645
561 Oppflg.tenesta og ped./psyk. teneste	17,705	19,300	19,534	19,534	19,534	19,534
5611 PP-tenesta	11,954	12,286	12,456	12,456	12,456	12,456
5613 Oppfølgingstenesta	5,751	7,014	7,078	7,078	7,078	7,078
562 Tilpassa opplæring	60,521	66,604	68,040	68,040	68,040	68,040
5620 Tilpassa opplæring	60,521	66,604	68,040	68,040	68,040	68,040
570 Fagopplæring i arbeidslivet	117,302	122,181	125,521	125,521	125,521	125,521
5700 Fagopplæringsnemnda	0,104	0,229	0,232	0,232	0,232	0,232
5701 Opplæring i bedrift	102,286	106,457	109,240	109,240	109,240	109,240
5702 Fagprøver	14,912	15,495	16,049	16,049	16,049	16,049
581 Vaksenopplæring etter opplæringslova	9,142	13,795	15,310	15,310	15,310	15,310
5810 Vaksenopplæring	9,142	13,795	15,310	15,310	15,310	15,310
590 Andre føremål	7,584	10,820	11,292	11,292	11,292	11,292
5900 Opplæring i sos-/med.institusjonar	5,098	8,740	8,890	8,890	8,890	8,890
5901 Privatisteksamen	1,661	2,093	2,360	2,360	2,360	2,360
5902 Tilskot til elevorganisasjonar	0,020	0,041	0,042	0,042	0,042	0,042
5903 Karriererettleing	0,059	-0,054	0,000	0,000	0,000	0,000
5904 Opplæring - andre områder	0,746					
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

	17-kr	18-kr	19-kr	19-kr	19-kr	19-kr
Programområde/tenestenivå	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Tannhelsetenesta	81,333	83,436	84,186	84,186	84,186	84,186
660 Tannhelsetenesta fellesfunksjoner	17,622	16,530	17,582	17,582	17,582	17,582
6600 Fellesfunksjoner	17,622	16,530	17,582	17,582	17,582	17,582
665 Tannhelsetenesta - pasientbehandling	63,711	66,906	66,604	66,604	66,604	66,604
6650 Pasientbehandling	63,711	66,906	66,604	66,604	66,604	66,604
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Næring og kultur	171,901	151,555	146,283	131,146	131,146	131,146
701 Tilrettel., støttefunk., fin.bistand for næringslivet	102,528	80,044	73,362	58,925	58,925	58,925
7010 Bedriftsretta satsingar	36,020	27,600	27,600	25,000	25,000	25,000
7011 Kommunikasjonsteknologi	8,277	3,000	3,177	1,740	1,740	1,740
7012 Bransjeretta satsingar	9,384	8,410	8,490	8,570	8,570	8,570
7015 Nyskaping	21,391	24,009	18,702	8,222	8,222	8,222
7018 Kunnskap	4,593	3,393	1,800	1,800	1,800	1,800
7019 Andre næringsområde	12,622	2,659	2,849	2,849	2,849	2,849
7099 Tilrettel. og støttefunksjon for næringslivet - Admin	10,241	10,973	10,744	10,744	10,744	10,744
716 Friluftsliv, vassregionstyresmakt og forvaltning av vilt	2,094	2,099	2,099	2,099	2,099	2,099
7164 Klima		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7164 Friluft, natur og vassforvaltning	1,175	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100
7169 Friluftsliv, vassregion etc - administrasjon	0,919	0,999	0,999	0,999	0,999	0,999
740 Bibliotek	5,934	5,958	5,988	5,988	5,988	5,988
7400 Bibliotek	5,934	5,958	5,988	5,988	5,988	5,988
750 Kulturminneforvaltning	12,609	13,307	13,765	13,065	13,065	13,065
7500 Kulturminnevern	12,609	13,307	13,765	13,065	13,065	13,065
760 Museum	15,469	16,225	16,575	16,575	16,575	16,575
7600 Muséer	15,469	16,225	16,575	16,575	16,575	16,575
771 Kunstformidling	9,499	10,672	10,997	10,997	10,997	10,997
7710 Kunstformidling	9,499	10,672	10,997	10,997	10,997	10,997
772 Kunstproduksjon	11,952	12,162	12,428	12,428	12,428	12,428
7720 Kunstproduksjon	11,952	12,162	12,428	12,428	12,428	12,428
775 Idrett	2,708	2,856	2,890	2,890	2,890	2,890
7750 Idrett	2,708	2,856	2,890	2,890	2,890	2,890
790 Andre kulturaktivitetar	9,108	8,232	8,179	8,179	8,179	8,179
7900 Andre kulturaktivitetar	9,108	8,232	8,179	8,179	8,179	8,179
Ufordelt innsparings tiltak		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav næring		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav kultur		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

	17-kr	18-kr	19-kr	19-kr	19-kr	19-kr
Programområde/tenestenivå	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Samferdsle	932,154	1107,034	1116,516	1016,449	1016,449	1016,449
722 Fylkesvegar	474,289	612,358	577,747	479,580	483,480	405,780
7220 Renter for vegforskoteringar		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7221 Driftsmidler overført til investering	2,500	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7222 Fylkesvegar - drift og vedlikehold (netto)	461,879	601,079	552,082	453,915	457,815	380,115
7223 Fylkesvegar - uforutsette hendingar		0,000	15,000	15,000	15,000	15,000
7224 FTU - administrasjon og tiltaksmidlar	0,957	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200
7225 FTU - trafikktryggings tiltak i kommunane	4,280	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
7229 Fv., miljø og trafikktr.tiltak - administrasjon	4,673	5,079	4,465	4,465	4,465	4,465
730 Bilruter	234,274	247,858	256,270	254,270	254,270	254,270
7300 Buss - kjøp av teneste	198,371	219,428	224,870	224,870	224,870	224,870
7301 Buss - skuleskyss undertransportørar/ div. grunnsk	5,599	0,513	0,514	0,514	0,514	0,514
7302 Buss - skuleskyss vidaregåande skule	7,118	1,949	1,439	1,439	1,439	1,439
7303 Ungdomstilbod	3,839	3,507	3,906	3,906	3,906	3,906
7306 Diverse kollektiv	9,924	11,745	13,636	13,636	13,636	13,636
7309 Bilruter - administrasjon	9,423	10,716	11,905	9,905	9,905	9,905
731 Fylkesvegferjer	127,974	125,970	144,685	144,785	140,885	148,585
7310 Fylkesvegferjer	127,974	125,970	144,685	144,785	140,885	148,585
732 Båtruter	87,356	111,770	127,638	127,638	127,638	197,638
7321 Båt - skuleskyss/veglause grender	4,641	4,925	5,059	5,059	5,059	5,059
7322 Båt - ekspress- og lokalruter	77,347	99,393	115,766	115,766	115,766	185,766
7323 Båt - diverse	4,343	6,422	4,729	4,729	4,729	4,729
7329 Båtruter - administrasjon	1,025	1,030	2,084	2,084	2,084	2,084
733 Tilrettelagd transport	8,261	9,078	10,176	10,176	10,176	10,176
7331 Tilrettelagd transport	8,261	9,078	10,176	10,176	10,176	10,176
Ufordelt innsparings tiltak		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ufordelt innsparingskrav		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
NETTO SEKTORRAMMER *)	2 172,590	2 372,361	2 446,718	2 295,746	2 296,401	2 295,746
Ufordelte fellespostar		-22,000	-12,000	-12,000	-12,000	-12,000
BALANSE	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Sektor	Rekneskap 2017		
	Brutto utgift	Sektor inntekt	Netto utgift
Politisk styring, plan og forvaltning	244 372	-66 913	177 459
Opplæring	1 050 200	-246 138	804 062
Tannhelse	110 513	-29 671	80 842
Næring og kultur	466 592	-290 084	176 508
Samferdsle	1 183 403	-249 684	933 719
SUM	3 055 080	-882 490	2 172 590

4.2 INVESTERINGSPROGRAM FYLKESVEG

Investerings- og finansieringsprogrammet for fylkesvegnettet inkl. skredsikring er i økonomiplanperioden spesifisert i følgende tabell:

INVESTERINGSPROGRAM (faste -2019-kr)	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Store prosjekt	2 444,700	163,300	517,200	930,400	833,800
Fv. 60 Ugla-Skarstein	5,200	5,200			
Fv. 698 Blaksetunnelen	232,500	81,900	81,900	68,700	
Fv. 303 Seimsdals tunnelen	277,700	10,200	136,000	121,300	10,200
Avviksfond tunnel	51,200			51,200	
Førdepakken - fylkesvegprosjekt	649,400	59,000	140,500	248,900	201,000
Fv. 606 Ferjeavløysing Ytre Steinsund bru	790,400	7,000	143,400	286,700	353,300
Fv. 614 Svelgen - Indrehus	438,300		15,400	153,600	269,300
Mindre utbetringar	273,500	29,700	144,100	84,300	15,400
Tiltak for framkome og tryggleik	32,300	0,000	1,500	15,400	15,400
Brutiltak - ufordelt	5,900		5,900		
Fv. 624 Husevågøy ferjekai	18,500	3,100	15,400		
Fv. 577 Øvrebotn bru I og II (Bremanger)	5,100	5,100	0,000		
Fv. 618 Barmen - Barmsund (ferjekai)	1,000	1,000	0,000		
Fv. 611 Sæle - Engebø	120,100	0,000	51,200	68,900	
Fv. 57 Dale-Storehaug	61,400	5,100	56,300		
Fv. 53 Holsbru	5,100	0,000	5,100		
Fv. 241 Møteplassar Bakka i Aurland		0,400			
Fv. 724 Oldedalen, mindre punkttiltak		3,100			
Fv. 615 Hyen-Storebru, mindre punkttiltak		3,100	7,200		
Fv. 55 Utviding Fortun		8,700	1,500		
Fv. 152 Bom og snuplass, Moldeskreda		0,100			
Gang- og sykkelvegar	100,700	52,700	40,300	6,400	1,300
Fv. 548 Brandsøyvegen (tilskudd)	5,200	1,300	1,300	1,300	1,300
Fv. 614 Breivika - Svelgen (Bremanger)	45,100	16,400	23,600	5,100	
Fv. 607 Heggebø - Leirvik (Hyllestad)	24,800	24,800			
Fv. 548 Brandsøy - Solheim (delprosjekt)	25,600	10,200	15,400		
Trafikktryggingstiltak	53,200	13,300	13,300	13,300	13,300
Planlegging og prosjektering	28,700	8,200	7,200	6,100	7,200
Kollektivtrafikktiltak	4,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Skredsikring	1 363,000	246,700	338,400	451,100	326,800
Fv. 633 Tunnel Kleiva	31,200	31,200			
Fv. 722 Flovegen	628,800	136,700	184,300	174,100	133,700
Fv. 53 Ljoteli	343,100	41,000	133,100	153,600	15,400
Fv. 241 Nautgrov	3,100	3,100			
Fv. 691 Åstranda i gloppen	30,700	30,700			
Prosjektering mindre tiltak	2,000	0,500	0,500	0,500	0,500
Mindre skredsikringstiltak - ufordelt	48,200		20,500	20,500	7,200
Fv. 55 Bru over Esefjorden	272,400			102,400	170,000
Grunnerverv m.v. for avslutta skredsikringsprosjekt	3,500	3,500			
SUM INVESTERING	4 267,800	514,900	1 061,500	1 492,600	1 198,800

FINANSIERINGSPROGRAM	SUM I PERIODEN	2 019,000	2 020,000	2 021,000	2 022,000
Mva. kompensasjon	411,300	36,400	107,000	145,300	122,600
Fondsmidler	637,600	164,800	254,100	218,700	
Lånemidler	1 170,600	8,000	205,700	408,500	548,400
Førdepakken - bompengar	402,400	7,700	81,800	174,900	138,000
Førdepakken - mva. refusjon	115,500	11,000	25,400	45,100	34,000
Førdepakken - (lånemidler)	127,300	40,300	29,000	29,000	29,000
Anleggsbidrag Sæle - Engebø	40,000		20,000	20,000	
Statleg tilskott - skredsikring	1 111,100	201,100	275,900	367,700	266,400
Mva. kompensasjon - skredsikring	252,000	45,600	62,600	83,400	60,400
SUM FINANSIERING	4 267,800	514,900	1 061,500	1 492,600	1 198,800

Det er lagt opp til samla investeringar på 4 267,8 mill. kr i økonomiplanperioden 2019-22. Av dette er 1 363,0 mill. kr knytt til skredsikringstiltak. Gjennomføring av investeringsprogrammet inneber tilsaman 1 297,9 mill. kr i nye låneopptak.

For nærare omtale av investeringsprosjekta vert det vist til kapittel 12 Prosjektomtalar.

4.3 INVESTERINGSPROGRAM BYGG

Investerings- og finanseringsprogrammet for bygg i økonomiplanperioden er spesifisert i følgende tabell:

INVESTERINGSPROGRAM (faste 2019-kr)	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Forvaltning	43,440	20,640	9,600	6,600	6,600
IT001 IKT-investeringar	16,000	4,000	4,000	4,000	4,000
O2M01 "Miljøprosjekt" - ufordelt	5,040	5,040			
EK001 Eigenkapitalinnskott KLP	10,400	2,600	2,600	2,600	2,600
VA 003 Fylkeshuset - utviding av Firdasalen	12,000	9,000	3,000		
Opplæring	1351,461	331,400	446,261	326,400	247,400
OR100 Tiltak gåande og syklande- ufordelt	39,000	10,500	10,500	9,500	8,500
OR200 Ombygging/rehabilitering/Sikring/Brann	81,000	21,000	20,000	20,000	20,000
IU200 Utstyr	26,000	6,500	6,500	6,500	6,500
PC002 PC-ordninga	25,600	6,400	6,400	6,400	6,400
IT 200 Digitale klasserom	5,500	5,500			
NY103 Høyanger vgs - ombyg.	7,700	7,700			
NY121 Mo og Øyrane vgs - nytt verkstadbygg	59,600	9,600	20,000	20,000	10,000
NY224 Sogndal vgs - byggesteg II	13,350	13,350			
NY227 Måløy vgs - rehab. av blokk B og C	69,650	50,650	19,000		
NY228 Eid vgs - tilbygg	1,550	1,550			
NY229 Mo og Øyrane vgs - ridehall	25,500	21,500	4,000		
NY230 SJH - ysteri/garderobe	11,150	11,150			
NY232 Mo og Øyrane - vassforsyning MO	1,361		1,361		
NY234 Førde vgs./campus Førde	515,000	15,000	140,000	180,000	180,000
NY235 Sogndal vgs avd. og Vitensenter	138,000	40,000	70,000	28,000	
NY237 Flora idrettssenter	71,000	60,000	11,000		
NY238 Måløy vgs - blokk A og D	64,500	9,500	30,000	25,000	
NY239 MØY vgs - internat mm.	71,000	4,000	20,000	31,000	16,000
OF100 Nytt opplæringsfartøy ved Måløy vgs	125,000	37,500	87,500		
Tannhelse	19,000	7,000	4,000	4,000	4,000
TA300 Oppgradering av tannklinikkar	19,000	7,000	4,000	4,000	4,000
Kultur	161,300	4,300	70,000	57,000	30,000
KU002 Fellesmagasin for musea	87,500		20,000	37,500	30,000
KU003 Gulatinget	73,500	4,000	50,000	19,500	
KU004 Kulturminne	0,300	0,300			
Nye prosjekt - ikkje fordelt pr. år	208,000	6,000	27,000	68,000	107,000
SUM INVESTERING	1783,201	369,340	556,861	462,000	395,000

FINANSIERINGSPROGRAM	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Mva-kompensasjon	333,275	61,900	106,461	87,214	77,700
Driftsmidler	10,400	2,600	2,600	2,600	2,600
Diverse ubundne fond	724,986	163,600	327,200	234,186	
Fondsmidler Kultur	7,440	0,240	7,200		
Andre tilskot	12,600	3,900	2,900	2,900	2,900
Tilskot Gulatinget	47,500		28,000	19,500	
Unyttå lånemidler tidlegare år	25,000	25,000			
Kapitalfond	9,600	7,200	2,400		
Lånemidler	612,400	104,900	80,100	115,600	311,800
SUM FINANSIERING	1783,201	369,340	556,861	462,000	395,000

Det er lagt opp til samla bygginvesteringar på 1783,2 mill. kr i økonomiplanperioden 2019-22. Gjennomføring av investeringsprogrammet inneberer tilsaman 612,4 mill. kr i nye låneoptak.

For nærare omtale av investeringsprosjekta vert det vist til kapittel 12 Prosjektomtalar.

5. FELLE SINNTEKTER OG -UTGIFTER

Som fellesinntekter og -utgifter reknar ein alle inntekter og utgifter som ikkje er budsjetterte på sektornivå.

Fellesinntektene skal finansiere fylkeskommunen sine eigne driftsutgifter på sektornivå (netto driftsutgifter), renteutgifter, avdragsutgifter, avsetning til fond og underskotsinndekning (fellesutgifter).

Alle tal i planperioden (19-22) er i faste 2019-kroner. Der det er teke med tal frå tidlegare år er desse i løpande kroner.

5.1 SKATT OG RAMMETILSKOT

I dette avsnittet vert det gjort kort greie for opplegget for 2019 samanlikna med tidlegare år. Fylkeskommunane fekk nytt inntekstsystem frå 2015. Som følgje av det nye inntektssystemet fekk Sogn og Fjordane fylkeskommune redusert sine overføringer frå staten med 278 mill. kr. - prisjustert til 305 mill.kr i 2019

SKATT OG RAMMETILSKOT

Grunnlaget for fylkeskommunane sine frie inntekter er Stortinget sitt rammevedtak i statsbudsjettet. Dette er delt i to deler – skatt på inntekt og formue og overføringer gjennom inntektssystemet (rammetilskot).

For Sogn og Fjordane fylkeskommune inneheld økonomiplanen slike frie inntekter:

Mill. kr	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Fylkesskatt og inntektsutj	671,1	687,8	694,1	688,3	682,6	676,9
Rammetilskot	1 704,5	1 677,8	1 668,7	1 588,3	1 588,5	1 580,6
Opptrapping av tapskompensasjon						
Sum frie inntekter	2 375,6	2 365,6	2 362,8	2 276,6	2 271,1	2 257,5

Det er budsjettert med 2 362,8 mill. kr i samla frie inntekter for 2019. Av dette utgjør fylkesskatt m/inntektsutjamning 694,1 mill. kr og rammetilskotet 1 668,7 mill. kr.

Fylkesskatten vert berekna med grunnlag i folketalet 1. januar i budsjettåret. Per 1. januar 2019 er folketalet stipulert til 109,900 i Sogn og Fjordane og til 5.330.000 i landet. Nytt skatteanslag i statsbudsjettet gjev grunnlag for å auke vår skatteprognose til samla 694,1 mill. kr. Dette utgjør ein nominell auke frå budsjettert nivå i 2018 på 0,9 %.

INNTEKTSSYSTEM FOR 2019

Inntektssystemet består av tre hovudkomponentar:

- Inntektsutjamning
- Innbyggartilskot og utgiftsutjamning
- Overgangsordning

Inntektsutjamning

Føremålet med inntektsutjamninga er å utjamne skilnader i fylkeskommunane sin skatteinngang. Utjamningsgraden er sett til 87,5 %.

Innbyggartilskot og utgiftsutjamning

Innbyggartilskotet er ein lik sum per innbyggjar. Summen av tilskotet vert berekna ut frå folketalet i kvart fylke. Innbyggartilskotet for 2019 er sett til 5 589 kr per innbyggjar. For Sogn og Fjordane vert innbyggartilskotet då 631,128 mill.kr.

Utgiftsutjamninga er ei omfordelingsordning der midlar vert omfordelt frå fylkeskommunar med lågt berekna utgiftsbehov til fylkeskommunar med høgt berekna utgiftsbehov. Målet er at fylkeskommunane skal settast i stand til å yte likeverdige tilbod til innbyggjarane. Utgiftsbehovet vert berekna ut ifrå ein kostnadsnøkkel, samansett av delkostnadsnøklar for samferdsle, vidaregåande opplæring og tannhelse.

Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt utgiftsbehov er etter det nye inntektssystemet berekna til å vere om lag 52,97 % høgare enn landsgjennomsnittet. Dette er ein auke frå 2018 der utgiftsbehovet vårt var berekna til 51,76 % over landsgjennomsnittet. For Sogn og Fjordane fylkeskommune utgjer utgiftsutjamninga 679,768 mill. kr.

Inkludert i rammetilskotet er saker med ei *særskilt fordeling*. Dei siste åra har vi hatt store overføringer i høve samferdsleområdet knytt til forvaltningsreforma. Nokre av sakene er fasa ut, mens andre er tekne inn i utgiftsutjamninga. For 2019 får vi ei samla overføring på 225,525 mill. kr knytt til saker med særskilt fordeling. Dette gjeld midlar til m.a. tunnelvedlikehald, opprusting og fornyinga av fylkesvegane og ferjeavløysingsmidlar.

Overgangsordninga inkl. tapskompensasjon

Overgangsordninga i samband med nytt inntektssystem frå 2015 er i 2019 gjennomført og vi får ikkje lenger kompensasjon (utgjorde 61,1 mill.kr i 2018) I særskilt tapskompensasjon får vi i 2019 106,782. Dette er same nominelle beløp som i 2018 dvs. det ligg ikkje inne verken prisjustering eller opptrapping i 2019 slik vi hadde føresett.

Skjønsmessige tilskot

Det skjønsmessige tilskotet i 2019 er på 25,5 mill.kr. – det er same nominelle beløp som i 2018.

Samla rammetilskot for 2019 kan oppsummerast slik:

	Mill.kr
Innbyggartilskot utan utgiftsutjamning	631,128
Utgiftsutjamning	679,768
Saker med særskilt fordeling	225,525
Overgangsordning inkl. tapskompensasjon	106,782
Skjønstilskot	25,500
Sum rammetilskot 2018	1 668,703

PLANPERIODEN 2020-22

Det er lagt til grunn ei nedjustering av skattenivået for åra 2020 - 22. Det er føresett at folketalet i fylket vert reduert med om lag 300 innb pr år medan folketalet i landet aukar med 30 000. Årleg reduksjon i skatteinntektene i høve 2019 er på om lag 6 mill.kr. årleg akkumulert til 17 mill. kr i 2022.

Overgangsperioden for nytt inntektssystem innført i 2015 er ferdig i 2019. Verknaden av nytt inntektssystem utgjer for Sogn og Fjordane fylkeskommune samla 305 mill.kr. i reduserte inntekter (2019 kr.) Den særskilte tapskompensasjonen på 106,8 mill.kr. er vidareført for åra 2020-2022.

Midlane til tunnellsikring, jf forskrift om tunnellsikkerheit -72 mill.kr. i 2019 – vert avslutta i 2019 og er difor ikkje vidareført.

I tillegg er det gjort vurderingar på utviklinga innanfor sentrale utgiftskriteria, basert på framskrivingar frå SSB. Vår relative nedgang i høve landet på folketal- og elevtalskriteria er innarbeidd i prognosane for planperioden.

Regionreforma er vedteken iversett frå 2020 og i samband med det er det varsla om nytt inntektssystem frå same dato. Nytt inntektssystem vert lagt fram i kommuneøkonomiopposisjonen for 2020. Det heftar difor stor usikkerheit om dei økonomiske rammene frå og med 2020.

5.2 REGIONALE UTVIKLINGSMIDLAR FRÅ KMD

Tilskotet frå KMD til regionale utviklingsmidlar er budsjettert med 39,1 mill. kr i 2019. Dette er ein reduksjon på 14,8 mill. kr i høve 2018. KMD-midlane er i budsjettet for 2019 disponert av næring og kultur og er fullt ut nytta til finansiering av aktivitetar.

Endeleg fordeling av KMD-midlane vil ikkje vere kjent før i januar 2019.

5.3 LOKALE INNTEKTER

Nivået på lokale inntekter til driftsføremål er i økonomiplanen 2019 – 2022 sett til 50 mill.kr. pr år. Som lokale inntekter reknar vi sal av konsesjonskraft og utbytte frå selskap (SFE/Sogn og Fjordane Holding). I tråd med budsjettføresetnadane vert utbytte frå SFE i sin heilheit avsett til bufferfond og har såleis ikkje innverknad på driftsrammene.

Det budsjetterte nivået på lokale inntekter vert fastsett med grunnlag i prognosar per 2. tertial året før første budsjettår. Dette gjev følgjande samanheng mellom prognosar på lokale inntekter (pr. september 2018) og bruk/avsetjing fond :

Lokale inntekter	2019	2020	2021	2022
Sum prognostiserte lokale inntekter	70,0	60,0	60,0	62,0
Disponert til driftsføremål	50,0	50,0	50,0	50,0
Avsetjing til fond	20,0	10,0	10,0	12,0

Samla avset ein i økonomiplanperioden 52 mill. kr av fond for å oppretthalde 50 mill. kr i bruk av lokale inntekter i driftsbudsjettet.

Utbytte

SFE/Sogn og Fjordane Holding:

Sogn og Fjordane Holding har i 2018 fått 31 mill. kr i utbytte som v ert overført fylkeskommunen i 2019. Dette er basert på ein utbytteprosent på 50 % og ein eigardel på 49,56 %. Utbytte vil i sin heilheit bli avsett til fond.

BUFFERFONDET

«Handlingsreglar» for bufferfondet:

- Minimumsnivået på bufferfondet er sett til 70 mill. kr og skal vere ei sikring mot framtidige endringar i rammeføresetnader.
- Eventuelt overskytande kapital på bufferfondet første år i planperioden kan disponerast til tiltak i heile planperioden.
- Disponering av overskytande kapital på bufferfondet skal avsetjast til høvesvis aktivitetsfond - drift og aktivitetsfond - investeringar.

Det er lagt opp til ein aktiv bruk av bufferfondet for å fordele "overskot" i høve dei ordinære driftsrammene. Dette inneber i praksis at overskot i samband med rekneskap og tertialrapport er tilført fondet. I tillegg er lokale inntekter over/under «taket» på 50 mill. kr årleg til driftsføremål saldert mot fondet.

I budsjett 2013/økonomiplan 2013-2016 vart det vedteke at berre prognostisert «overskotskapital» første år i planperioden skal disponerast, men at beløpet kan nyttast til å finansiere tiltak i heile planperioden.

Nivået på lokale inntekter første år i planperioden er relativt sikkert. Med risikostrategien for omsetjing av konsesjonskraft og vedtak om å sette utbytte frå Sogn og Fjordane Holding i planåret lik utbytte frå SFE året før, vil dei lokale inntektene langt på veg vere kjende ved inngangen til budsjettåret. Det vil framleis knytte seg noko uvisse til den usikra delen av konsesjonskrafta, men dette vil vere mindre beløp og eventuelle avvik her kan takast omsyn til i påfølgjande budsjettprosessar.

Budsjettet utvikling på bufferfondet i planperioden:

Bufferfond	Beløp
IB pr 1.1.2018	410,3
2018-transaksjonar	
FT-sak 59/17 - Tilbakeføring av avsetting akt.fond.drift - lokale inntekter	40,0
FT-sak 59/17 - Utbytte SFE	37,1
FT-sak 59/17 - Saldering av Budsjett 2018/økonomiplan 2018-21	58,1
FT-sak 30/18 - T 1/18 - saldering	-1,7
FT-sak 30/18 - T 1/18 - løyving til Sitep AS	-5,0
FT-sak 30/18 - T 1/18 - løyving til 3 idrettshallar (Florø 10 mill, Fjaler 1,5, Stryn 4 mill)	-15,5
FT-sak 30/18 - T 1/18 - løyving til Sogndal fotball - klatreanlegg	-0,5
FT-sak 30/18 - T 1/18 - løyving til nasjonalt klimatilpassingssenter - Vestlandsforskning	-1,2
FT-sak 18/18 - Rekneskap 2017 - avsett mindreforbruk/overskot	44,7
FT-sak 44/18 - T 2/18 - saldering	5,2
FT-sak 7/18 - løyving til hangar - Sogndal Lufthamn	-3,0
FT-sak 59/17 - overført akt.fond investering	-258,0
FT-sak 18/18 - overført akt.fond investering - nytt opplæringsfartøy	-44,7
FT-sak - Endringar i budsjettet for 2018	12,8
UB pr 31.12.2018	278,6
B-2019	
Vedteke minimumsnivå på bufferfondet	-70,0
Vedteke kapitalinnskot - overskot lokale inntekter i 2019	51,0
Vedteke kapitaluttak i planperioden 2018-2021	-1,9
Vedteke kapitaluttak 2019 - saldering av budsjett 2019-2022	-266,5
Bruk av vedteke minimumsnivå på bufferfondet	-8,7

Som ein konsekvens av at driftsbudsjettet for åra 2019-2022 er saldert med bruk av bufferfond på samla 266,5 mill. kr vert ein av handlingsreglane brote. Minimumsnivået på 70 mill. kr vert redusert med 8,7 mill. kr til 61,3 mill. kr. Ev. tilførsel av midlar på bufferfondet i 2019 må først sikre vedteke minimumsnivå før det er noko tilgjengeleg til eingongstiltak/ytterlegare driftsutfordringar.

AKTIVITETSFOND – DRIFT OG INVESTERINGAR

Summane til eingongstiltak fordeler seg slik:

Tiltak - investeringar	2019	2020	2021	2022
IB pr 1.1	352,6	88,4	0,0	0,0
Kapitaltilførsle frå bufferfond				
B-2019 - tilrådingar Refusjon Solund kommune - reguleringsplan, Ytre Steinsund	1,9			
Disposisjonar				
B-2018 - tilrådingar Finansiering av investeringsbudsjettet	-259,3	-18,4		
B-2019 - tilrådingar Finansiering av investeringsbudsjettet - Nytt opplæringsfartøy Finansiering av investeringsbudsjettet, refusjon Solund kommune	-5,0 -1,9	-70,0		
UB pr 31.12	88,4	0,0	0,0	0,0

Tiltak - driftsføremål	2019	2020	2021	2022
IB pr 1.1	29,0	10,0	0,0	0,0
Kapitaltilførsle				
B-2019				
Disposisjonar				
B-2018- tilrådingar Løyving til Hangar Sogndal lufthavn Løyving til fotballhall Flora Løyving til Arena Stryn Løyving til Skytebane, Fjaler Løyving til klatreanlegg, Sogndal Løyving til juridisk honorar i 2019	-3,0 -4,0 -1,5 -0,5 -1,5	-10,0		
B-2019- tilrådingar A-dok 3/18 - Auka løyving til breiband A-dok 3/18 - Auka løyving til regionreform	-1,4 -7,0			
UB pr. 31.12	10,0	0,0	0,0	0,0

5.4 RENTER OG AVDRAG**RENTEFØRESETNADER**

Følgjande renteføresetnader er lagt til grunn i budsjett 2019/økonomiplan 2019-22:

	2019	2020	2021	2022
Lånerente	2,25 %	2,47 %	2,56 %	2,76 %
Innskotsrente	1,72 %	2,38 %	2,64 %	2,83 %

Endringar i marknadsrentene vil påverke både renteinntekter og -utgifter. I oppfølginga av budsjettet vert dette å sjå i samanheng.

RENTEINTEKTER OG RENTEKOMPENSASJONSORDNINGAR

Renteinntekter:

Renteinntektene er avhengig av fylkeskommunen sin likviditet og rentenivået på innskot i året. Likviditeten vert påverka av fylkeskommunen sitt driftsresultat, fondsmidlar og kor mykje lånemidlar som til ei kvar tid står på konto. Av fondsmidlane utgjør mesteparten inntekter frå salet av Fjord 1, og skal nyttast til investeringar. I økonomiplan er det difor føresett renteinntekter med utgangspunkt i ein snittlikviditet på 600 mill. kr. For at det årlege driftsnivået skal vere uavhengig av t.d. kva år fondskapitalen vert nytta, vert årlege meir-/mindreinntekter på renter som følgje av endringar i snittlikviditeten på 600 mill. kr saldert mot bufferfond.

I budsjett/økonomiplanperioden er det teke omsyn til at ulike fond/tilskotsordningar har krav om å få tilført renteinntekter på unytta kapital. Dei fond/tilskotsordningar dette gjeld for er mellom anna:

- KMD-midlane
- Midlar til INU (Ordninga er avvika f.o.m 2017, slik at det er rente på ev. restmidlar)
- Den kulturelle skulesekken
- Kulturminnevern
- Marint verdiskapingsfond
- ENØK-fondet

Rentekompensasjon - investeringar i skuleanlegg:

I statsbudsjettet for 2002 vart det lagt inn ei finansieringsordning der kommunar og fylkeskommunar fekk kompensert renteutgifter knytt til investeringar i opplæringssektoren. Kommunar og fylkeskommunar fekk tildelt kvar sin del av ei totalramme på 15 mrd. kr. Sogn og Fjordane fylkeskommune sin del var på 85,4 mill. kr. I løpet av 2006 vart det sendt inn og godkjent prosjekt som dekkjer heile ramma.

I statsbudsjettet for 2009 vart det lagt inn ei ny rentekompensasjonsordning med same føremålet. Den nye ordninga har også ei samla investeringsramme på 15 mrd. kr. I løpet av 2009 vart det sendt inn og godkjent prosjekt som dekkjer heile ramma til fylkeskommunen.

Ordningane vert forvalta av Husbanken som fastset nærare vilkår, utrekningsreglar og utbetalar kompensasjonen.

Dei første 5 åra er det føresett at låna er avdragsfrie og kompensasjonsgrunnlaget vert som følgje av dette uendra. Deretter vert kompensasjonsgrunnlaget redusert med 1/15-del årleg framover. Rentesatsane vert fastsett av Husbanken og er tilpassa marknadsrenta.

Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkeskommunane:

I statsbudsjettet for 2010 vart det lagt inn ei rentekompensasjonsordning der fylkeskommunane fekk kompensert renteutgifter knytt til tiltak på fylkesvegnettet og kollektivtransporttiltak. Intensjonen med ordninga var at rentekompensasjonen saman med løyvinga over rammetilskotet ville føre til auka aktivitet gjennom reduserte framtidige finanskostnader. Den årlege investeringsramma for landet vart auka frå 2-3 mrd. kr i 2015, og vart vidareført på same nivå i 2016 og 2017. Sogn og Fjordane fylkeskommune sin del av ramma vart sett til 116,7 mill. kr. I framlegg til statsbudsjettet for 2018 vart ikkje rentekompensasjonsordninga vidareført.

I budsjett/økonomiplanperioden er det føresett rentekompensasjon utifrå storleiken på dei årlege investeringsrammene som vi har fått tidlegare år.

Kompensasjonen utgjer renter berekna på grunnlag av serielån i Husbanken med 20 års løpetid, inklusiv 5 års avdragsfri periode, og med den til ein kvar tid gjeldande flytande rente. Vidare er det teke høgde for at det er ein halvårsverknad av rentekompensasjonen første året.

Renteinntekter/-kompensasjon samla:

Med dei renteføresetnadane som er lagt til grunn er renteinntekter og rentekompensasjon berekna som vist i tabellen nedanfor:

	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Renteinntekter	33,433	30,500	10,340	14,300	15,900	17,000
Rentekompensasjon for skulebygg	1,402	1,200	1,000	0,900	0,800	0,670
Rentekompensasjon for transporttiltak	9,571	14,547	14,256	13,553	12,673	11,673
Sum	44,406	46,247	25,596	28,753	29,373	29,343

KAPITALUTGIFTER

Budsjetterte kapitalutgifter omfattar både rente- og avdragsutgifter.

Årlege avdrag er berekna ut frå ei avdragstid på 20 og 40 år for høvesvis bygg- og veginvesteringar. Renta er berekna utifrå marknaden sine forventingar til 3 mnd. nibor i perioden, våre fastrenter/rentesikringar og forventa marginar på eksisterande lån og planlagde låneopptak.

Med desse føresetnadane er kapitalutgiftene berekna som vist i tabellen nedanfor:

	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Årlege renter og avdrag	173,166	137,900	144,150	154,270	170,350	203,850
Sum	173,166	137,900	144,150	154,270	170,350	203,850

Ved budsjettoppfølging det enkelte år må det takast omsyn til fastsett avdragstid, jf. kommunelova § 50 nr 7.

Vidare skal lånegjelda forvaltast i samsvar med fylkeskommunen sitt reglement for finans- og gjeldsforvaltning. Ein status på dette vert gitt per tertial i rapporten for fylkeskommunen si finans- og gjeldsportefølje.

Med utgangspunkt i ei avdragstid på 20 år for bygginvesteringar og 40 år for veginvesteringar får vi følgjande estimat på utviklinga av lånegjelda i økonomiplanperioden:

	Lånegjeld 1.1	Nye lån	Avdrag	Lånegjeld 31.12
2019	2 352,8	153,2	87,0	2 419,0
2020	2 419,0	314,8	89,8	2 644,0
2021	2 644,0	553,1	96,0	3 101,1
2022	3 101,1	889,2	108,8	3 881,5

Tabellen viser at fylkeskommunen har ei lånegjeld på om lag 2,4 mrd. kr ved inngangen til 2019. Ved utgangen av økonomiplanperioden er lånegjelda estimert til i underkant av 3,9 mrd. kr.

5.5 DRIFTSMIDLAR TIL INVESTERING

Det er i budsjett/økonomiplanperioden budsjettert med overføring av driftsmidlar til investering med følgjande beløp:

	2019	2020	2021	2022
Driftsmidlar til investering	2,600	2,600	2,600	2,600

Løyvinga skal nyttast til eigenkapitalinnskot i KLP.

5.6 FOND – BRUK OG AVSETJING

For 2019 er det budsjettert med bruk av diverse fond til driftsføremål med 52,9 mill. kr.

Fylkeskommunen har følgjande frie fond som det er eller kan vedtakast bruk av:

Omstillingsfond

Omstillingsfondet vart oppretta i 2009 med føremål om at midlane skulle nyttast til omstillingsarbeidet i fylkeskommunen. Tilgjengelege midlar på fondet pr. 31.12.18 er 62 mill. kr. Det er budsjettert med bruk av heile fondskapitalen til investeringsføremål i 2019.

Bufferfond for lokale inntekter

Bufferfond for lokale inntekter er pr. 31.12.18 opparbeidd med 278,6 mill. kr. Pårekna avsetjing og bruk av fondet på aktivitetsfond for høvesvis drift og investeringar går fram i punkt 5.3.

Kapital- og investeringsfond

Kapitalfondet er pr. 31.12.18 på om lag 18,2 mill. kr. Det er bindingar på fondet på 11,9 mill. kr slik at disponible midlar er om lag 6,3 mill. kr. Midlane kan berre nyttast til investeringsføremål. Fondet vert i dag nytta til mindre salderingar av investeringsprosjekt.

Det er også eit eige ubunde investeringsfond knytt til oppgjer frå salet av Fjord1. Tilgjengelege midlar på fondet pr 31.12.18 er på 573,9 mill. kr. Det er budsjettert med bruk av heile fondskapitalen til investeringsføremål med hhv 492,9 mill. kr i 2020, og 81 mill. kr i 2020.

Pensjonsfond

I 2014 vart unytta midlar til pensjonsutgifter avsett til pensjonsfondet for å møte framtidige pensjonsutgifter. Det har så langt ikkje vore ar naudsynt å nytte denne fondsavsettingen. Disponible midlar på fondet pr. 31.12.18 er på om lag 12,4 mill. kr.

5.7 UFORDELTE FELLESPOSTAR

LØNS- OG PRISVEKST

Statsbudsjettet føreset ein kommunal deflator på 2,8 % fordelt med 3,25 % på løn, og 1,9 % på kjøp av varer/tenester. I tråd med desse føresetnadane er det nytta 60,086 mill. kr til naudsynt løns- og priskompensasjon i vårt driftsbudsjett (frå 2018-kr til 2019-kr).

Lønnskompensasjon

Det er lagt til grunn 3,25 % i årslønsvekst i tråd med kommunal deflator. Utifrå vår lønsmasse er det sett av 26,979 mill. kr for å dekke lønsveksten. Lønsoverhenget frå oppgjera i 2018 utgjer 5,508 mill. kr, og får heilårsverknad i budsjettet for 2019.

Det er avsett 26,979 mill. kr til å kompensere for verknaden av lønsoppgjera i 2019. Midlane vert fordelt når forhandlingane er avslutta.

Prisomrekning til 2019-kr

Budsjettet er kompensert med samla 33,107 mill. kr i prisomrekning til 2019-kr.

Ved prisjustering av sektornivået er det i utgangspunktet lagt til grunn 1,9 %, men for enkelte postar er det gjort særskilte vurderingar. Dette gjeld i hovudssak budsjettet til kollektiv, som er kompensert med faktisk prisauke med grunnlag i kontraktane med transportørane. Desse inneheld særskilte priskomponentar der mellom anna utviklinga i drivstoffprisar har stor vekt.

Kompensasjon av samferdelsebudsjettet utgjer om lag 23,8 mill. kr av kompensasjonen - knytt til prisvekst på drift og vedlikehald av fylkesvegane, ferje og kollektiv. Budsjettet til opplæring inneheld mykje lønskostnadar som vert kompensert når lønsoppgjera er avslutta.

PENSJONSPREMIE OG PENSJONSKOSTNADER

Etter forskrift skal fylkeskommunen rekneskapsføre pensjonsutgiftene ut frå føresetnader om diskonteringsrenter, avkastning, lønsvekst og G-regulering.

Differansen mellom det som vert betalt (likviditet) og det som vert rekneskapsført (kostnad etter forskrift), også kalla "premieavviket" skal overførast til seinare år. Fylkeskommunen har vedteke å rekneskapsføre heile premieavviket i påfølgande år.

Pensjonskostnadane er i hovudsak budsjettert på sektornivå med høvesvis 21,5 % og 14,15 % for tilsette meldt inn i Kommunal Landspensjonskasse og Statens pensjonskasse (SPK).

6. POLITISK STYRING, PLAN OG FORVALTNING

Sektoren er delt i følgjande programområde med slike nettoløyvingar:

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
400 Politisk styring	19,768	23,066	52,318	51,670	52,325	51,670
410 Kontroll og revisjon	4,421	4,873	4,963	4,963	4,963	4,963
420 Administrasjon	79,208	84,844	85,279	82,542	82,542	82,542
421 Forvaltn.utg i eigeomsforvaltninga	8,815	11,609	14,491	13,691	13,691	13,691
430 Administrasjonslokale	5,430	7,015	7,259	7,259	7,259	7,259
460 Tenester utanom ordinært fylkesk. ansvarsomr.	1,325	10,255	30,897	5,897	5,897	5,897
480 Diverse fellesutgifter	10,263	4,046	7,745	6,245	6,245	6,245
715 Lokal og regional utvikling	16,974	19,906	18,963	16,963	16,963	16,963
Sum	146,204	165,614	221,915	189,230	189,885	189,230

6.1 BUDSJETTPROFIL

Sektoren politisk styring, plan og forvaltning har ikkje eige hovudutval. Fylkestinget vedtek ev. endringar på program- og tenestenivå. Fullmaksstruktur på sektoren går fram av budsjettreglementet sitt kapittel 2.

Omstillingsprosjektet SFJ2019 vart sett i gang hausten 2014 som ein følgje av nytt inntektssystem frå 2015. Å etablere dette prosjektet var naudsynt då det nye inntektssystemet gjev Sogn og Fjordane fylkeskommune vesentlege rammereduksjonar med full verknad frå 2019.

Innsparingskrava som er lagt på sektoren politisk styring, plan og forvaltning er no fasa inn i rammene. Det er utgreiing #57 Sentraladministrasjonen – roller og storleik som er førande for dette arbeidet.

Sektoren politisk styring, plan og forvaltning er ein sektor med mange ulike oppgåver og føremål. Programområda er ulike, det er både driftsrelaterte og utviklingsorienterte programområder. Å konkretisere felles satsingsområder for sektoren vert såleis ikkje føremålstenleg. Aktuelle mål og satsingsområde vert difor definert under omtalen av kvart programområde.

6.2 ÅRET 2019 – OMTALE AV PROGRAMOMRÅDE OG TENESTER

PROGRAMOMRÅDE 400 – POLITISK STYRING

Budsjettet er tilpassa følgjande politisk organisering:

- Fylkestinget har 31 medlemar
- Fylkesutvalet har 9 medlemar
- 3 hovudutval med 9 medlemar kvar
- Fylkesordførar og varaordførar ikkje er medlem i noko hovudutval
- Leiar i hovudutval er ikkje medlem i fylkesutvalet
- Kontrollutval med 5 medlemar. Leiar og nesteleiar frå fylkestinget.

Nettoløyvinga til programområdet er delt på tenestene slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4000 Utgifter til fylkesting, utval og ordførar	13,156	14,626	14,684	14,684	14,684	14,684
4003 Partistønad	4,667	4,750	4,840	4,840	4,840	4,840
4004 Diverse råd og utval	1,815	1,165	1,836	1,169	1,836	1,169
4005 Til disposisjon for utvala	0,130	2,525	2,525	2,525	2,525	2,525
4009 Avsett til løns- og prisvekst			28,433	28,452	28,440	28,452
Sum	19,768	23,066	52,318	51,670	52,325	51,670

Teneste 4000 Utgifter til fylkestinget, utval og ordfører

Tenesta omfattar utgiftene til drift av sentrale organ som fylkestinget, fylkesutvalet og hovudutvala.

Det vert løyvd samla 14,684 mill. kr til dette føremålet i 2019 fordelt slik:

	2019
Fylkestinget, fylkesutvalet og fylkesordførar	11,789
Hovudutval for opplæring	0,965
Hovudutval for næring og kultur	0,965
Hovudutval for samferdsle	0,965
SUM	14,684

Teneste 4003 Partistønad

Tenesta omfattar fylkeskommunen sitt tilskot på 4,840 mill. kr til dei politiske partia sine fylkesorganisasjonar og gruppene i fylkestinget, jf. fylkestingsak 29/06.

Teneste 4004 Diverse råd og utval

Tenesta har ei samla løyving på 1,836 mill. kr med slik fordeling:

	2019
Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne	0,464
Fylkesråd for eldre	0,165
Vestlandsrådet	0,500
Distriktsvalstyret	0,667
Nasjonal rassikringsgruppe	0,040
SUM	1,836

Av løyvinga til Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne er 0,300 mill. kr øyremerka som tilskot til Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO).

Løyvinga til Vestlandsrådet gjeld Sogn og Fjordane sin del av føresette driftsutgifter - kontingent-, jf. Vestlandsrådet sine vedtekter § 11 pkt. c.

Løyvinga til nasjonal rassikringsgruppe er vår del av kontingent/tilskot til nasjonal rassikringsgruppe. I 2019 er 9 fylkeskommunar medlem i rassikringsgruppa. I noverande fylkestingperiode (2015-19) har Sogn og Fjordane fylkeskommune leiaren i gruppa. Vi fører også rekneskapet.

Teneste 4005 Til disposisjon for utvala

Tenesta har ei løyving på 2,525 mill. kr i 2019. Fordeling mellom utvala er slik:

	2019
Fylkesutvalet til disposisjon	0,500
Hovudutval for opplæring	0,000
Hovudutval for næring og kultur	1,850
Hovudutval for samferdsle	0,175
SUM	2,525

Løyvinga til hovudutval for opplæring- til disposisjon er disponert til spissa idrettstilbod i vidaregåande opplæring for potensielle idrettsutøvarar, og difor flytt til teneste 5210 Utdanningsprogramma.

Med omsyn til løyvinga på 1,850 mill. kr til hovudutval næring og kultur kjem 1,675 mill. kr frå løyvinga til tidlegare hovudutval for kultur og 0,175 mill. kr frå løyvinga til hovudutval for plan og næring.

Teneste 4009 Avsett til løns- og prisvekst

Det er sett av 28,433 mill. kr til lønsforhandlingane i 2019. Denne «anslagsløyvinga» vert fordelt på sektornivå når resultatet av lønsoppgjera er kjende, jf. omtale i kap. 5.

PROGRAMOMRÅDE 410 – KONTROLL OG REVISJON

Nettoløyvinga til programområdet er:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4100 Kontrollutvalet og revisjon	4,421	4,873	4,963	4,963	4,963	4,963
Sum	4,421	4,873	4,963	4,963	4,963	4,963

Etter forskrift om kontrollutval § 18 skal kontrollutvalet utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i fylkeskommunen. Det vert elles vist til budsjettreglementet sitt kapittel 2.

Budsjett for kontrollorgana i 2019 er fordelt slik:

	2019
Kontrollutvalet	0,873
Sekretariat for kontrollutvalet	1,238
Kjøp av revisjonstenester	2,852
SUM	4,963

PROGRAMOMRÅDE 420 – ADMINISTRASJON

Nettoløyvinga til programområde er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4200 Administrasjon	44,644	48,057	45,941	45,241	45,241	45,241
4201 Personalretta tiltak	3,173	3,813	4,741	4,741	4,741	4,741
4204 Tillitsvalde og verneombod	4,002	4,058	4,018	4,018	4,018	4,018
4205 Interne støtteiningar	27,389	28,916	30,579	28,542	28,542	28,542
Sum	79,208	84,844	85,279	82,542	82,542	82,542

Teneste 4200 Administrasjon

Tenesta har ei samla løyving på 45,941 mill. kr med slik fordeling:

	2019
Fylkesrådmannen sin stab	21,213
Driftstenesta	6,705
Opplæringsavdelinga	8,534
Næring- og kulturavdelinga	1,403
Informasjonsverksemd	0,591
Kontingentar	3,330
Fellesutgifter sentraladministrasjonen	3,156
Leigebilar	1,009
SUM	45,941

Tenesta omfattar løns- og driftsutgifter til avdelingar/stab i sentraladministrasjonen. I tillegg inneheld tenesta andre fellesutgifter som gjeld heile sentraladministrasjonen. Desse er nærare omtalt nedanfor.

Informasjonsverksemd

Informasjonsverksemda har ei løyving på 0,591 mill. kr i 2019. Denne løyvinga skal hovudsak dekke drift og utvikling av fylkeskommunen sine nettstadar, verktøy til informasjonstenesta sitt dagleg arbeid og lisensar til verktøy nytta av heile fylkeskommunen.

Kontingentar

Kontingentar har ei løyving på 3,330 mill. kr og er fordelt til følgjande kontingentar:

	2019
Ordinær KS-kontingent	2,574
FOU-kontingent KS	0,456
Samarbeidande Kraftfylke	0,200
Diverse kontingentar	0,100
SUM	3,330

Fellesutgifter sentraladministrasjon

Fellesutgifter sentraladministrasjon har ei netto ramme på 3,156 mill. kr. Ramma skal mellom anna dekke utgifter til telefon, porto, kopiavtalar, datautgifter, kontorrekvisita, samt inventar og utstyr for heile sentraladministrasjonen.

Leigebilar

Leigebilar har ei ramme på 1,009 mill. kr. Ramma skal dekke leasing og drift av bilar på Fylkeshuset og Storehagen Atrium.

Teneste 4201 Personalretta tiltak

Tenesta har ei samla løyving på 4,741 mill. kr i 2019. Ramma skal dekke utgifter til sentrale opplærings- og utviklingstiltak, bedriftshelseteneste, trainee-ordning og til lærlingar. Midlane til lærlingar er no fordelt ut på einingane/sectorane der lærlingane er tilsett. Løyvinga er fordelt slik på dei 3 andre hovudområda:

	2019
Opplæring og utvikling	2,742
Bedriftshelseteneste	1,019
Trainee	0,980
SUM	4,741

Opplærings- og utviklingstiltak

Det er budsjettert med 2,742 mill. kr (netto) til opplærings- og utviklingsmidlar som felles sentral løyving. Dei viktigaste tiltaka er:

- OU-kontingent KS netto 0,800 mill.kr. (kontingent 1,200 mill. kr, til fråtrekk kjem eigenandel frå dei tilsette – 0,400 mill.kr)
- Rekruttering og stabilisering: 0,400 mill. kr
- Leiarutvikling: 0,400 mill. kr
- Kompetansekartlegging (KOS): 0,050 mill. kr
- Hospitering: 0,300 mill. kr
- Seniorar: 0,500 mill. kr
- Helse, miljø og tryggleik: 0,050 mill. kr

Bedriftshelseteneste

Det er budsjettert med 1,019 mill. kr til bedriftshelsetenesta.

Trainee

Det er budsjettert med 0,980 mill. kr til 2 traineestillingar.

Lærlingar

Frå 2018 er det og løyvd 1,350 mill. kr til auka satsing på lærlingar, jf. FT – sak 35/16. Satsinga legg opp til at tal lærlingplassar i Sogn og Fjordane fylkeskommunen skal aukast til 22 plassar. Midlane er no fordelt ut på einingane/sektorane der lærlingane er tilsett.

Teneste 4204 Tillitsvalde og verneombod

Tenesta har ei ramme på 4,018 mill. kr. Ramma skal dekke løn- og driftsutgifter til dei fylkeshovudstillitsvalde (ca. 4 årsverk) og fylkeshovudsverneombod (60 % stilling) som er frikjøpt frå stillinga si i fylkeskommunen. Hovudavtalen for KS-område og fylkeskommunen sine tilpassingsavtaler til hovudavtalen med arbeidstakarorganisasjonane regulerer dette.

Teneste 4205 Interne støtteiningar

Tenesta har ei samla nettoløyving på 30,579 mill. kr i 2019 med slik fordeling:

	2019
IKT-tenesta	20,759
Løn- og rekneskapstenesta	7,535
Innkjøpstena	2,285
SUM	30,579

IKT-tenesta

Løyvinga er på netto 20,759 mill. kr. Ramma skal dekke løns- og driftsutgifter for IKT-tenesta, og felles fylkeskommunale IKT-utgifter som kommunikasjonsutgifter, felles programvare, nettverkkomponentar, felles IKT-utstyr og drift av desse. I tillegg skal ramma dekke IKT-utgifter i sentraladministrasjonen.

Overordna føringar og strategiar:

Sogn og Fjordane fylkeskommune nyttar informasjonsteknologi som ein viktig basis for produksjon og støttefunksjon i heile den fylkeskommunale forvaltninga. IKT er eit viktig verktøy for å nå hovudmåla som er sett for fylkeskommunen. Målsettinga er å gje gode IKT-tenester, slik at fylkeskommunen kan nå desse måla. Samstundes skal tenesta vere ein pådrivar for utvikling innan IKT-området, både innan den fylkeskommunale forvaltninga og i fylket elles.

Viktige tiltak i 2019:

- Førebu og implementere IKT system i samband med bygging av Vestland fylkeskommune
- Utbetre og fornye nettverket på fylkeskommunale institusjonar og i det fylkeskommunale nettet
- Vidareutvikle dei tekniske løysingane og installering av digitale klasserom på dei vidaregåande skulane
- Utvikle IKT-samarbeidet med kommunane og IKT-samarbeidet elles i fylket gjennom «IT-forum Sogn og Fjordane» spesielt innafor digitaliseringsområdet
- Utvikle IKT-samarbeidet nasjonalt saman med KS og fylkeskommunane

Løn- og rekneskapstenesta

Løyvinga er på netto 7,535 mill. kr i 2019. Ramma skal dekke løns- og driftsutgifter til denne tenesta. Inkludert i dette ligg kostnader med årlege lisensar og vedlikehald av løns-, økonomi- og personalsystemet VISMA.

Overordna føringar og strategiar:

Det vert arbeida kontinuerleg med å levere gode og korrekte tenester innan løn og rekneskap, både til rett tid og med rett ressursbruk.

I 2019 vil avdelinga rette ein del arbeid mot Vestland fylkeskommune. Samtidig vil vi både halde fram med og ferdigstille:

- Kontinuerleg arbeid med elektroniske fakturaer og kontakt med leverandørar.
- Gode kontroll- og avstemmingsrutinar
- Modular med elektronisk saksgang

Innkjøpstenesta

Løyvinga er på netto 2,285 mill. kr. Sal av tenester er budsjettert med 1,660 mill. kr. Ramma skal dekke løns- og driftsutgifter til innkjøpstenesta. Tenesta har fagansvaret for:

- Drift og utvikling av innkjøp
- Felles elektronisk bestillingsløysing for fylkeskommunen (e-handel)
- Samarbeidsordninga Sogn og Fjordane Felles Innkjøp (SFFI).

Gjennom SFFI tilbyr fylkeskommunen det offentlege forvaltningsapparatet i Sogn og Fjordane eit innkjøpssamarbeid mot godtgjersle. Pr. oktober 2018 er følgjande organ omfatta av innkjøpssamarbeidet: Fylkeskommunen, Fylkesmannen, 25 kommunar, Høgskulen på Vestlandet, Sogn og Fjordane Energi AS og Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI).

Hovudoppgåva for tenesta er å:

- organisere innkjøpsordninga i fylkeskommunen
- inngå kjøps-/rammeavtaler for varer og tenester på vegne av fylkeskommunen og SFFI
- følgje opp felles rammeavtaler med leverandørane
- gje faglege råd til fylkeskommunen sine einingar og samarbeidspartar i SFFI
- drive opplæring i innkjøp
- utvikle krav/mål og oppfølgingssystem for innkjøpsfunksjonen i fylkeskommunen
- innarbeide nasjonale reglar knytt til offentlege anskaffingar
- innarbeide EØS reglar knytt til offentlege anskaffingar
- utarbeide og holde oppdatert bestillingsrutinar i heile organisasjonen

Overordna føringar og strategiar:

Gjeldande innkjøpsstrategi for fylkeskommunen, jf. FT-sak 39/18.

Viktige tiltak i 2019:

- Gjennomføre planlagde konkurransar. Dette skal skje i lag med Hordaland fylkeskommune der det er relevant.
- Arbeide vidare med å innføre e-handel i fylkeskommunen og samarbeidskommunar.
- Arbeide vidare med å forbetre og kommunisere vedtekne planar, fastsette rutinar, prosedyrar og ansvar kring innkjøp i fylkeskommunen
- Arbeide vidare med å registrere alle avtalar i fylkeskommunen i felles elektronisk verktøy for dette.
- Arbeide vidare med å samordne alle aktivitetar, strategiar, rutinar og malar med innkjøpsavdelinga i Hordaland fylkeskommune
- Arbeide vidare med Hordaland fylkeskommune med tiltak for å optimalisere og spisse bestillarorganisasjonen i nye Vestland fylkeskommune.

PROGRAMOMRÅDE 421 - FORVALTNINGSUTGIFTER I EIGEDOMSFORVALTNINGA

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4210 Bygg og eigedomsforvaltning	7,802	9,526	12,365	11,565	11,565	11,565
4211 Bygg- og bilforsikring	1,116	2,283	2,326	2,326	2,326	2,326
4212 Utleigebygg	-0,103	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
Sum	8,815	11,609	14,491	13,691	13,691	13,691

Bygge- og eigedomstenesta er leverandør av tenester knytt til eigarfunksjonen. Dette omfattar forvaltning, drift, vedlikehald, utvikling og service samt å skaffe naudsynte bygg og eigedommar til fylkeskommunen sine aktivitetar.

Overordna mål for den fylkeskommunale eigedomsforvaltninga er at verdien av eigedomsmassen ikkje skal forringast, eigedommane skal være tilpassa behovet brukarane har og ressursinnsatsen ved forvaltninga skal ikkje vere større enn det som må til for å nå desse primære målsettingane. I tillegg vil sentrale område som miljø/klima, energibruk og tilgjenge/universell utforming være viktige.

Teneste 4210 Bygg og eigedomsforvaltning

Løyving er på netto 12,365 mill. kr i 2019. Tenesta har ansvar for/arbeider med:

- Eigedomsforvaltning, teknisk drift og vedlikehald, samt prosjektleiing av nye investeringsprosjekt.
- Naudsynte arealtilpassingar som følgje av vedteken skulebruksplan.
- Forvaltning av areal knytt til tannhelsetenesta med rullering, fornying, avvikling av eksisterande leigeavtalar, samt planlegging og oppfølging av ev. nye klinikkar.
- Utføre ulike oppgåver knytt til musea i fylket. Dette gjeld mellom anna rådgjeving, prosjektarbeid med nyinvesteringar og teknisk drift av kunstmuseet i Førde.
- Løyvinga skal også dekke eigedomsskatt til fylkeskommunale bygg.

I tillegg kan tenesta disponere inntil 0,500 mill. kr av kapitalfondet til planlegging. Midlane skal nyttast til utgreiing av prosjekt som ikkje er komne så langt at dei er med i investeringsbudsjettet, eller til førebuande utgreiingar, skisser, takstar, tilstandsrapportar, anbodsmateriale mv.

Viktige tiltak i 2019 er m.a.

- Planlegging og gjennomføring av vedtekne investeringsprosjekt.
- Følgje opp avdelinga sitt arbeid med gjennomføring av regionreforma.
- Fortsette arbeidet med implementering av nytt FDV-system.
- Videreføre arbeidet med miljø- og energisparande tiltak.

Teneste 4211 Bygg- og bilforsikring

Det er budsjettert med 2,326 mill. kr til bygg- og bilforsikringar. Posten omfattar i hovudsak utgifter til premie og eigenandelar ved skade.

Teneste 4212 Utleigebygg

Tenesta er budsjettert med ei nettoinntekt på kr 0,200 mill. kr.

PROGRAMOMRÅDE 430 – ADMINISTRASJONSLOKALE

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4300 Administrasjonslokale	5,430	7,015	7,259	7,259	7,259	7,259
Sum	5,430	7,015	7,259	7,259	7,259	7,259

Teneste 4300 Administrasjonslokale

Tenesteområdet har ei samla netto løyving på 7,259 mill. kr i med slik fordeling:

	2019
Administrasjonsbygningar Leikanger	2,790
Administrasjonsbygningar Førde og Florø	4,469
SUM	7,259

Løyvinga skal dekke kostnader til drift og vedlikehald av fylkeshuset på Leikanger, leige av kontorlokale i Florø og Sandane, og leige av 3. og del av 4. etg. i Storehagen Atrium i Førde.

PROGRAMOMRÅDE 460 TENESTER UTANOM ORDINÆRT FYLKESKOMMUNALT ANSVARSOMRÅDE

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4600 Oppgåver utanfor ord. ansvarsområde	0,500	0,550	22,000	0,000	0,000	0,000
4606 Diverse tilskot samferdsle	0,825	9,705	8,897	5,897	5,897	5,897
Sum	1,325	10,255	30,897	5,897	5,897	5,897

For 2019 er det sett av 8,897 mill. kr til tilskot innanfor samferdsleområdet. Dette er nærmare omtalt under kap. 10.2.

Vidare er det sett av 22 mill. kr i 2019 som skal gå til fellesnemnda for å dekke eingongskostnadar ved etablering av Vestland fylkeskommune.

Opplæringskontoret for offentleg sektor

Kontoret har ikkje direkte fylkeskommunal løyving. Utgiftene vert dekkja ved tilskot pr. lærling, medlemskontingent og overførde midlar.

PROGRAMOMRÅDE 480 - DIVERSE FELLESUTGIFTER

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
4800 Juridisk honorar	5,551	1,100	2,930	1,430	1,430	1,430
4801 Personalforsikringar	2,305	0,475	2,314	2,314	2,314	2,314
4802 Folkehelsearbeid	2,365	2,471	2,501	2,501	2,501	2,501
4809 Diverse fellesutgifter	0,042					
Sum	10,263	4,046	7,745	6,245	6,245	6,245

Teneste 4800 Juridisk honorar og andre konsulentutgifter

Løyvinga i 2019 er på 2,930 mill. kr. Av løyvinga er 1,5 mill. kr knytt til ekstern bistand med SFE-prosessen. Resterande løyving på 1,4 mill. kr vert stilt til rådvelde for fylkesrådmannen til kjøp av slike tenester.

Teneste 4801 Personalforsikringar

Løyvinga til personalforsikring er 2,314 mill. kr i 2019.

Teneste 4802 Folkehelsearbeid

Tenesteområdet har ei samla netto løyving på 2,501 mill. kr med slik fordeling:

	2019
Folkehelse – drift av partnerskapen	0,102
Satsingsområde og helseovervaking	1,488
Folkehelse – Administrasjon	0,911
SUM	2,501

Tenesta vert disponert av sektoren næring og kultur. Viser til omtale i kapittel. 9.

PROGRAMOMRÅDE 715 - LOKAL OG REGIONAL UTVIKLING

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7151 Regionalt plan og utviklingsarbeid	2,918	1,650	1,680	1,680	1,680	1,680
7152 Lokalt plan og utviklingsarbeid	4,461	4,636	4,728	4,728	4,728	4,728
7153 Fellesfunksjonar og støttefunksjonar	0,200	0,242	0,247	0,247	0,247	0,247
7154 Utviklingsarbeid klima	1,444	4,780	3,650	1,650	1,650	1,650
7157 Internasjonalt arbeid	0,409	0,407	0,415	0,415	0,415	0,415
7159 Lokal og regional utvikling - Administrasjon	7,542	8,191	8,243	8,243	8,243	8,243
Sum	16,974	19,906	18,963	16,963	16,963	16,963

Programområdet omfattar i hovudsak regional planlegging og lokale og regionale utviklingsprosjekt inklusiv utviklingsarbeid innan klima. I tillegg arbeider vi med rådgjeving og rettleiing til kommunane, og gir uttalar til kommunale planar. Fylkeskommunen sitt internasjonale arbeid, som ikkje er knytt opp til spesifikke prosjekt eller program, er også ein del av dette programområdet.

Satsingsområda for programområdet er:

Regional planlegging

- Skape felles strategisk retning for utviklinga av fylket, og utnytte fylkeskommunale verkemiddel for å bevege oss i ynskt retning
- Styrke dei regionale planleggingsarenaene, og utarbeide regionale planar og strategiar i samsvar med føringar i regional planstrategi
- Styrke samanhengen mellom regionalt og lokalt plan- og utviklingsarbeid
- Styrke kommunane i arbeidet med langsiktig samfunns- og arealplanlegging
- Styrke fylkesdekkande organisasjonar si rolle når det gjeld langsiktig strategisk utvikling
-

Tenesteområde 7151 – Regionalt plan og utviklingsarbeid

Løyvinga er på 1,680 mill. kr i 2019.

Regionale planar

Hovudkostnadane knytt til regionale planar vert dekkja innan det einiskilde tenesteområde. Utgifter til ekstern bistand, samordning, utgreiingar m.m. knytt til alle planane, ligg inne i posten med 0,5 mill. kr. Det er ein føresetnad at desse midlane skal kunne nyttast av alle sektorar. Som del av regionalt planarbeid ligg og utgifter til vidareutvikling av Fylkesspegelen og anna analysearbeid som grunnlag både for regionalt og lokalt plan og utviklingsarbeid.

Hovudtyngda av regionalt planarbeid vil i 2019 ligge i arbeidet med «Regional planstrategi for Vestland fylke», «Folkehelseoversikt for Vestland» og «Regional planføresegn om lokalisering av handel og kjøpesenter». Dei ulike handlingsprogramma til allereie eksisterande planar skal òg følgjast opp.

Regionalt utviklingsarbeid

Det vil i 2019 bli lagt vekt på å styrke arbeidet med tverrsektorielle utviklingsprosjekt og sikre at fylkeskommunen har ei framoverlent haldning til å skape effektar i fylket ut frå dei verkemidla og den rolla vi kan ha i den regionale partnerskapen.

Området vi vil prioritere innanfor utviklingsarbeid er:

- utvikling av sterkare bu-, service- og arbeidsmarknadsområde
- utviklingsprosjekt knytt til «det grønne skiftet»

Fylkeskommunen har ei rolle i å stimulere til prosjekt og systematisk utviklingsarbeid på tvers av kommune og regionrådsgrenser. Dette omfattar også prosjekt som kan gje kunnskap og forståing for arbeidsformer og utviklingsarbeid i kommunane, hjå næringslivet og frivillige organisasjonar.

Døme på dette kan vere:

- Kartlegging av sjø og sjøbotn - som grunnlag for kommunale arealplanar i sjø
- Kartlegging og verdsetjing av friluftsområde i kommunane
- Styrke kunnskapen om vilkår for lokal klimaomstilling og utvikle nye metodar (jf. utviklingsprosjektet «Samhandling for grønt skifte»)
- Generell kunnskapsinnhenting som grunnlag for regionale og kommunale planar

Tenesteområde 7152 – Lokalt plan og utviklingsarbeid

Tenesteområdet har ei samla netto løyving på 4,728 mill. kr med slik fordeling:

	2019
Tettstadutvikling	2,728
Regionvise utviklingsavtalar	2,000
SUM	4,728

Tenesteområdet omhandlar både faste oppgåver knytt til plan- og utviklingsarbeid og program- og prosjektretta satsingar.

Samarbeidet med kommunane er eit prioritert område, og vi legg vekt på å ha ei god og heilskapleg tilnærming, og ein strategisk dialog med kommunane.

Det er ikkje eit skarpt skilje mellom utviklingsprosjekt og satsingane innafor tenesteområda 7151 og 7152.

Lokal planlegging

Lokal planlegging handlar om å rettleie kommunane i planlegging etter plan- og bygningslova. Viktige arenaer er Planforum, regionale plannettverk og plansamlingar. Det er eit samarbeid med miljøvernavingdelinga hjå fylkesmannen om rettleiing i kommunal planlegging.

Fylkeskommunen har eit ansvar for å følgje opp kommunal planlegging innan våre fagområder og å koordinere fråsegnar frå dei ulike fagområda i fylkeskommunen. Vi nyttar mest ressursar på

overordna kommunale planar (planstrategi, samfunnsdel og arealdel), og planar for sentrumsutvikling (særleg områdereguleringar). Vi gir uttale til overordna planar og reguleringsplanar.

Utviklingsarbeid

Tettstadutvikling - Tettstadane og utviklinga av dei, er ein viktig del av den regionale utviklinga i fylket. Fylkeskommunen legg til grunn at attraktive og miljøvennlige tettstader er viktige for identitet, trivsel, bulyst og virke. Det er sett av 2,728 mill. kr til tettstadutvikling i 2019.

Regionvise utviklingsavtalar - Fylkeskommunen har utviklingsavtalar med dei einskilde regionråda for å stimulere til felles satsingar og langsiktig utviklingsarbeid i regionen. Utviklingsavtalane skal og vere eit verkemiddel for å sikre gjennomføring av vedtekne regionale og kommunale strategiar. Det er sett av 2,000 mill. kr til regionvise utviklingsavtalar i 2019.

Tenesteområde 7153 – Fellesfunksjonar og støttefunksjonar

Tenesteområdet har ei samla netto løyving på 0,247 mill. kr med slik fordeling:

	2019
GIS	0,147
Panda/analyse	0,100
SUM	0,247

Fylkeskommunen har etablert Fylkesspegelen, som ein samla nettstad for statistikk og analyse, for å styrke regional og lokal kunnskap i plan og utviklingsarbeid. Større kostnader i arbeidet med analyse og statistikk vert dekkja gjennom bruk av midlar direkte frå tenesteområda 7151 og 7152.

Geografisk informasjonssystem – GIS

Fylkeskommunen nyttar GIS som støtte til arbeid med statistikk og analysar, m.a. til presentasjonar i fylkesspegelen og ved konkrete førespurnadar frå samarbeidspartane i fylket. GIS vert brukt til å illustrere og synleggjere relasjonar, mønster og trendar i form av kart, globusar, rapportar og diagram.

GIS blir brukt innafor alle fylkeskommunale sektorar og i samarbeid med kommunar og andre aktørar. Det er sett av 0,147 mill. kr til GIS i 2019.

Panda analyse

Panda er eit analyse- og simuleringsverktøy til bruk i regional og kommunal planlegging. I 2019 vil arbeidet med regional planstrategi, kommunale planstrategiar og arbeidet med spesifikke regionale planar og utviklingsprosjekt bli prioritert. Fylkeskommunen er forplikta med ein årleg kostnad på om lag 0,07 mill. kr til medlemskap i PANDA. Det er sett av 0,100 mill. kr til Panda analyse i 2019.

Tenesteområde 7154 Utviklingsarbeid klima

Løyvinga er på 3,650 mill. kr i 2019.

Regional plan for klimaomstilling 2018-2021 blei vedtatt i fylkestinget juni 2018, og tilhøyrande plandel og handlingsprogram legg føringar for arbeidet i 2019. Gjeldande handlingsprogram gjeld for 2018-2019.

Overordna mål for planen er å saman få til ei klimaomstilling i Sogn og Fjordane, og dette gir tre kjerneområder:

- 1) Utsleppsreduksjon på vegen mot nullutslepp
- 2) Klimatilpassing
- 3) Samfunnsending på vegen til eit nullutsleppssamfunn.

I møtet med klimautfordringane må vi jobbe på tvers av sektorar og fagområder. Vi må saman jobbe for å få til ei klimaomstilling av fylket. Dette inkluderer mellom anna god dialog med den regionale «klimapartnerskapen». I høyringsuttalar til kommunale planar, og rettleiing og dialog med kommunane, kan vi og få til samarbeid om tiltak for utsleppsreduksjon og klimaomstilling. Vi held fram samarbeidet med frivillige lag og organisasjonar, næringslivet og kommunane - mellom anna gjennom satsinga på forskning innan lokal klimaomstilling, støtte opp om hydrogensatsinga i fylket, legge til rette for lågare utslepp innan transport, avfall som ressurs og miljøvenlege bygg.

I vedteken klimaplan er også klimakunnskap og klimakommunikasjon viktig. I møtet med klimautfordringane treng vi å auke kunnskapen i samfunnet om utfordringane og løysingane. Fylkeskommunen jobbar for å styrke kunnskapsgrunnlag og forskning kring utsleppsreduksjon og klimatilpassing på regionalt og lokalt nivå.

Tilskotsordning for klima- og miljøtiltak blei i 2018 styrka med 2 mill. kr, noko som bidrog til auka pågang på søknadar til gode klimatiltak. Søkeordninga vert vidareført med same nivå i 2019, og det vert ikkje sett tematiske avgrensingar til søkeordninga slik at vi kan fange opp eit breitt spekter av søknadar også i 2019.

Tenesteområde 7157 – Internasjonalt arbeid

Løyvinga er på 0,415 mill. kr i 2019. Det er dei overordna måla for fylkeskommunen som skal vere førande for det internasjonale engasjementet. Dette legg mykje av ansvaret for aktiv internasjonal deltaking på dei ulike fagavdelingane. Budsjettposten til internasjonalt arbeid er knytt til medlemskontingent i dei viktigaste formelle fora fylkeskommunen er engasjert i.

Teneste 7159 – Lokal og regional utvikling – administrasjon

Løyvinga på 8,243 mill. kr dekkjer løns- og administrasjonskostnader knytt til programområde 715.

6.3 ØKONOMIPLANPERIODEN 2020-2022

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
400 Politisk styring	19,768	23,066	52,318	51,670	52,325	51,670
410 Kontroll og revisjon	4,421	4,873	4,963	4,963	4,963	4,963
420 Administrasjon	79,208	84,844	85,279	82,542	82,542	82,542
421 Forvaltn.utg i eigedomsforvaltninga	8,815	11,609	14,491	13,691	13,691	13,691
430 Administrasjonslokale	5,430	7,015	7,259	7,259	7,259	7,259
460 Tenester utanom ordinært fylkesk. ansvarsmr.	1,325	10,255	30,897	5,897	5,897	5,897
480 Diverse fellesutgifter	10,263	4,046	7,745	6,245	6,245	6,245
715 Lokal og regional utvikling	16,974	19,906	18,963	16,963	16,963	16,963
Sum	146,204	165,614	221,915	189,230	189,885	189,230

Programområde 400, teneste 4004 Diverse råd og utval:

Det er løyvd 0,667 mill. kr til valstyre i 2019 og 2021 til gjennomføring av høvesvis kommune-/fylkestingsval og stortingsval.

Endringar elles er ein reduksjon frå 2019 til 2020 som skuldast at det ligg inne ekstra løyvingar i 2019 knytt til regionreformarbeidet. Vidare er det nokon eingongsløyvingar i 2019. Eingongsløyvingane er omtalt i teksten under den enkelte tenesta i kap. 6.2

7. OPPLÆRING

Sektoren er delt i følgjande programområde – med slike nettøløyvingar:

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
510 Skulelokale og internatbygningar	98,196	104,517	99,064	99,064	99,064	99,064
515 Fellesutg./støttefunksjonar VGS	59,316	62,421	64,590	61,590	61,590	61,590
520 Ped. leiing/fellesutg. og gjesteelevar	95,875	104,208	104,764	104,181	104,181	104,181
521-533 Utdanningsprogramma	344,098	345,939	354,314	354,814	354,814	354,814
554 Fagskule	25,153	9,367	9,744	9,744	9,744	9,744
559 Landsliner	6,106	5,570	5,645	5,645	5,645	5,645
561 Oppfølgingstenesta og pedagogisk psyk teneste	17,705	19,300	19,534	19,534	19,534	19,534
562 Tilpassa opplæring	60,521	66,604	68,040	68,040	68,040	68,040
570 Fagopplæring i arbeidslivet	117,302	122,181	125,521	125,521	125,521	125,521
581 Vaksenoppl. etter opplæringslova	9,142	13,795	15,310	15,310	15,310	15,310
590 Andre føremål	7,584	10,820	11,292	11,292	11,292	11,292
800 Resultatoverføring	7,236	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Sum	848,234	864,722	877,818	874,735	874,735	874,735

7.1 BUDSJETTPROFIL

Det vert vist til kapittel 2 i budsjettreglementet for fullmaktene til hovudutval for opplæring.

Fylkestinget vedtok i desember 2017 (FT-sak 51/2017) mål- og strategidokumentet «Mot nye høgder!» (2018–2021). Hovudmålet er at elevar og lærlingar i Sogn og Fjordane skal ha den kvalitativt beste opplæringa. Dokumentet vidarefører kvalitetsmåla trivsel, meistring og gjennomføring, med særskilde strategiar for leiing, opplæring og fag- og yrkesopplæring.

Hovudutval for opplæring handsama i februar 2018 (HO-sak 2/18) eit handlingsprogram med prioriteringar for perioden 2018–2021. Handlingsprogrammet skal vere grunnlag for prioriteringar i budsjett- og økonomiplanen, og det skal rullerast kvart andre år.

Løyvinga til opplæringstilbodet frå skuleåret 2019–2020 er vidareført på same nivå som i økonomiplan 2018–2021, med 220 grupper. Skuleåret 2018–2019 er det sett i gang 219 grupper. Prognosen for tal avgangselevar frå grunnskulen til vg1 skuleåret 2019–2020 syner ein auke på om lag 70 elevar. Ramma på 220 grupper kan difor bli trong.

Løyvinga til omstillingstiltak for pedagogisk personale er i 2019 redusert med om lag 1 mill. kr i høve løyvingsnivået i 2018. Reduksjonen kjem som følgje av at behovet for omstillingsmidlar er vurdert til å vere lågare enn tidlegare føresett.

Det er framleis knytt uvisse til dei økonomiske konsekvensane av lovendringa om friare skuleval over fylkesgrensene.

Kommunane si busetting av flyktningar vil påverke behovet for tenester innanfor tilpassa opplæring, vaksenopplæring og på sikt elevtalsutviklinga.

Tidlegare uspesifiserte innsparingskrav for opplæringssektoren frå 2020 er reversert som følgje av omdisponering i sektoren.

7.2 ÅRET 2019 – OMTALE AV PROGRAMOMRÅDE OG TENESTER

PROGRAMOMRÅDE 510 - SKULELOKALE OG INTERNATBYGNINGAR

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5100 Utgifter til lokale	57,930	60,220	56,106	56,106	56,106	56,106
5101 Vedlikehald og drift av skulebygg	40,266	44,297	42,958	42,958	42,958	42,958
Sum	98,196	104,517	99,064	99,064	99,064	99,064

Teneste 5100 Utgifter til lokale:

Tenesta inneheld i hovudsak driftsmidlar knytt til husleige, avgifter og reinhald. Løyvinga vert ikkje påverka av endringar i opplæringstilbodet med mindre skulen sitt areal vert endra. Midlane vert tildelt skulane gjennom ansvarsbrev.

Det er i 2019 sett av 6,956 mill. kr til leige av areal i Trivselshagen. Dette er ein auke på omlag 0,3 mill. kr samanlikna med løyvinga i 2018.

Det er utarbeidd nye reinhaldsplanar på skulane. Tenesta er redusert med 2,9 mill. kr årleg. Dette er innarbeidd i den økonomiske ramma med heilårseffekt i 2019.

Løyvinga til eigedomsskatt og kommunale avgifter er overført frå dei vidaregåande skulane til bygge- og eigedomstenesta. Dette er ei tilpassing til KOSTRA og er innarbeidd i den økonomiske ramma med heilårseffekt frå 2019.

Teneste 5101 Vedlikehald og drift av skulebygg

Tenesta omfattar midlar til energi, driftsvedlikehald og dei tekniske driftsavdelingane.

Det er slike føringar for bruken av løyvinga:

Energi skulane	14,192 mill. kr
Vedlikehald og teknisk drift av skulebygg	12,855 mill. kr
Driftsavdeling Sogn, Sunnfjord og Nordfjord	15,911 mill. kr

Løyvinga til vedlikehald av skulebygg inneheld 3,000 mill. kr til uføresett vedlikehald/ investeringskostnader for å dekke akutte tiltak (miljø, inneklima og andre tiltak). Løyvinga vert å sjå i samanheng med vedlikehaldskostnadane og justert etter korleis tiltaka vert klassifiserte, som vedlikehald eller nykostnad.

PROGRAMOMRÅDE 515 - FELLESUTGIFTER OG STØTTEFUNKSJONAR KNYTT TIL VIDAREGÅANDE OPPLÆRING

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5150 Forvaltning og fellesutgifter	41,296	44,754	45,434	45,434	45,434	45,434
5151 Fellesutgifter	14,808	13,633	15,417	12,917	12,917	12,917
5152 Eleveksamen	2,213	2,843	2,295	2,295	2,295	2,295
5153 Elev, lærling- og mobbeombod	0,999	1,191	1,444	0,944	0,944	0,944
Sum	59,316	62,421	64,590	61,590	61,590	61,590

Teneste 5150 Forvaltning og fellesutgifter

Tenesta omfattar i hovudsak driftsmidlar til dei vidaregåande skulane m.a. knytt til kontorphonale, miljøkoordinator, arbeidslivskontakt og bibliotekar. Midlar til ekskursjonar, velferdstiltak, boksamlingar, service/driftsavtalar, ymse driftsutgifter etc. vert tildelt skulane etter fastlagde normer og satsar. Midlane vert tildelt skulane gjennom ansvarsbrev.

Teneste 5151 Fellesutgifter

Tenesta omfattar midlar til drift og utvikling på følgjande område:

- fellesutgifter til skulane
- administrasjon inntak
- system og informasjonskostnadar
- tillitsvalde i opplæringssektoren
- kommunikasjonsutgifter IKT skulane

Fellesutgifter til skulane dekker utgifter med ulike fellesavtalar for skulane.

Administrasjon inntak inngår i kontorbudsjettet for opplæringsavdelinga.

System- og informasjonskostnadar gjeld kostnadar ved fylkeskommunen sine datasystem og informasjonsarbeid knytt til inntak og formidling.

Tillitsvalde i opplæringssektoren omfattar refusjon av utgifter knytt til tillitsvaldordninga i opplæringssektoren.

Kommunikasjonsutgifter IKT skulane omfattar utgifter til internett og datalinjenettet mellom skulane i fylket.

Organisering av IKT-drifta for dei vidaregåande skulane i ei felles driftseining er frå hausten 2018 vidareført som ei varig ordning. Den økonomiske verknaden er innarbeidd i ramma.

Teneste 5152 Eleveksamen

Tenesta omfattar midlar til administrasjon og gjennomføring av eleveksamen.

Administrasjon eleveksamen inngår i kontorbudsjettet for opplæringsavdelinga.

Teneste 5153 Elev-, lærling- og mobbeombod

Tenesta omfattar midlar til ordninga med elev-, lærling- og mobbeombod. Fylkesrådmannen har fullmakt til å disponere løyvinga.

Hausten 2018 vart det innført ei nasjonal ordning med fylkesvise mobbeombod. Mobbeombodet er tilsett i midlertidig stilling tom 31.12.2019. Ombodet har barnehage og grunnskule som verkeområde og skal samarbeide med elev- og lærlingombodet. Elev- og lærlingombodet er mobbeombod for elevar og lærlingar i vidaregåande opplæring.

Løyvinga er som følgje av ordninga med fylkesvise mobbeombod auka med 0,250 mill. kr i høve nivået i 2018.

PROGRAMOMRÅDE 520 - PEDAGOGISK LEIING, PEDAGOGISKE FELLEUTGIFTER OG GJESTEELEVOPPGJER

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5200 Pedagogisk leiing mv.	71,918	79,571	79,845	79,845	79,845	79,845
5201 Pedagogiske fellesutgifter	14,936	14,794	14,805	14,222	14,222	14,222
5202 Gjesteelevar	6,550	7,209	7,423	7,423	7,423	7,423
5203 PC-ordninga	2,471	2,634	2,691	2,691	2,691	2,691
Sum	95,875	104,208	104,764	104,181	104,181	104,181

Teneste 5200 Pedagogisk leiding mv.

Tenesta inneheld driftsmidlar til skuleleiing og andre kostnader ved den pedagogiske verksemda som ikkje let seg knyte direkte til dei einskilde utdanningsprogramma. Midlane vert tildelt skulane gjennom ansvarsbrev.

Den økonomiske verknaden av organisering av IKT drifta for dei vidaregåande skulane er innarbeidd i ramma.

Teneste 5201 Pedagogiske fellesutgifter

Tenesta omfattar midlar til drift og utvikling på følgjande områder:

- administrasjon kvalitet og utvikling
- omstillingstiltak for pedagogisk personale
- organisasjon og personalutvikling
- rekruttering og kompetanseutvikling pedagogisk personale

Administrasjon, kvalitet og utvikling inngår i kontorbudsjettet til opplæringsavdelinga.

Omstillingstiltak for pedagogisk personale går i hovudsak med til å dekke lønsutgifter i overtalssituasjonar, retrettstillingar for skuleleiarar og andre utgifter knytt til omstilling.

Løyvinga til omstillingstiltak for pedagogisk personale er i 2019 redusert med om lag 1 mill. kr i høve løyvingsnivået i 2018. Reduksjonen kjem som følge av at behovet for omstillingsmidlar er vurdert til å vere lågare enn tidlegare føresett.

Organisasjons- og personalutvikling for sektoren har i 2019 ei samla budsjetttramme på om lag 2,825 mill. kr. 1,600 mill. kr av denne er som tidlegare år fordelt i budsjetttrammene til skulane. Dei resterande midlane er føresett nytta slik:

- Folkehelsearbeidet ved skulane	0,200 mill. kr
- Fagnettverk	0,200 mill. kr
- Gjennomføring av årlege lærlingsamlingar	0,045 mill. kr
- Oppfølging av vedteke handlingsprogram	0,780 mill. kr

Rekruttering og kompetanseutvikling pedagogisk personale inneheld midlar til oppfølging av vedteken plan for kompetanseutvikling for vidaregåande opplæring i Sogn og Fjordane. Det er i 2019 sett av 2,660 mill. kr til føremålet.

Realisering av kompetanseutviklingstiltak må også vurderast opp mot løyvinga til felles opplærings- og utviklingstiltak i fylkeskommunen (programområde 420 Administrasjon, teneste 4201 Personalretta tiltak).

Det vert årleg utarbeidd plan for kompetanseutvikling der ulike satsingsområde vert prioriterte både når det gjeld etter- og vidareutdanning. I denne prosessen vert overordna 4-årig plan for rekruttering og kompetanseutvikling for pedagogisk personale i vidaregåande opplæring i Sogn og Fjordane 2018 – 2022 (HO-sak 22/18) lagt til grunn. I tillegg vert skulane sine behov høyrde og ein tek høgde for nasjonale satsingar.

Teneste 5202 Gjesteelevar

Tenesta omfattar kjøp og sal av elevplassar.

Hovudutval for opplæring vedtok i sak 35/16 at fylkeskommunen frå hausten 2017 årleg skal kjøpe inntil to plassar på IB-linja ved UWC.

Det er framleis knytt uvisse til dei økonomiske konsekvensane av lovendringa med friare skuleval over fylkesgrensene.

5203 PC- ordninga

Tenesta inneheld midlar til ordninga med berbare datamaskiner for elevar; tryggleikstiltak IKT, div. programvare og vidareutvikling NDLA. Løyvinga er vidareført på same nivå som tidlegare.

PROGRAMOMRÅDE 521-533 UTDANNINGSPROGRAMMA

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5210 Utdanningsprogramma	340,746	337,588	345,848	346,348	346,348	346,348
5211 Gratis læremiddel	0,015	5,624	5,731	5,731	5,731	5,731
5313 Jordbruksskulegardar	3,337	2,727	2,735	2,735	2,735	2,735
Sum	344,098	345,939	354,314	354,814	354,814	354,814

Teneste 5210 Utdanningsprogramma

Tenesta inneheld driftsmidlar til utdanningsprogramma som t.d. løn til lærarar, ressursar til kontaktlærarar, midlar til materiell og utstyr og tilskot til praksisopplæring. Midlane vert i hovudsak tildelt skulane etter fastlagde normer og satsar som følgje av opplæringstilbodet, som vert vedteke av hovudutval for opplæring. Midlane vert tildelt skulane gjennom ansvarsbrev. I tillegg inneheld tenesta midlar til kjøp av undervisningsutstyr på skulane.

Det er føreset at ein innanfor ramma til vidaregåande opplæring skal dekke behovet for opplæring til alle rettselevar.

Budsjettet for våren 2019 er tilpassa ei vidareføring av opplæringstilbodet hausten 2018 (inntekne elevar med og utan ungdomsrett) som pr. 03.10.18 er slik:

Skule	Grupper	Plassar	Inntekne	Ledige	Oppfylling
Årdal vidaregåande skule	11	215	184	31	86 %
Sogndal vidaregåande skule	40	769	732	37	95 %
Høyanger vidaregåande skule	8	153	133	20	87 %
Dale vidaregåande skule	9	190	187	3	98 %
Hafstad vidaregåande skule	19	573	499	74	87 %
Flora vidaregåande skule	27	525	502	23	96 %
Måløy vidaregåande skule	20,5	332	308	24	93 %
Firda vidaregåande skule	13	357	327	30	92 %
Eid vidaregåande skule	19	351	314	37	90 %
Stryn vidaregåande skule	15	305	277	28	91 %
Mo og Øyrane vidaregåande skule	37,5	498	506	-8	102 %
Sum	219	4268	3969	299	92 %

Tal grupper skuleåret 2018-2019 er 219. Dette er same nivå som skuleåret 2017-2018.

Tal elevplassar for skuleåret 2018-2019 er auka med 11 i høvet året før. Tal inntekne elevar syner ein auke på 18. Tal ledige plassar er redusert med 7. Ved skulestart hausten 2018 stod det igjen 15 søkjarar utan tilbod om skuleplass. Dette er same nivå som året før.

Som tabellen over syner er samla oppfyllingsgrad for dei vidaregåande skulane 92%. På Vg1-nivå er det pr. 04.10.18 ei oppfylling på 92%. Dette inkluderer også elevar som har fått tilbod på programområde dei ikkje har søkt på. Ut frå opplæringslova har søkjarane rett til tilbod på eitt av tre søkte programområde.

Det er løyvd midlar til ei gruppe for dei med rett til påbygging etter oppnådd fagbrev.

Det er sett av 0,750 mill. kr årleg til spissa idrettstilbod i vidaregåande opplæring for potensielle toppidrettsutøvarar.

Det er lagt inn ei løyving på 1 mill. kr i auka kostnader knytt til arbeidet med å etablere drifta av nytt opplæringsfartøy for Måløy vgs.

I økonomiplan 2018-2021 var det budsjettert med ein årleg buffer på 3,0 mill. kr som skulle nyttast til å dekke eventuelle meirkostnader knytt til anslagsløyvingar. I økonomiplan 2019-2022 er desse midlane omdisponert innanfor opplæringssektoren.

I investeringsbudsjettet (prosjekt IU200) er det budsjettert med 6,5 mill. kr inkl. mva. til undervisningsutstyr på skulane. Tilsvarande, som ei teknisk tilpassing til rekneskapsreglane, er 5,2 mill. kr ekskl. mva løyvd over driftsbudsjettet. Løyvingane til utstyr på drifts- og investeringsbudsjettet vert å sjå i samanheng, og justert etter om utstyrskjøpa vert klassifiserte som drift eller investering.

Teneste 5211 Gratis læremiddel

Fylkeskommunen har ansvar for at elevane får naudsynte trykte og digitale læremiddel. Tenesta inneheld midlar til ordninga med gratis læremiddel for elevar i vidaregåande opplæring.

Løyvinga er vidareført på same nivå som i 2018.

Teneste 5313 Jordbruksskulegardar

Tenesta inneheld driftsmidlar knytt til gardsdrifta ved Mo og Øyrane vidaregåande skule. Løyvinga er vidareført på same nivå som tidlegare.

PROGRAMOMRÅDE 554 - FAGSKULE

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5540 Fagskuleutdanning	25,153	9,367	9,744	9,744	9,744	9,744
Sum	25,153	9,367	9,744	9,744	9,744	9,744

Teneste 5540 Fagskuleutdanning

I framlegget til statsbudsjett for 2019 får Sogn og Fjordane fylkeskommune 16,451 mill. kr i statleg tilskot til fagskuleutdanning.

Fram til 2018 har det statlege tilskotet til fagskuleutdanning vore tildelt av den fylkeskommunen der studentane er heimehøyrande. Som følgje av ny tilskotsordning vert det statlege tilskotet til fagskuleutdanning, frå hausten 2018, tildelt av den fylkeskommunen der tilbydarane av fagskuleutdanning har studiestad. Sogn og Fjordane fylkeskommune får difor i 2019 ikkje statleg tilskot ut over tilbodet ved Fagskulen i Sogn og Fjordane.

Det er frå 2019 årleg løyvd 9,744 mill. kr i fylkeskommunalt tilskot til fagskuleutdanning.

Fagskulen i Sogn og Fjordane

Det statlege tilskotet til Fagskulen i Sogn og Fjordane er i budsjettet for 2019 auka med 2,5 mill. kr samanlikna med tilskotet i 2018. Auken i det statlege tilskotet er knytt til auke i resultatbasert tilskot som følgje av fleire avlagde fagskulepoeng ved Fagskulen i Sogn og Fjordane, og heilårsverknad av løyving til 11 nye studieplassar (à 60 studiepoeng) ved skulen frå hausten 2018.

For å tilpasse drifta av Fagskulen i Sogn og Fjordane til redusert sektorramme, er den fylkeskommunale delen av tilskotet frå 2019 redusert med 1,0 mill. kr samanlikna med løyvningsnivået i 2018. Det er elles lagt til grunn vidareføring av løyvinga til fagskulen på same nivå som i 2018.

Samla tilskot til Fagskulen i Sogn og Fjordane i 2019 er med dette 26,195 mill. kr.

PROGRAMOMRÅDE 559 – LANDSLINER

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5590 Landsliner	6,106	5,570	5,645	5,645	5,645	5,645
Sum	6,106	5,570	5,645	5,645	5,645	5,645

Teneste 5590 Landsliner

Tenesta omfattar fylkeskommunal løyving til landslinene på til saman 5,645 mill. kr i 2019. Den fylkeskommunale løyvinga til landslinetilboda skal dekke differansen mellom det statlege tilskotet og budsjetterte kostnader ved landslinene.

Den fylkeskommunale løyvinga knytt til ordinær drift av landslinetilbodet ved Sogn jord- og hagebruksskule er vidareført på same nivå som i 2018. Fylkeskommunal løyving til skulen i 2019 er 3,710 mill. kr.

Den fylkeskommunale løyvinga til landslinetilbodet ved Sogndal vidaregåande skule er i 2019 1,935 mill. kr. Dette er ei vidareføring på same nivå som i 2018.

For landslinetilbodet i studiespesialisering med skiskyting ved Stryn vidaregåande skule er det lagt til grunn finansiering over det statlege tilskotet.

PROGRAMOMRÅDE 561 – OPPFØLGINGSTENESTA OG PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TENESTE

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5611 PP-tenesta	11,954	12,286	12,456	12,456	12,456	12,456
5613 Oppfølgingstenesta	5,751	7,014	7,078	7,078	7,078	7,078
Sum	17,705	19,300	19,534	19,534	19,534	19,534

Teneste 5611 PP-tenesta

PP-tenesta er sakkunnig instans i høve elevar og lærlingar sine rettar til spesialundervisning og utvida tilpassa opplæring. PP-tenesta arbeidar tett inn i mot både enkeltelevar/lærlingar og dei vidaregåande skulane. Tenesta inneheld midlar til drift av eige kontor og kjøp av tenester ved andre kontor etter avtale med kommunane.

Løyvinga er vidareført på same nivå som i 2018.

Teneste 5613 Oppfølgingstenesta

Tenesta omfattar i hovudsak midlar til løn for OT- koordinatorar ved 10 vidaregåande skular og tiltak for ungdom knytt til oppfølgingstenesta. Midlane til tiltak vert brukt ved at ungdomane får tilbod om opplæring, arbeid/praksisplass eller annan aktivitet. Midlane til tenesta vert tildelt skulane gjennom ansvarsbrev.

PROGRAMOMRÅDE 562 – TILPASSA OPPLÆRING

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5620 Tilpassa opplæring	60,521	66,604	68,040	68,040	68,040	68,040
Sum	60,521	66,604	68,040	68,040	68,040	68,040

Teneste 5620 Tilpassa opplæring

Tenesta omfattar midlar til tilpassa opplæring og spesialundervisning for elevar ved eigne vidaregåande skular, tilpassa opplæring i bedrift, minoritetsspråklege elevar, ekstra grunnskuleopplæring for minoritetsspråkleg ungdom (GMU), kjøp av spesialundervisning utanfor eigne institusjonar og administrasjon av tilpassa opplæring.

Skulane får tildelt midlar til tilpassa opplæring som ei rammeløyving med bakgrunn i elevinntaket. Midlane vert tildelt skulane gjennom ansvarsbrev. For skuleåret 2018-2019 er det gjennom ansvarsbrev tildelt om lag 44,0 mill. kr. I tillegg er det tildelt om lag 6,0 mill. kr til særskild språkopplæring for elevar frå språklege minoritetar, med rettar etter opplæringslova §3-12. Fylkesrådmannen disponerer ei mindre løyving til fordeling ved endringar i løpet av skuleåret når det gjeld elevinntak, flytting og klagehandsaming.

Rektor gjer enkeltvedtak om spesialundervisning og legg til rette for opplæring med utgangspunkt i sakkunnige tilrådingar og den einskilde elev sine evner og føresetnader.

Dei vidaregåande skulane har gjennom god planlegging klart å tilby pedagogisk tilfredstillande løysingar for elevar med behov for tilpassa opplæring.

Det sett av om lag 2,8 mill. kr til tilpassa opplæring i bedrift i 2019.

Det er for skuleåret 2018-2019 sett i gang 11 grupper for meir grunnskuleopplæring for minoritetsspråkleg ungdom (GMU). Løyvinga i budsjettet for tilpassa opplæring finansierer dei iverksette gruppene våren 2018.

Førebelse vurderingar tilseier at nye GMU-grupper frå hausten 2019 vil vere om lag som i inneverande skuleår. Dersom det skal vere rom for å opprette nye grupper må dette finansierast ved statleg tilskot eller ved å auke den fylkeskommunale løyvinga.

I 2018 fekk fylkeskommunen innvilga statleg tilskot frå IMDi til føremålet med 2,755 mill. kr. Fylkeskommunen har ikkje fått noko signal på om det statlege tilskotet vil bli vidareført etter 2018. Dersom fylkeskommunen ikkje får statlege midlar til føremålet må det setjast av fylkeskommunale midlar. Det er lagt til grunn at behovet for nye GMU grupper frå hausten 2019 vil vere om lag som skuleåret 2018-2019.

Det er i budsjettet sett av midlar til kjøp av tilpassa opplæringstilbod i kommunar, fylkeskommunar, folkehøgskular og private vidaregåande skular. Det er vanskeleg å føresjå omfanget av kjøp, då dette varierer frå år til år ut i frå samansetnad av elevmassen. Det er budsjettert med om lag 8,0 mill. kr til føremålet i 2019.

Tilbodet om sommarskule vart avvikla frå sommaren 2018 og dei budsjetterte midlane, 0,2 mill. kr årleg, er teke inn som ein del av budsjettet for tilpassa opplæring.

Administrasjon tilpassa opplæring inngår i kontorbudsjettet for opplæringsavdelinga.

PROGRAMOMRÅDE 570 - FAGOPPLÆRING I ARBEIDSLIVET

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5700 Fagopplæringsnemnda	0,104	0,229	0,232	0,232	0,232	0,232
5701 Opplæring i bedrift	102,286	106,457	109,240	109,240	109,240	109,240
5702 Fagprøvar	14,912	15,495	16,049	16,049	16,049	16,049
Sum	117,302	122,181	125,521	125,521	125,521	125,521

Teneste 5700 Fagopplæringsnemnda

Tenesta inneheld driftsmidlar til fagopplæringsnemnda.

Teneste 5701 Opplæring i bedrift

Tenesta inneheld midlar til administrasjon fagopplæring, utbetaling av tilskot til lærebedrifter, instruktøropplæring, restteori for lærlingar og lære kandidatlar, stimuleringstiltak i fag- og yrkesopplæringa og tilpassa opplæring i bedrift.

Administrasjon fagopplæring inngår i kontorbudsjettet for opplæringsavdelinga.

Løyvinga er vidareført på same nivå som 2018.

Teneste 5702 Fagprøvar

Tenesta omfattar midlar til fagprøvar for lærlingar og kompetanseprøvar for lære kandidatlar.

Av løyvinga til fagprøver er 0,200 mill. kr øymerka opplæring av prøvenemnder.

Løyvinga er vidareført på same nivå som 2018.

PROGRAMOMRÅDE 581 - VAKSENOPPLÆRING ETTER OPPLÆRINGSLOVA

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5810 Vaksenopplæring	9,142	13,795	15,310	15,310	15,310	15,310
Sum	9,142	13,795	15,310	15,310	15,310	15,310

Teneste 5810 Vaksenopplæring

Tenesta omfattar midlar til administrasjon og tiltak.

Løyvinga til vaksenopplæringstiltak er i 2019 auka med 1,250 mill. kr som følgje av utvida rett til vidaregåande opplæring for minoritetsspråklege, gjeldande frå 1. august 2017.

Administrasjon vaksenopplæring inngår i kontorbudsjettet for opplæringsavdelinga.

PROGRAMOMRÅDE 590 - ANDRE FØREMÅL

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
5900 Opplæring i sos-/med.institusjonar	5,098	8,740	8,890	8,890	8,890	8,890
5901 Privatisteksamen	1,661	2,093	2,360	2,360	2,360	2,360
5902 Tilskot til elevorganisasjonar	0,020	0,041	0,042	0,042	0,042	0,042
5903 Karriererettleiing	0,059	-0,054	0,000	0,000	0,000	0,000
5904 Opplæring - andre områder	0,746					
Sum	7,584	10,820	11,292	11,292	11,292	11,292

Teneste 5900 Opplæring i sosiale- og medisinske institusjonar

Tenesta inneheld driftsmidlar til opplæring for elevlar i sosiale og medisinske institusjonar.

Teneste 5901 Privatisteksamen

Tenesta omfattar midlar til administrasjon og gjennomføring av privatisteksamen.

Administrasjon privatisteksamen inngår i kontorbudsjettet for opplæringsavdelinga.

Teneste 5902 Tilskot til elevorganisasjonar

Tenesta inneheld midlar til tilskot til elevorganisasjonen.

Teneste 5903 Karriererettleiing

Karriererettleiingstenesta skal tilby alle innbyggjarane i Sogn og Fjordane over 19 år hjelp til å ta val når det gjeld utdanning, opplæring og arbeid. Tenesta er finansiert over statlege midlar. I 2018 fekk fylkeskommunen om lag 1,8 mill. kr i statlege midlar til føremålet.

Fylkesrådmannen har fullmakt til å organisere karriererettleiingstenesta i samarbeid med partnerskapen innanfor ramma av det statlege tilskotet og eventuelle bidrag frå partnerskapen.

7.3 ØKONOMIPLAN 2020-2022

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
510 Skulelokale og internatbygningar	98,196	104,517	99,064	99,064	99,064	99,064
515 Fellesutg./støttefunksjonar VGS	59,316	62,421	64,590	61,590	61,590	61,590
520 Ped. leiing/fellesutg. og gjesteelevar	95,875	104,208	104,764	104,181	104,181	104,181
521-533 Utdanningsprogramma	344,098	345,939	354,314	354,814	354,814	354,814
554 Fagskule	25,153	9,367	9,744	9,744	9,744	9,744
559 Landsliner	6,106	5,570	5,645	5,645	5,645	5,645
561 Oppfølgingstenesta og pedagogisk psyk teneste	17,705	19,300	19,534	19,534	19,534	19,534
562 Tilpassa opplæring	60,521	66,604	68,040	68,040	68,040	68,040
570 Fagopplæring i arbeidslivet	117,302	122,181	125,521	125,521	125,521	125,521
581 Vaksenoppl. etter opplæringslova	9,142	13,795	15,310	15,310	15,310	15,310
590 Andre føremål	7,584	10,820	11,292	11,292	11,292	11,292
800 Resultatoverføring	7,236	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Sum	848,234	864,722	877,818	874,735	874,735	874,735

Programområde 520, teneste 5201 Pedagogiske fellesutgifter

Frå 2020 er løyvinga til omstillingstiltak redusert med 0,5 mill. kr til om lag 4,0 mill. kr.

Tidlegare uspesifiserte innsparingskrav for opplæringssektoren frå 2020 er reversert som følge av omdisponering i sektoren.

8. TANNHELSETENESTA

Sektoren er delt i følgjande programområde med slike nettøløyvingar:

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
660 Tannhelsa - fellesfunksjonar	17,622	16,530	17,582	17,582	17,582	17,582
665 Tannhelsa - pasientbehandling	63,711	66,906	66,604	66,604	66,604	66,604
800 Resultatoverføring	1,920	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Sum	83,253	83,436	84,186	84,186	84,186	84,186

8.1 BUDSJETTPROFIL

Tannhelsetenesta har ikkje eige hovudutval. Saker som har budsjettmessige konsekvens utover administrativ fullmakt, vert vedtekne av fylkesutval/fylkesting. Det vert vist til kapittel 2 om budsjettreglement for fullmakter til fylkesutvalet.

Følgande satsingsområde er i samsvar med nasjonale føringar:

- TOO – tilrettelagt tannbehandlingstilbod for tortur- og overgrepsetutte og personar med sterk angst for tannbehandling (odontofobi). Det er etablert to team i Sogn og Fjordane, eit i Florø og eit i Sogndal. Teama består av psykolog, tannlege, tannpleiar og tannhelsesekretær, alle i 20% stilling. Midlar til Too blir tildelt av Helsedirektoratet etter årleg søknad.
- TannBarn - nye nasjonale faglege retningslinjer for tannhelsetenester til barn og unge 0-20 år utarbeida av Helsedirektoratet.
- Folkehelsearbeid – 4 leiande tannpleiarar er tatt ut av klinisk produksjon i 20% for å arbeide med folkehelsearbeid.
- Barnehuset avdeling Førde – Statens barnehus i Norge er etablert for å sikre at barn og andre særleg sårbare grupper som kan ha vært utsatt for vold og seksuelle overgrep skal få eit godt og heilheitleg tilbod samlokalisert på éin stad i forbindelse med etterforskinga. Barnehuset er eigd av politiet, og tannhelsetenesta har ein tannlege i 10 % stilling ved barnehuset i Førde.

Fylkestinget vedtok ny klinikk- og tenestestruktur i sak 25/16. Saka synte samla innsparingar på 10,6 mill. kr innan 01.01.19. Innsparingskravet for 2019 på 0,955 mil. kr. er innarbeida i budsjettet for 2019. Vi er då i mål med det samla innsparingskravet innan 01.01.2020.

Elles er nivået på sektoren kompensert med løns- og prisvekst.

8.2 ÅRET 2019 – OMTALE AV PROGRAMOMRÅDE OG TENESTER

Tannhelsetenesta har to programområde, 660 – Fellesfunksjonar og 665 – Pasientbehandling. Programområde 660 og 665 har berre eit tenestemråde kvar. Dette er høvesvis teneste 6600 Fellesfunksjonar og 6650 Pasientbehandling.

Teneste 6600 Fellesfunksjonar

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
6600 Fellesfunksjonar	17,622	16,530	17,582	17,582	17,582	17,582
Sum	17,622	16,530	17,582	17,582	17,582	17,582

Tenesta er knytt til fellesfunksjonar og administrasjon for tannhelsetenesta. Dette inkluderer service og drift av elektronisk pasientjournal (EPJ), databaseutgifter, medlemsavgift i Norsk HelseNett (NHN), personalutvikling, husleige og reinhald på tannklinikane.

Ramma er redusert som følgje av innsparing på fellesutgifter.

Teneste 6650 Pasientbehandling

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
6650 Pasientbehandling	63,711	66,906	66,604	66,604	66,604	66,604
Sum	63,711	66,906	66,604	66,604	66,604	66,604

Tenesta omfattar utgifter til drift av tannklinikkar. Tannhelsetenesta leiger tenester frå bygg- og eigedomstenesta til service og vedlikehald på teknisk utstyr på tannklinikane.

Ramma er redusert som følgje av innsparing på provisjon. Lita auke i inntekter pga. slutt på barnefridag for tannlegar som rekruttering/stabiliseringstiltak.

Det er føresett at løyvinga går til å yte naudsynt vederlagsfri tannhelsehjelp til prioriterte pasientar jf. Lov om tannhelsetenesta av 1983. Naudsynt tannhelsehjelp er førebygging og behandling av sjukdomar i munnhola. Den offentlege tannhelsetenesta skal ikkje dekke kostnader med tannregulering. Følgjande grupper er prioriterte:

- Gruppe A: barn og ungdom frå fødsel til og med det året dei fyller 18 år
- Gruppe B: psykisk utviklingshemma i og utanfor institusjon
- Gruppe C: grupper av eldre, langtidssjuke og uføre i institusjon og heimesjukepleie
- Gruppe D: ungdom frå og med 19 år til og med det året dei fyller 20 år (75 % rabatt)
- Gruppe E: andre grupper som det er fatta vedtak om i godkjent plan (ingen i S & Fj.)

I tillegg blir det utført tannbehandling på innsette i fengsel og enkelte grupper av pasientar med rusproblem. Desse gruppene har rettar gjennom rundskriv, ikkje lov.

Den offentlege tannhelsetenesta kan ved ledig kapasitet også yte tenester til vaksne betalande pasientar. Føresetnaden er at denne typen behandling er sjølvfinansierande og ikkje går utover behandling av prioriterte pasientar.

Ut i frå den vedtekne planen i FT-sak 25/16 vil vi følge skissa for framtidig personalsamansetning i tannhelsetenesta.

8.3 ØKONOMIPLANPERIODEN 2020-2022

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
660 Tannhelse - fellesfunksjonar	17,622	16,530	17,582	17,582	17,582	17,582
665 Tannhelse - pasientbehandling	63,711	66,906	66,604	66,604	66,604	66,604
800 Resultatoverføring	1,920	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Sum	83,253	83,436	84,186	84,186	84,186	84,186

9. NÆRING OG KULTUR

Sektoren er delt i følgjande programområde – med slike nettøløyvingar:

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
701 Tilrettel./støttef./finansieringsbistand for næringslivet	102,528	80,044	73,362	58,925	58,925	58,925
716 Friluftsliv, vassreg., forvaltn. vilt/innlandsfisk	2,094	2,099	2,099	2,099	2,099	2,099
740 Bibliotek	5,934	5,958	5,988	5,988	5,988	5,988
750 Kulturminneforvaltning	12,609	13,307	13,765	13,065	13,065	13,065
760 Museum	15,469	16,225	16,575	16,575	16,575	16,575
771 Kunstformidling	9,499	10,672	10,997	10,997	10,997	10,997
772 Kunstproduksjon	11,952	12,162	12,428	12,428	12,428	12,428
775 Idrett	2,708	2,856	2,890	2,890	2,890	2,890
790 Andre kulturaktivitetar	9,108	8,232	8,179	8,179	8,179	8,179
Sum	171,901	151,555	146,283	131,146	131,146	131,146

9.1 BUDSJETTPROFIL

Nærings- og kulturavdelinga har som mål å ha ei leiarrolle i den regionale utviklinga.

Næring og kultur er kvar for seg viktige element i samfunnsbygginga. Fylkeskommunen si næringsssatsing skal legge til rette for at bedriftene våre utviklar seg, at ny næring og nye bedrifter oppstår, og slik skape grunnlag for arbeidsplassar og folkesetnad. Framover skal vi legge enno større vekt på bransjesamarbeid og grøn omstilling. Gjennom kulturpolitikken skal fylkeskommunen bidra til å ta vare på kulturminna, dei materielle så vel som dei immaterielle. Fylkeskommunen skal også legge til rette for ei kvalitativ utvikling av kunst og kultur, medverke til at profesjonelle kunstnarar vel Sogn og Fjordane som base for sin produksjon, og arbeide for at alle får tilgang til dei gode opplevingane. Frivillig sektor er ein viktig del av kulturlivet i fylket, og fylkeskommunen ønskjer å stimulere deltaking og aktivitet i frivillig arbeid. «Kultur for alle» - regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027 trekkjer opp linjene for kulturarbeidet i åra framover.

Det vert vist til kapittel 2 i budsjettreglementet for fullmaktene til hovudutvalet for næring og kultur.

NÆRINGSUTVIKLING

Næringsutvikling sett frå det offentlege si side inneber å legge til rette for vekst i både nye og eksisterande næringar. Fylkeskommunen skal vere ein arenabyggjar og ein støttespelar for kommunane og Innovasjon Norge. Fylkeskommunen skal og fange opp gode initiativ som vanskeleg kan støttast av verkemiddelapparatet elles.

Regional plan for verdiskaping legg premissane for arbeidet innan næringsutvikling i Sogn og Fjordane. Ansvar for gjennomføring og iverksetjing innanfor planen sine satsingar er fordelt mellom aktørane i partnerskapen. For fylkeskommunen legg planen føringar for dei økonomiske disponeringane og korleis vi innrettar dei administrative ressursane. Fylkestinget rullerte regional plan for verdiskaping i juni 2018, og gjorde justeringar for perioden 2018-2021. Satsinga på kunnskap og nyskaping er slått saman, og industristrategien vert integrert i desse satsingane. I budsjett/økonomiplan blir desse satsingsområda delvis delt også i 2019, men må sjåast i samanheng.

Følgande område er definert som særskilte satsingar i regional plan for verdiskaping:

- Næringsnøytrale satsingar
- Nyskaping og kunnskap

Bransjeorienterte satsingar

- Fornybar energi
- Sjømatnæringane
- Reiseliv
- Olje & gass
- Landbruk

Nærings- og kulturavdelinga disponerer både fylkeskommunale driftsmidlar og regionale utviklingsmidlar frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). I budsjettssamanheng er det i praksis lite som skil desse finansieringskjeldene. KMD-midlane kan overførast frå det eine året til det andre, medan driftsmidlane må nyttast i budsjettåret. Løyvinga frå KMD er frå ulike kapittel og postar frå statsbudsjettet med ulike føringar for bruken av midlane. Det er også reglar som avgrensar høve til å omdisponere midlane. Retningslinene frå KMD er såleis i stor grad styrande. Ein er difor avhengig av dei fylkeskommunale driftsmidlane for å kunne gjennomføre viktige tiltak på satsingsområda i regional plan for verdiskaping.

KMD-midlane i 2019 utgjer 39,1 mill. kr. I tillegg disponerer ein tidlegare avsette KMD-midlar. I 2019 har ein budsjettert med bruk av 13 mill. kr avsett i 2017. Fylkeskommunale driftsmidlar utgjer 23,4 mill. kr i 2019. 11,9 mill. kr av desse vert nytta til utviklingstiltak og 11,5 mill. kr til administrasjon.

I tillegg forvaltar fylkeskommunen statlege midlar til ulike satsingar. I 2018 forvalta ein følgande ordningar:

- tilskot til rekruttering og kompetanseheving i landbruket (1,120 mill. kr i 2018)
- tilskot til vassforvaltning (1,850 mill. kr i 2018)
- tilskot til tiltak innan vilt og friluftsliv (1,880 mill. kr i 2018).

Storleiken på desse ordningane har variert ein del dei siste åra og kva midlar ein vil få i 2019 er difor usikkert. Det vert lagt til grunn at løyvingane vil vere på nivå med fjorårets løyving.

Fylkeskommunen koordinerer og innstiller breibandprosjekt i fylket. I tillegg til midlar avsett i dette budsjettet får ein midlar til breibandutbygging over statsbudsjettet. Ordninga for tilskot til breibandutbygging vart lagt om i 2018. Den samla ramma i statsbudsjettet vert no fordelt ut til kvart fylke etter ein fordelingsnøkkel som er basert på dekningsgrad. I 2018 fekk Sogn og Fjordane 11,5% av ei total ramme på 149,7 mill. kr. Fylkeskommunen si rolle er å prioritera mellom innkomne prosjektsøknadar frå kommunane. Prioriteringslista vert så sendt over til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet for godkjenning. Fylkeskommunen er framleis ansvarleg for utbetalingar og oppfølging av prosjekta.

KULTUR FOR ALLE – REGIONAL PLAN FOR KULTUR I SOGN OG FJORDANE

Kulturen er grunnsteinen i vår identitet. Den opprettheld og skapar vanar, normer, reglar og framferd. Vår felles historie og felles forståing av denne er kultur. Kulturen vår vert styrkt gjennom felles språk, verdiar, musikk og kunst. Kultur gir grunnlag for demokrati, sosiale fellesskap og utgjer stor økonomisk verdiskaping. Samla kan vi seie at:

- Kulturaktivitetar og kulturopplevingar er ein viktig verdi i seg sjølv
- Kultursatsingar bidreg til samfunnsutvikling.

Fylkestinget har vedteke «Kultur for alle» - regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027 der det overordna målet er å bidra til at alle kan delta i og oppleve kunst og kultur av høg kvalitet. Planen handlar om korleis vi saman kan legge til rette for å skape kunst og kulturuttrykk i Sogn og Fjordane, korleis kulturfeltet kan bidra til å skape gode lokalsamfunn, og korleis vi kan nytte ut og vidareutvikla kulturelle kraftsenter i fylket. Som partnerskapsplan vil iverksetjinga av planen vere eit ansvar for mange; kommunane, institusjonane, frivillig sektor og sjølv sagt også fylkeskommunen.

Det er definert to hovudmål i planen:

- Kulturfeltet skal bidra til å skape gode lokalsamfunn
- Fylket skal ha regionale, nasjonale og internasjonale kulturelle kraftsenter.

Plantema som er utgreidd og tilhøyrande innsatsområde er:

- Kulturelle ressursar og verdiskaping
  - Kulturell infrastruktur
  - Kulturarv
  - Kunstproduksjon og formidling
  - Kulturelle kraftsenter/fyrtårn
- Deltaking og oppleving
  - Tidleg engasjement
  - Mangfald og fellesskap.

Handlingsprogrammet vil gjelde for ein fire-årsperiode. I denne perioden skal Sogn og Fjordane og Hordaland slå seg saman til Vestland fylkeskommune. Også fleire kommunar i fylket skal slå seg saman. «Kultur for alle» legg grunnlaget for kva og korleis vi ønskjer å bidra til å utvikle kulturlivet i Sogn og Fjordane inn i ny fylkeskommune. Samhandling vil vere stikkord for korleis vi kan få til ei god utvikling på kulturfeltet i fylket i åra framover.

I årsbudsjettet vil vi konkretisere handlingsplanar for kommande år. Intensjonane i planen og tiltak frå handlingsplanen vert konkretisert så langt råd er for 2019. Fylkeskommunen sine viktigaste verkemiddel for å realisere planen er eigen fagkompetanse, politisk kapital, koordinering/ samordning og økonomi.

Regional plan for kultur har *kultur for alle* som overordna mål. Planen handlar om korleis vi saman kan legge til rette for å skape kunst- og kulturuttrykk i Sogn og Fjordane, korleis kulturfeltet kan bidra til å skape gode lokalsamfunn og korleis vi kan nytte ut og vidareutvikle kulturelle kraftsenter i fylket. Inkludering, digitalisering, kulturell infrastruktur, lokale kulturhus og gode nettverk er nokre sentrale stikkord frå planen. 2019 vert prega av dette, og av arbeidet med å førebu samanslåinga med Hordaland til Vestland fylkeskommune.

Fylkeskommunen sin evne og vilje til å satse på kultur er viktigare i Sogn og Fjordane, med mange små kommunar, enn i mange andre fylke. Dette gir ein ekstra dimensjon til prioriteringane våre.

Nettobudsjettet til fylkeskommunen si kultursatsing for 2019 er ca. 70 mill. kr. I tillegg forvaltar fylkeskommunen om lag 89 mill. kr frå staten til ulike kultursatsingar. Forventa tilskot i 2019 er:

Forventa statleg tilskot til ulike kultursatsingar i 2019	Sum
Desentralisert ordning for tilskot til kulturbygg	4,0
Tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet	65,0
Den kulturelle skulesekken	10,0
Tilskot til kulturminne (freda bygg, verdsarv, m.m.)	10,0
Sum	89,0

Samla forvaltar fylkeskommunen såleis om lag 160 mill. kr i 2019 til kulturføremål.

Hovudinnsatsen vil i 2019 vere knytt til:

- Iverksetjing av program/tiltak i regional plan for kultur.
- Rådgeving, kunnskapsutvikling, rettleiingsarbeid til kommunar, institusjonar og frivillig sektor
- Utvikle møteplassar og nettverk for kulturlivet i fylket
- Legge til rette for gode prosessar for kulturaktørane knytt til samanslåinga med Hordaland.

9.2 ÅRET 2019 – OMTALE PÅ PROGRAMOMRÅDE OG TENESTER

SEKTOREN SINE LØYVINGAR UNDER ANDRE PROGRAMOMRÅDE

Programområde 400 Politisk styring

Hovudutval for næring og kultur (HNK) disponerer midlar på teneste 4005 Til disposisjon for utvalet. Midlane ligg teknisk på sektoren forvaltning og programområde 400, altså ikkje innanfor sektordelen til næring og kultur. Dei blir flytta til aktuelle programområde ved vedtak.

Det er sett av 1,850 mill. kr som HNK kan disponere i 2019. Dette gjeld ubundne midlar som vert fordelt av HNK, og midlane skal ikkje nyttast til varige tiltak. Det vil i 2019 vere særleg aktuelt å nytte midlar til iverksetjing av regional plan for kultur.

Programområde 480 – Diverse fellesutgifter (folkehelse)

Teneste 4802 omfattar løn og driftsutgifter knytt til folkehelsearbeidet, drift av partnerskapen, satsingsområde i høve vedteken folkehelseplan og helseovervaking. Føremålet med tenesta er å fremje gode levekår og livskvalitet for innbyggjarane i fylket. Tenesta omfattar lovpålagde oppgåver i folkehelselova og fylkeskommunale satsingar. Regional plan for folkehelse 2015 – 2025 styrer arbeidet.

Teneste 4802	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Folkehelse - drift av partnerskapen	0,011	0,100	0,102	0,102	0,102	0,102
Folkehelseprogrammet	1,476	1,460	1,488	1,488	1,488	1,488
Folkehelse - kontorbudsjett	0,869	0,911	0,911	0,911	0,911	0,911
Sum	2,356	2,471	2,501	2,501	2,501	2,501

Arbeidet med søknad for å bli programfylke for å fremje barn og unge sin livskvalitet og psykiske helse, har prioritet. Programarbeidet skal føre fram til iverksetting av tiltak i kommunane i perioden 2019–2027. Vi samarbeider med Hordaland for å komme inn i programmet i 2019.

Fylkeskommunen går saman med Hordaland fylkeskommune, Helse Førde, Høgskulen på Vestlandet og Fylkesmannen om å vidareføre arbeidet med ei felles analyseining som skal levere folkehelsedata til kommunane og fylkeskommunen.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under teneste 4802.

PROGRAMOMRÅDE 701 – TILRETTELEGGING OG STØTTEFUNKSJONAR FOR NÆRINGSLIVET

Nettoløyvinga til programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7010 Bedriftsretta satsingar	36,020	27,600	27,600	25,000	25,000	25,000
7011 Kommunikasjonsteknologi	8,277	3,000	3,177	1,740	1,740	1,740
7012 Bransjeretta satsingar	9,384	8,410	8,490	8,570	8,570	8,570
7015 Nyskaping	21,391	24,009	18,702	8,222	8,222	8,222
7018 Kunnskap	4,593	3,393	1,800	1,800	1,800	1,800
7019 Andre næringsområde	12,622	2,659	2,849	2,849	2,849	2,849
7099 Tilrettel./støttefunksjonar for næringslivet	10,241	10,973	10,744	10,744	10,744	10,744
Sum	102,528	80,044	73,362	58,925	58,925	58,925

Teneste 7010 – Bedriftsretta satsingar

Teneste 7010	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Rammeløyving til Innovasjon Norge	36,020	27,600	27,600	25,000	25,000	25,000
Sum	36,020	27,600	27,600	25,000	25,000	25,000

Fylkeskommunen nyttar Innovasjon Norge som operatør for den bedriftsretta innsatsen. Fylkeskommunen forvaltar regionale utviklingsmidlar frå Kommunal og

moderniseringsdepartementet (KMD), som vert nytta til dette føremålet. Det er viktig å finne ein god balanse mellom den tilretteleggjande aktiviteten til fylkeskommunen, og den bedriftsretta innsatsen til Innovasjon Norge. Som grunnlag for arbeidet ligg målsetjingane om fleire gode gründerar, fleire vekstkræftige bedrifter og fleire innovative bedriftsmiljø.

Dei overordna føringane for arbeidet i 2019 vert lagt i dette budsjettet, og utdjupa i eige oppdragsbrev vedteke av hovudutval for næring og kultur. Regional plan for verdiskaping er førande også for Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge vert tildelt 27,600 mill. kr i 2019.

Teneste 7011 – Kommunikasjonsteknologi

Teneste 7011	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Breiband og mobil	7,777	2,500	2,677	1,240	1,240	1,240
IT-forum	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
Sum	8,277	3,000	3,177	1,740	1,740	1,740

Fylkeskommunen har ei sentral rolle i arbeidet med å skaffe innbyggjarar og verksemder god infrastruktur for digital kommunikasjon. Fylkeskommunen koordinerer saman med IT-forum Sogn og Fjordane dette arbeidet i Sogn og Fjordane. Hovudinnsatsen i 2019 vert å prioritere innkomne søknadar, arrangere kurs og rettleie kommunane gjennom anbudsprosessen, prosjektgjennomføring, skape møteplassar og kunnskapsdeling.

Fylkeskommunen har nytta deler av ei stilling til å arbeide med problemstillingar innan breiband, i nært samarbeid med kommunane og IT-forum Sogn og Fjordane. Denne innsatsen held fram, og delfinansiering av denne stillinga ligg no innarbeidd i kontorbudsjettet til næring.

Fylkestinget vedtok i april 2016 [strategi for breiband i Sogn og Fjordane 2016-2020](#). Hovudmålet er at alle bedrifter og innbyggjarar i Sogn og Fjordane skal ha tilgang til, eller prosjekt i gang for å etablere, neste generasjon breiband innan 2020.

Fylkeskommunen har i budsjettet for 2019 sett av 3,177 mill. kr til kommunikasjonsteknologi. Dette fordeler seg på:

- 2,677 mill. kr til å følgje opp breibandstrategien
- 0,500 mill. kr til IT-forum Sogn og Fjordane sitt arbeid

Teneste 7012 – Bransjeretta satsingar

Teneste 7012	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Reiseliv	8,228	6,560	6,640	6,720	6,720	6,720
Sjømatnæringar	0,306	0,950	0,950	0,950	0,950	0,950
Energi	0,350	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400
Industri	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
Landbruk	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200
Sum	9,384	8,410	8,490	8,570	8,570	8,570

Reiseliv

Reiseliv er eitt av satsingsområda i regional plan for verdiskaping og er ein sektor med mykje potensial i Sogn og Fjordane. For reiselivsarbeidet har ein som mål å bli ein av dei fremste regionane i verda for berekraftige, naturbaserte opplevingar.

Fylkesmannen har fått i oppdrag å utvikle ei satsing på mat og reiseliv, og Innovasjon Norge følgjer opp den bedriftsretta satsinga gjennom føringar i oppdragsbrev.

Fylkeskommunen har ei løpande og oppseieleg avtale om internasjonal marknadsføring med Fjord Norge. Avtalen gjev Fjord Norge ei løyving i 2019, på 3,240 mill. kr.

Fylkeskommunen har sidan 2008 hatt ein avtale med NCE Tourism. Sidan det er kort tid igjen til prosjektet skal avsluttast er det ikkje utarbeidd ny avtale. I staden har vi årlege vedtak i budsjettet. Vi set av inntil 0,300 mill. kr til NCE i 2019.

Fylkeskommunen har avtale med destinasjonsselskapa i fylket, og avtalane gjeld ut 2019.

Fylkeskommunen lyser kvart år ut midlar til infrastrukturtiltak innanfor reiseliv. For 2019 vert det sett av 0,900 mill. kr. til dette føremålet.

Det vert samla sett av 6,640 mill. kr til reiseliv i 2019, fordelt slik:

- 3,240 mill. kr. til Fjord Norge
- 0,300 mill. kr. til NCE Tourism Fjord Norway
- 2,200 mill. kr. til avtalar med destinasjonsselskapa
- 0,900 mill. kr. til infrastrukturmidlar

Fylkesrådmannen får fullmakt til å disponere midlar sett av til NCE Tourism Fjord Norway og infrastruktursatsing, samt følgje opp vedtekne avtalar.

Sjømatnæringane

Sjømatnæringane har eit stort vekstpotensial og er ei av satsingane i regional plan for verdiskaping. Fylkeskommunen har både ei forvaltar- og ei utviklarrolle knytt opp mot sjømatnæringane. Hovudfokuset for fylkeskommunen sitt arbeid innanfor sektoren er å oppfylle det verdiskapingspotensialet næringane har på ein berekraftig måte.

I gjennomføringa av regional plan for verdiskaping er det sett i gang to program;

- Rekruttering og kompetanseheving
- Arealbruk i sjømatnæringane

Satsinga på innovasjon og nyskaping i sjømatnæringane er leia av Innovasjon Norge, og er ein del av det årlege oppdragsbrevet frå fylkeskommunen.

Fylkeskommunen vil vidare følgje opp «Vestlandssamarbeidet Marin satsing» (VestMarin), eitt samarbeid mellom dei fire Vestlandsfylka. Det vert ikkje avsett egne midlar til dette arbeidet. Utanom dette budsjettet har vi også Marint Verdiskapingsfond og eit marint rekruttering- og kompetansehevingsfond. Det siste fondet er grunnlagt på midlar frå utleige av undervisningskonsesjonen som er knytt til akvakulturutdanninga ved Måløy Vidaregåande skule.

Fylkeskommunen har ei rolle innan arenabygging og kompetanseheving i marin sektor, og det vert i 2019 sett av midlar til marine messer og miljøseminar i Florø.

Det er sett av til saman 0,950 mill. kr til arbeidet med sektoren sjømatnæringane:

- 0,300 mill. kr marine messer, arenabygging og andre oppfølgingstiltak
- 0,020 mill. kr miljøseminar
- 0,230 mill. kr rekrutteringsleir
- 0,200 mill. kr program arealbruk
- 0,200 mill. kr program rekruttering og kompetanseheving i sjømatnæringane.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under dette området.

Energi

Området utanfor kysten av Sogn Fjordane er framleis ein attraktiv olje- og gassprovins på norsk sokkel. Fylket har ein stor del av dei u-utbygde vasskraftressursane i landet. Innan vindkraft er fleire prosjekt under utvikling. Både fornybar energi og olje/gass er satsingar i regional plan for verdiskaping. Mykje av satsinga er også bedriftsretta og vert dekkja gjennom Innovasjon Norge sine verkemiddel.

Fornyingsarbeid basert på «det grønne skiftet» skal prioriterast framover. Fylkeskommunen har vore med å danna «Forum for grøn energi», som skal vere ein aktør innan dette området. Det er ulike initiativ innan hydrogensatsing i fylket, og det er søkt om Arenastatus til Hydrogenregion Sogn og Fjordane.

Vi vil arbeide med politiske problemstillingar innan fornybar energi, og samstundes ha midlar disponible til utviklingstiltak. Området må sjåast i tett samheng med andre satsingar i regional plan for verdiskaping.

Fylkeskommunane har saman med andre aktørar ein innsats innan olje og gass. Fylkeskommunen har hovudansvar for koordinering gjennom petroleumsrådet, og ansvar for politisk påverknadsarbeid. Aktiv oppfølging av feltoperatørar og lisenshavarar utanfor fylket vert viktig også i 2019.

Det vert sett av 0,400 mill. kr til energi i 2019.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under dette området.

Industri

Fylkeskommunen nyttar Innovasjon Norge (IN) som operatør for dei bedriftsretta verkemidlane, og ein stor del av denne innsatsen rettar seg mot oppfølging innan industri.

I 2015 vart det vedteke ein industristrategi. I rullert regional plan for verdiskaping er industristrategien tett kopla til arbeidet innan nyskaping og kunnskap, og må sjåast i samheng med desse områda.

Det vert sett av 0,300 mill. kr til industrisatsinga i 2019.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under dette området.

Landbruk

Fylkeskommunen sin innsats innan landbruk dreiar seg om å påverke den sentrale landbrukspolitikken for landbruket i fylket og arbeide med rekruttering og kompetanseheving innan landbruket. Arbeidet må vere godt koordinert med Fylkesmannen sin innsats på feltet.

Landbruks- og matdepartementet tildeler fylkeskommunane midlar til innsats innan rekruttering og kompetanseheving i etterkant av det årlege jordbruksoppgjeret. I 2018 fekk vi 1,120 mill. kr. Vi forventar same nivå i 2019. Tala er ikkje innarbeidde i dette budsjettet. Det vert i tillegg sett av 0,200 mill. kr til landbruket gjennom dette budsjettet.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under dette området.

Teneste 7015 – Nyskaping

Teneste 7015	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Tiltak nyskaping/kommuneretta næringsutvikling	4,691	10,799	8,372	7,322	7,322	7,322
Omstillingsarbeid i kommunane	4,800	2,800				
Kommunale næringsfond	11,000	9,510	9,430			
Ungt Entreprenørskap	0,900	0,900	0,900	0,900	0,900	0,900
Sum	21,391	24,009	18,702	8,222	8,222	8,222

Kommuneretta næringsutvikling og tiltak for nyskaping

Regional plan for verdiskaping sitt tema nyskaping femnar om ei rekkje område der fellesnemnaren er å styrkje det offentlege si evne som tilretteleggjar, arenabyggjar og den gode hjelpar slik at gode tiltak får den hjelpa som dei treng.

Vi arbeider for at næringsapparatet er rusta til å hjelpe fram nye næringar. Koordinering av aktivitetar, satsing på kompetanseheving og å bygge treffpunkt/arenaer som fremmer denne innsatsen er sentralt for å få til dette. Vi arrangerer etablerarkurs og forretningsspesifikke temakurs for gründerar og småbedrifter, og kurs og samlingar for tilsette i næringsapparatet i

kommunane for å styrke arbeidet frå fleire frontar. I tillegg må det jobbast målretta med å styrke tilgangen til risikovillig eigenkapital.

I rullert regional plan for verdiskaping står det at før regionreforma er formelt etablert, prioriterer vi støtte til å bygge opp gode lokale innovative miljø. I 2019 vert nytt klyngeprogram lansert og Interreg Europe prosjektet vi leiar (P-IRIS) skal gjennomføre ein aksjonsplan som vi må finansiere sjølve, for å ta ut gevinstar av arbeidet i prosjektet. Fylkeskommunen treng derfor midlar til fellestiltak for å utvikle innovasjonsnettverk og midlar til avtale for å utvikle lokale innovasjonsmiljø. Midlane skal også dekke ambisjonar formulert både i industristrategien om møteplassar, og ivareta koplinga til regional strategisk plan for kysten.

Det er sett av 8,372 mill. kr til kommuneretta næringsutvikling, tiltak innan nyskaping og innovasjonsnettverk, i dette ligg også tilskot til inkubatortilbod.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å disponere inntil 1,500 mill. kr av midlar avsett til satsinga nyskaping i budsjett 2019.

Omstillingsarbeid i kommunane

Lærdal hadde som einaste kommune omstillingsstatus ut 2018. I 2019 er det ingen kommunar som har omstillingsstatus og det er ikkje trong for å setje av midlar innan området.

Kommunale næringsfond

Kommunale næringsfond skal bidra til å utvikle kommunane til å verte betre støttespelarar for entreprenørar og lokalt næringsliv. Fylkeskommunen har eit stort ansvar og ei viktig rolle i dette arbeidet.

Vi ønskjer ei tett oppfølging av kommunane. Dette går både på kontrollfunksjonen som er lagt til fylkeskommunen, men ikkje minst kurs og kompetanseheving. Fordeling til rammeløyinga til kommunale næringsfond vert gjort i mars 2019 og på bakgrunn av retningslinjer og rapport frå kommunane.

Det er sett av 9,430 mill. kr til kommunale næringsfond i 2019. Mykje av arbeidet innan nyskaping går føre seg i nært samarbeid med kommunane.

Ungt Entreprenørskap (UE)

Fylkeskommunen inngår ein avtale med Ungt Entreprenørskap om støtte i 2019. Delen frå næring sitt budsjett er på 0,900 mill. kr

Det vert sett av 0,900 mill. kr til avtalen med UE i 2019.

Teneste 7018 – Kunnskap

Teneste 7018	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Satsinga på kunnskap*	2,993	2,593	1,000	1,000	1,000	1,000
Grunnstønad Vestlandsforskning	0,800	0,800	0,800	0,800	0,800	0,800
VRI	0,800	-	-	-	-	-
Sum	4,593	3,393	1,800	1,800	1,800	1,800

* Frå 2019 vert 1,593 mill. kr. overført til teneste 7015 i forbindelse med samanslåing av tenesteområda

Satsing på kunnskap

Kunnskap er ein viktig drivar for større verdiskaping, auka sysselsetting og styrka folketalsvekst i Sogn og Fjordane. Rulleringa av regional plan for verdiskaping slår saman satsing på kunnskap og nyskaping, og deler av innsatsen på tenesteområde 7018 er frå 2019 flytta til tenesteområde 7015.

Teknoløft Sogn og Fjordane er eit samarbeidsprosjekt mellom Høgskulen på Vestlandet/HVL og Vestlandsforsking, og fylkeskommunen er representert i styringsgruppa. Prosjektet skal sjå på moglegheitene som utvikling innan digitalisering, automatisering og analysar av store datasett («Big Data») førar med seg for fylket. Fylkeskommunen vil gå inn med 1 mill. kr i 2019 og har intensjon om same summen i 2020. Vidare støtte vert vurdert dersom forskingsrådet vidarefører prosjektet.

Utanom dette budsjettet bidreg også fylkeskommunen med å delfinansiere ei stilling som region-ansvarleg i Norges Forskingsråd i Sogn og Fjordane.

Grunnstønad Vestlandsforsking

FoU inngår i satsinga på kunnskap og nyskaping. FoU vil i tida framover vere avgjerande for å ta ut potensial for fornying av næringslivet, og for etablering av framtidens arbeidsplassar. Det vert sett av 0,800 mill. kr i grunnstønad til Vestlandsforsking.

Teneste 7019 – Andre næringsområde

Teneste 7019	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Regional plan for verdiskaping	11,909	1,754	1,944	1,944	1,944	1,944
Oppfølging av satsingar	0,713	0,905	0,905	0,905	0,905	0,905
Sum	12,622	2,659	2,849	2,849	2,849	2,849

Regional plan for verdiskaping

Regional plan for verdiskaping vart vedteken i juni 2014 og iverksetjing av planen starta i 2015. I juni 2018 blei regional plan for verdiskaping rullert, og arbeidet og disponering av midlar skal gjennomførast i tråd med dei endringane som er vedtekne. Midlane som er sett av til planen under tenesteområde 7019 vert å disponere når trong for midlar kjem tydelegare fram. Vi føreset at det er konkurranse mellom prosjekt og at midlane på den måten vert brukt mest mogleg effektivt. Det vert sett av 1,944 mill. kr. til oppfølging av regional plan for verdiskaping.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å disponere inntil 0,700 mill. kr av midlar avsett til regional plan for verdiskaping i budsjett 2019.

Oppfølging av satsingar

Ein ser behov for å ha noko midlar for å gjennomføre satsingane, bestille analysar og evaluere innsatsen. Det er sett av 0,905 mill. kr fordelt slik:

Teneste 7019 – Oppfølging av satsingar	B-2019
Gjennomføring/analyse av satsingar	0,355
Administrativ fullmakt knytt til programområde 701	0,300
Administrasjon Petroleumsrådet	0,250
Sum	0,905

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under dette området.

Teneste 7099 Tilrettelegging/støttefunksjonar for næringslivet – administrasjon.

Løyvinga på 10,744 mill. kr dekkjer løns- og administrasjonskostnadar knytt til programområde 701. Til delfinansiering av lønskostnader til ei stilling knytt til forvaltning av KMD-midlane er det avsett 0,250 kr av KMD-midlane.

PROGRAMOMRÅDE 716 – FRILUFTSLIV, VASSREG., FORVALTN. AV VILT/INNLANDSFISK

Programområdet omfattar i hovudsak utviklingsarbeid innanfor friluftsliv, forvaltning av vassressursane og forvaltning av haustbare, ikkje-truga artar av vilt og innlandsfisk.

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7164 Friluft, natur og vassforvaltning	1,175	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100
7169 Friluft, vassregion etc - administrasjon	0,919	0,999	0,999	0,999	0,999	0,999
Sum	2,094	2,099	2,099	2,099	2,099	2,099

Tenesteområde 7164 – Friluftsliv, natur og vassforvaltning

Tenesteområdet har ei samla nettoløyving på 1,100 mill. kr med slik fordeling:

Teneste 7164	B-2019
Vilt- og fiskeforvaltning	0,100
Vassforvaltning	0,300
Friluftsliv	0,700
Sum	1,100

På fleire av desse satsingsområda administrerer fylkeskommunen i tillegg statlege løyvingar. Dei statlege midlane vert nytta til å støtte frivillige lag og organisasjonar. Oppfølging av Regional plan for kultur og Regional plan for vassforvaltning er knytt til tenesteområdet.

Vilt- og fiskeforvaltning

Ein strategi for vilt- og fiskeforvaltning, vedteken i 2012, legg føringar for arbeidet. I tillegg kjem formelt forvaltningsansvar etter ulike lov- og forskriftsverk. Målet for arbeidet er at vilt- og fiskeressursane skal vere grunnlag for eit variert jakt- og fisketilbod og for utvikling av næringsverksemd.

Det er sett av 0,100 mill. kr til vilt- og fiskeforvaltning i 2019.

Vassforvaltning

Fylkeskommunen er regionstyresmakt for vassregion Sogn og Fjordane, med ansvar for å utarbeide ein regional plan for vassforvaltning med eit tilhøyrande tiltaksprogram og handlingsprogram. Arbeidet er delvis finansiert med statlege midlar.

Det er sett av 0,300 mill. kr til vassforvaltning i 2019.

Friluftsliv

Regional plan for kultur med vedteke handlingsprogram styrer fylkeskommunen sin innsats på friluftsfeltet, og samarbeidet med andre offentlege aktørar og frivillig sektor. Det er etablert utvikingsavtale med Forum for natur og friluftsliv (FNF). Det er etablert eit friluftsråd i fylket, og fleire kan komme til.

Midlane innan friluftsliv skal gå til å dekke avtale med tre friluftorganisasjonar på 0,600 mill. kr, jamfør avtale, samt 0,100 mill. kr til drift av friluftsråd. Dersom det vert oppretta fleire friluftsråd må driftstilskot og etableringstilskot som skissert i HNK-sak 32/17 dekkast av hovudutvalet til disposisjon eller andre disponible midlar innanfor sektoren. Det same gjeld eventuelt andre tilskot til friluftsliv.

Fylkeskommunen forvaltar i tillegg statlege tilskotsordningar innan friluftsliv- og viltføremål. Her er det egne retningslinjer som regulerer korleis midlane skal nyttast.

Det er sett av 0,700 mill. kr til friluftsliv i 2019.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å nytte midlane sett av under programområde 716, også statlege midlar som fylkeskommunen vert tilført på dette området.

Teneste 7169 - Friluft, vassregion etc. - administrasjon

Løyvinga på 0,999 mill. kr dekkjer løns- og administrasjonskostnader knytt til vassforvaltning innanfor programområde 716.

PROGRAMOMRÅDE 740 – BIBLIOTEK Teneste 7400 Bibliotek

Tenesta omfattar løn og driftskostnader for fylkesbiblioteket, samt fellestenester for kommunane og utviklingsarbeid.

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7400 Bibliotek	5,934	5,958	5,988	5,988	5,988	5,988
Sum	5,934	5,958	5,988	5,988	5,988	5,988

Fylkesbiblioteket

Fylkesbiblioteket arbeider kontinuerleg med rådgjeving, kompetansebygging, prosjektutvikling, formidling og fellestenester for biblioteka i fylket. Litteraturformidling og lesestimulering er kjerneoppgåver, med vekt på den nynorske litteraturen og formidling til barn og unge. Eit sentralt mål er å bidra til å utvikle folkebiblioteka som møteplassar og formidlings- og læringsarenaer. Fylkesbiblioteket syter for grunnleggjande infrastruktur som felles katalogsøk og transportordning mellom biblioteka, tilbyr klassesett til skulane og organiserer fylkesdekkande e-bokordning og digital tidsskrift- og avisteneste. Innsamling og kvalitetssikring av bibliotekstatistikk er ei fylkeskommunal oppgåve.

Fylkesbiblioteket arrangerer ei rekkje fagsamlingar, kurs og konferansar i løpet av året. I samarbeid med andre fagmiljø vert det utvikla og gjennomført prosjekt, mange av desse med ekstern finansiering.

Som oppfølging av «Kultur for alle» vil kvalitetsutvikling i biblioteka og leiaropplæring for biblioteksjefar vere ei prioritert oppgåve framover.

PROGRAMOMRÅDE 750 – ARKIV- OG KULTURMINNEFORVALTNING Teneste 7500 Kulturminnevern

Tenesta inneheld lønns- og driftskostnader knytt til fylkesarkivet og fylkeskommunen sitt forvaltings-, drifts- og utviklingsarbeid innan kulturminnevern.

Teneste 7500 Kulturminnevern	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Fylkesarkivet	6,891	7,617	7,671	7,671	7,671	7,671
Fartøyvern	0,050	0,300				
Oppdragsregistrering	-0,907	-0,903	-0,903	-0,903	-0,903	-0,903
Kulturminnevern - kontorbudsjett	6,581	6,293	6,997	6,297	6,297	6,297
Sum	12,609	13,307	13,765	13,065	13,065	13,065

Fylkesarkivet

Fylkesarkivet tek vare på ein samla samfunnsdokumentasjon frå Sogn og Fjordane og syter for at denne dokumentasjonen er tilgjengelege for alle til ein kvar tid. Som oppfølging av regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019–2027 vil vi arbeide for ei samla fylkesarkivordning for heile det nye fylket, og at Fylkesarkivet utviklar seg som ein markant kulturinstitusjon.

Fylkesarkivet tek imot og handsamar foto- og privatarkiv frå kommunar, frivillige organisasjonar, bedrifter og privatpersonar i Sogn og Fjordane. Arkivering av stadnamn og musikktradisjonar er andre oppgåver. Webtenestene gir tilgang til fotodatabasar, digitale arkivdokument, stadnamn på kart, folkemusikk og kulturhistorisk leksikon. Fylkesarkivet sin utviklings- og prosjektretta måte å jobbe på, gir utslag på tildelingar av nasjonale prosjektmidlar.

Fylkesarkivet yter tenester til kommunane og fylkeskommunen slik at dei oppfyller lovkrava gjennom medlemskapen i kommunearkivordninga. Gjennom dette samarbeidet får alle 26 kommunar og fylkeskommunen tilgang til arkivfaglege rådgjevingstenester og depotplass for sine arkiv. Ordninga er sjølvfinansierande. Fylkeskommunen vil i løpet av 2019 få dette samarbeidet formalisert i samsvar med §27 i kommunelova. Det er eit mål at denne tenesta skal vidareførast i det nye fylket.

Kulturminne – forvaltning og utvikling

Fylkeskommunen har ei sentral rolle som forvaltar av kulturminne. Fylkeskommunen har fått delegert statlege mynde for kulturminne som er automatisk freda og for freda bygg. Arbeidet er i stor grad knytt til rettleiing til kommunar og private, og uttale til kommunale arealplanar.

Fylkeskommunen sine prioriterte satsingar på kulturminnefeltet er forankra i det nasjonale kunnskapsløftet på kulturminneområdet, i den regionale satsinga på «natur og kulturarven som grunnlag for lokal samfunnsutvikling og verdiskaping», jf. HPN-sak 71/13, og regional plan for kultur. Stor saksmengde og knappe ressursar medfører strengare prioriteringar der lovpålagte oppgåver vil måtte gå føre drifts- og utviklingsoppgåver.

Som oppfølging av «Kultur for alle», vil vi i 2019 ha særleg fokus på å ferdigstille arbeidet med oversikt over regionalt viktige kulturminne i fylket. Dette er også ei oppfølging av forvaltningsrevisjon av kulturminneforvaltninga. Vi prioriterer også å gjere ferdig vår del av Riksantikvaren sitt landsomfattande arbeid med å definere kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA).

Arkeologiske registreringar (feltarkeologi)

Fylkeskommunen gjennomfører årleg arkeologiske registreringar av kulturminne knytt til kommunane sine arealplanar, vegplanar, private tiltak, m.m. der tiltakshavar skal dekke kostnadane. Omfanget av feltarbeid varierer frå år til år. Dermed også kostnader og inntekter.

Freda bygg og verdsarv

I 2018 har vi i alt fått 10,5 mill. kr til istandsetting av freda bygg i privat eige og det er allereie løyvd 3,0 mill. kr for 2019. I tillegg er vi fått 2 mill. kr til verdsarvområda og ei førehandsløyving på 0,5 mill. kr for 2019. Desse tildelingane er avhengige av at vi får fram gode prosjekt på desse fagområda. Deler av løyvinga frå Riksantikvaren vert nytta til fagleg oppfølging via eigen restaureringsleiar for å sikre kvalitet og framdrift i arbeidet.

Vi vurderer også om det er aktuelle fredingssaker som bør startast opp.

Verdiskapingsprosjekt/opplevingsnæringar

Sogn og Fjordane fylkeskommune vil i 2019 delta i verdiskapingsprosjekt «Kystpilegrimsleia-fase 2». Dette er samarbeidsprosjekt med fem fylkeskommunar, fire bispedøme og Nasjonalt pilegrimsenter. Det vert arbeidd med å identifisere og utvikle opplevingsnæringane i fylket gjennom ulike prosjekt.

PROGRAMOMRÅDE 760 – MUSEUM

Fylkeskommunen sine løyvingar til Musea i Sogn og Fjordane og til drifta av Gulatinget inngår i dette programområdet. Staten sitt tilskot til musea kan utgjere inntil 60% av det offentlege tilskotet. Resten, om lag 40%, må finansierast lokalt/regionalt.

Teneste 7600 - Muséer

Teneste 7600 Muséer	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Musea i Sogn og Fjordane	14,385	15,121	15,450	15,450	15,450	15,450
Gulatinget	1,084	1,104	1,125	1,125	1,125	1,125
Sum	15,469	16,225	16,575	16,575	16,575	16,575

Musea i Sogn og Fjordane (MiSF)

Musea i Sogn og Fjordane har ansvar for drifta av dei regionale kulturhistoriske musea, kunstmuseet med sine underavdelingar og Norsk Kvernsteinsenter. Dei forvaltar 161 kulturhistoriske bygg med ei grunnflate på over 14 000 m², to flytande farkostar, 143 båtar som ligg på land og 122 000 gjenstandar (kulturhistoriske, naturhistoriske og kunsthistoriske).

Det statleg tilskot for 2019 er foreslått til 37,080 mill. kr. Dette er ein auke på 0,790 mill. kr frå 2018 til 2019.

Det fylkeskommunale tilskotet går til drift og utvikling av aktiviteten ved musea. Styret for MiSF har utarbeidd ny strategi. Denne vert operasjonalisert og det vert sett nye og tydeleg mål for aktiviteten frå og med 2019, der dei i tillegg til å definere tiltak innan kjerneaktiviteten (forvaltning, formidling, fornying, forskning) også set mål for arbeidet sitt i høve besøkjande/ omgjevnadane, læring/kompetanse/infrastruktur og økonomi. Musea varslar at det vil komme ny runde i 2019 med forhandlingar med kommunane om avtaler om driftstilskot til musea.

I tilskotsbrevet til Musea i Sogn og Fjordane vil fylkeskommunen mellom anna legge vekt på:

- At MiSF sin strategiplan med tilhøyrande mål/tiltak og måloppnåing vert lagt til grunn for tilbakemelding/årsrapportering.
- At MiSF i sitt arbeid også koplar visjonar og mål i «Kultur for alle» - regional plan for kultur med eigen strategiplan der dette er naturleg, og slik er med på å oppfylle/realisere planen, m.a. gjennom at musea:
  - utviklar seg som dagsaktuelle, relevante og samfunnsengasjerte institusjonar
  - utviklar gode tilbod til barn og unge med vekt på kulturopplevingar og kunnskapsformidling
  - utviklar seg som inkluderande møteplassar
  - utviklar gode opplevingar for reiselivet
  - har gode lokale for formidling og salingar
- At musea i fylket er gode samarbeidspartar for kommunar og fylkeskommunen i arbeidet med lokale kulturminneplanar og anna lokalt kulturminnearbeid, og utvikling og gjennomføring av kvalitativt gode DKS-tilbod.

Fylkesrådmannen følgjer opp tilskotsbrev og løyving til musea med to årlege dialogmøter, og ber også om at oppfølging av fylkeskommunen sine føringar kjem tydeleg fram i årsrapporten frå MiSF.

Vidare arbeid med fellesmagasin/»Kløften«

Søknaden til staten om tilskot til å realisere museumsutbygginga i Movika, «Kløften», vart ikkje imøtekomen i forslag til statsbudsjett for 2019. Det vert lagt til grunn at MiSF, Førde kommune og fylkeskommunen samarbeider om å fornye søknaden innan 1.mars 2019.

Tusenårsstaden Gulatinget

Fylkeskommunen sitt tilskot til drift og utvikling av tusenårsstaden Gulatinget er budsjettert med 1,125 mill. kr. Fylkeskommunen svarar for 70 % av tilskotet til drifta, medan Gulen kommune svarar for 30 %. Hovudsaka i 2019 vil vere å få ferdig søknad til staten om investeringsmidlar til formidlingsbygg. I tillegg vil samarbeidet i det nasjonale tingstadnettverket bli følgt opp, og planlegginga av Gulatinget si rolle i samband med Landslovsjubileet i 2024.

PROGRAMOMRÅDE 771 – KUNSTFORMIDLING

Føremålet med dette programområdet er å stimulere til eit mangfald av kulturaktivitet, der innbyggjarane kan delta i kulturaktivitet og oppleve profesjonell kunst og kultur. Dei ulike løyvingane skal bygge opp under målet om at kunst og kultur skal vere tilgjengeleg for alle.

Teneste 7710 - Kunstformidling

Teneste 7710 Kunstformidling	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Den kulturelle skulesekken	0,509	0,072	0,073	0,073	0,073	0,073
Digital kulturformidling	0,104	0,168	0,171	0,171	0,171	0,171
Kultur og helse	-0,029	-0,055	0,000	0,000	0,000	0,000
Barnehagekonsertar	0,083	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Distriktsmusikarane	2,529	3,385	3,937	3,937	3,937	3,937
Den kulturelle spaserstokken	0,951	0,904	0,921	0,921	0,921	0,921
Fylkesmusikarordninga	0,426	0,421	0,000	0,000	0,000	0,000
Kunstformidling - kontorbudsjett	4,926	5,777	5,895	5,895	5,895	5,895
Sum	9,499	10,672	10,997	10,997	10,997	10,997

Den kulturelle skulesekken (DKS)

DKS er ei nasjonal satsing på kultur for barn og unge. I Sogn og Fjordane når vi alle born og unge i grunnskulen og den vidaregåande skulen med fire profesjonelle kulturopplevingar kvart år innan dei ulike kulturuttrykka (musikk, scenekunst, visuell kunst, litteratur, film, kulturarv). Det vert drøfta om formidlinga også skal utvidast til å gjelde barn i barnehage. Det er eit mål å utvikle fleire tilbod frå institusjonane i fylket, bruke fleire kunstnarar frå eige fylke, og auke tilgangen på gode nynorskproduksjonar i heile DKS-systemet.

Fylkeskommunen sitt tilbod kjem i tillegg til det kommunane/skulane sjølve planlegg og gjennomfører som del av del lokale skulesekken. Gjennom observatørstatus i prosjektet SPARSE er vi inne i eit internasjonalt nettverk av kulturformidlarar, noko som gjer at vi får lettare tilgang til gode utanlandske produksjonar, og at vi får ein kanal til å formidle våre produksjonar i utlandet.

Som oppfølging av «Kultur for alle» - regional plan for kultur vil vi i 2019, saman med Hordaland fylkeskommune, delta i eit treårig prosjekt i regi av Kulturtanken om elevmedverknad i DKS. Vi vil i tillegg arbeide med etableringa av eit fagråd for DKS. Saman med Kulturtanken vil vi starte eit arbeid med å styrke produksjon og formidling av nynorskpråklege produksjonar til bruk i DKS.

Digital kulturformidling

Målet er at digital formidling skal vere ein integrert og naturleg del av kunst- og kulturformidlinga i Sogn og Fjordane. Formidling av kultur skal vere tydeleg og lett tilgjengeleg gjennom digitale verktøy. Utvikling, nyskaping og kreativitet i kulturformidlinga er difor essensielt. Som oppfølging av regional plan for kultur vil vi tilby kurs/kompetanseutvikling for å styrke den digitale kulturformidlinga, og legge til rette for meir aktiv bruk av digitale ressursar, m.a. greie ut om det er grunnlag for å etablere ein felles kulturkalender til bruk for kommunar og kulturaktørar i fylket.

Kultur og helse

For å bidra til at alle skal kunne ta del i ulike kulturopplevingar jobbar fylkeskommunen utviklingsretta og heilskapleg. Dette inneber satsing på universell tilgang for alle, integrering og betre samhandling mellom kultur- og helsesektor. Som oppfølging av «Kultur for alle» vil vi gå vidare med tett samarbeid med forskingsmiljø, kommunar, institusjonar og frivillige i fylket for å heve kunnskapen om samanhengen mellom kultur og helse gjennom kurs og konferansar, nettverksarbeid og rettleiing. Undervisning og studentpraksis gjennom utdanningsinstitusjonar, årleg kulturfestival for utviklingshemma i fylket, tiltak for eldre og integreringsarbeid med flyktingar er tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd og tilgjenge for i alle.

Den kulturelle spaserstokken

Løyvinga til den kulturelle spaserstokken skal vere med og leggje til rette for auka samarbeid mellom kultursektoren og omsorgssektoren, slik at gode kunst- og kulturprosjekt for eldre lokalt, kan bli utvikla innanfor eit mangfald av sjangrar og uttrykk. Dette er ei tilskotsordning der kommunane kan søkje om midlar til tiltak i sin kommune.

Distriktsmusikarane

Løyvinga til distriktsmusikarordninga er fylkeskommunen sin del av lønskostnadane (25%) knytt til 17 stillingar som distriktsmusikarar i Førde, Gloppen kommunar, Sogn (Leikanger, Luster og Sogndal kommunar) og Lærdal, og er regulert gjennom avtale med vertskommunane. Stillingane bidreg til at fylket har profesjonelle musikarar på høgt nivå, som også underviser i kulturskulane. Distriktsmusikarane turnerer med konsertar gjennom DKS, og deltek i ulike prosjektretta musikksetningar i heile fylket. Fylkesmusikarordninga (folkemusikk) er vedteke vidareført ved etablering av distriktsmusikarstillingar, og løyvingane til dette føremålet er lagt under distriktsmusikarordninga. To stillingar kom på plass i 2018 (Sogn og Lærdal). Det er rom for å ta inn to nye stillingar i 2019 dersom kommunane prioriterer dette.

PROGRAMOMRÅDE 772 – KUNSTPRODUKSJON

Teneste 7720 - Kunstproduksjon

Tenesta inneheld fylkeskommunen sine avtalebaserte løyvingar til Sogn og Fjordane teater og Opera Nordfjord. I tillegg kjem løyving til Førdefestivalen og Norsk Countrytreff. Føremålet er å bidra til profesjonell kunst- og kulturproduksjon i Sogn og Fjordane.

Teneste 7720 Kunstproduksjon	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Førdefestivalen	3,41	3,470	3,311	3,311	3,311	3,311
Norsk Countrytreff	0,91	0,924	0,727	0,727	0,727	0,727
Opera Nordfjord	1,505	1,531	1,700	1,700	1,700	1,700
Sogn og Fjordane teater	6,127	6,237	6,387	6,387	6,387	6,387
Festivalstrategi			0,203	0,203	0,203	0,203
Sum	11,952	12,162	12,428	12,428	12,428	12,428

Institusjonane er svært viktige for regionen for å gi gode og mangfaldige kulturopplevingar. Dei er også viktige for å gi profesjonelle aktørar som arrangørar og utøvande kunstnarar ein arbeidsplass. Dei bidreg også i stor grad til å marknadsføre fylket vårt. Dei fylkeskommunale løyvingane genererer statlege og kommunale tilskot på om lag 36 mill. kr til dei fire institusjonane.

Vi følgjer opp festivalstrategien (innarbeidd i regional plan for kultur) med tilskot til dei festivalane hovudutvalet har valt ut som særleg viktige (under denne tenesta gjeld dette Førdefestivalen og Norsk Countrytreff). Nynorske Litteraturdagar, Teaterfestivalen i Fjaler, Gloppen Musikkfest, Malakof og ande festivalar og tiltak vert vurdert for løyving etter søknad under programområde 790.

Innanfor samfunnsoppdraget til institusjonane skal desse utvikle sin eigen form og måte å produsere og formidle god kunst og kultur til innbyggjarane. Samstundes skal institusjonane på sin måte, og innan sitt område, også vere med på å gjennomføre regional plan for kultur, og vi peikar på m.a. følgjande område som særleg viktige der:

- Inkludering
- Å nå barn og unge i og utanfor skuleverket
- Vere synlege og til stades i store deler av/heile fylket
- Samarbeid mellom institusjonane og deltaking i å utvikle det regionale kulturlivet
- Delta i arbeid med å styrke opplevingsnæringane i fylket
- Aktivt publikumsarbeid

Førde internasjonale folkemusikkfestival (Førdefestivalen)

Festivalen arbeider kontinuerleg med kunstnarleg utvikling og nyskaping, og er ein ressurs for andre festivalar. Dei driv også aktivt publikumsarbeid, og samarbeider med lokale arrangørar om konserttilbod gjennom heile året.

Sogn og Fjordane Teater

Sogn og Fjordane Teater er turneteater for heile fylket, og driv kontinuerleg utvikling av den regionale teatersatsinga. Dei har eit tett samarbeid med t.d. Hordaland teater. Oppfølging av avklaring om framtidige lokale vil prege 2019.

Opera Nordfjord

Opera Nordfjord har ambisjonar om å stadig nå ut til nye målgrupper med sine produksjonar og vil satse på aktivitetar året rundt. Løyvinga til Opera Nordfjord er auka opp med 0,165 mill. kr for å følgje opp avtalt finansieringsmodell, jf. statleg auken på 0,4 mill. kr som er knytt til Opera Nordfjord si satsing på «Fargespel».

Norsk Countrytreff

Norsk Countrytreff har som oppgåve å planlegge og gjennomføre ein countryfestival kvart år.

PROGRAMOMRÅDE 775 – FYSISK AKTIVITET Teneste 7750 - Idrett

Tenesta inneheld tilskot til Sogn og Fjordane idrettskrins, driftstilskot til fylkesidrettsanlegg og lønn- og driftskostnadar til administrasjon av idretts- og utviklingsarbeid.

Teneste 7750 Idrett	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Idrett, tilskot	1,595	1,565	1,595	1,595	1,595	1,595
Idrett - kontorbudsjett	1,113	1,291	1,295	1,295	1,295	1,295
Sum	2,708	2,856	2,890	2,890	2,890	2,890

Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016-2019 vert avløyst av Regional plan for kultur f.o.m. 2019. Vedteke handlingsprogram for anlegg gjeld t.o.m. 2019. Nytt handlingsprogram for aktivitetsdelen vert utvikla for perioden 2019-2022. På bakgrunn av ny regional plan for kultur held vi fram fokuset på fysisk aktivitet for alle, med særleg fokus på kvardagsaktivitet og tilrettelegging av anlegg og aktivitet for alle grupper. Vidare aukar vi opp fokus på klima- og miljøutfordringar knytt til anlegg og aktivitet.

Midlane som er sett av til tilskot, vert fordelt slik i 2019:

- Sogn og Fjordane idrettskrins 1,25 mill. kr.
- Driftstilskot til fire skianlegg 0,200 mill. kr.
- Utviklingsarbeid 0,145 mill. kr.

Initiativ frå Antidoping Norge og Hordaland fylkeskommune om ev. deltaking i eit tidsavgrensa prosjekt retta inn mot ungdom i vidaregåande opplæring, vert vurdert i 2019.

Spelemidler

Fylkeskommunen har forvaltningsansvar for dei statlege spelemidlane til kulturbygg, idrett-, nærmiljø- og friluftslivanlegg. Gjennom vedteken plan følgjer vi opp føringane som vrir større del av løyvingane inn mot nærmiljøanlegg, friluftslivsanlegg og turveg/løyper i nærmiljøet.

Saman med Hordaland fylkeskommune vert det i 2019 utvikla ny anleggspolitikk og kriterier for tildeling av spelemidler i Vestland fylkeskommune f.o.m. 2020.

PROGRAMOMRÅDE 790 – ANDRE KULTURAKTIVITETAR Teneste 7900 – Andre kulturaktivitetar

Føremålet med tenesta er delt i to:

- Barne og ungdomssatsingar, der ein legg vekt på kreativ eigenaktivitet og demokratibygging og kunnskapsheving i det å delta i demokratiet og politiske prosessar.
- Frivillig sektor, etablering partnerskap gjennom utviklingsavtalar, økonomisk støtte til drift og utvikling gjennom tilskot til organisasjonar, aktivitetar, utviklingstiltak, festivalar, stipend og fylkeskulturpris.

Tenesta inneheld lønn- og driftskostnadar, gjennomføring av ungdomspolitisk utval og UKM, tilskot til lag og organisasjonar og utviklingsmidlar for kultur.

Teneste 7900 Andre kulturaktivitetar	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
Ungdomspolitisk utval	0,137	0,177	0,181	0,181	0,181	0,181
Fylkesting for ungdom	0,030	0,037	0,040	0,040	0,040	0,040
Ungdommens kulturmønstring	0,781	0,808	0,874	0,874	0,874	0,874
Kulturmidlar festivalar og arrangement	3,977	4,024	4,050	4,050	4,050	4,050
Utviklingsmidlar Kultur	1,457	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andre kulturaktivitetar - kontorbudsjett	2,726	3,186	3,034	3,034	3,034	3,034
Sum	9,108	8,232	8,179	8,179	8,179	8,179

Ungdomspolitisk utval og fylkesting for ungdom

Tenesta inneheld driftskostnader til drift av ungdomspolitisk utval, gjennomføring av nettverkssamling for ungdomsråd i fylket, og det årlege fylkesting for ungdom. Dette er viktige demokratiske forum for både deltaking i, og læring av, demokratiske prosessar. I 2019 vil det særleg bli arbeidd med å utvikle kontakt og samarbeid med tilsvarande organ i Hordaland med tanke på samanslåing f.o.m. 2020.

UKM (Ung kultur møtest)

UKM er den viktigaste møteplassen for ung kultur i fylket, og ein arena open for alle mellom (10)13 og 20 år. Ungdomsmedverknad står sentralt i arbeidet. Fylkeskommunen utviklar UKM både i kommunane og på fylkesnivå, særleg gjennom rådgjeving/nettverksbygging, UKM-festivalen Sogn og Fjordane og Ungdommens ressursgruppe (URG) Sogn og Fjordane. Tiltaket er styrka med 0,050 mill. kr for å stimulere utviklingsarbeid. Fylkesfestivalen i 2019 er lagt til Vågsøy med Vågsøy kommune som teknisk arrangør. 2019 vert også prega av samarbeid med Hordaland fylkeskommune om utviklinga frå og med 2020.

Frivillig sektor

Det er gjort eit arbeid for å samordne, forenkle og spisse tilskotsordningane til frivillig sektor. Retningslinene for tildeling skal utviklast vidare i eit ledd for å bli meir føreseielege for søkjarane. Midlane vert fordelt etter søknad til samla søkjarmasse til frivillige organisasjonar med kulturelle føremål, festivalar og andre større tiltak av regional karakter. Stipend til kunstnarar og fylkeskulturprisen ligg også i denne løyvinga.

For 2019 vil vi følgje opp festivalstrategien med tilskot til dei festivalane hovudutvalet har valt ut som særleg viktige for fylket; under denne tenesta gjeld dette Nynorske Litteraturdagar, Teaterfestivalen i Fjaler, Gloppen Musikkfest og Malakof. Avtalen mellom fylkeskommunen, kommunane Førde, Sogndal, Gloppen og Florø og Bergen Filharmoniske Orkester (BFO) om speling i Sogn og Fjordane gjeld t.o.m. 2019, og vil måtte prioriterast innan ramma.

Det nynorske språket

Språket vårt handlar om identitet vår, som menneske og fylke. Nynorsk skal vera eit eige satsingsområde i den regionale politikken og kultursatsinga. Det er ikkje sett av eigne midlar til ei slik satsing, utover dei midlane som vert gitt som tilskot. Nynorsksatsinga inngår elles som ein integreert del i alt arbeid vi gjer innan kultur.

9.3 ØKONOMIPLANPERIODEN 2020-2022

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
701 Tilrettel./støttef./finansieringsbistand for næringslivet	102,528	80,044	73,362	58,925	58,925	58,925
716 Friluftsliv, vassreg., forvaltn. vilt/innlandsfisk	2,094	2,099	2,099	2,099	2,099	2,099
740 Bibliotek	5,934	5,958	5,988	5,988	5,988	5,988
750 Kulturminneforvaltning	12,609	13,307	13,765	13,065	13,065	13,065
760 Museum	15,469	16,225	16,575	16,575	16,575	16,575
771 Kunstformidling	9,499	10,672	10,997	10,997	10,997	10,997
772 Kunstproduksjon	11,952	12,162	12,428	12,428	12,428	12,428
775 Idrett	2,708	2,856	2,890	2,890	2,890	2,890
790 Andre kulturaktivitetar	9,108	8,232	8,179	8,179	8,179	8,179
Sum	171,901	151,555	146,283	131,146	131,146	131,146

Økonomiske rammer:

Aktivitetane innanfor dei ulike satsingsområda vert tilpassa dei økonomiske rammene. I tillegg til fylkeskommunale midlar disponerer mange tenesteområde også statlege midlar øyremerka til konkrete satsingsområde. Ramma vil såleis endre seg i takt med endringar i vedtekte eksterne tilskot. Samanslåing av Sogn og Fjordane og Hordaland til Vestland fylkeskommune, samt nye oppgåver frå staten vil truleg føre til større endringar i økonomiplanrammene.

Kultur:

«Kultur for alle» - regional plan for kultur med vedteke handlingsprogram vil legge føringar for prioriteringane også utover 2019. Samanslåinga med Hordaland til Vestland fylkeskommune, saman med mogleg nye oppgåver frå staten, vil kunne påverke kultursatsingane inn i ny organisasjon. Det er ikkje ressursar i økonomiplanen til å møte nye oppgåver m.a. på kulturminnefeltet frå staten frå og med 2020.

Næring:

Mykje av fylkeskommunen sin aktivitet innanfor næringsutvikling vert finansiert av regionale utviklingsmidlar frå kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD). Det har vore ein nedgang i løyvinga av dei regionale utviklingsmidlane dei siste åra. Frå 2018 til 2019 vart løyvinga redusert med 14,8 mill. kr frå 53,9 mill. kr til 39,1 mill. kr. I 2019 vert denne reduksjonen løyst ved at ein reduserer teneste 7015–nyskaping med 1,8 mill. kr og at ein nyttar 13 mill. kr av tidlegare avsette KMD-midlar. I resten av økonomiplanperioden må ein redusere ramma med 14,8 mill. kr. Frå 2020 reduserer vi difor teneste 7010–Rammeløyving Innovasjon Norge med 2,6 mill. kr, og teneste 7015–nyskaping med 12,22 mill. kr. Dette kan mellom anna innebære at det ikkje vert midlar til kommunale næringsfond frå 2020.

10. SAMFERDSLE

Sektoren er delt i følgjande programområde med slike nettoløyvingar:

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
722 Fylkesvegar	474,289	612,358	577,747	479,580	483,480	405,780
730 Bilruter	234,274	247,858	256,270	254,270	254,270	254,270
731 Fylkesvegferjer	127,974	125,970	144,685	144,785	140,885	148,585
732 Båtruter	87,356	111,770	127,638	127,638	127,638	197,638
733 Tilrettelagd transport	8,261	9,078	10,176	10,176	10,176	10,176
Sum	932,154	1107,034	1116,516	1016,449	1016,449	1016,449

10.1 BUDSJETTPROFIL

Det vert vist til kapittel 2 i budsjettreglement for fullmaktene til hovudutvalet for samferdsle.

Fylkeskommunen sin overordna visjon for transportpolitikken i Sogn og Fjordane er

«Å tilby eit effektivt, tilgjengeleg, sikkert og miljøvennleg transportsystem som dekker samfunnet sitt behov for transport og som fremmer regional utvikling.»

Visjonen inneberer at fylkeskommunen må gjere prioriteringar slik at ressursbruken bidreg i retning av følgjande tre hovudmål:

- Betre framkome for personar og gods i heile fylket
- Redusere transportulukkene i tråd med nullvisjonen
- Redusere klimagassutsleppa i tråd med ei omstilling mot eit lågutsleppssamfunn og tilpasse infrastrukturen til endra klima med meir nedbør.

Fylkeskommunen er ein viktig samfunnsutviklar i Sogn og Fjordane. I budsjettet for 2019 er det sett av 1 117 mill. kr til samferdsle. Midlane skal dekkje drift og vedlikehald av fylkesvegnettet, drift av fylkesvegferjene og kjøp av kollektivtenester m.m.

Regional transportplan 2018-2023 legg opp til følgjande profil/satsingsområde for prioritering av midlane:

- Drift - og vedlikehald av fylkesvegnettet
  - Tunnelvedlikehald
  - Redusere forfall
  - Drift av fylkesvegnettet på dagens nivå, same driftsnivå som tilsvarande riksvegar
- Kollektivtrafikk
  - Vidareføre eit heilskapleg rutesystem
  - Klimatiltak
  - Universell utforming
  - Marknadstilpassing og marknadsføring
- Investering
  - Gjennomføring av bundne prosjekt
  - Skredsikring
  - Mindre investeringar
  - Store investeringar

Fordeling av midlane i budsjettet for 2019 er gjort med grunnlag i denne prioriteringa.

Hovudprioriteringane i samferdslebudsjettet for 2019:

- Oppretthalde same driftsstandard på fylkesvegnettet

- Satsing på vegvedlikehald, særleg innanfor tunnelvedlikehald
- I hovudsak vidareføre nivået på kjøp av ferje, buss- og båtrutetenester
- Vidareføre etablerte ungdomstiltak og tilrettelagt transport
- Investeringsprosjektet fv. 698 Blaksetunnelen
- Oppstart av skredsikringsprosjektet fv. 722 Flovegen og fv. 53 Ljoteli

I budsjett for 2019 er det ei særskilt satsing på tunnelrehabilitering med ei løyving på 218,4 mill. kr.

Det vert lagt opp til å vidareføre nivået på kjøp av ferje, buss- og bårutetenester på om lag same nivå som i 2018.

Fylkesveginvesteringar

Sogn og Fjordane fylkeskommune følgjer opp satsinga på investeringar. I 2019 er det lagt opp til ordinære investeringar på fylkesvegnettet på 514,9 mill. kr. Hovuddelen av investeringane er knytt til fv. 698 Blaksetunnelen med 81,9 mill. kr, prosjekt i Førdepakken på 59 mill. kr og minde utbetringar på samla 29,7 mill. kr. Trafikktryggingstiltak er ei prioritert satsing i heile økonomiplanperioden med årlege løyvingar på 13,3 mill. kr.

Skredsikring er eit prioritert område med investeringar på tilsaman 246,7 mill. kr i 2019. Det er m.a. løyvd 136,7 mill. kr til fv. 722 Flovegen og 41 mill. kr i oppstartsløyving til fv. 53 Ljoteli.

10.2 ÅRET 2019 – OMTALE AV PROGRAMOMRÅDE OG TENESTER

LØYVINGAR UNDER ANDRE PROGRAMOMRÅDE

Programområde 400 Politisk styring

Det er sett av 0,175 mill. kr i utviklingsmidlar på teneste 4005 Til disposisjon for utvala. Midlane vert fordelte av hovudutvalet for samferdsle. Det er ein føresetnad at midlane skal nyttast til å bygge opp under prioriteringane i det samla budsjettet, og at midlane ikkje skal nyttast til varige tiltak.

Programområde 460 Tenester utanom ordinært fylkeskommunalt ansvarsområde

Det er sett av 8,9 mill. kr på teneste 4606 Diverse tilskot samferdsle. Løyvinga er fordelt på følgjande område

- 0,525 mill. kr i tilskot til fjellvegen mellom Årdal og Luster jf. avtale med AL Fjellvegen Årdal – Luster.
- 3,000 mill. kr i tilskott til hangar på Sogndal lufthamn
- 5,000 mill. kr i i tilskott til tiltak for gåande og syklende – enkle fysiske tiltak i dei største sentrumsområda.
- 0,372 mill. kr i tilskott til sykkelbyavtalane med Førde og Flora

PROGRAMOMRÅDE 722 – FYLKESVEGAR

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7220 Renter for vegforskotteringar	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7221 Driftsmidlar overført til investering	2,500	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7222 Fylkesvegar - drift og vedlikehald (netto)	461,879	601,079	552,082	453,915	457,815	380,115
7223 Fylkesvegar - uforutsette hendingar	0,000	0,000	15,000	15,000	15,000	15,000
7224 FTU - administrasjon og tiltaksmidlar	0,957	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200
7225 FTU - trafikktryggingstiltak i kommunane	4,280	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
7229 Fv. , miljø og trafikktiltak - adm.	4,673	5,079	4,465	4,465	4,465	4,465
Sum	474,289	612,358	577,747	479,580	483,480	405,780

Teneste 7222 Fylkesveggar – drift og vedlikehald (netto)

Statens vegvesen står for den operative oppfølginga av vegnettet på oppdrag frå fylkeskommunen. I dette ligg gjennomføring av anbudsprosessar, kontraktsinngåing og oppfølging av kontraktar for drift og vedlikehald, ferjedrift og investeringsprosjekt.

Oppdraget og løyvingane blir fastsette i den årlege leveranseavtalen mellom fylkeskommunen og Statens vegvesen. Leveranseavtalen skal sikre gjennomføring av budsjettføresetnadane innanfor fastlagde rammer i forhold til kostnad, framdrift og kvalitet.

Innanfor budsjetttrammene vil det bli prioritert å auke satsinga på vegvedlikehald og særleg vedlikehald i tunnellar. Fylkestinget har lagt til grunn ei ramme på 1,4 mrd. 2015-kroner i perioden 2016-2024 til rehabilitering av tunnelane på fylkesvegnettet for å oppfylle krav i tunnelsikkerheitsforskrifta, jf. FT-sak 54/15.

Drift og vedlikehaldsoppgåvene vert utførte av entreprenørar etter konkurranse. Det er sett av 552,1 mill. kr (netto) til drift og vedlikehald av fylkesvegnettet i 2019. Det er budsjettert med 132,5 mill. kr i refusjon av meirverdiavgift. Samla gir dette ei bruttoløyving til drift og vedlikehald på 684,6 mill. kr i 2019, jf. tabellen under.

Løyvinga fordeler seg på følgjande tiltak:

Tiltak	mill. kr
Drift	
Driftskontraktar (driftskontrakt, elektrokontrakt, refusjon kommunar, generell drift)	203,600
Andre faste driftsutgifter (straum, tilskot veglys og andre bundne kostnader)	7,400
Vedlikehald	
Ordinært tunnelvedlikehald	30,000
Tunnel - tunnelrehabiliteringsplan	218,400
Bru/ferjekai - drift og vedlikehald	48,000
Fv. 60 Storelva bru	5,000
Dekkelegging/forsterking/vegmerking	92,000
Vegutstyr, miljø og andre tiltak (rekkverk, murar, grøfting, reparasjon m.m.)	80,182
Brutto drift og vedlikehald	684,582
Føresettt mva. refusjon	132,500
Netto drift og vedlikehald	552,082

Fordelinga på drift og vedlikehaldstiltak er førebels. Fylkeskommunen vil i samarbeid med Statens vegvesen gjere endeleg fordeling i samband med utarbeiding av leveranseavtalen for 2019.

Skadefond for fylkesvegnettet

Erfaringane frå perioden frå 2010, dvs etter forvaltningsreforma, og fram til i dag syner at det er behov for å ha midlar til å dekkje uføresette hendingar på fylkesvegnettet. Midlane er aktuelle både til ekstraordinære drifts- og vedlikehaldstiltak, til investeringar som følgje av skade og til båtskyss ved vegstengingar.

Det er i 2019 løyvd 15 mill. kr til styrking av skadefondet. Fondet vil gi fylkeskommunen noko større sikkerheit til å kunne møte uføresette hendingar utan at dette går ut over andre prioriterte tiltak.

Følgjande retningslinjer for disponering av midlar til uføresette hendingar på fylkesvegnettet er lagt til grunn:

Føremål

Føremålet er å reservere midlar til å møte finansiering av uføresette hendingar på fylkesvegnettet.

Økonomisk ramme

Det vert lagt opp til ei årleg løyving til formålet. Storleiken på løyvinga vert vurdert i dei årlege budsjettprosessane. Ubrukte midlar ved årets slutt vert overført til eit eige skadefond for fylkesvegnettet.

Om skadefondet overstig 30 mill. kr, kan overskytande kapital kanalisert mot ordinære drifts- og vedlikehaldsoppgåver.

Utgifter som kan dekkjast

Løyvinga/skadefondet kan disponerast til ekstraordinære utgifter i samband med ekstremvær, ras, flaum til:

- Vedlikehald/investeringar som følgje av ekstraordinær skade på infrastruktur
- Alternativ transport ved uføresette vegstengingar.

Fullmakt til disponering

Hovudutvalet for samferdsle får fullmakt til å disponere midlane i tråd med retningslinene.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å disponere midlane til å dekkje utgifter til naudsynt alternativ transport når vegar blir stengde på grunn av ras eller skade.

Teneste 7224 FTU – administrasjon og tiltaksmidlar

Det er sett av 1,2 mill. kr. Posten dekkjer driftsutgifter for FTU (Trafikktryggingutvalet) samt tilskot og aktivitetar i regi av FTU.

Teneste 7225 FTU – trafikktryggingstiltak i kommunane

Det er sett av 5 mill. kr til trafikktryggingstiltak. Midlane vert fordelte av FTU innanfor rammene av ordninga.

Teneste 7229 Fv., miljø og trafikktryggingstiltak - adm.

Løyvinga på 4,5 mill. kr dekkjer løns- og administrasjonskostnader på fylkesvegområdet.

PROGRAMOMRÅDE 730 – BILRUTER

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7300 Buss - kjøp av teneste	198,371	219,428	224,870	224,870	224,870	224,870
7301 Buss - skuleskyss u.transp./div. grunnskulen	5,599	0,513	0,514	0,514	0,514	0,514
7302 Buss - skuleskyss vidaregåande skule	7,118	1,949	1,439	1,439	1,439	1,439
7303 Ungdomstilbod	3,839	3,507	3,906	3,906	3,906	3,906
7306 Diverse kollektiv	9,924	11,745	13,636	13,636	13,636	13,636
7309 Bilruter - kontorbudsjett	9,423	10,716	11,905	9,905	9,905	9,905
Sum	234,274	247,858	256,270	254,270	254,270	254,270

Teneste 7300 Buss – kjøp av teneste

For 2019 er det lagt opp til vidareføring og tilpassing av eksisterande rutetilbod. Fylkeskommunen skal kjøpe tenester frå selskapa for 301,8 mill. kr. I denne summen inngår fylkeskommunale

bussruter inkl. det meste av skuleskyss til grunnskule og vidaregåande skule. Med inntekter på 78,7 mill. kr gjev dette ein nettokostnad på 223,1 mill. kr.

Fylkeskommunen har avtale om at kommersielle ekspressbussruter skal nytte fylkeskommunale takstar og tilby plassgaranti på reiser innanfor fylkesgrensane. Selskapa får ein delvis kostnadskompensasjon knytt til dette på om lag 1,1 mill. kr i 2019.

Det er sett av 0,7 mill. kr til Oppland fylkeskommune for medfinansiering av ruta Fagernes-Tyin-Lærdal.

Det er totalt sett av 224,9 mill. kr til kjøp av tenester på buss.

Teneste 7301 Buss – skuleskyss undertransportørar/div. grunnskulen

Det er sett av 0,5 mill. kr til mellombels skyss ved skade/sjukdom.

Teneste 7302 Buss – skuleskyss vidaregåande skule

Det er sett av 0,3 mill. kr til Møre og Romsdal fylkeskommune for elevar som reiser på deira ruter til Stryn vgs.

Vidare er det sett av 1,1 mill. kr til diverse skyss, m.a. skyss ved skade/sjukdom, privat skyss, skyss i andre fylke og utplassering.

Teneste 7303 Ungdomstilbod

Ungdomskort

Ungdomskortet bidreg til at ungdommar innarbeider gode vanar med å reise kollektivt, og fylkeskommunen vurderer derfor tiltaket som positivt. Ungdomskortet gjev ungdom mellom 16 og 19 år rett til å reise fritt med kollektivtilbodet i Sogn og Fjordane og kostar i 2018 365 kr pr månad.

I 2017 vart det registert 176 000 reiser og 8 500 selde periodar med ungdomskort. Dersom desse reisene hadde vore kjøpt som ordinære billetter med studentrabatt, hadde vi hatt om lag 6,8 mill. kr høgare billettinntekter. Det er grunn til å tru at ungdom reiser meir når dei har ungdomskort enn dei elles ville gjort, slik at faktisk inntektsbortfall er vesentleg lågare.

Inntektsbortfallet som busselskapa tidlegare fekk kompensert for, inngår no i billettinntektene som fylkeskommunen har ansvaret for. Kostnad til ungdomskort buss på denne tenesta må difor sjåast i samanheng med lågare billettinntekter i bussanboda på teneste 7300.

Det er sett av totalt 2,4 mill. kr til ungdomskort i 2019, fordelt med 1,4 mill. kr til dei kommersielle bussrutene og 1,0 mill. kr på teneste 7323 Båt – diverse.

"Trygt heim for ein 50-lapp"

"Trygt heim for ein 50-lapp" er eit tilbod om skyss heim natt til søndag. Det er budsjettert med 1,5 mill. kr til dette i 2019.

Lokale transporttilbod for ungdom (LTU)

Kommunane kan søke om midlar til fleksible skyssløysingar til/frå fritidsaktivitetar på ettermiddag og kveldstid. Målgruppa er ungdom mellom 13 og 19 år. I 2018 var det 19 kommunar som har nytta LTU-midlar. Det er sett av 1,0 mill. kr til dette tilbodet i 2019.

Teneste 7306 Diverse kollektiv

Ruteinformasjon/marknadsføring

Ein konsekvens av anbudsutsetjinga på buss og båt var at fylkeskommunen overtok inntektsansvaret og dermed òg ansvar for marknadsføring av kollektivtilbodet. Det er sett av 3,1 mill. kr til marknads- og informasjonsaktiviteter for å nå målsetjingane i RTP og marknadsplan.

Drift av Ruteopplysninga 177 har ein samla kostnad på 0,6 mill. kr.

Passasjerterminalar

Tenesta omfattar leigekostnad til terminalar/venterom i fylket. Det er sett av 5,6 mill. kr til føremålet i 2019.

Elektronisk billettering

Det er sett av 3,3 mill. kr til kostnader til leige av betalingsterminalar og drift av billettssystemet.

Diverse

Det er sett av 1,0 mill. kr til diverse kostnader.

Teneste 7309 Bilruter - kontorbudsjett

Løyvinga på 11,9 mill. kr dekkjer løns- og administrasjonskostnader knytt til bilruter.

PROGRAMOMRÅDE 731 – FYLKESVEGFERJER

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7310 Fylkesvegferjer	127,974	125,970	144,685	144,785	140,885	148,585
Sum	127,974	125,970	144,685	144,785	140,885	148,585

Teneste 7310 Fylkesvegferjer

Drift av fylkesvegferjesambanda er knytt opp mot kontraktar etter anbudsutlysing. Det er sett av 144,7 mill. kr til drift av fylkesvegferjer i 2019. Frå 1. juni 2019 overtar fylkeskommunen ansvar for drift av ferjesambandet Barmen-Barmsund frå Selje kommune, jf. omtale på teneste 7321.

PROGRAMOMRÅDE 732 – BÅTRUTER

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7321 Båt - skuleskyss/veglause grender	4,641	4,925	5,059	5,059	5,059	5,059
7322 Båt - ekspress- og lokalruter	77,347	99,393	115,766	115,766	115,766	185,766
7323 Båt - diverse	4,343	6,422	4,729	4,729	4,729	4,729
7329 Båtruter - administrasjon	1,025	1,030	2,084	2,084	2,084	2,084
Sum	87,356	111,770	127,638	127,638	127,638	197,638

Teneste 7321 Båt – Skuleskyss/veglause grender

I denne tenesta ligg mindre, lokale avtalar om båttransport. Fleire av desse har relativt kort tidshorison og vert justerte etter behov. Dei kommunale rutene i Luster og Selje ligg òg på denne tenesta. Frå 1. juni 2019 overtar fylkeskommunen ansvar for drift av ferjesambandet Barmen-Barmsund frå Selje kommune og kostnad til dette vil bli flytta til teneste 7310. Det er budsjettert med 5,1 mill. kr på denne tenesta i 2019.

Teneste 7322 Båt – Ekspress- og lokalruter

Dei fire store anbudskontraktane på båt er budsjettert på denne tenesta. Dette omfattar Norled si avtale om ekspressbåtruter til og frå Bergen og Fjord1 sine lokalbåttavtaler i indre Sogn, ytre Sogn og Florabassenget inkl. Kystvegekspressen og lokalbåt i Vågsøy. For 2019 er det lagt opp til vidareføring av eksisterande rutetilbod.

På grunn av auke i drivstoffprisar og CO₂-avgift som ligg til grunn for regulering av kontraktane, aukar kostnaden til ekspress- og lokalbåt i 2019. Det er sett av 115,8 mill. kr til ekspress- og lokalbåtruter i 2019.

Teneste 7323 Båt - diverse*Godsruta*

Det er sett av 3,7 mill. kr til godsbåtrute frå Bergen til Solund og Askvoll.

Diverse

Det er sett av 1,0 mill. kr til ungdomskort på båt i 2019.

Teneste 7329 Båtruter - administrasjon

Løyvinga på 2,1 mill. kr dekkjer løns- og administrasjonskostnader knytt til båtruter.

PROGRAMOMRÅDE 733 – TILRETTELAGT TRANSPORT

Nettoløyvinga på programområdet er fordelt på tenester slik:

Teneste	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
7331 Tilrettelagd transport	8,261	9,078	10,176	10,176	10,176	10,176
Sum	8,261	9,078	10,176	10,176	10,176	10,176

Teneste 7331 Tilrettelagt transport*Tilrettelagt transport*

Det er sett av 6,3 mill. kr til ordninga med tilrettelagt transport.

Fylkeskommunen samarbeider med alle kommunane i fylket, og kommunane får tildelt midlar etter folketal og reiseavstandar internt i kommunen.

Sogn og Fjordane har vore med i ei utvida TT-ordning for blinde/svaksynte og rullestolbrukarar i 2018. Ordninga er finansiert av midlar frå Samferdselsdepartementet. Ordninga vert vidareført dersom vi får tilsvarende finansiering i 2019.

Serviceskyss

Hausten 2018 er det oppretta serviceskysstilbod i Hornindal, Høyanger, Bremanger, Vik, Årdal og Lærdal, i tillegg til nye ruter i Fjaler og Stryn. Det er no serviceskysstilbod i alle kommunane i fylket unntatt Selje kommune, og etablering av tilbod her blir vurdert i 2019.

Det er sett av 3,9 mill. kr til serviceskyss i 2019.

10.3 ØKONOMIPLANPERIODEN 2020-2022

Programområde	R-2017	B-2018	B-2019	B-2020	B-2021	B-2022
722 Fylkesvegar	474,289	612,358	577,747	479,580	483,480	405,780
730 Bilruter	234,274	247,858	256,270	254,270	254,270	254,270
731 Fylkesvegferjer	127,974	125,970	144,685	144,785	140,885	148,585
732 Båtruter	87,356	111,770	127,638	127,638	127,638	197,638
733 Tilrettelagd transport	8,261	9,078	10,176	10,176	10,176	10,176
Sum	932,154	1107,034	1116,516	1016,449	1016,449	1016,449

Budsjett til fylkesveggar vil få ein reduksjon i løyvinga frå 2020 grunna bortfall av midlar knytt til oppfølging av tunneltryggleiksforskrifta. Dersom staten ikkje vidarefører ei form for medfinansiering vil dette ha konsekvensar for det øvrige vedlikehaldet på fylkesvegnettet viss vi skal ha moglegheit til å gjennomføre plan for tunnelrehabilitering.

Nye anbod på lokal- og ekspressbåttjenester startar opp med drift frå 1. mai 2022. Det er venta at krav til utslepp, universell utforming m.m. kan gje ein kostnadsvekst på opp mot 100 mill. kr årleg. I 2022 er det derfor lagt inn ein auke på 70 mill. kr for perioden mai-desember.

Det er nødvendig med ein monaleg auke i samferdslerammene frå 2020 og utover dersom det skal la seg gjere å følgje opp plan for tunnelrehabilitering på fylkesvegnettet og fase inn ein ev. nullutsleppsteknologi i dei nye båttanboda.

11. INVESTERINGS-/FINANSIERINGSPROGRAM 2019-22

11.1 FØRESETNADER FOR INVESTERINGSPROGRAMMA

Det er utarbeida to fylkeskommunale investeringsplanar for komande planperiode; ein for fylkesvegnettet inkl. skredsikring og ein for bygg. Løyvingane er inklusive meirverdiavgift, og føresett meirverdiavgiftsrefusjon på investeringane vert nytta som ei finansieringskjelde. Begge investeringsprogramma er presenterte i faste 2019-kroner.

Ved prisjustering til faste 2019-kroner vert ikkje løyvingar for tidlegare år prisjusterte. Ved igangsette prosjekt er det såleis berre løyvingar i budsjett/økonomiplanperioden som gir grunnlag for prisjustering, og ikkje heile kostnadsoverslaget. Grunnen til dette er at nytta løyvingar tidlegare år ikkje har behov for prisvekst.

Prioriteringane på fylkesveginvesteringane følgjer av Regional transportplan 2018-2027.

Arbeidet med behovskartlegginga som vart gjort i løpet 2017 avdekka at dei to investeringsporteføljane har eit kapitalbehov som langt overstig tilgjengelege midlar. Det er to hovudgrunnar til det store gapet mellom avdekka kapitalbehov og tilgjengeleg finansiering:

- Nytt inntektssystem: Den fylkeskommunale driftsøkonomien har vore under sterkt press dei seinare åra som følgje av nytt inntektssystem. Eit av tiltaka for å ikkje auke presset ytterlegare, har vore å halde kapitalutgifter knytt til nye låneopptak på eit minimum.
- Forholdet mellom volumet på investeringsutfordringane på veg og den samla fylkeskommunale økonomien: Investeringsutfordringane ved overføringa av fylkesvegansvaret frå staten til fylkeskommunane i 2010 ikkje er problematisert nok og teke tilstrekkeleg omsyn til i det økonomiske opplegget for fylkeskommunane.

Då behovet i dei to investeringsporteføljane overstig tilgjengeleg kapital er det prioritert å løyse naudsynte og strategisk viktige bygginvesteringar. Dei store utfordringane på vegsektoren kan uansett ikkje løysast fullt ut innafor dagens økonomiske rammer.

I prioriteringane av nye investeringsprosjekt på bygg har det vore lagt vekt på følgjande:

- Vedlikehald av eksisterande bygningsmasse skal prioriterast.
- Kva regionale effektar vi får ved investeringane.
- Eige bygningsmassen sjølv eller leige bygg.

11.2 INVESTERINGSPROGRAM FYLKESVEG

Investeringsprogrammet for fylkesveg er inkludert skredsikringstiltak. For nærare omtale av prosjekta vert det vist til kap. 12 og Regional transportplan for Sogn og Fjordane 2018-2027. Investerings- og finansieringsprogrammet for fylkesvegar i økonomiplanperioden er spesifisert slik:

INVESTERINGSPROGRAM (faste -2019-kr)	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Store prosjekt	2 444,700	163,300	517,200	930,400	833,800
Fv. 60 Uгла-Skarstein	5,200	5,200			
Fv. 698 Blaksetunnelen	232,500	81,900	81,900	68,700	
Fv. 303 Seimdsdalstunnelen	277,700	10,200	136,000	121,300	10,200
Avviksfond tunnel	51,200			51,200	
Førdepakken - fylkesvegprosjekt	649,400	59,000	140,500	248,900	201,000
Fv. 606 Ferjeavløysing Ytre Steinsund bru	790,400	7,000	143,400	286,700	353,300
Fv. 614 Svelgen - Indrehus	438,300		15,400	153,600	269,300
Mindre utbetringar	273,500	29,700	144,100	84,300	15,400
Tiltak for framkome og tryggleik	32,300	0,000	1,500	15,400	15,400
Brutiltak - ufordelt	5,900		5,900		
Fv. 624 Husevågøy ferjekai	18,500	3,100	15,400		
Fv. 577 Øvrebøtn bru I og II (Bremanger)	5,100	5,100	0,000		
Fv. 618 Barmen - Barmsund (ferjekai)	1,000	1,000	0,000		
Fv. 611 Sæle - Engebø	120,100	0,000	51,200	68,900	
Fv. 57 Dale-Storehaug	61,400	5,100	56,300		
Fv. 53 Holsbru	5,100	0,000	5,100		
Fv. 241 Møteplassar Bakka i Aurland		0,400			
Fv. 724 Oldedalen, mindre punkttiltak		3,100			
Fv. 615 Hyen-Storebru, mindre punkttiltak		3,100	7,200		
Fv. 55 Utviding Fortun		8,700	1,500		
Fv. 152 Bom og snuplass, Moldeskreda		0,100			
Gang- og sykkelvegar	100,700	52,700	40,300	6,400	1,300
Fv. 548 Brandsøyvegen (tilskudd)	5,200	1,300	1,300	1,300	1,300
Fv. 614 Breivika - Svelgen (Bremanger)	45,100	16,400	23,600	5,100	
Fv. 607 Heggebø - Leirvik (Hyllestad)	24,800	24,800			
Fv. 548 Brandsøy - Solheim (delprosjekt)	25,600	10,200	15,400		
Trafikktryggingstiltak	53,200	13,300	13,300	13,300	13,300
Planlegging og prosjektering	28,700	8,200	7,200	6,100	7,200
Kollektivtrafikktiltak	4,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Skredsikring	1 363,000	246,700	338,400	451,100	326,800
Fv. 633 Tunnel Kleiva	31,200	31,200			
Fv. 722 Flovegen	628,800	136,700	184,300	174,100	133,700
Fv. 53 Ljoteli	343,100	41,000	133,100	153,600	15,400
Fv. 241 Nautgrovi	3,100	3,100			
Fv. 691 Åstranda i gloppen	30,700	30,700			
Prosjektering mindre tiltak	2,000	0,500	0,500	0,500	0,500
Mindre skredsikringstiltak - ufordelt	48,200		20,500	20,500	7,200
Fv. 55 Bru over Esefjorden	272,400			102,400	170,000
Grunnerverv m.v. for avslutta skredsikringsprosjekt	3,500	3,500			
SUM INVESTERING	4 267,800	514,900	1 061,500	1 492,600	1 198,800

FINANSIERINGSPROGRAM	SUM I PERIODEN	2 019,000	2 020,000	2 021,000	2 022,000
Mva. kompensasjon	411,300	36,400	107,000	145,300	122,600
Fondsmidler	637,600	164,800	254,100	218,700	
Lånemidler	1 170,600	8,000	205,700	408,500	548,400
Førdepakken - bompengar	402,400	7,700	81,800	174,900	138,000
Førdepakken - mva. refusjon	115,500	11,000	25,400	45,100	34,000
Førdepakken - (lånemidler)	127,300	40,300	29,000	29,000	29,000
Anleggsbidrag Sæle - Engebø	40,000		20,000	20,000	
Statleg tilskott - skredsikring	1 111,100	201,100	275,900	367,700	266,400
Mva. kompensasjon - skredsikring	252,000	45,600	62,600	83,400	60,400
SUM FINANSIERING	4 267,800	514,900	1 061,500	1 492,600	1 198,800

Det er lagt opp til samla investeringar på 4 267,8 mill. kr i økonomiplanperioden 2019-22. Av dette er 1 363 mill. kr knytt til skredsikringstiltak. Gjennomføring av investeringsprogrammet inneber tilsaman 1 297,9 mill. kr i nye låneopptak.

Det er staten sitt tilskotsprogram for skedsikring i perioden 2018-2023 som legg rammer for det statlege tilskotet.

For Førdepakken er det lagt til grunn bruttoinvestering på dei fylkeskommunale vegane i perioden 2019-22. Finansiering av investeringane er bompengar, mva. refusjon og fylkeskommunen si delfinansiering. Delfinansieringa av Førdepakken i åra 2018-2023 er 150 mill. kr 2013-kroner. Invesering og finansiering av fylkeskommunale vegar i Førdepakken er vist i tabellen under:

INVESTERINGSPROGRAM (faste -2019-kr)	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Førdepakken - fylkesvegprosjekt	649,400	59,000	140,500	248,900	201,000
Finansiering	0,000				
Førdepakken - bompengar	406,700	7,700	86,100	174,900	138,000
Førdepakken - mva. refusjon	115,500	11,000	25,400	45,100	34,000
Nettobidrag (tilskot) frå fylkeskommunen	127,300	40,300	29,000	29,000	29,000

11.3 INVESTERINGSPROGRAM BYGG

Det vart i budsjettet for 2018/økonomiplan 2018-21 lagt opp til å sette i gang planlegging for følgjande prosjekt:

- Mo og øyrane Ridehall
- SJH – ysteri og garderobe
- Førde vidaregåande skule
- Sogndal vgs. – Kaupanger/Vitensenter
- Flora idrettsenter
- Måløy vgs – blokk A og D
- Gulatinget
- Mo og Øyrane vgs. – internat m.m

Desse prosjekta er no lagt inn i investeringsprogrammet for bygg med kostnadsoverslag på bruttonivå. For fleire av desse prosjekta er det lagt til grunn innsparingar i driftsbudsjettet som gjer at nettoinvesteringa til fylkeskommunen er føresettt vesentleg lægre

I budsjett 2018/økonomiplan 2018-2021 vart det føresettt å nytte 650 mill. kr av tilgjengelege fondsmidlar til å finansiere nettoinvesteringa for alle dei nye byggprosjekta. Avsette renteinntekter knytt til fondsmidlane frå 2018 gjer at tilgjengeleg finansiering knytt til desse midlane har auka til om lag 660 mill. kr.

I lista over nye investeringar i budsjett 2018/økonomiplan, gjenstår det framleis ein del prosjekt som er føresettt å starte planlegging på i 2019, eller seinare. Dette gjeld følgjande prosjekt:

Prosjekt	Sum brutto-investering	Anna finansiering	Netto investering
Dale vgs - verkstadbygg	35	7	28
Fylkeshuset	90	18	72
Firda vgs - fløy D Aulabygg	25	5	20
Årdal vgs - rehab	70	14	56
SJH - rehab. Fjøs- og verkstadbygg	40	8	32
Sogndal idrettshall/badebasseng	30	6	24
Eid vgs - nytt undervisningsareal	30	6	24
Sum investering nye prosjekt	320	64	256

Den ufordelte potten til nye investeringar er på brutto 208 mil. kr i økonomiplanperioden. Vidare er det tilgjengeleg finansiering til å investere for brutto 45 mill. kr etter 2022. I 2019 er det løyvd 6 mill. kr til å starte planlegging på desse prosjekta, og det vert teke stilling til fordeling på prosjekt i løpet av første halvår 2019.

PRESENTASJON AV SAMLA INVESTERINGSPROGRAM PÅ BYGG

Det samla investerings- og finansieringsprogrammet for bygg i økonomiplanperioden er spesifisert i følgjande tabell:

INVESTERINGSPROGRAM (faste 2019-kr)	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Forvaltning	43,440	20,640	9,600	6,600	6,600
IT001 IKT-investeringar	16,000	4,000	4,000	4,000	4,000
O2M01 "Miljøprosjekt" - ufordelt	5,040	5,040			
EK001 Eigenkapitalinnskott KLP	10,400	2,600	2,600	2,600	2,600
VA 003 Fylkeshuset - utviding av Firdasalen	12,000	9,000	3,000		
Opplæring	1351,461	331,400	446,261	326,400	247,400
OR100 Tiltak gåande og syklande- ufordelt	39,000	10,500	10,500	9,500	8,500
OR200 Ombygging/rehabilitering/Sikring/Brann	81,000	21,000	20,000	20,000	20,000
IU200 Utstyr	26,000	6,500	6,500	6,500	6,500
PC002 PC-ordninga	25,600	6,400	6,400	6,400	6,400
IT 200 Digitale klasserom	5,500	5,500			
NY103 Høyanger vgs - ombyg.	7,700	7,700			
NY121 Mo og Øyrane vgs - nytt verkstadbygg	59,600	9,600	20,000	20,000	10,000
NY224 Sogndal vgs - byggesteg II	13,350	13,350			
NY227 Måløy vgs - rehab. av blokk B og C	69,650	50,650	19,000		
NY228 Eid vgs - tilbygg	1,550	1,550			
NY229 Mo og Øyrane vgs - ridehall	25,500	21,500	4,000		
NY230 SJH - ysteri/garderobe	11,150	11,150			
NY232 Mo og Øyrane - vassforsyning MO	1,361		1,361		
NY234 Førde vgs./campus Førde	515,000	15,000	140,000	180,000	180,000
NY235 Sogndal vgs avd. og Vitensenter	138,000	40,000	70,000	28,000	
NY237 Flora idrettssenter	71,000	60,000	11,000		
NY238 Måløy vgs - blokk A og D	64,500	9,500	30,000	25,000	
NY239 MØY vgs - internat mm.	71,000	4,000	20,000	31,000	16,000
OF100 Nytt opplæringsfartøy ved Måløy vgs	125,000	37,500	87,500		
Tannhelse	19,000	7,000	4,000	4,000	4,000
TA300 Oppgradering av tannklinikkar	19,000	7,000	4,000	4,000	4,000
Kultur	161,300	4,300	70,000	57,000	30,000
KU002 Fellesmagasin for musea	87,500		20,000	37,500	30,000
KU003 Gulatinget	73,500	4,000	50,000	19,500	
KU004 Kulturminne	0,300	0,300			
Nye prosjekt - ikkje fordelt pr. år	208,000	6,000	27,000	68,000	107,000
SUM INVESTERING	1783,201	369,340	556,861	462,000	395,000

FINANSIERINGSPROGRAM	SUM I PERIODEN	2019	2020	2021	2022
Mva-kompensasjon	333,275	61,900	106,461	87,214	77,700
Driftsmidler	10,400	2,600	2,600	2,600	2,600
Diverse ubundne fond	724,986	163,600	327,200	234,186	
Fondsmidler Kultur	7,440	0,240	7,200		
Andre tilskot	12,600	3,900	2,900	2,900	2,900
Tilskot Gulatinget	47,500		28,000	19,500	
Unyttå lånemidler tidlegare år	25,000	25,000			
Kapitalfond	9,600	7,200	2,400		
Lånemidler	612,400	104,900	80,100	115,600	311,800
SUM FINANSIERING	1783,201	369,340	556,861	462,000	395,000

Det er lagt opp til samla bygginvesteringar på 1783,2 mill. kr i økonomiplanperioden 2019-22. Gjennomføring av investeringsprogrammet inneberer tilsaman 612,4 mill. kr i nye låneoptak.

For nærare omtale av investeringsprosjekta vert det vist til kapittel 12 Prosjektomtalar.

12. PROSJEKTOMTALAR

12.1 FYLKESVEG

Det er utarbeidd prosjektomtalar for prosjekt i kategoriane «store prosjekt», «mindre utbetringar», «gang- og sykkelveg» og «skredsikring».

Vidare er det for dei andre kategoriane (trafikktryggingstiltak, planlegging og prosjektering og kollektivtrafikktiltak) utarbeid ein felles prosjektomtale. Omtalane følgjer fortløpande.

STORE PROSJEKT

Fv. 60 Olden-Innvik, parsell Ugla-Skarstein

Olden - Innvik, parsell Ugla-Skarstein	
Prosjektnr: FV105	Prosjektbasert
Oppstart: 2013	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2013	5,900
2014	1,300
2015	5,000
2016	163,196
2017	140,544
2018	34,930
2019	5,200
SUM	356,070

Fylkestinget vedtok i april 2015 investeringsprosjektet fv. 60 Ugla – Skarstein, jf. FT-sak 5/15. Prosjektet har eit kostnadsoverslag på 399,4 mill. 2019-kr og omfattar bygging av:

- Vangberg tunnelen på om lag 1,2 km med tunnel- profil 9,5 meter
- Veg i dagen, mellom Ugla – Vangberg tunnelen vest og Vangberg tunnelen aust til Skarstein, totalt om lag 4,1 km

Framdrift

Arbeid i 2019 omfattar avslutning av prosjektet med grunnnerv m.m. I tillegg står det att å vurdere/utføre ev. elektrotiltak knytt til sikkerheitsgodkjenning av tunnelen.

Fv. 698 Blaksettunnelen

Blaksettunnelen	
Prosjektnr: FV106	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	12,800
2019	81,900
2020	81,900
2021	68,700
SUM	245,300

Det er planlagt å byggje ein ca. 1200 meter lang tunnel og ca. 500 meter lang veg.

Prosjektet er tenkt lyst ut som ei totalentreprise saman med prosjekt fv. 722 Flovegen. Kostnadsoverslag for prosjektet er 245,3 mill. 2019-kr.

Framdriftsplan for prosjektet:

- Utlysing av kontrakt i hausten 2018
- Oppstart vinter/vår 2019
- Ferdigstilling av anlegget i 2021

Fv. 303 Seimsdalstunnelen

Seimsdalstunnelen	
Prosjektnr: FV107	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	10,200
2020	136,000
2021	121,300
2022	10,200
SUM	277,700

Dagens tunnel skal strossast til profil T10,5 med gang- og sykkelveg. Tunnelen er ca. 1500 m lang.

Framdriftsplan for prosjektet:

- Reguleringsplan godkjent: Desember 2018
- Utlysing av entreprise: Vinteren 2019/2020

- Byggestart: Mars 2020
- Ferdig: Mars 2022

Førebels kostnadsoverslag utført utifrå utkast til reguleringplan syner ein kostnad på 289,8 mill. 2019-kr.

Avviksfond tunnel

Det er sett av 51,2 mill. kr i 2021 til avviksfond for prosjekta *Fv. 698 Blaksettunnelen* og *Fv. 303 Seimsdalstunnelen*.

Førdepakken

Førdepakken	
Prosjektnr: FV801-808	Prosjektbasert
Oppstart: 2015	Ferdigstilling: 2023
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2015-17	42,358
2018	38,400
2019	59,000
2020	140,500
2021	248,900
2022	201,000
2022->	201,000
SUM	931,158

Førdepakken er ein bompengepakke med ei samla investeringsramme på 1,5 mrd. 2012-kr omrekna til 1,65 mrd. 2015-kr. Målsetjinga med Førdepakken er å sikre ein meir miljøvennleg og stabil trafikksituasjon i Førde sentrum. Fleire av prosjekta har som mål å legge betre til rette for gåande og syklistar. Dette gjeld m.a. strekninga mellom Angedalsvegen og Hafstadvegen.

Førdepakken vil bidra til å løyse kapasitetsproblem i Førde sentrum, gjere det sikrere for mjuke trafikantar, samt gjere det enklare og smidigare for bilar å ta seg fram.

Innanfor kostnadsramma er det planlagt å realisere 20 prosjekt gjennom Førdepakken. Førdepakken vil utløyse investeringar på 600-650 mill. kr til naudsynte tiltak på fylkesvegnettet i Førde.

Fylkeskommunen sin delfinansiering i prosjektet er 29 mill. 2019-kr årleg i perioden 2019-2023. Resten skal finansierast med bompengar og merverdiavgiftskompensasjon.

Framdrift

Innkrevjing av bompengar starta i oktober 2016, og vil halde fram i ca. 12 år. Utbygging av tiltaka starta i 2017, og vil truleg vere avslutta i 2024. Nedanfor er det lista opp prosjekt som vert arbeida med i 2019:

- Fv. 609 fortau Steinavegen; Oppstart januar 2018, ferdig bygd juli 2019
- Fv. 484 Vievegen; forsinka pga. felles utlysing av kryss i samarbeid med Helse Førde. Ny framdriftsplan er ikkje lagd.
- Fv. Angedalsvegen – Hafstadvegen planlegging/ prosjektering er starta. Arbeider med ny løysing og ny framdriftsplan er ikkje lagd.
- Fv. 609 Halbrendssøyra – Øyrane; planlegging starta i 2018. Prosessen rundt forprosjektet vil avgjere om tiltak 20 skal byggjast og ev. flyttast lenger opp på prioriteringslista.
- Fv. 481 Storehagen – Angedalsvegen; planlegging er starta og reguleringsplan er venta godkjent i februar 2019.

- Fv. 481 Angedalsvegen; planlegging er starta og reguleringsplan er venta godkjent mai 2019.

I 2019 er det lagt opp til å nytte 59 mill. kr til dei fylkeskommunale prosjekta i Førdepakken.

Fv. 606 Ferjeavløysing Ytre Steinsund – bru

Ferjeavløysing Ytre Steinsund bru	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	7,000
2020	143,400
2021	286,700
2022	353,300
SUM	790,400

Målet med prosjektet er å bygge ei bru til Ytre Sula i Solund kommune. Dette vil erstatte dagens ferje mellom Daløy og Haldorsneset. Prosjektet vil gi ei ny bru på 835 meter og 4 365 meter ny veg.

Prosjektet har ein investeringskostnad på 716,8 mill. 2019-kr. I tillegg er det lagt inn eit avviksfond på 10 % - 71,7 mill. kr. Prosjektøyvinga inkluderar refusjon av kostnad med reguleringsplan til Solund kommune på 1,9 mill. kr.

Fylkestinget vil ta endeleg stilling til oppstart av prosjektet etter at søknaden om ferjeavløysingsmidlar er behandla i Kommunal -

og moderniserings - departementet.

Fv. 614 Svelgen - Indrehus

Svelgen - Indrehus	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2020	Ferdigstilling: 2023
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2020	15,400
2021	153,600
2022	269,300
2023	269,300
SUM	707,600

Prosjektet omfattar bygging av tunnel og veg i dagen mellom Svelgen og Indrehus. Prosjektet er ein del av Kystvegen.

Førebels kostnadsoverslag byggjer på tal frå kommunedelplan frå 2014. Kostnadsoverslaget som er lagt til grunn på 707,6 mill. 2019-kr er såleis svært usikkert.

I 2019 vil det bli arbeid med reguleringsplan for prosjektet.

Statens vegvesen har utarbeidd grove kostnadsalkyler for utbygging av anlegget som syner kostnader på om lag 1,1 mill. kr.

MINDRE UTBETRINGER

Fv. 624 Husevågøy ferjekai

Fv. 624 Husevågøy ferjekai	
Prosjektnr: FV237	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	3,100
2020	15,400
SUM	18,500

Dagens ferjekaibru er smal og tilleggskaien er for kort og ikkje tilpassa dagens ferjer. Brua og brubåsen må utvidast og tilleggskaien må forlengast.

Det er lagt opp til prosjektering i 2019 og bygging i 2020.

Fv. 577 Øvrebotn bru I og II

Fv. 577 Øvrebotn bru I og II	
Prosjektnr: FV234	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	10,000
2019	5,100
SUM	15,100

Eksisterende bruer er i så dårlig stand at vedtak om nedklassifisering av bruksklasse til BK 6 er gjennomført. Det er på plass midlertidige bruer som gjer at bruksklassen kan aukast att til BK 10. Det må difor byggjast nye permanente bruer. Bruene er høvesvis 7,45 og 5,6 meter lange.

Prosjektet skal gjennomførast i 2018 og 2019.

Fv. 618 Barmen - Barmsund (ferjekai)

Fv. 618 Barmen - Barmsund (ferjekai)	
Prosjektnr: FV235	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	13,000
2019	1,000
SUM	14,000

Fylkestinget gjorde vedtak i sak 31/2016 om å ta over drift av ferjesambandet frå 1. juni 2019. Det er og gjort vedtak om at sambandet skal lysast ut med krav om el-ferje, jf. FT-vedtak 23/17. I den samanheng må kaiane oppgraderast. På Barmsund må det byggjast ny tilleggskai. Det må leggjast til rette for vatn, og førast fram straum for el-ferje. Utdjuping må gjennomførast og ein del av gamal konstruksjon som ikkje skal rivast må reparerast. På Barmen er det i konkurransegrunnlaget lagt til rette for at tilleggskai kan forlengast dersom ferja som vert

sett inn i sambandet har behov for dette.

Prosjektet skal gjennomførast i 2018/2019.

Fv. 611 Sæle - Engebø

Fv. 611 Sæle - Engebø	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2020	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2020	51,200
2021	68,900
SUM	120,100

Løyvinga gjeld utbetringstiltak på fv. 611 Sæle – Engebø som følgje av avtale om anleggsbidrag mellom Nordic Mining ASA og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Det skal utførast utbetringstiltak innanfor ei ramme på 117,3 mill. kr.

Løyvinga er finansiert med 40 mill. kr i anleggsbidrag frå Nordic Mining ASA, 57 mill. kr frå Sogn og Fjordane fylkeskommune, samt 23 mill. kr i mva. kompensasjon.

Det må avklarast kva tiltak som skal utførast.

Dette vil skje i samarbeid med Naustdal kommune.

Fv. 57 Dale-Storehaug

Fv. 57 Dale-Storehaug	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2020	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	5,100
2020	56,300
SUM	61,400

Det er sett av kr. 61,4 mill. til delprosjekt på Fv. 57 Dale-Storehaug, til delstrekningar i Fjaler og Gaular.

Kva utbetringar som skal gjerast på strekninga må vurderast.

Andre mindre utbetringar

Andre mindre utbetringar	
Prosjektnr:	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	15,400
2020	21,200
2021	15,400
2022	15,400
SUM	67,400

Løyvinga på totalt 15,4 mill. kr i 2019 er fordelt slik:

- Fv. 241 Møteplassar Aurland – 0,4 mill. kr
- Fv. 724 Oldedalen, punkttiltak – 3,1 mill. kr
- Fv. 615 Hyen-Storebru – 3,1 mill. kr
- Fv. 55 Utviding Fortun – 8,7 mill. kr
- Fv. 152 Bøm og snuplass – 0,1 mill. kr

Løyvinga i 2019-2021 omfattar tiltak for framkomme, tryggleik og brutiltak.

GANG- OG SYKKELVEGAR

Fv. 548 Brandsøyvegen (tilskudd)

Fv. 548 Brandsøyvegen (tilskudd)	
Prosjektnr:	Årsbasert
Oppstart: 2015	Ferdigstilling: 2024
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2015	1,300
2016	1,300
2017	1,300
2018	1,300
2019	1,300
2020	1,300
2021	1,300
2022	1,300
2023-2024	2,600
SUM	13,000

Fylkestinget har gjort følgjande vedtak i FT-sak 46/13 Regional transportplan for Sogn og Fjordane 2014-2023:

«Med tilvising til SFE Nett AS sin søknad av 15.11.13 vert det tilbydd 13 mill. kr til delfinansiering av attståande prosjekt ved Fv 548 Brandsøyvegen i Flora kommune. Ein føresetnad for løyvinga er at Flora kommune løyver eit tilsvarande beløp til vegdelen av prosjektet. Fylkeskommunen aksepterer SFE Nett sitt tilbod om forskotering og vil betale SFE Nett 1,3 mill. kr pr. år i 10 år – med 2015 som første år. Ein vidare føresetnad er at SFE Nett AS tek ansvaret for gjennomføringa av prosjektet og likeeins dekkjer ei ev. kostnadsoverskriding. Fylkesrådmannen får fullmakt til å underteikne nødvendig avtale med SFE Nett AS.»

Prosjektet har ei løyving på 1,3 mill. kr årleg i perioden 2015 – 2024.

Fv. 614 Breivika - Svelgen

Fv. 614 Breivika - Svelgen	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	1,000
2019	16,400
2020	23,600
2021	5,100
SUM	46,100

Denne strekninga knyter eit stort bustadområde på Langeneshaugen og Breivika saman med Svelgen oppvekst (barne- og ungdomskule med om lag 200 elevar) og Svelgen sentrum.

Strekninga er om lag 1,2 km, og går frå krysset med Strandvegen til skulen. Det finst ein reguleringsplan frå 2009. Denne er vi i gang med å revidere.

Fv. 607 Heggebø – Leirvik

Fv. 607 Heggebø – Leirvik	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	24,800
SUM	24,800

Det er bygd gang- og sykkelveg på deler av strekninga, men nokre vanskelege parti står att.

Prosjektet skal gjennomførast i 2019.

Fv. 548 Brandsøy - Solheim

Fv. 548 Brandsøy - Solheim	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	10,200
2020	15,400
SUM	25,600

Strekninga knyter nokre bustadområde mot sentrum av Florø. Florø er eit av dei områda i fylket med størst potensiale for å auke talet på gåande og syklende. Strekinga manglar nokre parti med fortau. Det er laga eit forprosjekt som beskriver kostnader med å byggje fortau (låg kostnad) eller sykkelveg med fortau (høg kostnad) på denne strekinga. Strekinga kan delast i mindre parsellar. Investeringsramma er basert på bygging av deler av strekinga. Trafikkmengda er 900 køyretøy pr. døgn og fartsgrensa er 50 km/t.

ANDRE PROSJEKT

Andre prosjekt	
Prosjektnr:	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	22,500
2020	21,500
2021	20,400
2022	21,500
SUM	85,900

Løyvinga på totalt 22,5 mill. kr i 2019 er fordelt slik:

- Trafikktryggingstiltak – 13,3 mill. kr
- Planlegging og prosjektering – 8,2 mill. kr
- Kollektivtrafikktiltak – 1 mill. kr

Det ligg til hovudutval for samferdsle å prioritere fordeling av løyvinga til planlegging, jf. budsjettreglementet.

Løyvinga til trafikktryggingstiltak og kollektivtrafikktiltak vert fordelt av Statens vegvesen.

SKREDSIKRINGFv. 633 Tunnel Kleiva

Fv 633 Tunnel Kleiva	
Prosjektnr: FV913	Årsbasert
Oppstart: 2016	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2016	2,300
2017	23,383
2018	67,584
2019	31,200
SUM	124,467

Prosjektet omfattar bygging av ein kort tunnel som skredsikringstiltak til ein kostnad på 127,4 mill. 2019-kr.

I prosjektet inngår om lag 600 meter tunnel og om lag 100 meter veg i dagen. Bygginga starta hausten 2017. Veganlegget er venta opna 18. desember 2018. Slutføring av prosjektet og riving av dei gamle rasoverbygga vil skje i 2019.

Fv. 722 Flovegen

Fv 722 Flovegen	
Prosjektnr: FV915	Årsbasert
Oppstart: 2017	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2017	0,444
2018	13,500
2019	136,700
2020	184,300
2021	174,100
2022	133,700
SUM	642,744

Det er føresett bygging av ein ca 3860 meter lang tunnel og ca. 800 meter veg i dagen. Prosjektet har eit kostnadsoverslag på 643 mill. 2019-kr.

Framdriftsplan for prosjektet:

- Utlysning av kontrakt haust 2018
- Oppstart vinter/vår 2019
- Ferdigstilling 2021/2022

Prosjektet skal lysast ut som ei totalentreprise saman med prosjekt fv. 698 Blaksetunnelen.

Fv. 53 Ljoteli

Fv 53 Ljoteli	
Prosjektnr:	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	41,000
2020	133,100
2021	153,600
2022	15,400
SUM	343,100

Det er utarbeidd eit forprosjekt for skredsikring langs fv. 53 ved Ljoteli forbi den mest skredutsette strekninga på denne vegen. Prosjektet er kopla til prosjektet med omlegging av veg ved fv. 53 Holsbru som har ei løyving på 5,1 mill. kr i 2020.

Det er planlagt å byggje ein tunnel i området mellom avkøyrsløp til gamlevegen og rasoverbygget på eksisterande veg for å skredsikre vegstrekninga.

Den planlagte tunnelen er ca. 780 meter lang.

Oppstart i 2019 med ferdigstilling hausten 2021.

Mindre skredsikringstiltak

Mindre skredsikringstiltak	
Prosjektnr:	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	37,800
2020	21,000
2021	21,000
2022	7,700
SUM	87,500

Vidare er det sett av mildar til følgjande mindre skredsikringsprosjekt:

Det ligg til hovudutval for samferdsle å prioritere fordeling av løyvinga årleg, jf. budsjettreglementet.

Løyvinga på totalt 37,8 mill. kr i 2019 er fordelt slik:

Fv. 241 Nautgrovi – 3,1 mill. kr
 Fv. 691 Åstranda i gloppen – 30,7 mill. kr
 Prosjektering mindre tiltak – 0,5 mill. kr
 Grunnerverv for avslutta prosjekt – 3,5 mill. kr

Fv. 55 Bru over Esefjorden

Fv. 55 Bru over Esefjorden	
Prosjektnr:	Prosjektbasert
Oppstart: 2021	Ferdigstilling:
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2021	102,400
2022	170,000
SUM	272,400

Prosjektet er eit skredsikringsprosjekt og omfattar bygging av bru over Esefjorden i Balestrand kommune.

Kostnadsoverslag er basert på tal i kommunedelplanen frå 2017. Vidare arbeid med prosjektet vil vere å starte opp arbeid med reguleringsplan.

12.2 BYGG

Fellesføremål

IKT- investeringar	
Prosjektnr: IT001	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	4,000
2020	4,000
2021	4,000
2022	4,000
SUM	16,000

I 2019 er løyvinga sett til 4,000 mill. Midlane er planlagt nytta slik:

- Lagringssystem 0,500 mill. kr
- Felles programvare 0,200 mill. kr
- Nettverkskomponentar 2,200 mill. kr
- Svakstrømskabling 0,400 mill. kr
- Sikringstiltak 0,700 mill. kr

Lagringssystem

Midlane skal nyttast til å auke kapasiteten i lagringssystem. Fylkeskommunen har store mengder digitale data. Digitale data aukar monaleg mellom anna som følgje av auka digitalisering.

Felles programvare

Midlane skal nyttast til kjøp av ulike felles programvare.

Nettverkskomponentar

Midlane skal nyttast til oppgradering og utviding av kapasiteten i det fylkeskommunale nettet. I tillegg skal midlane nyttast til suppleringskjøp av nettverkskomponentar på dei fylkeskommunale institusjonane.

Svakstrømskabling

Midlane skal nyttast til utbetring og oppgradering av eksisterande kabelnett i fylkeskommunale bygg.

Sikringstiltak

Midlane skal nyttast til sikringstiltak i det fylkeskommunale nettet.

Fellesføremål

"Miljøprosjekt" - ufordelt	
Prosjektnr: O2M01	Årsbasert
Oppstart: 2015	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2014	2,407
2015	3,674
2016	2,471
2017	8,368
2018	5,040
2019	5,040
SUM	27,000

Løyvinga skal nyttast til å fylgje opp målsettingar sette i klimaplanen om 20 % reduksjon av energiforbruk, og eit gjennomsnittforbruk på 130kWh/m² for den fylkeskommunale bygningsmassen. Herunder ligg og utskifting av eksisterande oljekjellar til meir miljøvennlige energikjelder.

Fellesføremål

Fylkeshuset - utviding av Firdasalen	
Prosjektnr: VA003	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	9,000
2020	3,000
SUM	12,000

Prosjektet gjeld utviding av Firdasalen i Fylkeshuset. Førståande samanslåing mellom Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar fører til at fylkestinget vert utvida til 65 personar. I tillegg til dette vil administrasjon, media og publikum være representert ved tingseta. Føremålet med prosjektet er utviding og rehabilitering av salen slik at tilgseta og andre arrangement/møter kan gjennomførast på ein god måte. Det er utarbeida skisseløysing og prosjektet vert teke vidare med innhenting av anbod og utføring i 2019 og 2020.

Fellesføremål

Eigenkapitalinnskott KLP	
Prosjektnr: EK001	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	2,600
2020	2,600
2021	2,600
2022	2,600
SUM	10,400

Som medeigar i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) må fylkeskommunen bidra med eit årleg eigenkapitalinnskott. Dette eigenkapitalinnskottet vert handsama på same måte som kjøp av aksjar og er såleis ei investering for fylkeskommunen. Dei årlege eigenkapitalinnskotta har dei siste åra vore mellom 2 – 2,7 mill. kr.

Opplæring

Utstyr	
Prosjektnr: IU200	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	6,500
2020	6,500
2021	6,500
2022	6,500
SUM	26,000

I 2019 er 0,8 mill. kr av den lånefinansierte utstyrløyvinga stilt til disposisjon for IKT-tenesta. Løyvinga skal nyttast til oppgradering av lokale nettverk, kjøp av nettverkselektronikk, administrasjons- og undervisningsservarar, vidareutvikling av backup og lagring av data ved dei vidaregåande skulane.

Vidare er ytterlegare 1,614 mill. kr av løyvinga stilt til disposisjon for IKT-tenesta til kjøp av personleg ikt-utstyr til vgs-tilsette og kjøp av multifunksjonsmaskiner.

Resterande midlar skal nyttast/reserverast til komplettering av undervisningsutstyr i samband med læreplanane og utskifting av gammalt og nedslite utstyr på dei vidaregåande skulane.

Fylkesrådmannen har fullmakt til å disponere midlane.

Opplæring

Ombygg./rehab./sikring/brann	
Prosjektnr: OR200	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	21,000
2020	20,000
2021	20,000
2022	20,000
2023	
SUM	81,000

Her er mindre prosjekt for brannvern, sikringstiltak, ombygging, rehabilitering samla i ein post. Dette gjev fleksibilitet både i planleggings- og utførelsesfasen, og ein kan prioritere tiltak i samråd med sektorane i eit lengre perspektiv. Det vert utarbeida årlege planar for disponeringa av midlane. Planane vert prioritert etter innspel frå brukarane samt ut frå faglege og tekniske vurderingar i høve føremålet. Posten skal dekke årlege tiltak i storleiksorden inntil 4-5 mill. kr. Større prosjekt skal fremjast gjennom eigne investeringsprosjekt.

Brannvern

Brannvern er ei lovpålagd oppgåve for alle byggeigarar. Aldring og føresegner knytt til brannverntiltak i bygningane, medfører eit kontinuerleg behov for tiltak for sikring mot brann.

Generell oppgradering av tekniske installasjonar er viktig for brannsikringa.

Sikringstiltak

Sikring av bygningane er eit behov knytt til auka hærverk og innbrot i fylkeskommunale bygg. Sikringsarbeidet knyter seg mellom anna til adgangskontroll, overvaking og tjuverialarmar ved skulebygga.

Ombygging/rehabilitering

Tilgjenge, utnytting og mindre tilpassingar/ombyggingar av eksisterande skular er eit kontinuerleg og prioritert område. Fleksibilitet er stikkord for bruken av skulebygga, og dette er spesielt utfordrande for eksisterande skulebygg.

Energi- og miljøtiltak

Det er kontinuerleg utfordringar med å effektivisere bygningsmassen, og det ligg føre mange mindre tiltak for oppfylgging på dette feltet. Også oppfylgging av vedteken miljø- og klimaplan vil stå sentralt innafor dette området.

Universell utforming

Det er i hovudsak godt tilrettelagt for tilgjenge til dei vidaregåande skulane i fylket, men det er og mange felt innafor universell utforming som kan betrast. Det er såleis eit kontinuerleg behov for tiltak på dette området.

Opplæring

PC-ordninga	
Prosjektnr: PC002	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	6,400
2020	6,400
2021	6,400
2022	6,400
SUM	25,600

Løyvinga skal nyttast til kjøp av berbare PC-ar for elevar på Vg1. Løyvinga kan også nyttast til kjøp av lånepc-ar til vaksne og minoritetsspråklege. Løyvinga er finansiert ved låneopptak, mva-refusjon, og eigenbetaling frå elevane.

Som ei tilpassing av drifta til redusert sektorramme frå hausten 2016, finansierer ikkje fylkeskommunen forsikring på datamaskiner kjøpt gjennom den fylkeskommunale PC-ordninga.

Fylkesrådmannen har fullmakt til å disponere midlane.

Opplæring

Digitale klasserom	
Prosjektnr: IT200	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	7,500
2019	5,500
SUM	13,000

Løyvinga skal nyttast til å oppgradere klasseromma ved dei vidaregåande skulane til ønska digital standard. Investeringane er naudsynte for å oppretthalde og vidareutvikle kvaliteten på den vidaregåande opplæringa i fylket.

Det er lagt til grunn at 7,5 mill. kr av denne ramma vert nytta i 2018, medan 5,5 mill. kr av løyvinga vert nytta i 2019. Løyvinga er finansiert ved å nytte akkumulert resultat frå tidlegare år knytt til skuledrift, mva-kompensasjon og fondsmidlar. Fylkesrådmannen har fullmakt til å disponere midlane.

Opplæring

Tiltak for gåande og syklende - ufordelt	
Prosjektnr: OR100	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	10,500
2020	10,500
2021	9,500
2022	8,500
SUM	39,000

Prosjektet gjeld ulike tiltak for betre tilhøve for gåande og syklende i tilknytting til fylkeskommunale eigedommar i fylket. Tiltaka kan td. omfatte betre sykkelparkering, utbetring av fortau/tilkomst, betre av- og påstigings løysingar for skulebussar, betre merking og lystilhøve for gåande og sykklande, mm.

Opplæring

Høyanger vgs - ombyg.	
Prosjektnr: NY103	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	0,500
2019	7,700
SUM	8,200

Ombygginga gjeld tilpassing av areal etter endringar i programområde. Vidare vil planlagt utbygging av tannhelsestasjonen krevje nokre ombyggingar av laboratorie og eit nytt auditorie. Det er utarbeida skisser og kostnadsvurderringar og tiltaket er planlagt gjennomført i 2019.

Opplæring

Mo og Øyrane vgs - nytt verkstadbygg	
Prosjektnr: 121	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	0,350
2019	31,250
2020	18,950
SUM	50,550

Det er behov for nytt felles verkstadbygg for gardsdrifta og for anleggslinja ved Mo- og Øyrane vidaregåande skule. Tidlegare har prosjektet vore knytt til skulebruksplanen. Prosjektet er i 2018 i programfase. I 2019 er planlegg ein utarbeiding av anbudsgrunnlag, gjennomføring av entreprisekonkurranse og oppstart av tiltaket.

Opplæring

Sogndal vgs - Byggesteg II	
Prosjektnr: NY224	Prosjektbasert
Oppstart: 2014	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2014	1,578
2015	31,055
2016	95,349
2017	34,179
2018	7,996
2019	13,350
SUM	183,507

Sogndal vgs er no i tråd med målsettinga samla på ein stad – på nordsida av Fosshaugane Campus. Byggesteg I og II er i all hovudsak gjennomført og dette inkluderer og nokre bygningsmessige endringar og tekniske oppgraderingar av Sogndal idrettshall samt areal til restaurant- og matfag. Statbygg har overteke det gamle «almennfagbygget» i august 2017, jf FU-sak 6/14. Det gjenstår noko etterarbeid og avklaringar omkring t.d. parkering som det vil bli arbeida med fram mot ei endeleg sluttmelding av prosjektet.

Opplæring

Måløy vgs. - rehab. Av blokk B og C	
Prosjektnr: NY227	Prosjektbasert
Oppstart: 2017	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2017	2,460
2018	21,770
2019	50,650
2020	19,000
2021	
SUM	93,880

Rehabilitering av eksisterande bygningsmasse (blokk B og C) ved Måløy vgs er starta og prosjektet er i gjennomføringsfasen og er planlagt ferdigstilt i løpet av 1. kv 2020. Det er ei omfattande rehabilitering som pågår med ma. endringar for å betre tilkomst, funksjonalitet og universell utforming. Prosjektet er og krevjande med omsyn til skuledrifta, då ein i byggeperioden må flytte undervisninga til andre lokalitetar.

Opplæring

Eid vgs - tilbygg	
Prosjektnr: NY228	Prosjektbasert
Oppstart: 2017	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2017	1,369
2018	5,631
2019	1,550
SUM	7,000

Prosjektet gjeld eit mindre tilbygg (220m²) til Eid vgs som er kome fram etter eit behov frå Eid kommune for undervisningsareal til nykomne flyktningar. Det er eit kommunalt og fylkeskommunalt ynskje at undervisninga vert lagt til Eid vgs slik at det er høve til samarbeid om det pedagogiske opplegget og ha ei god integrering. Eid vgs har pr i dag ikkje arealkapasitet til fleire grupper og skulen må derfor utvidast. Det var ein føresetnad for realisering av prosjektet at Eid kommune måtte binde seg til ei langsiktig leigeavtale for eit tilsvarande areal i skulen. Prosjektarbeidet er fysisk igangsett og planlagt ferdigstilt i løpet av 1. kv 2019.

Opplæring

Mo og Øyrane vgs - ridehall	
Prosjektnr: NY229	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	1,500
2019	16,950
SUM	18,450

Prosjektet er ei komplett løysing med grunnlag i det vedtekne rom programmet frå 2006 (sak 21/06). Prosjektet inneheld ridehall (20x60m) med funksjonsrom som lager, garderobar, toalett, hovslagarrom, liten tribune og eit fleksibelt rom til undervisning, utleige, klubbhus og sosiale aktivitetar. Areal og tilkomst er universelt utforma. Det er innhenta anbod og prosjektet er planlagt igangsett 1. kv 2019 med ferdigstilling i løpet av same år.

Opplæring

SJH - ysteri/garderobe	
Prosjektnr: NY230	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	1,842
2019	11,150
SUM	12,992

Det er knytt nokre bygningsmessige utfordringar til fjøsbygget ved Sogn jord- og hagebruksskule. Dette gjeld i hovudsak ysteridelen og garderobeanlegget. Det er henta inn anbod og prosjektet er planlagt igangsett 1. kv 2019 med ferdigstilling i løpet av same år. Skulen har motteke gåve frå Aurland Sparebank på 1 mill. kr til prosjektet.

Opplæring

Mo og Øyrane vgs - vassforsyning Mo	
Prosjektnr: NY232	Prosjektbasert
Oppstart: 2013	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2013	0,978
2014	0,209
2015-17	
2018	
2019	
2020	1,361
SUM	2,548

Mo og Øyrane vidaregåande skule, avdeling Mo, har i dag privat anlegg for vatn og avløp. Å halde desse anlegga oppdaterte er ressurskrevjande, så det er ei målsetting å kople seg til det offentlege nettet.

Arbeidet med å få fram offentleg vatn/kloakk til skuleanlegget på Mo er under planlegging i Førde kommune. Løyvinga skal nyttast til dei tiltak som er naudsynt å planlegge/endre/tilpasse det tekniske anlegget på den fylkeskommunale eigedommen for å få koplå seg på det kommunale vatn- og kloakknett.

Opplæring

Flora idrettsenter	
Prosjektnr: NY237	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	60,000
2020	11,000
SUM	71,000

Det vert vist til FT sak 41/2018 der det vart vedteke å kjøpe Flora idrettsenter. Prosjektet gjeld gjennomføring av sjølvve ervervet og planlegging/gjennomføring av naudsynte oppgraderingstiltak. Overdraging er planlagt så tidleg som mogleg i 2019, medan oppgraderingstiltak vert planlagt og gjennomført i 2019 og 2020.

Opplæring

Førde vgs – nytt opplærings- og kompetansesenter	
Prosjektnr: NY234	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2024
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	3,000
2019	15,000
2020	140,000
2021	180,000
2022	180,000
2023	180,000
2024	22,000
SUM	720,000

Etablering av eit nytt opplærings- og kompetansesenter i Førde er eit prosjekt som legg opp til samlokalisering av Mo og Øyrane vidaregåande skule og Hafstad vidaregåande skule til ein felles ny vidaregåande skule i Førde (fysisk samanslåing gjeld ikkje avd. Mo) og ei ev. samlokalisering med Fagskulen. Prosjektet omfattar vidare ny tannhelseklinikk i Førde og bygging av ny idrettshall. Målet er å redusere antal leigeavtalar fylkeskommunen har i dag, og få løyst dette i eigne og mest mogleg samla areal slik at sambruk og ressursutnytting blir betre.

Det er inngått ein intensjonsavtale i saka, jf. FU-sak 105/2017. Det vert arbeidd vidare med å legge til rette føresetnader for eit ev sal av Hafstad vgs, vidareføring av program- og konseptarbeidet, samt oppfylgging av reguleringsprosessar for området i samsvar med avtalen.

Opplæring

Sogndal vgs. avd. Kaup/Vitensenter	
Prosjektnr: NY235	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	2,000
2019	40,000
2020	70,000
2021	28,000
SUM	140,000

Ekstisterande lokalitetar på Kaupanger til programområda anleggsteknikk og transport/logistikk ved Sogndal vidaregåande skule er ikkje tilfredsstillande. I dag er dette lokalisert på to stader som uansett vil krevje oppgradering og investering. Det er i 2017 utarbeida eit mulegheitsstudie for å samle aktiviteten og bygge nytt til dette føremålet. I 2018 er det utarbeida eit oppdatert romprogram. Parallell prosess er gjennomført av Vitensenteret som gjennom sitt arbeid med romprogram har fastlagt eit konkret arealbehov. Det planlagt at ein i 2019 skal gjennomføre ein anbuds konkurranse og få oppstart med bygging av prosjektet.

Opplæring

Måløy vgs - blokk A og D	
Prosjektnr: NY238	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	0,500
2019	9,500
2020	30,000
2021	25,000
SUM	65,000

Prosjektet er i programfasen og gjeld bygg D, den maritime avdelinga, samt naudsynt rehabilitering/ombygging i bygg A, administrativ del. Prosjektet gjeld ma. utviding av kontorareal, fellesareal og nokre ombyggingar for fagskulen. Det vert og vurdert behov for å auke sjønære areal for den vidaregåande skulen, samt å imøtekomme ynskje frå næringslivet om å legge til rette for ei tyngre satsing på den maritime delen av skulen. Vidare vert arbeidd med å avklare behov og moglegheiter for ei satsing på plast- og komposittfaget. Prosjektet må samle behova og sjå på moglege løysingar for effektiv arealutnytting og ev. moglege tilbygg eller ombyggingar for ei framtidsetta drift av skuleanlegget. Prosjektet vil i 2019 omfarte ein

utviklings- og forprosjektfase der behov, løysingar og økonomiske vurderingar må gjerast.

Opplæring

MØY vgs- internat mm.	
Prosjektnr: NY239	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	0,500
2019	4,000
2020	20,000
2021	31,000
2022	16,000
SUM	71,500

Internat og fellesbygga på Mo er planlagt rehabilitert. Bygga er frå 1969. Bygga har hatt eit relativt bra vedlikehald, men teknisk er anlegga for sanitær, ventilasjon og varme heilt nedslite. Det trengst ei vurdering av energitiltak og på det tryggleiksmessige, ei oppgradering av el. og brannalarmanlegga. Vidare må betra universell utforming vurderast i tillegg til generell oppussing av overflater, kjøkken, matsal, internatromma, etc. Prosjektet er relativt omfattande og det er plan i 2019 å gjennomføre ei nærare analyse av tilstand slik at ein gjennom eit etterfylgjande forprosjekt same år kan tilrå tiltak og kalkulere prosjektet meir detaljert. Fysisk oppstart er planlagt i 2020.

Opplæring

Nytt opplæringsfartøy ved Måløy vgs	
Prosjektnr: OF100	Prosjektbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2020
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	37,500
2020	87,500
SUM	125,000

Det er sett av 125 mill. kr inkl. mva til kjøp av nytt opplæringsfartøy for bruk til fylkeskommunen sitt behov for praksisopplæring på båt.

Prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2020.

Løyvinga er finansiert ved bruk av rekneskapoverskot frå 2017, unytta lån frå tidlegare år, avsette fondsmidlar til nytt opplæringsfartøy og mva-refusjon.

Tannhelsetenesta

Oppgradering av tannklinikkar	
Prosjektnr: TA300	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	7,000
2020	4,000
2021	4,000
2022	4,000
SUM	19,000

For 2019 er det sett av 7 mill. kr. Midlane vil i hovudsak bli nytta til oppgradering av tannklinikkar i samband med ny struktur for tannhelsetenesta, og til naudsynte utskiftingar av teknisk utstyr og inventar.

Kultur

Fellesmagasin for musea	
Prosjektnr: KU002	Prosjektbasert
Oppstart: 2012	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2012	0,780
2013	0,570
2014	
2015	
2016	2,386
2017	1,371
2018	
2019	20,000
2020	37,500
2021	30,000
SUM	92,607

Det er utarbeida skisseprosjekt («Kløften»), for fellesmagasinet jf. FT-sak 60/12, og prosjektet har vore gjennom ein prosess med kostnadsreduserande tiltak. Det reviderte prosjektet vart lagt fram for fylkesutvalet i sak 57/13. Den skisserte kostnadsdelinga mellom stat, fylkeskommune og kommune er:

- Statleg finansiering: 1/3
- Regionalt nivå 2/3, der fylkeskommunen finansierar 60% og kommunane 40%.

Gjennom arbeidet med budsjett 2015 vart Musea i Sogn og Fjordane beden om å kartlegge alternative og rimelegare måtar å løyse magasinutfordringa på. Dette utgreiingsarbeidet har vist at det vert for store faglege og økonomiske utfordringar med dei alternative løysingane.

Det er i 2017 utarbeida eit forenkla forprosjekt og dette la grunnlaget for søknad om statleg medfinansiering. Regjeringa legg ikkje opp til løyving til tiltaket i statsbudsjett for 2019 og prosjektet er

derfor skyvd i høve planlagde løyvingar i samsvar med dette.

Kultur

Gulatinget	
Prosjektnr: KU003	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2021
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	1,500
2019	4,000
2020	50,000
2021	19,500
SUM	75,000

Prosjektet gjeld nytt visningscenter for Gulatinget på Flolid i Gulen. Prosjektet har i perioden 2011-2013 vore gjennom ein arkitektkonkurranse og eit skisseprosjekt. Arbeidet no pågår med forprosjekt som skal danne grunnlag for finansiering og søknad om statleg medfinansiering i prosjektet. Bruttokostnaden for prosjektet er rekna til 75 mill. kr. Det er føresett at Gulen kommune og staten skal finansiere kvar sin tredjedel. I tillegg er det rekna at fylkeskommunen får mva. refusjon knytt til sin del av investeringa.

Kultur

Kulturminne	
Prosjektnr: KU004	Prosjektbasert
Oppstart: 2018	Ferdigstilling: 2019
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2018	0,488
2019	0,300
SUM	0,788

Prosjektet gjeld kjøp av teknisk utstyr til registrering av kulturminne som er definert som ei investering i rekneskapan.

Nye prosjekt – ufordelt

NYE PROSJEKT – UFORDELT	
Prosjektnr:	Årsbasert
Oppstart: 2019	Ferdigstilling: 2022
BUDSJETTÅR	KAPITALBEHOV
2019	6,000
2020	27,000
2021	68,000
2022	107,000
SUM	208,000

I 2019 er det lagt inn ei ufordelt løyving til planlegging/prosjektering av nye prosjekt på 6 mill. kr.

Planleggingsmidlane vert fordelt på investeringsprosjekt i løpet av 2019.

Vidare er det i åra 2020-22 førebels sett av 202 mill. kr årleg til nye prosjekt. Under følgjer ein kort omtale av prosjekta som ligg i den ufordelte potten.

Følgjande prosjekt er prioriterte inn i investeringsprogrammet, men for desse prosjekta er det lagt opp til at planlegging/prosjektering vil starte i løpet av 2019 eller seinare.

- *Dale vgs – verkstadbygg*
Verkstadbygget, frå 1982, er det eldste bygget ved skulen. Bygget ber sterkt preg av god og effektiv bruk, men er svært slite både teknisk og på overflater. Sjølve konstruksjonar og fasade er av betongelement, men øvrige bygningsselement som t.d. vindu, dørar, tekniske anlegg, etc må skiftast.

- *Fylkeshuset*
Fylkeshuset på Leikanger nærmar seg 30 år og må vurderast med omsyn til framtidige investeringsbehov. Det er til no gjort gradvise tekniske oppgraderingar, men t.d. tilstand på takstein, utvendig solskjerming, golvbelegg/innvendige overflater mv. vil kome i kategorien større vedlikehaldsprosjekt. Samstundes bør det også vurderast ei meir energivenleg oppvarming.
- *Firda vgs - fløy D Aulabygg*
Det er gjennomført fleire oppgraderingar på Firda vidaregåande skule, men i den eine delen av bygningsmassen, Fløy D – Aulabygget/fellesareal, gjenstår nokre tiltak. Bygget er frå 1974 og treng generell teknisk oppgradering og oppussing av overflater. Det må føretakast ei nærare tilstandsvurdering med forslag til løysingar før omfanget kan kalkulerast nærare.
- *Årdal vgs – rehab*
Det er trong for rehabilitering av Årdal vidaregåande skule. Bygningsmassen er frå 1981. Bygga er godt vedlikehaldne og det er utført gradvis rehabilitering av nokre teknisk anlegg. Det er likevel behov for oppgradering og rehabilitering av td. bygningskropp, uteanlegg og noko resterande på dei tekniske anlegga. Nye og betre energiløysingar må og takast med i desse vurderingane.
- *SJH – rehabilitering av fjøs og verkstadbygg*
På lengre sikt, etter 2021, bør rehabilitering og ev. ombyggingar i høve eventuell framtidig lausdrift påreknast. Det må føretakast ei nærare tilstandsvurdering og behovsanalyse før omfang kan kalkulerast.
- *Sogndal idrettshall/badebasseng*
Den delen av Sogndal Idrettshall som omfattar badebassenget må på lengre sikt takast inn med trong for rehabilitering og oppgradering. Dette er primært knytt til konstruktive deler av bassenget, bassenget sine overflater og noko bassengteknisk utstyr. Garderobedel og ventilasjonsanlegg er skifta ut og rehabilitert i 2017.
- *Eid vgs – nytt undervisningsareal*
Eid vidaregåande skule har i dag generelt knappheit på areal. Som følgje av dette er satsingane knytt til velferdsteknologi og energi delvis flytta til garasjeareal som ikkje er eigna til slikt føremål. Det er òg behov for nye/oppgraderte realfagsrom. Skulen samarbeider tett med lokalt næringsliv om ei energisatsing. Omfanget av denne satsinga er ikkje klar.

Vedlegg 1

Budsjettskjema 1A - drift

1 A (tal i mill. kr)	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Rekneskap 2017
Skatt på inntekt og formue	651 100	641 200	593 238
Ordinært rammetilskot	1 711 723	1 720 829	1 754 548
Skatt på eigedom		-	-
Andre direkte eller indirekte skattar		-	27 842
Andre generelle statstilskot	54 356	101 055	88 333
Sum frie disponible inntekter	2 417 179	2 463 084	2 463 960
Renteinntekter og utbytte	41 340	67 600	145 131
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidlar)		-	1 414
Renteutg.,provisjonar og andre fin.utg.	55 000	47 800	49 657
Tap finansielle instrument (omløpsmidlar)		-	216
Avdrag på lån	89 150	90 100	123 523
Netto finansinnt./utg.	-102 810	-70 300	-26 852
Til dekking av tidlegare reknsk.m. meirforbruk	-		
Til ubundne avsetningar	51 000	231 658	306 251
Til bundne avsetningar		-	2 968
Bruk av tidlegare regnks.m. mindreforbruk		44 695	14 540
Bruk av ubundne avsetningar	86 728	54 535	16 916
Bruk av bundne avsetningar	17 221	1 217	2 442
Netto avsetningar	52 949	-131 211	-275 321
Overført til investeringsbudsjettet	2 600	4 712	5 544
Til fordeling drift	2 364 718	2 256 861	2 156 242
Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	2 364 718	2 256 861	2 111 547
Meir/mindreforbruk	-	-	44 695

Budsjettskjema 1B - drift

1B (tal i mill. kr)				
	PROGRAMOMRÅDE	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Rekneskap 2017
400	POLITISK STYRING	52,318	22,866	19,768
410	KONTROLL OG REVISJON	4,963	4,873	4,421
420	ADMINISTRASJON	85,279	84,845	79,208
421	FORVALTNINGSUTG. I EIGEDOMSFORVALTNINGA	14,491	11,609	8,815
430	ADMINISTRASJONSLOKALE	7,259	7,015	5,430
460	TENESTER UTANOM ORD. FK. ANSVARSOMRÅDE	30,897	10,255	1,325
480	DIVERSE FELLESUTGIFTER	7,745	4,046	10,264
715	LOKAL OG REGIONAL UTVIKLING	18,963	19,906	16,973
	SUM FORVALTNING	221,915	165,415	146,204
510	SKULELOKALE OG INTERNATBYGNINGAR	99,064	104,517	98,196
515	FELLESUTG./STØTTEFUNKSJONAR VGS	64,590	62,619	59,316
520	PEDAGOGISK LEIING/FELLESUTG., GJESTEELEVAR	104,764	104,010	95,875
521-				
533	UTDANNINGSPROGRAMMA	354,314	345,848	344,098
554	FAGSKULE	9,744	9,367	25,153
559	LANDSLINER	5,645	5,661	6,106
561	OPPFLG. TENESTA OG PED./PSYK TENESTE	19,534	19,300	17,705
562	TILPASSA OPPLÆRING	68,040	66,604	60,521
570	FAGOPPLÆRING I ARBEIDSLIVET	125,521	122,181	117,302
581	VAKSENOPPL. ETTER OPPLÆRINGSLOVA	15,310	13,795	9,142
590	ANDRE FØREMÅL	11,292	10,820	7,584
	RESULTATOVERFØRING SKULANE		0,000	7,236
	SUM OPPLÆRING	877,818	864,721	848,235
660	TANNHELSETENESTA - FELLESFUNKSJONAR	17,582	16,530	17,622
665	TANNHELSETENESTA - PASIENTBEHANDLING	66,604	66,906	63,711
	RESULTATOVERFØRING TANNHELSE	0,000	0,000	1,920
	SUM TANNHELSE	84,186	83,436	83,253
701	TILRETTEL./STØTTEF./FIN. BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	73,362	80,044	102,528
716	FRILUFTSLIV, VASSREG., FORV. AV VILT OG INNLANDSFISK	2,099	2,299	2,094
740	BIBLIOTEK	5,988	5,958	5,934
750	KULTURMINNEFORVALTNING	13,765	13,307	12,609
760	MUSEUM	16,575	16,225	15,469
771	KUNSTFORMIDLING	10,997	10,672	9,500
772	KUNSTPRODUKSJON	12,428	12,162	11,952
775	IDRETT	2,890	2,856	2,708
790	ANDRE KULTURAKTIVITETAR	8,179	8,232	9,108
	SUM NÆRING og KULTUR	146,283	151,755	171,901
722	FYLKESVEGAR	577,747	574,858	474,289
730	BILRUTER	256,270	247,858	234,274
731	FYLKESVEGFERJER	144,685	125,970	127,974
732	BÅTRUTER	127,638	111,770	87,356
733	TILRETTELAGD TRANSPORT	10,176	9,078	8,261
	SUM SAMFERDSLE	1116,516	1069,534	932,154
	Korreksjon utg/innt ført ansvar 900:930	-82,000	-78,000	-70,199
	TIL FORDELING DRIFT - FRÅ SKJEMA 1A	2364,718	2256,861	2111,547

Budsjettskjema 2A - investering

2A, tal i mill. kr	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Rekneskap 2017
Investeringar i anleggsmidler	881,640	423,900	382,856
Utlån og forskoteringar	0,000	0,000	0,000
Kjøp av aksjar og andelar	2,600	3,620	177,140
Avdrag på lån		0,000	0,000
Dekking av tidlegare år udekka		0,000	0,000
Avsettingar		0,135	308,001
Finansieringsbehov innværande år	884,240	427,655	867,997
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	178,200	188,287	223,587
Inntekter frå sal av anleggsmidler	0,000	0,135	7,341
Tilskot til investeringar	201,100	98,868	42,576
Kompensasjon for meirverdiavgift	154,900	77,402	65,720
Mottekne avdrag på utlån og refusjonar	11,600	19,675	13,195
Andre inntekter	0,000	0,000	294,826
Sum ekstern finansiering	545,800	384,367	647,245
Overført frå driftsbudsjettet	2,600	4,712	9,876
Bruk av udisponert frå tidlegare år	0,000	0,000	0,000
Bruk av avsetningar	335,840	38,576	210,876
Sum finansiering	884,240	427,655	867,997
Udekka/udisponert	0,000	0,000	0,000

Budsjettskjema 2B - investering

2B, tal i mill. kr	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Rekneskap 2017
Forvaltning og fellesutgifter	18,040	12,059	18,202
Opplæring	337,400	107,155	102,769
Tannhelse	7,000	3,783	2,717
Samferdsle	514,900	299,050	257,796
Kultur	4,300	1,988	1,372
Nye prosjekt - ikkje fordelt			
Inv. i anleggsmidler - frå skjema 2A	881,640	424,035	382,856

Budsjettskjema 3 - Økonomisk oversikt drift

	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
<u>Driftsinntekter</u>			
Brukerbetalinger	33,979	34,111	19,808
Andre salgs- og leieinntekter	185,553	217,056	260,382
Overføringer med krav til motytelse	183,117	234,522	327,467
Rammetilskudd	1711,723	1720,829	1754,548
Andre statlige overføringer	146,576	186,905	209,308
Andre overføringer	0,000	1,440	4,185
Skatt på inntekt og formue	651,100	641,200	593,238
Eiendomsskatt	0,000	0,000	0,000
Andre direkte og indirekte skatter	0,000	0,000	27,842
Sum driftsinntekter	2 912,048	3 036,063	3 196,778
<u>Driftsutgifter</u>			
Lønnsutgifter	814,719	680,927	727,393
Sosiale utgifter	78,314	172,548	191,740
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	896,266	812,790	741,421
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	895,548	815,859	670,849
Overføringer	165,322	382,637	509,214
Avskrivninger	200,000	195,000	185,697
Fordelte utgifter	-0,037	0,000	-2,649
Sum driftsutgifter	3050,132	3059,761	3023,665
Brutto driftsresultat	-138,084	-23,698	173,113
<u>Finansinntekter</u>			
Renteinntekter og utbytte	41,341	67,835	146,982
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)			1,414
Mottatte avdrag på utlån			0,403
Sum eksterne finansinntekter	41,341	67,835	148,799
<u>Finansutgifter</u>			
Renteutgifter og låneomkostninger	55,000	47,800	49,682
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,000	0,000	0,216
Avdrag på lån	91,650	90,100	123,523
Utlån	0,000	0,000	0,000
Sum eksterne finansutgifter	146,650	137,900	173,421
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-105,309	-70,065	-24,622
Motpost avskrivninger	200,000	195,000	185,697
Netto driftsresultat	-43,393	101,237	334,188
<u>Interne finanstransaksjoner</u>			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,000	44,695	14,540
Bruk av disposisjonsfond	90,131	92,911	103,814
Bruk av bundne fond	21,273	7,819	160,455
Sum bruk av avsetninger	111,404	145,425	278,809
Overført til investeringsregnskapet	2,600	4,712	9,876
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,000	0,000	0,000
Avsatt til disposisjonsfond	65,411	241,948	391,547
Avsatt til bundne fond	0,000	0,000	166,878
Sum avsetninger	68,011	246,660	568,301
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,000	0,002	44,696

Budsjettskjema 4 - Økonomisk oversikt investering

	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Rekneskap 2017
<u>Inntekter</u>			
Salg av driftsmidler og fast eiendom		0,000	7,341
Andre salgsinntekter		0,000	2,924
Overføringer med krav til motytelse	11,600	19,675	13,195
Kompensasjon for merverdiavgift	154,900	77,402	65,720
Statlige overføringer	201,100	98,868	42,576
Andre overføringer		0,000	0,000
Renteinntekter og utbytte		0,000	291,902
Sum inntekter	367,600	195,945	423,657
<u>Utgifter</u>			
Lønnsutgifter		0,000	0,022
Sosiale utgifter		0,000	0,004
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	881,340	423,412	313,337
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,300	0,488	2,270
Overføringer		0,000	67,224
Renteutgifter og omkostninger		0,000	0,000
Fordelte utgifter		0,000	0,000
Sum utgifter	881,640	423,900	382,856
<u>Finanstransaksjoner</u>			
Avdrag på lån		0,000	
Utlån		0,000	0,000
Kjøp av aksjer og andeler	2,600	3,620	177,140
Dekning av tidligere års udekket		0,000	0,000
Avsatt til ubundne investeringsfond		0,135	300,609
Avsatt til bundne investeringsfond		0,000	7,392
Sum finansieringstransaksjoner	2,600	3,755	485,141
<u>Finansieringsbehov</u>			
	516,640	231,710	444,340
Dekket slik:			
Bruk av lån	178,200	188,287	223,587
Salg av aksjer og andeler	0,000	0,135	0,000
Mottatte avdrag på utlån	0,000	0,000	0,000
Overført fra driftsregnskapet	2,600	4,712	9,876
Bruk av tidligere års udisponert		0,000	0,000
Bruk av disposisjonsfond	328,640	30,164	197,063
Bruk av bundne driftsfond		7,392	0,070
Bruk av ubundne investeringsfond	7,200	1,020	5,243
Bruk av bundne investeringsfond	0,000	0,000	8,501
Sum finansiering	516,640	231,710	444,340
Udekket/udisponert	-	-	0

Saksframlegg

Saksbehandlar: Astrid Lernes, Fylkesrådmannen

Sak nr.: 18/1276-9

Økonomiplan 2019-2022

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Fylkesrådmannen rår hovudutvalet til å gje slik tilråding:
Hovudutvalet rår fylkesutvalet til å gje slik tilråding:
Fylkesutvalet rår fylkestinget til å gjere slikt vedtak:

1. Sogn og Fjordane fylkeskommune sin økonomiplan 2019-2022 vert vedteken slik det går fram av fylkesrådmannen si saksframstilling.
2. Dette gjev følgjande rammer for fellesinntekter og -utgifter:

	2019	2020	2021	2022
Skatt på inntekt og formue	-637,200	-634,200	-631,200	-628,200
Statleg rammetilskot	-1673,338	-1599,263	-1601,385	-1621,585
Regionale utviklingmidlar (KMD-midlar)	-53,920	-53,920	-53,920	-53,920
Driftsmidlar til investering	2,000	2,000	2,000	2,000
Fylkeskommunal næringsverksemd	-50,000	-50,000	-50,000	-50,000
Kapitalinntekter/-utgifter - netto	120,931	135,334	157,314	188,814
Bruk/avsetjing til fond	-17,924	-29,344	-52,857	-66,502
Ufordelte fellespostar - pensjon	-12,000	-12,000	-12,000	-12,000
Fellesinntekter og -utgifter - netto	-2321,451	-2241,393	-2242,048	-2241,393

3. Dette gjev følgjande sektorrammer:

	2019	2020	2021	2022
Politisk styring, plan og forvaltning	184,612	174,743	175,398	174,743
Opplæring	857,479	853,896	853,896	853,896
Tannhelsetenesta	81,635	81,635	81,635	81,635
Næring og kultur	143,491	143,491	143,491	143,491
Samferdsle	1054,234	987,628	987,628	987,628
Sum sektorrammer	2321,451	2241,393	2242,048	2241,393

Disse rammene vert lagt til grunn for det vidare budsjett- og økonomiplanarbeidet.

4. Økonomiplanen 2019-2022 har form av å vere eit endringsdokument i høve gjeldande budsjett 2018/økonomiplan 2018-21. Det inneber at berre endringar i høve nemnde budsjett/økonomiplan er kommenterte.
5. Samla investeringsrammer for økonomiplan 2019-2022 er førebels fastsett slik:
 2019: 1155,3 mill. kr,
 2020: 1504,2 mill. kr,

2021: 1837,2 mill. kr,
2022: 1157,0 mill. kr.

::: [Sett inn innstillingen over denne linja ↑](#)

... [Sett inn saksutredningen under denne linja ↓](#)

Vedlegg:

1. Fylkesrådet for eldre – innspel til økonomiplan 2019–2022
2. Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne – innspel til økonomiplan 2019–2022
3. Investerings-/finansieringsprogram for bygg
4. Investerings-/finansieringsprogram for fylkesvegar
5. Notat – Status byggeprosjekt
6. Notat – Nytt opplæringsfartøy

Andre relevante dokument i saka:

SAKSFRAMSTILLING

1. INNLEIING

1.1 Bakgrunn for saka

I Budsjett 2018/økonomiplan 2018-2021, vedteken i FT-sak 59/17, heiter det mellom anna:

«På nyåret startar arbeidet med økonomiplan 2019-22 – der hovudmålet er å dra dei meir langsiktige linene for den økonomiske utviklinga i fylkeskommunen. Det vil vere økonomiplanarbeidet om våren som vert arena for å ta overordna grep på tvers av sektorane og å gjere eventuelle justeringar i rammene for den enkelte sektor.»

Gjennom denne saka fremjar fylkesrådmannen si tilråding til rammer for åra 2019-22. Tilrådinga baserer seg på:

- Tidlegare politisk avklarte tilnærmingar presenterte gjennom arbeidsdokumenta 1-2/18.
- Kommuneproposisjon 2019
- Fylkesrådmannen sine tilrådingar i tertialrapport 1/18
- Fylkesrådmannen sine tilrådingar i sak om rekneskap 2017
- Fylkesrådmannen sine tilrådingar i sak om regional plan for klimaomstilling
- Fylkesrådmannen sine tilrådingar i sak om søknad om fylkeskommunal støtte til idrettsanlegg.

Saksframlegget er delt inn i to hovuddelar, Del 1 - Driftsbudsjettet og Del 2 – investeringsbudsjettet. Avslutningsvis vert endringar i sentrale finansielle måltal presentert.

1.2 Rammer for økonomiplanen – eitendringsdokument

Økonomiplansaka er utforma som eit endringsdokument i høve gjeldande budsjett 2018/økonomiplan 2018-21. Det inneber at det berre er endringar i høve gjeldande budsjett/økonomiplan som vert kommenterte.

Økonomiplanvedtaket no i juni har som føremål å vere retningsgjevande for arbeidet med budsjett 2019/neste økonomiplan.

Fylkesrådmannen legg gjennom vedtaket opp til at denne saksframstillinga får status som økonomiplan 2019-22. Det betyr at det ikkje vert utforma eit eige plandokument. Den tekstlege omtalen av økonomiplanen – utover dette saksførelegget – vert lagt fram for politisk handsaming som ein del av budsjett 2019/økonomiplan 2019-22 i desember 2018.

1.3 Fråsegner/innspel

Fylkesrådmannen har mottatt innspel knytt til økonomiplanen 2019-22 frå:

- Fylkesrådet for eldre
- Fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

Innspela følgjer som vedlegg 1 og 2.

DEL 1 – DRIFTSBUDSJETTET

2. VURDERINGAR AV DRIFTSNIVÅET

Fylkesrådmannen har gjort ein gjennomgang av dei mange føresetnadane som ligg til grunn for budsjett 2018 i gjeldande økonomiplan. Gjennomgangen viser at det er grunnlag for å endre føresetnadane på fleire område. I tillegg vil framlegg til kommuneproposisjon, samt endringar som følgje av tilrådingar i tertialrapport 1/18, ha innverknad på dei økonomiske rammene. Ved å legge nye føresetnadar til grunn får vi på nokre område endring i utgiftsnivå og på andre område endring i føresette inntekter. Den samla økonomiske verknaden av endringane vert summert opp i pkt. 2.6.

2.1 Kommuneproposisjonen

15. mai kom framlegg til kommuneproposisjon for 2019. Denne skisserer det økonomiske opplegget kommunesektoren bør legge til grunn for sitt arbeid med budsjett 2019.

Skatt

I revidert nasjonalbudsjett 2018 er skatteinntektene for kommunesektoren nedjustert med samla 0,5 mrd. kr, herav 0,2 mrd. kr knytt til fylkeskommunane. Nedjusteringa skuldast at lønsveksten for 2018 er nedjustert frå 3,0% til 2,8%.

Fylkesrådmannen har også gjort ei ny vurdering av skatteanslaget basert på oppdaterte folketal pr. 31.12.18.

Ut frå dette er skatteanslaget no berekna til å utgjera 1,8 mill. kr i reduserte inntekter for vår fylkeskommune.

Frie inntekter

Inntektsveksten som er varsla i kommuneproposisjon 2019 er rekna frå det nye inntektsnivået i revidert nasjonalbudsjett 2018. Regjeringa presiserer at det er nivået på kommunesektoren sine inntekter i 2019 som vert fastsett. Det betyr at dersom inntektsnivået i 2018 skulle endre seg fram mot framlegg til statsbudsjett 2019 i oktober, er det storleiken på vekstprosenten som vert endra, ikkje inntektsnivået.

Veksten i dei frie inntektene til fylkeskommunen er sett til mellom -0,1 og 0,1 mrd. kr. Denne 0-veksten må sjåast i samanheng med at regjeringa legg til grunn at fylkeskommunane får ein nedgang i sine demografikostnader, jf. endringar i folketalssamansetninga. Det vert vist til at tal 16-19 åringar går ned i 2018/2019. Regjeringa viser vidare til at kommunesektoren sitt økonomiske handlingsrom også må sjåast i samanheng med kostnadar til pensjon.

Det er lagt til grunn at den delen skatteinntektene skal utgjere av samla inntekter for fylkeskommunane, framleis skal vere på 40 %. Dette medfører at skatteinntektene vert auka med 150 mill. kr, og rammetilskotet vert redusert tilsvarende. Ei nedjustering av rammetilskotet fører til at vi samla sett kjem dårlegare ut.

Utrekninga av utgiftsbehovet i rammetilskotet vert gjort på bakgrunn av kostnadsnøklar. Vekting av desse kostnadsnøklane innbyrdes, vert oppdatert årleg. For 2019 vert vektinga gjort på bakgrunn av rekneskapstala for åra 2015- 2017. Oppdatering av vektinga av kostnadsnøklane gjev oss ein liten reduksjon i rammetilskotet.

Dei to endringane som nemnt over gir oss om lag 1 mill. kr i redusert rammetilskot årleg. Vidare er det ikkje føreslått ei opptrapping av tapskompensasjonen for 2019 i kommuneproposisjonen.

I tertialrapport 1/18 vert rammetilskotet tilrådd auka med samla 0,8 mill.kr. Dette vert vidareført i økonomiplan 2019-22.

Vidareføring av endringane i tertialrapport 1/18, samt nye føresetnadar i kommuneproposisjonen gjev ein samla reduksjon i rammetilskotet på 0,2 mill. kr årleg.

Utgiftsutjamning

I kommuneproposisjonen vert det føreslege at samla utgiftsbehov for kommunar og fylkeskommunar, frå og med 2019, skal bereknast med grunnlag i konsernrekneskapstal. Tidlegare har det vore rekneskapstal frå fylkeskommunekassen som har lege til grunn. Dette vert grunngeve med at konsernrekneskapstal gjev eit meir korrekt bilete av verksemda.

Bruk av konserntal vil isolert sett gje eit lågare samla utgiftsbehov og eit lågare beløp til omfordeling enn ved bruk av fylkeskommunekassetal. Det betyr at kommunar med utgiftsbehov under landssnittet (lettdrivne kommunar) vil bli trekt noko mindre i utgiftsutjamninga ved bruk av konserntal. Tilsvarande vil kommunar med utgiftsbehov over landssnittet (tungdrivne kommunar) bli tilført noko mindre i utgiftsutjamninga.

Kommuneproposisjonen 2019 gjev ikkje nokon oversikt over kva utslag dette vil gje for den enkelte fylkeskommune. Men med bakgrunn i at Sogn og Fjordane fylkeskommunen er den nest mest tungdrivne fylkeskommunen (etter Finnmark), er det grunn til å vere uroleg. For kommunane er det nemnt at dersom dette skulle gje større negative utslag for enkeltkommunar, vil dette bli fanga opp av inntektsgarantiordninga. Ei slik inntektsgarantiordning har ikkje fylkeskommunane.

Kostnadsnøkkel for båt og ferje

I statsbudsjettet for 2018 ligg ein ny kostnadsnøkkel for båt og ferje. Det var varsla at regjeringa i kommuneproposisjonen 2019 ville oppdatere ferje-kriteriet med omsyn til nyare trafikketal på sambanda.

Vegdirektoratet leverte forslag til ny standard 16.mars 2018 som er sendt på høyring hjå fylkeskommunane med svarfrist 25.mai 2018. For å gje fylkeskommunane tilstrekkeleg tid til å uttale seg om den oppdaterte standarden, har det ikkje vore mogleg å oppdatere ferjekriteria enno. Det vert difor foreslått å utsetje oppdateringa av kriteria til 2020. Oppdateringa vil då kunne sjåast i samanheng med dei øvrige endringane i inntektssystemet frå 2020 (nytt inntektssystem).

Nytt inntektssystem frå 2020

Som tidlegare varsla må inntektssystemet tilpassast endringane i fylkesinndelinga og nye oppgåver frå 2020. Departementet vil presentere eit forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunane i kommuneproposisjonen for 2020 (mai 2019). Det vert lagt opp til at fylkeskommunane og andre berørte partar skal få høve til å komme med innspel i løpet av prosessen. Det er førebels uklårt om det vert lagt opp til meir aktiv medverknad i form av t.d. ei høyring.

Anmodningsvedtak frå Stortinget

Stortinget har gjort to anmodningsvedtak som regjeringa må følgje opp. Det eine er knytt til ferjeavløysingsordninga, og i kommuneproposisjonen vert det ikkje tilrådd nokon endring i denne. Det andre anmodningsvedtaket er knytt til kompensasjon etter naturskadar for fylkeskommunane. Dette har regjeringa enno ikkje svart på.

2.2 Kapitalinntekter og -utgifter

Renteinntekter/rentekompensasjon

Renteinntektene er oppdatert med nye renteføresetnader i høve gjeldande økonomiplan. Renteføresetnadane er basert på marknaden sine forventningar til 3 mnd. Nibor pluss ein forventa margin. Det er lagt til grunn 600 mill. kr årleg i snittlikviditet. I tråd med gjeldande økonomiplan vert overskytande renteinntekter avsett på bufferfond og skal nyttast til investeringsføremål.

I revidert nasjonalbudsjett legg regjeringa opp til å auke satsen knytt til rentekompensasjon for transporttiltak, frå 1 % til 1,5 %. Fylkesrådmannen legg til grunn denne rentesatsen for berekning av rentekompensasjon i økonomiplanen. Dette medfører ein auke i føresett rente på 0,5 %-poeng for åra 2019-22.

Økonomiske konsekvensar i økonomiplanen som følgje av dette vert vist i tabellen nedanfor.

	2019	2020	2021	2022
Endring prognose for renteinntekter	-0,8	-1,0	1,0	2,5
Endring prognose for rentekompensasjon fylkesveg	4,4	4,2	3,9	2,9
Sum auke i renteinntekter/-kompensasjon i høve vedteken øk. plan	3,6	3,2	4,9	5,4

Kapitalutgifter

Dei årlege kapitalkostnadane i økonomiplanen vert påverka av endringane i investeringsprogrammet, tilhøyrande låneopptak, samt endringar i renteføresetnadane. Vi har gjort ei oppdatering av renteføresetnadane for den langsiktige gjelda, basert på følgjande komponentar:

- Marknaden sine forventningar til 3 mnd. Nibor i perioden
- Våre fastrenter/rentesikringar
- Forventingar om marginar på eksisterande lån og planlagde låneopptak.

Den årlege rentesatsen er såleis eit snitt av kva vi må betale i renter på låna våre inkl. rentesikringar. Dei økonomiske konsekvensane i økonomiplanen som følgje av dette vert vist i tabellen nedanfor.

	2019	2020	2021	2022
Kapitalutgifter, jf. gjeldande øk. plan	143,4	163,8	190,9	231,0
Kapitalutgifter, etter nye føresetnadar	146,3	161,6	186,5	218,5
Sum endring i høve vedteken øk. plan	2,9	-2,2	-4,4	-12,5

Renteutgiftene har auka noko og skuldast at marknaden forventar ei høgare rente framover. Likevel viser prognosen reduserte kapitalutgifter utover i økonomiplanperioden. Dette skuldast i hovudssak at det er nytta ein snittfaktor for bygg- og veginvesteringar ved berekning av kapitalutgifter for dei prosjekta som vart lagt inn i slutthandsaming av regional transportplan og budsjett 2018/økonomiplan 2018-21. Desse prosjekta vert no rekna med 40 års avdragstid for veginvesteringar og 20 år for bygginvesteringar. Då det stort sett er kapitalutgifter for veginvesteringar som er rekna med snittfaktoren, får dette utslag ved denne oppdateringa, i form av lægre avdrag og såleis reduserte kapitalutgifter.

Fylkesrådmannen vil gjere merksam på at om lag 190 mill. kr av nytt låneopptak i 2022 er knytt til investeringar i nye prosjekt på bygg, og det er lagt inn tilhøyrande kapitalutgifter. Kapitalutgiftene til dette låneopptaket er føresetta finansiert av m.a. reduserte driftsutgifter og sal av eksisterande bygg. Dei reduserte utgiftene er førebels ikkje lagt inn i økonomiplanen då vi p.t ikkje har oversikt over tidspunktet for når innsparingane/inntektene kjem. Dette vert å kome attende til når framdrifta for prosjekta er meir kjende.

2.3 Lokale inntekter

Nivået på lokale inntekter til driftsføremål er fastsett til 40 mill. kr/år i planperioden. Avvik i høve dette nivået vert justert mot bufferfondet. Som lokale inntekter reknar vi sal av konsesjonskraft og utbytte frå selskap.

Konsesjonskraft

Fylkesrådmannen sin rapport om konsesjonskraftomsetjinga pr. 30.04.18, jf. tertialrapport 1/18, syner eit prisbilete framover som er vesentleg betre med omsyn til inntekter på sal av denne krafta

Ny prognose for åra 2019-2022 byggjer på oppnådd pris på allereie sikra volum, samt marknadsprisar og valutaprisar pr. 30.04.18 for den delen av porteføljen som ligg i spotmarknaden. Endringar i prognosen i høve gjeldande økonomiplan er vist i tabellen nedanfor.

	2019	2020	2021	2022
Økonomiplan 2019-2022	30,0	32,5	35,0	35,0
Ny prognose T1/18	52,0	48,0	50,0	52,0
Sum endring i høve vedteken øk.plan	22,0	15,5	15,0	17,0

Dei nye prognosane samt endring i bruk/avsetjing av bufferfond, jf. 40 mill. kr til driftsføremål, vert å innarbeide i økonomiplanen. Vurdering av årleg bruk av lokale inntekter i drifta vert vurdert i sluttsalderinga, jf. pkt. 2.6.

Utbytte

I samband med at fylkeskommunen i 2017 overdrog SFE-aksjane til Sogn og Fjordane Holding (SFH AS) vert det ei forskyving i utbytte frå SFE med eitt år. Det betyr i praksis at venta utbytte i 2018 først kjem fylkeskommunen i hende i 2019.

Styret i SFE, som handsama årsrekneskapen for 2017 den 22. mars 2018, tilrår eit utbytte til eigarane på om lag 63 mill. kr. Dette er basert på eit utbytte på 50% av resultatet. Som største eigar vil utbyttet til fylkeskommunen (49,56%), gjennom selskapet SFH AS, vere på om lag 31 mill. kr. Våre prognosar er basert på eit utbytte på 70% av resultatet, slik at vi for 2019 må redusere utbytteforventinga med 4 mill. kr. I tråd med gjeldande budsjettføresetnader er utbytte i sin heilheit avsett til bufferfondet og har såleis ikkje innverknad på driftsrammene.

2.4 Innspel frå hovudutvala

Auka ramme til samferdslesektoren

Hovudutval for samferdsle (HS) har i sitt budsjettinnspel til finansutvalet (HS-sak 15/18) meldt inn behov for rammeauke på 9 mill. kr i 2019 og på 77 mill. kr for åra 2020-2022. Auken er fordelt med 9 mill. kr til kollektiv (auka kostnader bussanbod) og 68 mill. kr til fylkesveg (tunnelrehabiliteringa). Vidare har HS peika på at ev. bestilling av nullutsleppsteknologi kan føre til ein stor auke i kostnader framover.

Når det gjeld auken i kostnader på kollektivområdet er dette knytt til avtalt indeksregulering av kontraktar. Det har vore arbeidd med å finne ut om det er grunnlag for å endre reguleringsmekanismen i kontrakten og det er forhandla med operatør. Dette har ikkje ført fram.

Tidlegare har kontraktsendringar på kollektivområdet blitt saldert mot ramma til drift og vedlikehald av fylkesvegnettet. I regional transportplan er det uttalt at den årlege ramma til drift og vedlikehald ikkje er tilstrekkeleg til at plan for tunnelrehabilitering vert gjennomført som planlagt samt hindre auka forfall på vegnettet. Viss ramma no vert ytterlegare redusert som følgje av auka kollektivkostnader, vert den økonomiske utfordringa på området tilsvarande større. Fylkesrådmannen meiner dette ikkje er nokon god løysing, og vil tilrå at ramma til samferdsle vert auka årleg med 9 mill. kr.

Når det gjeld dei økonomiske utfordringane knytt til tunnelrehabiliteringsplanen frå 2020, er denne så stor at vi ikkje har økonomisk handlingsrom i økonomiplanen til å auke løyvinga. Denne problemstillinga må såleis løftast inn i økonomiplanarbeidet for det nye fylket.

Auka ramme til opplæringssektoren

Hovudutval for opplæring (HO) har i sitt budsjettinnspel til finansutvalet (HO-sak 12/18) meldt inn behov for rammeauke. Finansutvalet vedtok i samband med dette at fylkesrådmannen skulle kome attende med ei løysing som sikrar fullføring for dei som tek yrkesfagutdanning. Dette er det teke omsyn til i denne saka.

I samband med justerte føresetnader for budsjett 2018, jf. tertialrapport 1/18, har fylkesrådmannen samstundes teke ei ny vurdering av føresetnadane for økonomiplan 2019-2022.

Tabellen under viser konsekvensen for 2019-22 som følgje av tilrådde endringar i tertialrapport 1/18:

Teneste	2019	2020	2021	2022
5150 Forvaltning og fellesutgifter	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
5151 Fellesutgifter	2,5			
5210 Utdanningsprogramma	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
5202 Gjestelevar	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
5700 Opplæring i bedrift	9,2	9,2	9,2	9,2
5702 Fagprøver	1,7	1,7	1,7	1,7
Netto behov etter vidareføring av endringar i T1/18	9,7	7,2	7,2	7,2

For nærare omtale av endringane vert det vist til tertialrapporten. Som tabellen viser vert dei fleste tilrådde endringane for budsjett 2018 vidareført i økonomiplan 2019-2022.

Nedanfor følgjer omtale av endringar som er spesifikke for økonomiplan 2019-2022.

Teneste 5201 Pedagogiske fellesutgifter

Behovet for midlar til omstillingstiltak for pedagogisk personale ser ut til å vere lågare i 2019 enn i 2018. Fylkesrådmannen tilrår difor at løyvinga vert redusert med 2,5 mill. kr i 2019. Etter fylkesrådmannen si vurdering kan ikkje reduksjonen vidareførast, då løyvinga til føremålet frå 2020 er budsjettert ut frå eit minimumsnivå på om lag 4 mill. kr årleg.

Ufordelt innsparingskrav

I gjeldande økonomiplan er det frå 2020 budsjettert med eit ufordelt innsparingskrav på 2,5 mill. kr. Det er p.t. ikkje utgreidd særskilte tiltak for å møte dette innsparingskravet og fylkesrådmannen meiner dette må sjåast i samanheng med den samla tilpassinga til sektorramma. I HO-sak 12/18 vart det ufordelte innsparingskravet ved ein feil lagt inn i tabellen frå 2019.

Tilrådd saldering innanfor opplæringssektoren

Buffer for anslagsløyvingane vart oppretta for å oppretthalde ein viss fleksibilitet i dei årlege budsjetta, og skal nyttast om det oppstår uføresette utgifter knytt til ein eller fleire av anslagsløyvingane. Med bakgrunn i dette, samt at rekneskapsresultatet til opplæringssektoren over fleire år har vist eit mindreforbruk, tilrår fylkesrådmannen at avsett buffer i økonomiplanperioden vert nytta til å saldere budsjettet for sektoren.

Tilrådde endringar vert oppsummert i tabellen under:

Teneste	2019	2020	2021	2022
Konsekvensar av tertialrapport 1/18	9,7	7,2	7,2	7,2
5201 Pedagogiske fellesutgifter	-2,5			
Ufordelt innsparingskrav		2,5	2,5	2,5
Avsett buffer på sektoren	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Netto styrking av ramma	4,2	6,7	6,7	6,7

I høve HO-sak 12/18 er den økonomiske utfordringa på sektoren redusert frå 13,9 mill. kr til 4,2 mill. kr i 2019 og frå 12,4 mill. kr til 6,7 mill. kr for åra 2020-2022. Fylkesrådmannen ser ikkje at denne ubalansen kan løysast innanfor sektorramma, og opplæringssektoren vert som følgje av dette styrka med 4,2 mill. kr i 2019 og med 6,7 mill. kr årleg frå 2020.

2.5 Nye saker

Nedanfor følgjer ein kort omtale av nye saker som har økonomiske konsekvensar i økonomiplanperioden.

Styrking av tilskotsordning – Klima og miljø

I sak om regional plan for klimaomstilling, som går parallelt med denne saka, er det ein intensjon om å styrke tilskotsordninga innan klima og miljø med 2 mill. kr i 2019. Dette er lagt inn i økonomiplanen

Nytt opplæringsfartøy

Det vert vist til notat om nytt opplæringsfartøy, jf. vedlegg 6, samt pkt. 3.2.

Alle driftskonsekvensar for fylkeskommunen i høve det prosjekterte opplæringsfartøyet er enno ikkje ferdig utgreidd. Det er såleis for tidleg å justere ramma til opplæringssektoren i høve dette.

Kapitalkostnaden knytt til ei investering på 100 mill. kr, med utgangspunkt i tilrådd finansieringsplan, er berekna til å bli om lag 2,5 mill. kr. Kapitalkostnaden samt tilrådd inndekking vert innarbeidd i økonomiplanen.

Administrasjon - auka utgifter knytt til regionreforma

Fylkesrådmannen har tidlegare varsla at samanslåingsprosessen med Hordaland fylkeskommune vil medføre auka kostnadar på administrativ side. Det er enno for tidleg å sei noko om kor mykje ekstra ressursar det vi vere behov for.

Fylkesrådmannen vil tilrå å omdisponerer ledige fondsmidlar, balansekonto 25199910, på 4,2 mill. kr til dette føremålet. Midlane har vore øyremerkta tidlegare omstillingsprosessar som fylkeskommunen har vore igjennom, men ikkje nytta fullt ut då. Det er såleis ingen binding eller krav om

attendebetaling på desse midlane. Då samanslåingsprosessen er ein ny omstillingsprosess, vil fylkesrådmannen tilrå at budsjettet til programområde 420 Administrasjon vert styrka med 4,2 mill. kr i 2019, med ein tilsvarande bruk av bunde fond.

Fylkesvise mobbeombod

I FT-sak 4/18 vart det løyvd 0,25 mill. kr i 2018 til etablering av mobbeombod i Sogn og Fjordane. Heilårsverknaden er 0,5 mill. kr årleg, og budsjettet til opplæring er auka tilsvarande i 2019.

Regionale utviklingsmidlar

I tertialrapport 1/18 tilrår fylkesrådmannen å redusere ramma til KMD-midlar etter at endeleg fordeling for 2018 er kjend. Fylkesrådmannen legg opp til å vidareføre denne reduksjonen i økonomiplanen. Bruken av KMD-midlar er budsjettert fullt ut på ramma til næring og kultur, og fylkesrådmannen legg opp til at sektorramma vert redusert tilsvarande.

2.6 Økonomisk handlingsrom

Tabellen under syner det økonomiske handlingsrommet etter at dei økonomiske konsekvensane av pkt. 2.1-2.5 er innarbeidde. Tabellen tek utgangspunkt i salderingsutfordringa i a-dok. 2/18.

	2019	2020	2021	2022
Ubalanse etter a.dok 2	3,7	27,0	54,5	76,7
Vurderingar i saksframlegg øk.plan 2019-22:				
<u>Kommuneproposisjonen:</u>				
Redusert skatteanslag	1,8	1,8	1,8	1,8
Redusert rammetilskot	0,2	0,2	0,2	0,2
<u>Fellesinntekter/-utgifter</u>				
Konsesjonskraft - auka inntekter - ny prognose	-22,0	-15,5	-15,0	-17,0
Utbytte - redusert utbytte frå SF-Holding i 2019	4,0			
Avsetning til bufferfond - 40 mill. kr til driftsføremål	18,0	15,5	15,0	17,0
Renteinntekter - auka inntekter etter nye renteføresetnader	0,8	1,0	-1,0	-2,5
Rentekompensasjon fylkesveggar - ny prognose etter RNB 18	-4,4	-4,2	-3,9	-2,9
Kapitalutgifter - ny prognose	0,4	-4,7	-6,9	-15,0
Nytt opplæringsfartøy - auka kapitalkostnadar	2,5	2,5	2,5	2,5
Nytt opplæringsfartøy - auka inntekter - MAREKO/Havbruksfondet	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
<u>Verknadar av T 1/18</u>				
Opplæring - redusert løyving T 5150, endring i prognose	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Opplæring- auka løyving T 5151 - Visma in School	2,5			
Opplæring - redusert løyving T 5210 gratis læremiddel	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Opplæring - redusert løyving T 5202 gjesteelevar	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Opplæring - auka løyving til T 5700 opplæring i bedrift	9,2	9,2	9,2	9,2
Opplæring - auka løyving til T 5702 fagprøver	1,7	1,7	1,7	1,7
Opplæring - auka løyving - mobbeombod i 2019	0,5			
<u>Nye rammejusteringar</u>				
Samferdsle - auka ramme knytt til kontraktar på kollektivområdet	9,0	9,0	9,0	9,0
Opplæring - redusert løyving - omstillingsmidlar	-2,5			
Opplæring - reversering av ufordelt innsparingskrav frå 2020		2,5	2,5	2,5
Opplæring - redusert løyving - avsett buffer på sektoren	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Plan - auka løyving til klimaomstilling	2,0			
Auka løyving til P.omr 420 - Administrasjon	4,2			
Bruk av bunde fond	-4,2			
KMD-midlar - redusert ramme i 2018- vidareført	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
KMD-midlar - reduksjon i ramme næring og kultur	0,2	0,2	0,2	0,2
Handlingsrom før iverksetjing av tiltak	18,2	36,8	60,4	74,0

Dei økonomiske utfordringane knytt til salderinga kjem av at vi legg opp til eit høgt investeringsnivå framover, samt at både samferdsle og opplæring har fått auka sine driftsbudsjett monaleg pga. av føresett kostnadsauke. Fylkesrådmannen ser at dette økonomiske opplegget gjer det utfordrande å få budsjetta i balanse, og meiner at det utifrå dagens økonomiske situasjon ikkje kan prioriterast løyvingar til andre føremål utan at andre budsjettpostar vert reduserte.

Fylkesrådmannen vil minne om at det er uvisse knytt til tapskompensasjon for 2019. Det ligg inne forventning på auka tapskompensasjon på 12,6 mill. kr årleg frå 2019. Vi må truleg arbeide hardt for å få aksept for denne.

Salderingstiltak

Dei nye prognosane for konsesjonskraft syner at det er mogleg å heve taket på lokale inntekter i drift frå 40 til 50 mill. kr årleg i 2019-22. Sjølv om desse inntektene er usikre, og då særleg i siste del av perioden, vert dette tilrådd som eit tiltak for å møte den utfordrande salderingssituasjonen. Utover dette ser ikkje fylkesrådmannen andre salderingstiltak av langsiktig karakter enn å redusere utgiftsnivået.

Sjølv om vi aukar bruken av lokale inntekter, står vi førebels att med eit underskot på om lag 8 mill. kr i 2019. Økonomiplanarbeidet har fokus på 2019, og det må arbeidast vidare fram mot endeleg vedtak i desember med å løyse denne utfordringa. Førebels er underskotet løyst ved bruk av fond.

For åra 2020-22 er underskotet aukande frå 26,8 mill. kr i 2020 til 64 mill. kr i 2022. Dei økonomiske prioriteringane for desse åra vil bli ein del av budsjettarbeidet i den nye fylkeskommunen. Med aukande utgifter både på opplæring og samferdsle ville eit naudsynt tiltak på lenger sikt vere å gjennomføre nye innsparingstiltak - viss vi skulle halde fram som eigen fylkeskommune. Sluttsalderinga er no løyst ved bruk av bufferfondet. Bufferfondet har etter dette om lag 100 mill. kr til disposisjon i 2019. Fylkesrådmannen vil tilrå å reservere dette beløpet til ev. økonomiske utfordringar på investeringsbudsjettet.

Dette medfører ei slik sluttsaldering av økonomiplan 2019-22:

	2019	2020	2021	2022
Handlingsrom før iverksetjing av tiltak	18,2	36,8	60,4	74,0
<u>Salderingstiltak</u>				
Heve "tak" - bruk av lokale inntekter i drift frå 40 til 50 mill. kr	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Sluttsaldering ved bruk av fond	-8,2	-26,8	-50,4	-64,0
Sluttsaldering av økonomiplan 2019-22	0,0	0,0	0,0	0,0

DEL 2 – INVESTERINGSBUDSJETTET

3. VURDERINGAR AV INVESTERINGSBUDSJETTA FOR BYGG OG FYLKESVEGAR

I fjorårets økonomiplanprosess vart mykje av merksemda retta mot investeringsbudsjettet og prioritering av investeringsprosjekt. Dette gjaldt både bygg- og veginvesteringar. Gjeldande økonomiplan er difor ein ambisiøs økonomiplan med mange vedtekne prosjekt med ulik framdrift. Nokre av prosjekta er komne så langt at dei er ein del av investeringsprogramma, medan andre er under planlegging.

Utgangspunktet for investeringsbudsjettet er rammene i gjeldande økonomiplan for åra 2019-2021. Vidare rullerte finansutvalet investeringsrammene for 2022 ved handsaming av arbeidsdokument 1/18.

Detaljert oversikt over samla investerings- og finansieringsprogram for bygg og fylkesvegar vert presentert i vedlegg 3 og 4.

Nedanfor følgjer ein omtale av endringar i investeringsprogrammet.

3.1 Tilrådde endringar i tertialrapport 1/18

I tertialrapport 1/18, som går parallelt med denne saka, har fylkesrådmannen tilrådd endringar/ forskyvingar som vil påverke investeringsprogrammet for seinare år. Dette gjeld følgjande prosjekt:

Investeringar på fylkesveg

- Fv. 698 Blaksettunnelen
- Førdepakken
- Fv. 722 Flovegen

Investeringar på bygg

- «Miljøprosjekt» - ufordelt
- Den ufordelte løyvinga til nye prosjekt

For nærare grunngjeving av endringane vert det vist til tertialrapporten. Endringane knytt til desse prosjekta vert det teke omsyn til i det vidare arbeidet med investeringsplanen.

3.2 Investeringsprogram for bygg

Utover dei endringane som følgjer av tertialrapporten, vil fylkesrådmannen tilrå at det vert gjort endringar i investeringsprogrammet på følgjande prosjekt:

Eid vgs – tilbygg

Fylkesrådmannen tilrår at kostnadsramma for tilbygget på Eid vgs vert auka med 1,5 mill. kr i 2019. Samla kostnadsramme for prosjektet vert då på 8,5 mill. kr Dette er på bakgrunn av at grunnarbeidet har vore vesentleg meir utfordrande enn rekna med. Leigeavtalen med Eid kommune er signert og står fast. Resultatet av dette er at fylkeskommunen må dekke noko av investeringa sjølv, noko som ikkje var føresett.

Tiltak for syklende og gåande

Fylkesrådmannen legg opp til å auke investeringsbudsjettet med 10 mill. kr årleg til tiltak for gåande og syklende. Tiltaket har vore på investeringsbudsjettet for fylkesveggar, men det viser seg at mange av tiltaka som er peika på i gå- og sykkelstrategien gjeld anlegg som ikkje er eigd av fylkeskommunen. Difor legg fylkesrådmannen opp til å nytte desse midlane på våre eigedommar, med tilrettelegging på dei vidaregåande skulane i fylket. Det årlege beløpet må justerast i tråd med behovet.

Ufordelt til nye prosjekt

Den årlege potten som er avsett til nye prosjekt vert justert som følgje av oppdatert framdrift. Det er etter justeringa lagt opp til å nytte 992 mill. kr til nye prosjekt i åra 2019-22. For nærare informasjon om status på dei nye prosjekta vert det vist til notat i vedlegg 5.

Nytt opplæringsfartøy ved Måløy vgs.

Det er lagt inn ei løyving til nytt opplæringsfartøy i 2019 på 100 mill. kr ekskl. mva. Det er førebels lagt til grunn at fylkeskommunen kjøper/byggjer båten sjølv og vert eigar av denne. Ved å eige båten sjølv, vert det føresett at vi får kompensert meirverdiavgifta knytt til investeringa.

Fylkesrådmannen legg opp til ei eiga sak til fylkestinget til hausten om nytt opplæringsfartøy som m.a. vil omtale:

- Tilråding av type båt/teknologi
- Vurderingar kring eigarskapen av nytt opplæringsfartøy
- Årlege driftskostnader
- Medfinansiering frå fiskerinæringa og andre samarbeidspartar.

Fylkesrådmannen har enno ikkje svar på alle problemstillingane knytt til nytt opplæringsfartøy, men vil i denne omgang vise til vedlagte notat om nytt opplæringsfartøy, jf. vedlegg 6. Vidare vil styreleiar i Opplæringsfartøy AS orientere om status på prosjektet på politikardagen 30.05.18.

Løyvinga på 100 mill. kr er ikkje finansiert. Fylkesrådmannen vil her tilrå same finansieringsmodell som i arbeidsdokument 2/18 til finansutvalet:

- Rekneskapsoverskotet frå 2017 på om lag 45 mill. kr vert «øyremerka» føremålet
- Unyttå lån frå tidlegare år på om lag 25 mill. kr
- Nytt låneopptak på om lag 30 mill. kr.

Dei økonomiske konsekvensane i driftsbudsjettet er med denne finansieringsmodellen berekna til å bli om lag 2,5 mill. kr årleg. Fylkesrådmannen meiner denne driftsutfordringa kan dekkast inn ved å nytte dei tildelte 30% av inntektene til Marint rekrutterings- og kompetansehevingsfond (MAREKO), samt inntekter fylkeskommunen måtte få frå Havbruksfondet. Havbruksfondet vart oppretta i 2016, det er administrert av Fiskeridirektoratet, og det er ingen bindingar på korleis fylkeskommunen skal bruke inntektene frå fondet. Dei årlege inntektene frå desse fonda er usikre, men utifrå dagens prognosar vil samla bidrag frå desse to inntektskjeldene kunne utgjere meir enn 2,5 mill. kr per år.

3.3 Investeringsprogram for fylkesveg

Utover dei endringane som følgjer av tertialrapporten vil fylkesrådmannen tilrå at det vert gjort endringar i investeringsprogrammet på følgjande prosjekt:

Store prosjekt:

- Førdepakken: Oppdaterte prognosar for prosjektet er lagt inn i investeringsprogrammet.
- Fv. 614 Svelgen – Indrehus: Det er lagt inn løyving i 2022. Kostnadsoverslaget på 691 mill. kr bygger på tal frå RTP 2014-17 og svært usikkert. Arbeid med reguleringsplan vert starta opp i 2018 og fylkesrådmannen vil kome tilbake med nye kostnadstal når dette føreligg.

Mindre utbetringar:

- Fv. 577 Øvrebotn bru I og II (Bremanger): Prosjektet har auka totalprognosen med 5 mill. kr i 2019.
- Fv. 618 Barmen - Barmsund (ferjekai): Prosjektet har auka totalprognosen med 2 mill. kr i 2019.

Gang og sykkelveggar:

- Enkle fysiske tiltak: Løyvinga på 10,5 mill. kr i 2019-2020 og 8,5 mill. kr i 2021 er teke ut av investeringsprogrammet for fylkesveg, jf. pkt. 3.2.

Skredsikring:

- Fv. 55 Kjenes: Det er førebels lagt inn ei løyving på 166 mill. kr i 2022 ut frå kostnadstal i kommunedelplanen. Arbeid med reguleringsplan vil bli starta opp i 2018. Fylkesrådmannen vil kome tilbake med nærmare vurdering av løyvingens behovet.

Fylkesrådmannen har utover dette nokre kommentarar på enkelte prosjekt i investeringsprogrammet:

Mindre utbetringar:

- Fv. 611 Vevring II – bru: Brua vart utbetra i januar 2018. Med denne utbetringa er det ikkje kritisk med ny bru i høve gitt klassifisering. Fylkesrådmannen vil gjere ei ny vurdering av prosjektet i lys av dette og kjem tilbake til dette. Løyvinga er førebels ikkje endra i investeringsprogrammet.
- Fv. 57 Dale-Storehaug: Kommunane Fjaler og Gaular ønskjer løyvinga på 60 mill. kr som delfinansiering av eit bompengeprojekt på strekinga. Fylkesrådmannen har så langt ikkje gjort endringar i investeringsprogrammet som følgje av dette. Fylkesrådmannen kjem tilbake til dette ved eit seinare høve.

Gang og sykkelveggar:

- Fv. 607 Heggebø – Leirvik (Hyllestad): I investeringsprogrammet er det ei løyving på 15 mill. kr til prosjektet i 2019. Statens vegvesen melder om førebels kostnadsoverslag på 34,5 mill. kr på prosjektet. Dersom dette kostnadsoverslaget vert ståande, meiner fylkesrådmannen at prioritering av prosjektet må vurderast på nytt.

Skredsikring:

- Fv. 53 Ljoteli: Det er lagt inn løyving på 45 mill. kr i 2022 ut frå kostnadstal i forprosjektet. Fylkesrådmannen vil kome tilbake med oppdatert anslag for prosjektet vil i løpet av 2018.

Ferjeavløysing:

- Ytre Steinsund bru: Det er så langt ikkje kome svar frå Kommunal- og Moderniseringsdepartementet når det gjeld søknaden om ferjeavløysingsmidlar.
- Atløysambandet: Kommunal- og Moderniseringsdepartementet har i brev, datert 4. mai 2018, kome med eit overslag på ferjeavløysingsmidlar med utgangspunkt i inntekts-

systemet og kriteriedata for 2018. Fylkesrådmannen viser i samband med dette til eige notat til fylkesutvalet 31. mai 2018.

4. FINANSIELLE NØKKELTAL

I forslaget til ny kommunelov vert det føreslege å lovfeste at kommunar/fylkeskommunar skal fastsetje finansielle måltal som rettesnor for budsjett-/økonomiplanarbeidet. Det vert lagt til grunn at lova, for økonomiforvaltninga, skal tre i kraft frå 01.01.2020.

I budsjett for 2018/økonomiplan 2018–2021 vart følgjande finansielle måltal presentert:

- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Disposisjonsfond
- Rente- og avdragsbelastning.

Dei finansielle måltala viste utviklinga i perioden 2010-2021. Som referanse til våre nøkkeltal vart det lagt til grunn ulike normtal. Normtala seier noko om kva nivå nøkkeltala bør ligge på for å vere på eit «sunt» nivå. Normtala er utvikla av bl.a. KMD, Riksrevisjonen og Telemarkforskning.

Fylkesrådmannen meiner dei etablerte måltala reflekterer fylkeskommunen sin økonomi, og tilrår at desse måltala vert vidareført i komande budsjett/økonomiplanar.

Dei finansielle måltala syner at Sogn og Fjordane fylkeskommune har ein sunn økonomi i 2018, men med ein negativ utvikling utover i økonomiplanperioden. Dette skuldast i hovudsak store investeringar i åra framover. Som ein konsekvens av dette aukar lånegjelda, sett i høve driftsinntektene, frå å vera på om lag tilrådd maksnivå (75%) til 110,4% i 2022. I same tidsrom vert samla disposisjonsfond sett i høve driftsinntektene redusert frå om lag 23% i 2018 til om lag 10% i 2022.

Den auka lånegjelda medfører at vi i dei komande åra pådreg oss ei auka rente- og avdragsbelastning. Økonomiplanarbeidet 2019-22 har hovudfokus på 2019, då vi frå 2020 vert ein ny fylkeskommune. Den nye fylkeskommunen vil få nye føresetnader slik at utviklinga i nøkkeltala frå 2020 ikkje er kjende per no. Men det er likevel viktig å nemne at den aukande rente- og avdragsbelastninga er medverkande til at økonomiplanen 2019-22 er sluttsaldert med bruk av fond. Ei slik sluttsaldering er ikkje berekraftig og kan ikkje nyttast over tid.

... [Sett inn saksutredningen over denne linja](#) ↑

ØKONOMISKE BINDINGAR UT OVER GJELDANDE ØKONOMIPLANPERIODE

FT-vedtak:

8/16 Søknad om forskottering av midlar til fullføring av reguleringsplan for fv. 60 Tomasgard – Røyarhus bru i Hornindal kommune

- Hornindal kommune får løyve til å forskottere 2 mill. kr til fullføring av reguleringsplan for strekninga Tomasgard – Røyarhus bru på fv. 60.
- Refusjon av forskotteringsmidlane skjer ved oppstart av første delprosjekt på strekninga med inntil 2 mill. kr i høve til faktisk forbruk ekskl. mva. og utan kompensasjon for prisstigning og renter på eventuelle lån.
- Dersom prosjektet ikkje er starta opp innan 2026, vil forskotteringa ikkje bli tilbakebetalt.
- Kostnadene med refusjon på inntil 2 mill. kr skal dekkjast innanfor ramma til fylkesveg.
- Fylkesrådmannen får fullmakt til å inngå forskotteringsavtale med kommunane.

51/15 Utbetring av FV 57 Dale – Storehaugen, søknad om forskottering av planleggingsmidlar

- Gaular og Fjaler kommune får løyve til å forskottere ytterlegare 1,5 mill. kr til planarbeid på fv. 57.
- Refusjon av forskotteringsmidlane skjer ved oppstart av første delprosjekt på strekninga med inntil 1,5 mill. kr i høve til faktisk forbruk ekskl. mva. og utan kompensasjon for prisstigning og renter på eventuelle lån.
- Dersom prosjekt ikkje er starta opp innan 2025, vil forskotteringa ikkje bli tilbakebetalt.
- Kostnadene med refusjon på inntil 1,5 mill. kr skal dekkjast innanfor ramma til fylkesveg.
- Fylkesrådmannen får fullmakt til å inngå forskotteringsavtale med kommunane.

54/15 Plan for rehabilitering av tunnelar på fylkesvegnettet

- Ved rehabilitering av tunnelar på fylkesvegnettet blir nivå C i vedlegg 1 «Tiltak som må gjennomførast for å stette krava i tunnelsikkerheitsforskrifta, samt faglege tilrådingar», lagt til grunn.
- Det vert lagt til grunn ei ramme for tunnelvedlikehald i perioden 2016-2024 på 1,4 mrd. kr.
- Framdrift i rehabiliteringa er avhengig av løyving i budsjettet kvart år.
- Prioriteringslista i vedlegg 1 skal vere førande for rekkjefølgja for gjennomføring av tunnelrehabiliteringa.
- Tunnelar som er omfatta av krava i tunnelsikkerheitsforskrifta skal vera ferdig utbetra før 2025

- Ved eventuelle overskridingar eller endra rammeføresetnader skal innsparingar knytt til rehabiliteringa for tunnelane i funksjonsklasse C og D vurderast.

49/14 Utbetring av FV 57 Dale – Storehaugen, søknad om forskottering av planleggingsmidlar

- Søknad frå Fjaler og Gaular kommune om forskotering av planmidlar til fv 57 Dale-Storehaug med bru over Svesundet, vert imøtekomen innanfor ei ramme på 2mill. kr. Refusjon av kostnadane vert innarbeidd i Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt planleggingsprogram for neste RTP-periode 2018-2021.
- På grunn av lang tidshorisont på planlegging av eventuell bompengefinansiering vil utvalet gjere eit unntak frå retningslinene for forskotering.

43/13 Førdepakken – godkjenning av bompengesøknad

- 150 mill. 2013-kr som delfinansiering av Førdepakken. Løyvinga er fordelt med 25 mill. kr pr. år i 6 år, rekna frå 2018-2023. Løyvinga skal prisomreknast med kommunal deflator. Fylkestinget føreset av både Førde kommune og staten bidrar med tilsvarande løyvingar.
- Sogn og Fjordane fylkeskommune stiller fylkeskommunal sjølvskuldnargaranti for eit lån på 600 mill. kr som eit framtidig bompengeselskap tek opp til delfinansiering av Førdepakken slik denne er skildra i søknaden av 24.10.2013. Garantien skal gjelde til 31.desember 2027.

Saksprotokoll

Organ: Fylkestinget

Møtedato: 19.04.2016

Sak nr.: 16/1934-6

Internt l.nr. 13684/16

Sak: 8/16

Tittel: **Søknad om forskottering av midlar til fullføring av reguleringsplan for fv. 60 Tomasgard – Røyrhus bru i Hornindal kommune**

Behandling:

Dette gir følgjande endeleg vedtak:

- 1 Hornindal kommune får løyve til å forskottere 2 mill. kr til fullføring av reguleringsplan for strekninga Tomasgard – Røyrhus bru på fv. 60.
- 2 Refusjon av forskotteringsmidlane skjer ved oppstart av første delprosjekt på strekninga med inntil 2 mill. kr i høve til faktisk forbruk ekskl. mva. og utan kompensasjon for prisstigning og renter på eventuelle lån.
- 3 Dersom prosjektet ikkje er starta opp innan 2026, vil forskotteringa ikkje bli tilbakebetalt.
- 4 Kostnadene med refusjon på inntil 2 mill. kr skal dekkjast innanfor ramma til fylkesveg.
- 5 Fylkesrådmannen får fullmakt til å inngå forskotteringsavtale med kommunane.

Saksprotokoll

Organ: Fylkestinget

Møtedato: 08.12.2015

Sak nr.: 15/8192-8

Internt l.nr. 53424/15

Sak: 51/15

Tittel: **Utbetring av FV 57 Dale - Storehaugen, søknad om forskottering av planleggingsmidlar**

Behandling:

Dette gir følgjande endeleg vedtak:

1. Gaular og Fjaler kommune får løyve til å forskottere ytterlegare 1,5 mill. kr til planarbeid på fv. 57.
2. Refusjon av forskotteringsmidlane skjer ved oppstart av første delprosjekt på strekninga med inntil 1,5 mill. kr i høve til faktisk forbruk ekskl. mva. og utan kompensasjon for prisstigning og renter på eventuelle lån.
3. Dersom prosjekt ikkje er starta opp innan 2025, vil forskotteringa ikkje bli tilbakebetalt.
4. Kostnadene med refusjon på inntil 1,5 mill. kr skal dekkjast innanfor ramma til fylkesveg.
5. Fylkesrådmannen får fullmakt til å inngå forskotteringsavtale med kommunane.

Saksprotokoll

Organ: Fylkestinget

Møtedato: 08.12.2015

Sak nr.: 15/11543-4

Internt l.nr.: 53427/15

Sak: 54/15

Tittel: Plan for rehabilitering av tunnelar på fylkesvegnettet

Behandling:

Frå fylkesutvalet låg det føre slik tilråding til vedtak:

1. Ved rehabilitering av tunnelar på fylkesvegnettet blir nivå C i vedlegg 1 «Tiltak som må gjennomførast for å stette krava i tunnelsikkerheitsforskrifta, samt faglege tilrådingar», lagt til grunn.
2. Det vert lagt til grunn ei ramme for tunnelvedlikehald i perioden 2016-2024 på 1,4 mrd. kr.
3. Fv. 613 Blaksetttunnelen skal prioriterast i investeringsprogrammet i perioden 2018-2021.
4. Fv. 303 Seimsdaltunnelen skal prioriterast i investeringsprogrammet i perioden 2021-2024.
5. Framdrift i rehabiliteringa er avhengig av løyving i budsjettet kvart år.
6. Prioriteringslista i vedlegg 1 skal vere førande for rekkjefølgja for gjennomføring av tunnelrehabiliteringa.
7. Tunnelar som er omfatta av krava i tunnelsikkerheitsforskrifta skal vera ferdig utbetra før 2025
8. Ved eventuelle overskridingar eller endra rammeføresetnader skal innsparingar knytt til rehabiliteringa for tunnelane i funksjonsklasse C og D vurderast.

Endringsframlegg:

Høgre, Senterpartiet, Venstre og Framstegspartiet sette fram slikt framlegg til nytt punkt 3 til erstatning for punkt 3 og 4 i tilrådinga frå fylkesutvalet:

3. Fylkestinget i Sogn og Fjordane ynskjer å prioritere fv. 613 Blaksetttunnelen og fv. 303 Seimsdaltunnelen i investeringsprogrammet i perioden 2018-2021. Framdrift for prosjekta vert fastlagt ved rullering av regional transportplan.

Arbeidarpartiet sette fram slikt framlegg til pkt. 3 og 4 i vedtaket:

3. Fv. 303 Seimsdaltunnelen skal prioriterast i investeringsprogrammet i perioden 2018-2021.
4. Fv. 613 Blaksetttunnelen skal prioriterast i investeringsprogrammet i perioden 2021-2024.

Avrøysting:

Framlegget frå Arbeidarpartiet fekk 9 røyster og framlegget fall.

Framlegget frå Høgre, Senterpartiet, Venstre og Framstegspartiet fekk 22 røyster og vart dermed vedteke.

Punkta 1,2 og 5 til 8 i tilrådinga frå fylkesutvalet vart samrøystes vedteke.

Dette gir følgjande endeleg vedtak:

1. Ved rehabilitering av tunnelar på fylkesvegnettet blir nivå C i vedlegg 1 «Tiltak som må gjennomførast for å stette krava i tunnelsikkerheitsforskrifta, samt faglege tilrådingar», lagt til grunn.
2. Det vert lagt til grunn ei ramme for tunnelvedlikehald i perioden 2016-2024 på 1,4 mrd. kr.
3. Fylkestinget i Sogn og Fjordane ynskjer å prioritere fv. 613 Blaksetunnelen og fv. 303 Seimsdaltunnelen i investeringsprogrammet i perioden 2018-2021. Framdrift for prosjekta vert fastlagt ved rullering av regional transportplan.
4. Framdrift i rehabiliteringa er avhengig av løyving i budsjettet kvart år.
5. Prioriteringslista i vedlegg 1 skal vere førande for rekkjefølgja for gjennomføring av tunnelrehabiliteringa.
6. Tunnelar som er omfatta av krava i tunnelsikkerheitsforskrifta skal vera ferdig utbetra før 2025
7. Ved eventuelle overskridingar eller endra rammeføresetnader skal innsparingar knytt til rehabiliteringa for tunnelane i funksjonsklasse C og D vurderast.

Saksprotokoll

Organ: Fylkestinget

Møtedato: 09.12.2014

Sak nr.: 11/6418-9

Internt l.nr.: 39947/14

Sak: 49/14

Tittel: **Utbetring av FV 57 Dale - Storehaugen, søknad om forskottering av planleggingsmidlar.**

Behandling:

Frå fylkesutvalet låg det føre slik tilråding til vedtak:

Søknad frå Fjaler og Gaular kommune om forskotering av planmidlar til fv 57 Dale-Storehaug med bru over Svesundet, vert imøtekomen innanfor ei ramme på 2mill. kr. Refusjon av kostnadane vert innarbeidd i Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt planleggingsprogram for neste RTP-periode 2018-2021.

På grunn av lang tidshorisont på planlegging av eventuell bompengefinansiering vil utvalet gjere eit unntak frå retningslinene for forskotering.

Avrøysting:

Første avsnitt i tilrådinga frå fylkesutvalet vart samrøystes vedteken.

Andre avsnitt i tilrådinga frå fylkesutvalet fekk 36 røyster og var dermed vedteke. 3 røysta mot.

Dette gir følgjande endeleg vedtak:

Søknad frå Fjaler og Gaular kommune om forskotering av planmidlar til fv 57 Dale-Storehaug med bru over Svesundet, vert imøtekomen innanfor ei ramme på 2mill. kr. Refusjon av kostnadane vert innarbeidd i Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt planleggingsprogram for neste RTP-periode 2018-2021.

På grunn av lang tidshorisont på planlegging av eventuell bompengefinansiering vil utvalet gjere eit unntak frå retningslinene for forskotering.

Saksprotokoll

Organ: Fylkestinget

Møtedato: 10.12.2013

Sak nr.: 13/6904-9

Internt l.nr.: 40064/13

Sak: 43/13

Tittel: Førdepakken - godkjenning av bompengesøknad

Behandling:

Frå fylkesutvalet låg det føre slik tilråding til vedtak:

1. Fylkestinget i Sogn og Fjordane sluttar seg til Førde kommune sin søknad om bruk av bompengar til delfinansiering av ein Førdepakke
2. Sogn og Fjordane fylkeskommune løyver, i tråd med prioriteringane i Regional transportplan, 150 mill. 2013-kr som delfinansiering av Førdepakken. Løyvinga er fordelt med 25 mill. kr pr. år i 6 år, rekna frå 2018 til 2023. Løyvinga skal prisomreknast med kommunal deflator. Fylkestinget føreset at både Førde kommune og staten bidrar med tilsvarande løyvingar.
3. Sogn og Fjordane fylkeskommune skal tilbakeføre til det framtidige bompengeselskapet all refundert meirverdiavgift knytt til Førdepakken. Fylkestinget føreset at Førde kommune gjer det same.
4. Sogn og Fjordane fylkeskommune stiller fylkeskommunal sjølvskuldninggaranti for eit lån på 600 mill. kr som eit framtidig bompengeselskap tek opp til delfinansiering av Førdepakken slik denne er skildra i søknaden av 24.10.2013. Garantien skal gjelde til 31. desember 2027.
5. Garantien skal godkjennast av Kommunal- og regionaldepartementet, jf. kommunelova §51, 1 pkt.
6. Garantien skal sikrast med 1. prioritets pant i rett til å krevje inn bompengar. Denne retten skal tinglysast.
7. Garantien føreset at fylkeskommunen får to representantar i styret for det framtidige bompengeselskapet.
8. Fylkestinget ber om at det vert oppretta ei styringsgruppe for gjennomføring av Førdepakken med administrativ deltaking frå fylkeskommunen, Førde kommune og Statens vegvesen. Mandatet for styringsgruppa vert lagt fram for fylkesutvalet for godkjenning.
9. Fylkesutvalet får fullmakt til å avtale eigarskap til dei 3 prosjekta som førebels har uavklart eigarskap i Førdepakken.

Endringsframlegg:

Framstegspartiet sette fram slikt framlegg til vedtak:

1. Fylkestinget i Sogn og Fjordane støttar ikkje Førde kommune sin søknad om bruk av bompengar til delfinansiering av ein Førdepakke
2. Fylkestinget kan ikkje støtte bruk av bompengar så lenge dei prioriterte prosjekta i Førdepakken gjer svært liten regional effekt, og løyser nær ingen utfordringar knytt til

gjennomgangstrafikk på E39 og Rv5. Samstundes er det lagt opp til at gjennomgangstrafikken skal belastast med bompengar.

3. Fylkestinget ber om at dei lokale tiltaka i Førdepakken vert løyst i eit heilhetleg prosjekt i samband med opprusting/ending av E39 og RV5, slik at bilistane ikkje vert dobbelt belasta.
4. Fylkestinget oppfordrar Førde kommune til å gjennomføre ei folkerøysting om bompengefinansieringa, for å sikre lokal forankring for brukarfinansiering.

Avrøysting:

Fleirtalstilrådinga frå fylkesutvalet fekk 36 røyster og var dermed vedteken.

Framlegget frå Framstegspartiet fekk 3 røyster og var dermed forkasta.

Dette gir følgjande endeleg vedtak:

1. Fylkestinget i Sogn og Fjordane sluttar seg til Førde kommune sin søknad om bruk av bompengar til delfinansiering av ein Førdepakke
2. Sogn og Fjordane fylkeskommune løyver, i tråd med prioriteringane i Regional transportplan, 150 mill. 2013-kr som delfinansiering av Førdepakken. Løyvinga er fordelt med 25 mill. kr pr. år i 6 år, rekna frå 2018 til 2023. Løyvinga skal prisomreknast med kommunal deflator. Fylkestinget føreset at både Førde kommune og staten bidrar med tilsvarende løyvingar.
3. Sogn og Fjordane fylkeskommune skal tilbakeføre til det framtidige bompengeselskapet all refundert meirverdiavgift knytt til Førdepakken. Fylkestinget føreset at Førde kommune gjer det same.
4. Sogn og Fjordane fylkeskommune stiller fylkeskommunal sjølvskuldngaranti for eit lån på 600 mill. kr som eit framtidig bompengeselskap tek opp til delfinansiering av Førdepakken slik denne er skildra i søknaden av 24.10.2013. Garantien skal gjelde til 31.desember 2027.
5. Garantien skal godkjennast av Kommunal- og regionaldepartementet, jf. kommunelova §51, 1 pkt.
6. Garantien skal sikrast med 1. prioritets pant i rett til å krevje inn bompengar. Denne retten skal tinglysast.
7. Garantien føreset at fylkeskommunen får to representantar i styret for det framtidige bompengeselskapet.
8. Fylkestinget ber om at det vert oppretta ei styringsgruppe for gjennomføring av Førdepakken med administrativ deltaking frå fylkeskommunen, Førde kommune og Statens vegvesen. Mandatet for styringsgruppa vert lagt fram for fylkesutvalet for godkjenning.
9. Fylkesutvalet får fullmakt til å avtale eigarskap til dei 3 prosjekta som førebels har uavklart eigarskap i Førdepakken.

SOGN OG FJORDANE
FYLKESKOMMUNE

Fylkesrådmannen
Fylkeshuset
Askedalen 2, 6863 Leikanger
Telefon: 57 63 80 00
E-post: post@sfj.no
www.sfj.no

Foto framside:
Vangsnes. Utsikt mot Leikanger
Fotograf: Birthe Johanne Finstad/Sogn og Fjordane fylkeskommune